

Italija ni Mehika, zmeda pa je velika

SANDOR TENCE

Nobelovec Franco Modigliani je se vedno prepričan, da se Italija s hitrimi koraki približuje Mehiki, ki je na robu gospodarskega bankrota. Ugledni ekonomist navaja ogromni primanjkljaj državne blagajne in politično nestabilnost, ki onemogoča vsakršno resnejšo finančno sanacijo. Modigliani, ki je - kot sam priznava - po naravi črnogled, nedvomno pretirava, nekateri dogodki zadnjih dni pa znova potrjujejo, da preživlja naša država res zelo težke trenutke.

Stavke v tako imenovanih strateških sektorjih (prevozi in javna občila), neskončno nategovanje vrvi v zvezi z reformo pokojnin, nevarnost ponovnega naraščanja inflacije, beg sodnikov »ci-stih rok«, da ne govorimo o političnem boju, ki ima političnega zelo malo, so pokazatelji globokega nelagodja. In ne moremo se tolažiti s številkami, po katerih je tako imenovana realna ekonomija, končno premostila večletno krizo.

Predčasne parlamentarne volitve so v tej splosni (in nevarni) zmede res neodločljive. Ne zato, ker jih z demagogskimi gesli vztrajno zahtevata Berlusconi in Fini, ampak zato, ker je situacija v državi taka, da tako ne more več naprej. Dinijeva vlada nas je resila pred breznom, v katero nas je porival Berlusconi, z reformo pokojnin - če bo do nje sploh prišlo - pa bo dokončno izčrpala svoje zelo kratko poslanstvo.

Politične volitve so neizbežne ne glede na izid bližnjih deželnih in upravnih volitev. Njihov izid bo kvečjemu določil datum volilne preizkušnje (junij ali oktober), čeprav bodo vmes morda še referendumi, ki že sedaj napovedujejo novo, zelo ostro politično soočenje.

Prehod iz prve v drugo republiko (kdo se verjame v to krilatico?) bo še dolg in razburljiv, tudi zato, ker ni nikjer rečeno, da bodo predčasne volitve s tem se protislovnim volilnim sistemom res prinesle politično stabilnost. Najbrž bodo le nekoliko razčistile položaj. Bodimo torej pripravljeni na daljše obdobje nestabilnosti in predvsem na čuvanje demokracije. Ne smemo se tolažiti s splošno ugotovitvijo, da Italija ni Mehika.

Preiskava o Marijinem kpcu se še kar nadaljuje

CIVITAVECCHIA - Policija bo prihodnji teden izročila državnemu tožilcu Antoniu Albanu izid preiskave o Marijinem kpcu, s katerega so polzele »krvave« solze. Pred tem bo zaslišala župnika Pabla Martina, Spanca po rodu, ki je kipec prinesel iz Medjugorja in ga podaril delavcu Enela Fabiu Gregoriju, cigar petletna hči Jessica je 2. februarja opazila

rdečo tekočino. Gregori je preko odvetnika Bruna Forestierija zahteval vrnitev kipca, ki so ga varnostniki iz preiskovalnih razlogov zaplenili; odvetnik zatrjuje, da s to zahtevo nikakor ne prekiniti preiskave, ki da bi po natolcevanju nekaterih pokazala, da je slo za trik. Na kraju, kjer je stal kipec, nameravajo zgraditi svetišče.

Primorski slovenistični dnevi v upomem duhu

TRST - Včeraj so se zaključili 6. primorski slovenistični dnevi, ki so privabili v dvorano Zadrzne kraske banke na Opcinah veliko množico slovenistov, sociolingvistov, zgodovinarjev in drugih uglednih osebnosti iz vse Furlanije-Juljske krajine in iz Slovenije, posebno se s Koprškega. Med plodnim tridnevni simpozijem so se zvrstili med drugim pred-

stavitev novejših slovenističnih del, literarni večer z naslovom Balada o narodu, okrogla miza o razvijanju narodne zavesti v soli in dolg niz referatov, v katerih je bil govor o fašizmu in primorski književnosti ter o slovenscini na obeh straneh tukajšnje meje. Preireditev je izzvenela tudi v poziv k priznanju slovenskih diplom. Na 2. strani

ITALIJA / PRED PARLAMENTARNIMI VOLITVAMI

Napredni župani podpirajo Prodijs

BOSNA / PREIZKUŠANJE MOČI

Srbi popustili Unproforju

Včeraj hudo obstreljevanje na območju Majevice

SARAJEVO (Reuter, dpa) - S podpisom sporazuma o neoviranju prometa in dela mirovnih sil ZN se je včeraj končalo preizkušanje moči med vojsko bosanskih Srbov in pripadniki Unproforja. Srbi so namreč pred tednom dni na cesti med sarajevskim letališčem in središčem mesta postavili nelegalno nadzorno postajo, kjer so ustavljali in ropali vozila ZN. Unprofor je na tako imenovano nadzorno točko Sierra 4 včeraj poslal pogajalce s skupino težko oboroženih mirovnikov, pripadnikov francoske tujske legije, ki »so Srbe spodbudili k predaji nadzorne točke«, je dejala tiskovna predstav-nica Unproforja v Sarajevu. Na kraj incidenta so okrepitev pripeljali tudi

Srbski vojaki si ogledujejo muslimansko bombo (AP)

Srbi in okoli Unproforjevega transporterja postavili mine, a so jih kmalu odstranili.

Premirja v BiH ne spustuje nihče. Unprofor je včeraj zaradi streljanja na transportno letalo vnovic zaprl sarajevsko

letalisce. Boji med bosanskimi vladnimi silami in Srbi se nadaljujejo na vseh bosanskih frontah. Včeraj je bilo najhuje na območju Majevice, kjer so opazovalci ZN v eni uri nasteli kar 1200 granatnih eksplozij.

RIM - Demokratični in napredni župani velikih mest podpirajo Romana Prodijs. To so povedali na včerajšnji vsedravnj skupščini, na kateri so tudi podprli levosredinske kandidate za predsednike deželnih uprav.

Da so predčasne volitve neodločljive je medtem prepričan tudi predsednik senata Carlo Scognamiglio. Parlament lahko v skladu z ustavo razpusti edinole državni poglavar, res pa je, da je vlada predsednika Lamberta Dinija trenutno brez prave parlamentarne večine.

Scognamiglio je spregovoril na simpoziju fundacije, ki nosi ime po pokojnem demokrscanskem veljaku Antoniu Donat Cattinu. S predsednikom senata je soglasal tudi nekdanji predsednik poslanske zbornice in ugledni voditelj Demokratične stranke levice Giorgio Napolitano. Dini in zlasti parlament imata po njunem mnenju torej stete dneve.

Na 2.strani

Willy Claes v težavah

BRUSELJ (Reuter) - Belgijska policija je včeraj - dan po tem, ko je parlament v Bruslju generalnemu sekretarju Willyju Claesu in se dvema nekdanjima socialističnima ministroma odvzel diplomatsko imuniteto - preiskala Claesovo hišo v Hasseltu in rezidenco v Bruslju, pregledala pa je tudi njegove bančne račune.

Claes je policiji dovolil pregledati pisarno v stavbi Nata, zasegla pa ni niti enega dokumenta. Claes vztrajno zatrjuje, da je nedolzen, izrazil je tudi pripravljenost sodelovati s preiskovalnimi organi. »Zelim odgovorjati pred sodiščem, in sicer cim prej,« je izjavil. Kot belgijski minister za gospodarstvo naj bi Claes leta 1989 od italijanskega podjetja za izdelavo vojaških helikopterjev Agusta prejemal podkupnino.

Na 10 strani

SREČANJE NA POMORSKI POSTAJI

Ženske starejšega in mlajšega rodu proti nasilju in rasizmu

Na tržaski Pomorski postaji se je včeraj začelo dvodnevno srečanje zensk proti nasilju in rasizmu, ki poteka pod pokroviteljstvom predsedstva republike in v okviru proslavljanja 50-letnice zmage nad nacifasizmom. Značilnost manifestacije je soočenje o problematiki nasilja med starejšimi generacijami zensk, ki so okusile fasizem, in mlajšimi, ki se vsekakor zavzemajo, da bi se fasizem ne povrnili. Danes se bo srečanje nadaljevalo v Rizarni, kjer bodo ženske počastile spomin žrtv nacifasizma. Ob tej priložnosti bo pel Tržaski partizanski pevski zbor.

Na 4. strani

DANES V PRIMORSKEM DNEVNIKU

Sen. Bratina načelnik italijanske delegacije v Srednjeevropski iniciativi

V Varšavi je bilo zasedanje parlamentarne komisije Srednjeevropske iniciative. Ob tej priložnosti je bil sen. Bratina imenovan za načelnika it. delegacije.

Stran 2.

Proti ukinitvi slovenskih šol

Deželno vodstvo SSK je poslalo solskemu ministru protestno pismo v zvezi z nameravano ukinitvijo slovenskih šol. S pismom je seznanilo tudi zunanjo ministrico in slovenskega ministra za zunanje zadeve.

Stran 3

Ercolessi ne more v zgoniški svet

Stranka Slovenske skupnosti je prepričana, da zgoniški županski kandidat Kartela svoboscin Ercolessi ne more biti izvoljen v občinski svet.

Stran 4

Tržič: smrt na delu v pristanišču

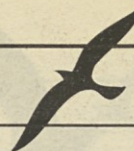
V tržiskem pristanišču Portorosega je 52-letni voznik bagerja v petek zvečer umrl pod kolesi težkega vozila.

Stran 9

Derbi v Gorici brez zmagovalca

Na včerajšnjem nogometnem derbiju meddeželne lige sta Pro Gorizia in Triestina izenacila z 2:2. Triestina se naprej vodi na lestvici, toda le s točko.

Stran 34

POBUDA DEMOKRATIČNIH UPRAVITELJEV

Župani: Prodi je naš premier

Scognamiglio: Volitve so res neizogibne

Romano Prodi uživa politično podporo mnogih demokratičnih županov (Telefoto AP)

RIM - Napredni in demokratični župani velikih italijanskih mest, ki so se včeraj zbrali na vsedravnih skupščini, so napovedali celovito podporo kandidatu za ministrskega predsednika Romanu Prodiu. Skupščine so se med drugim udeležili župani Rutelli (Rim), Castellani (Torino) in Bianco (Catania), pobudo pa je politično podprl tudi neapeljski župan Antonio Bassolino. Demokratični župani podpirajo tudi levsredinske kandidate za predsednike dežel.

Prodi, ki se je iskreno zahvalil za tako pomembno in ugledno podporo, je napredne upravitelje pozval, naj vztrajajo pri dosednji učinkovitosti in predvsem posteni upravi splošnih koristi. Demokratični župani in njihove koalicije - je se dodal levsredinski kandidat za premierja - so lahko za zgled sedanjim in bodočim državnikom in ministrom. Prodi je v svojem zahvalnem govoru ostro napadel Silvia Berlusconi in njegovo desničarsko zavezništvo ter ju obtožil, da hočeta Italijo brez vsakršnih »pravil igr«, kar bi samo poglobilo in zaostri sedanje hudo krizo.

Predsednik senata Carlo Scognami-

glio pa je na nekem posvetu dejal, da so predčasne volitve v teh pogojih ne samo neodložljive, ampak tudi najbrž potrebne. Ne zato, ker je parlament politično delegitimiran, kot vztrajno ponavlja Berlusconi in Gianfranco Fini, ampak zato, ker je vlada Lamberta Dinija trenutno pravzaprav brez parlamentarne večine. Scognamiglio je tudi dejal, da političnih volitev ne gre na noben način vezati z izidom bližnjih deželnih volitev. Parlament lahko v skladu z ustavo razpusti edinole predsednik republike Scalfaro, ki je bil zaradi tega že prevečkrat tarča neupravičenih kritik in napadov. Tudi pri stalnih napadih na Scalfara sta bila najbolj »aktivna« Fini in njegov zaveznik Berlusconi.

S predsednikom senata soglasata tudi nekdanji predsednik poslanske zbornice Giorgio Napolitano (DSL) in ugledni politolog Giovanni Sartori. Slednji je dosledno ponavljal, da je desničarski Kartel svobosčin na lanskim volitvah doživel le polovično zmago, saj so v senatu takoj prevladale politične stranke bodoče opozicije Berlusconijski vladi. Sartori je bil zaradi teh svojih odkritih ocen dolgo časa na »crnem seznamu« desničarskega zavezništva.

OPČINE / PROTI PODCENJEVANJU MATERINEGA JEZIKA

6. slovenistični dnevi v znamenju upornosti

Če so nam jezik ogrožali fašisti, potem ni treba, da ga sami ugonobimo - Priznajo naj se slovenske diplome!

TRST - Italija naj prizna v Sloveniji pridobljene diplome. To zahtevo so odločno postavili ob včerajšnjem zaključku 6. primorskih slovenističnih dnevov na Opčinah ob zavezi, da jo bodo posredovali pristojnim oblastem. Gre za vprašanje, ki je usodne važnosti za nadaljnji razvoj in celo sam obstanek slovenskega solstva na italijanskih tleh; tudi zaradi tega, ker dane razmere porazno vplivajo na izobrazbeno stopnjo tukajšnjega učnega osebja in njegovih nadrejenih, s tem pa posredno na učečo se mladino, ki cedalje slabše obvladuje matični jezik. Seveda ni mogoče mimo okolice, da tod nimamo lastnih solskih oblasti.

Tridnevni simpozij v prireditvi Slavističnega društva za Trst, Gorico in Videm ob zaslombi SD Koper in SD Nova Gorica ter pod pokroviteljstvom deželnega zavoda IRRSAE, Slavističnega društva Slovenije in tamkajšnjega ministrstva za solstvo, ki so se ga udeležili tudi ugledni gostje iz goriske in videmske pokrajine ter s Koprškega, se je iztekla v znamenju spodbujajoče kritike, torej plodno, sicer pa je izzvenel v institucionalizirano strokovno vez med Slovenci z obeh strani meje.

Predsednica prirediteljskega društva Majda Kaučič-Basa je priznala, da to ni bilo zgolj strokovno izpopolnje-

vanje, temveč je bila to bogata priložnost za nova spoznanja, za izmenjavo medsebojnih izkušenj, za vzajemno oplemenitev ljudi v tistem prostoru, o katerem tako radi zatrjujemo, da je v kulturnem pogledu skupen, enoten. In vendar vsaj v jezikovnem pogledu nekaj ni v redu. V referatu z naslovom »Besedisce slovenskega književnega jezika v Italiji in SSKJ« je grenko opozorila na pomanjkljivost koncepta o slovenskem narodnem prostoru, ki se odraža ravno v Slovarju slovenskega književnega jezika; v njem pogrešamo izraze, ki so specifični za en (zamejski) del slovenskega prostora, to pa pomeni, da SSKJ potrjuje uradno državno razmejitev. Kot primer lahko navedemo izraz nižja ali visja srednja sola, ki je v veljavi med Slovenci v Italiji, ne pa

med Slovenci v Sloveniji, kjer poznajo osemletko...

Na petkovem simpoziju z naslovom »Fasizem in primorska književnost« so sodelovali vidni slovenisti, literarni zgodovinarji in zgodovinarji, kakor na primer Milica Kacin-Wohinc z uvodnim predavanjem in Branko Marušić, ter ugledni predavatelji z ljubljanske univerze. Na sporedu je bila tudi okrogla miza na temo »Razvijanje narodne zavesti v soli«. Sociolingvisti, psihologi in praktiki so izhajali iz dramatične okolice, da pojem narodne pripadnosti med slovenskimi solarji v Italiji vse bolj pesa in da utrjevanje narodne zavesti tod pravzaprav niti ni več cilj pouka... Toda slavistka Breda Pogorelec je poudarila, da je ta problem na žalost cedalje bolj prisoten tudi

na solah v Sloveniji. Nazadnje je Aleks Kalčič predstavil deli o fasizmu na Primorskem »Primorski učitelji 1918-1941« Minke Pahor in »Pod svincenim nebom« Zorka Jelincica.

Včeraj pa so se slovenisti in psihologi lotili kocljivega vprašanja o govornih navadah in znanju slovenskega jezika tostran in onkraj meje. Jelka Cvelbar je z navedbo številnih primerov o poučevanju, denimo, naravoslovja in zemljepisa skorajda po dvojezičnem sodilu dregnila v sršenje gnezdo; s tem ni hotela komur koli kaj očitati, temveč je dolžnostno opozorila na zakonske zanke, ki to dopuščajo.

Referate, ki so prisli na vrsto v vseh treh dneh, bodo v skrajšani obliki priobčili v Primorskih srečanjih, pozneje pa celoma v dveh knjigah. (dg)

VARŠAVA / ZASEDANJE

Srednjeevropska iniciativa: D. Bratina načelnik italijanske delegacije

GORICA - V prejšnjih dneh je bilo v Varšavi spomladansko zasedanje parlamentarne komisije Srednje-evropske iniciative, v kateri poleg Italije sodelujejo tudi Avstrija, Madžarska, Slovenija, Češka, Slovaška, Hrvaška, Madžarska, Bosna Hercegovina in Romunija, k njej pa bodo kmalu pristopile se Belorusija, Ukrajina, Bolgarija in Romunija. Ob tej priložnosti je bil senator Darko Bratina imenovan za načelnika delegacije italijanskega parlamentarnega predstavništva.

Italiji je bila skupno z Avstrijo in s Poljsko - takoimenovani trojki INCE - poverjena naloga, da polega tez za sklepno

resolucijo zasedanja predlaga pomembne spremembe v pravilniku za učinkovitejšo delovanje te mlade evropske institucije, ki je bila svoj čas ustanovljena kot pentagonala. Nekateri amandmaji za učinkovitejšo delovanje INCE, ki jih je predlagal senator Bratina, so bili v celoti sprejeti. Prisotnost senatorja Bratine, ki je zadnji dan predsedoval sklenemu zasedanju, ima poseben pomen tudi za Gorico predvsem zaradi vloge, ki mu jo je poveril italijanski parlament; INCE namreč združuje vse glavne srednjeevropske države, v kontekstu katerih bi morala Gorica odigrati stratesko vlogo.

RIM - Avantura se je zaključila: devet italijanskih državljanov, ki jih je 21. marca v puščavi Dancalia ugrabil nomadski klan Afar in pred dvema dnema osvobodil, je včeraj malo pred poldnevom prispelo v Adis Abebo. Pricakali so jih italijanski ambasador v Etiopiji Maurizio Melani in pa zdravniki, ki bodo preverili sicer že napovedano dobro zdravstveno stanje sicer shujšanih devetih turistov.

Vojaske letalo, ki jih je pripeljalo iz kraja Macallé, kjer so preživeli zadnjo noč, se je moralo spoprijeti se z zadjo težavo, z močnim deževjem, vse pa se je dobro zaključilo. Ze danes bo devet italijanskih državljanov poročalo o ugrabitvi etiopskim funkcionarjem; za njihovo

osvoboditev, kot se je izvedelo, ni bila izplačana nikakršna odkupnina. Razblinili naj bi se tudi dvomi o domnevnih ozadnjih ugrabitve, ki bi jih po nekaterih glasovih lahko povezali z volitvami, ki bodo v Etiopiji 7. maja. Nekateri opazovalci ugotavljajo, da je nomadski klan Afar vedno poudarjal svojo avtonomijo v odnosu do Eritreje in Etiopije, zaradi česar je ta možnost povsem izključena. Avantura se je torej zaključila, dvomi o njihovi ugrabitvi pa se obstajajo. Iz Adis Abebe bi morali po vsej verjetnosti odpotovati že v teku jutrišnjega dne. Pozitiven zaključek avanture, je dejal ambasador Melani, ni naključen, ampak je sad dobrih odnosov med državama.

ETIOPIJA / OSVOBODITEV

Avantura 9 ugrabljenih Italijanov se je včeraj pozitivno zaključila

Včeraj so že prispeli v Adis Abebo, verjetno jutri pa na pot proti domu

Pojutrišnjem mrk informacije

RIM - V okviru stavk, ki jih je oklical novinarski sindikat FNSI zaradi zastoja v pogajanjih za obnovitev delovne pogodbe casnikarjev, bo v torek, 11. aprila, v Italiji skoraj popoln informacijski mrk. Jutri bodo namreč ostali križem rok tako novinarji dnevnikov kakor njihovi kolegi pri tednikih, mesečnikih in siceršnjem periodičnem tisku, njihova stavka pa bo sovpadla z že prej napovedanim protestom novinarjev državnega in zasebnega radiotelevizijskega omrežja.

Tokratno stavko označuje tudi in se prav posebno protest FNSI zaradi tega, ker naj bi vlada hotela dobesedno izbrisati finančno avtonomijo pokojninskega in skrbstvenega zavoda.

INPGI, ki ga z lastnimi sredstvi združujejo sami novinarji. »Zakon o privatizaciji zavoda INPGI vladi pravzaprav ni vsek,« ironično zatrjuje sindikat novinarjev.

Sicer pa se novinarski stan bori za ohranitev samostojnosti pri obveščanju, katere okrnitev bi nevarno poplavitila celoviti informativni sektor v državi in s tem tudi hudo ogrozila raven demokracije.

Stavki se iz razumljivih razlogov pridružujemo tudi mi, novinarji Primorskega dnevnika, po drugi strani pa k njej ne nameravajo pristopiti nekateri časopisi tudi vsedravnih narave, kakor so, denimo, Il Giornale, Liberazione in Manifesto.

PROTESTNO PISMO SSK MINISTRU GIANCARLU LOMBARDIJU

Ukinitev slovenskih sol je protizakonita

V zadevo naj poseže tudi slovenska diplomacija

Vsiljena racionalizacija za SKGZ ni sprejemljiva

TRST - »Vsiljena racionalizacija solskega sistema za manjšino ne more biti sprejemljiva, iz razlogov, ki so bili že večkrat povedani v javnosti in posredovani pristojnim solskim oblastem, v prvi vrsti solskemu skrbniku. Državi se mudi, da bo z racionalizacijo prihranila pri javnih izdatkih, prav nič pa se ji ne mudi pri reševanju ustavnih obveznosti do manjšine.«

Tako poudarja v svojem staliscu Slovenska kulturno gospodarska zveza glede ministrskega odloka o združitvi ravnateljstev nižjih srednjih sol F. Erjavca in F. Levstika s solama I. Cankarja oz S. Kosovele.

SKGZ ugotavlja, da tržaski solski skrbnik, na cigar predlog je prišlo do ministrske odločitve, ni upošteval odklonilnega stalisca dezelnice komisije za slovenske sole in pokrajinskega solskega sveta. Prav tako niso bila upoštevana v lanskem letu stalisca Sindikata slovenske sole, slovenskih organizacij in strankarskih komponent, ki so v okviru enotnega solskega odbora sprejeli odločitev, da je o vsakršnem posegu, ki zadeva racionalizacijo sol, mogoče govoriti le z aktivnim sodelovanjem manjšine.

SKGZ podčrta, da so solske oblasti, se zlasti tržaski solski skrbnik, točno seznanjene s specifikami in potrebami manjšine na solskem področju, tako je solski skrbnik tudi vedel,

da se je Slovenski raziskovalni institut na pobudo enotnega solskega odbora lotil raziskave, ki bo omogočila jasnejši vpogled v položaj in perspektivo slovenskih sol vseh stopenj. Sele ob takem pregledu je namreč mogoče govoriti o ukrepih (in teh je tudi slovenska sola nedvomno potrebna), s katerimi bi slovenskim solam zagotovili perspektivo racionalne in kakovostne upravne ureditve.

Odlok ministrstva za solstvo po oceni SKGZ nikakor ni sprejemljiv že zaradi dejstva, da je bilo s tem samovoljnim dejanjem odklonjeno konstruktivno sodelovanje, ki ga je manjšina z omenjeno raziskavo ponudila solski oblasti. Nesprejemljiva pa je tudi "svobodna" interpretacija sefa kabineta ministra za solstvo, po kateri naj bi bila racionalizacija sol možna neglede na mednarodne sporazume, ki scitijo slovenske sole. Gre za preigravanje in sprenevedanje, ob katerem je tudi jasno, na kakšnem prepihu se nahaja slovenska sola (kot očitno tudi druge manjšinske ustanove) brez ustreznega zaščitnega normativa, ki ga je manjšina doslej zamenjala.

SKGZ podčrta, da o tem koclživem vprašanju entono zavzame stalisce vsa manjšina, potreben pa je tudi odločen poseg matične države v odnosu do italijanske oblasti.

TRST - Močno zaskrbljeni zaradi casopisnih vesti, po katerih naj bi bil minule dni v okviru načrta o racionalizaciji solskega omrežja v obdobju 1995-96 podpisan odlok o ukinitvi nižjih srednjih sol s slovenskim učnim jezikom »F. Erjavca« in »F. Levstika« v Trstu, vas opozarjamo, da je ta odločitev v kričnem nasprotju z obvezami, ki jih je bila sprejela italijanska država na podlagi Posebnega statuta za zaščito slovenske manjšine v Italiji in italijanske v Istri, priložene k Londonski spomenici z dne 5. oktobra 1954 in pozneje vključenega v Osimsko pogodbo z dne 10. novembra 1975, ki je bila ratificirana z zakonom št. 73 dne 14. marca 1977.

Takole piše v uvodu pisma, ki ga je deželni tajnik Slovenske skupnosti Martin Breclj posljal solskemu ministru Giancarlu Lombardiju in v vednost tudi zunanji ministrici Susanni Agnelli. Z njim je Breclj seznanil se slovenskega ministra za zunanje zadeve Zorana Thalerja.

Podpisnik opozarja ministra Lombardija, da bi se pred sprejemom kakršnega koli sklepa o ukinitvi sol, navedenih v seznamu, ki je priložen Posebnemu statutu, obe strani morali prej posvetovati z Mesanim odborom, in to v smislu točke št. 8 omenjenega statuta. Ne samo, zakon št. 1012 od 19. julija 1961, s katerim so bile formalno ustanovljene vse sole s slovenskim učnim jezikom v tržaski in goriski

pokrajini, veleva, da jih je mogoče spremeniti ali ukiniti le z odlokom predsednika republike (clen št. 1). Po tej postavki tajnik SSK vabi ministra, naj spremeni svoje odločitve glede omenjenih sol, ki so bile sprejete na nezakonit način; te odločitve lahko ogrozijo tvorne odnose med italijansko solsko oblastjo in slovensko manjšino, to pa bi gotovo vplivalo tudi na odnose med Italijo in Slovenijo.

Breclj naglasa, da je ukinitev obeh slovenskih sol v nasprotju z mnenjem Tržaskega pokrajinskega solskega sveta in Dezelne komisije za slovenske sole (cl. 9 zakona št. 932 iz leta 1973), da pa to tudi ni edini ukrep solskega ministrstva proti manjšini. Italija že dalj časa ne spoštuje sporazuma o stipendijah za izpopolnjevanje v slovenskem jeziku na ljubljanski univerzi, nedavno je enostransko razveljavila dvostransko konvencijo o vzajemnem priznavanju univerzitetnih diplom, itd.

V pismu Zoranu Thalerju tajnik SSK poudarja, da bi odlok o ukinitvi dveh slovenskih sol na Tržaskem zaslužil ostro reakcijo slovenske diplomacije.

POSVET CRT-BANCA V BUDIMPEŠTI

Preferenčna pot iz Trsta na Vzhod

Illy in Degano za pridružitve Slovenije EZ

BUDIMPEŠTA - Brez sodobnih, hitrih prometnih povezav si je težko zamisljati nemoten razmah gospodarskega sodelovanja in konec koncev tudi tenejših cloveskih stikov med vzhodnim in zahodnim delom evropskega kontinenta. Ni torej naključje, da je bilo v ospredju posveta, ki ga je tržaska CRT-Banca priredila ob odprtju svojega predstavništva v Budimpešti, prav vprašanje oziroma nujnost prilagoditve cestnih in železniskih zvez na osi Barcelona - Trst - Ljubljana - Budimpešta - Kiev.

Moznosti za poglobitev gospodarskih povezav med Trstom in njegovim pristaniščem in Madžarsko oz. njeno prestolnico so nedvomno velike. Te možnosti so na posvetu podrobneje analizirali madžarski državni podtajnik Kalman Kovacs, tržaski zupan Riccardo Illy, njegov budimpeštanski kolega Gabor Demszky in deželni odbornik F-Jk za promet in turizem Cristiano Degano. O posvetu, ki so mu prireditelji dali naslov »Iz Trsta preferenčna pot do madžarskega in vzhodnoevropskih trgov na osi Barcelona - Kiev«, bomo podrobneje poročali v prihodnjih dneh, za zdaj pa se lahko omejimo na ugotovitev, kako je tudi ta, sam

po sebi sorazmerno majhen korak tržaskе banke proti vzhodu dokaz, da se v Trstu končno vendarle nekaj premika in da torej morda ni več daleč čas, ko bodo besedam končno začela slediti dejanja.

Tistemu, kar je bilo slisati na posvetu na rob pa naj zapišemo, da je bila v vseh nastopih nenehno navzoča tudi Slovenija s svojim izrednim strateskim pomenom, ki ga ima ne samo za Trst, ampak tudi za vso Italijo pri njenem prodoru na

severovzhod Evrope. Problem povezav s sosednjo državo je za Trst in Italijo namreč v enaki meri - če ne se v večji - tudi problem Slovenije, in tega se v enaki meri zavedata tako Italija kot Madžarska. Zupan Illy in odbornik Degano sta v Budimpešti zato se enkrat podčrtala, da je pridružitve Slovenije Evropski zvezi ne samo zazelenjena, ampak preprosto zivljenjsko neobhodna za integracijo Stare celine.

Vlasta Bernard

Vrsta sejemskih pobud v Pordenonu

PORDENON - Ze v tem mesecu in v prvi polovici maja bodo na sejmišču v Pordenonu kar tri sejemske prireditve. Prva bo od 7. do 10. aprila, in sicer sejem z naslovom »Arte a Pordenone«. Od 29. aprila do 1. maja bodo priredili sejem radioamaterjev, od 12. do 13. maja pa bo sejem konjev »Prima-veracavalli«.

Stekle so tudi že priprave na septembrski jesenski sejem. Letosnja novost bosta informatika in telematika, za kar bodo pora-

bili ves paviljon.

Likovni sejem »Arte a Pordenone« prirejajo že v tretje. Na ogled so tudi dela nekaterih najbolj znanih domačih in italijanskih likovnikov. Za razstavljene slike so poskrbele nekatere najbolj znane galerije, ki bodo dela seveda tudi prodajale.

V okviru razstave bo tudi nekaj srečanj med kritiki in likovniki. Včeraj dopoldne so priredili pogovor o zbiranju sodobnih likovnih stvaritev. Debatu je vodil kritik Gillo Dolfes. (mw)

DA BI OPOZORIL JAVNOST

Nova pobuda osebja GM

Zavzelo se je za niz didaktičnih prireditev - že tri mesece brez plače

TRST - Na hude finančne težave, ki ovirajo delovanje in ogrožajo sam obstoj naših društev in organizacij (za kar na žalost niso krive samo zamude pri podeljevanju raznih javnih prispevkov, temveč tudi kratkovidnost ali skodoljnost nekaterih ljudi v sami manjšini) nenehoma opozarjamo. Razmere pa se niso izboljšale, saj na primer učno osebje sole Glasbene matice »Marij Kogoj« že tri mesece ne prejema plače. Da bi sensibiliziralo javnost, se je na sindikalni skupščini odločilo za niz didaktičnih prireditev pod naslovom »Teden odprtih vrat in alternativnega pouka, in sicer od 10. do 13. t.m.

Jutrišnji spored (od 14. do 18. ure na sedežu GM v Ul. R. Manna 29) predvideva najprej pouk »za odprtimi vrati«. Ob 15. uri bo nastop Aleksandra Sluge (violoncelo) in Beatrice Zonta (klavir). Ob 16. uri bo sledi-

lo srečanje s Miranom Kosuto, glasbenikom, književnikom, kabaretistom, in bivsim gojencem GM; govor bo o temi »Od resne glasbe do donosne glasbe«.

Ob 17. uri bodo vaje solskega godalnega orkestra (Maja Blagović, Vladimir Jurc, predavanje igralcev SSG »Osnove odrskega nastopa glasbenika solista«).

Tudi pri SSG brez plač

TRST - Slovensko stalno gledališče nam je poslalo tiskovno sporočilo, v katerem pravi, da je s priznanjem Ministrstva za turizem in prireditve leta 1977 doseglo poseben status, ki mu, med drugim, zagotavlja dotok finančnih sredstev tako iz rimskega kot iz deželnih virov. Od leta 1991 je njegov ustanovni član tudi Dežela F-Jk. Izjemno visoko priznanje zgodovinski tradiciji in visoki umetniški ravni naše ustanove pa ji že ne omogoča rednega delovanja in tudi samo preživetje postaja vse bolj vprašaljav.

To dejstvo želi upravni svet SSG poudariti, da ne bi v trenutku boja za ohranitev ostalih ogroženih ustanov slovenske narodnostne skupnosti v Italiji povsem prezrli gledališča in njegovih problemov. Naj le povemo, da so tudi gledališki uslužbenci trenutno brez plač, umetniški sodelavci pa do nadaljnjega brez honorarjev, ter da so izplačila in izpolnitev repertoarja te petdesete sezone prekinjena delovanja odvisni od istega vira, ki naj zagotovi obstoj štirim ogroženim ustanovam, katerim SSG izraza globoko solidarnost.

NOV INSTRUMENT ZA VAŠE VARČEVANJE

CTZ

CERTIFICATI DEL TESORO ZERO-COUPON Z DVELETNO ZAPADLOSTJO

■ Zakladne vrednotnice CTZ se koristijo od 28. februarja 1995 in zapadejo 28. februarja 1997, datum ko bodo vrednotnice izplačane.

■ Nove zakladne vrednotnice so "Zero-coupon", to pomeni, brez kuponov za izplačilo obresti. Ob podpisu varčevalci položijo, kakor pri BOT, nizjo vsoto kot je nominalna vrednost vrednotnice; ob zapadlosti, po dveh letih, prejmejo nominalno vrednost vrednotnice neto po davčnih odbitkih.

■ Vrednotnice so dodeljene z dražbo, ki je rezervirana bankam in drugim pooblaščenim operaterjem brez osnovne cene.

■ CTZ se lahko rezervirajo pri bančnih okencih do 13.30 dne 10. aprila. Banca d'Italia ne sprejema rezervacij. Za rezervacije in podpise ni predvidena nikakršna provizija. Najmanjši znesek za rezervacijo znaša 5 milijonov lir.

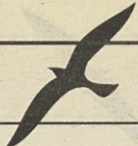
■ Cena, ki bo iznešena na dražbi in donos bosta objavljena v časopisju.

■ Vplačila vrednotnic, po ceni iznešeni na dražbi, je treba poravnati 14. aprila.

■ Vrednotnice materialno ne krožijo; posojilo je izdano z enojnim globalnim potrdilom, ki ga ima v depotizu Banca d'Italia. Ob podpisu niso prikazane vrednosti zadolžnic; to omogoča varnejše kroženje vrednotnic brez omejitve prenosljivosti.

■ CTZ se uradno kotirajo.

■ Podrobnejše informacije nudi vaša banka.

VSEDRŽAVNA MANIFESTACIJA

Srečanje žensk proti rasizmu in nasilju

Spodbudna in razveseljiva je bila zlasti prisotnost mladih

»Proti nasilju in rasizmu - ženske včeraj in danes« je naslov zasedanja, ki se je začel včeraj dopoldne na Pomorski postaji v Trstu. Srečanja so se udeležile ženske iz različnih krajev Italije, ki so želele povedati svoje o rasizmu, številnih primerih nasilja ter opozoriti na nevarnost fašizma. Besedo so imele predvsem tiste, ki so gozote nacifasizma same okusile, pa tudi mladi, ki so bili polnostevilno udeleženi na tem zasedanju. V mislih imamo italijanske in slovenske višje srednje šole. Pobuda za srečanje žensk iz številnih krajev Italije je pršla s strani ženskih zastopstev Združenj ANPI - FIVL - FIAP in ANED. V tem kontekstu je potekalo tudi zasedanje, na katerem so se zvrstile predstavnice različnih združenj, predvsem pa številne interniranke v nacističnih uničevalnih taboriščih, zgodovinarke, pisateljice, novinarke, znanstvenice in tokrat tudi številne dijakinje, v imenu katerih sta zasedanju prinesli pozdrave in priče vanja mladih dijakinja 5. razreda Znanstvenega liceja Franceta Preserna Deva Princic in dijakinja liceja Oberdan Annalisa Murati.

Zasedanje, ki je potekalo v veliko pretesni dvorani »Vulcania« je začela bivša senatorka Jelka Gerbec, ki je v slovenščini opisala boj vseh antifasistov, tu pri nas v največjem številu Slovencev, ki so se kot en sam mož postavili po robu nacističnemu načrtu, da zasuznji naše kraje, da uniči slovenski narod, da zasuznji vse, ki mu niso hoteli slediti. Tu je Gerbecva še posebej omenila boj slovenske manjšine za svoje pravice, za pravični zaščitni zakon kot tudi delež, ki ga je imela ženska v odporu in osvobodilnem gibanju, v boju za svobodo, mir, demokracijo in enakopravnost vseh narodov. Njenemu govoru je sledil poseg predsednika pokrajinskega odbora VZPI-ANPI Artura Calabrie.

Ker je zasedanje potekalo pod okriljem predsednika italijanske republike, Vsestranskega odbora za proslavo 50-letnice odporstva

in osvobodilnega gibanja in trzasko občinske uprave, je bilo veliko zastopstev antifasističnih žensk iz različnih krajev Italije in celo ženskega odbora iz Palermo za boj proti mafiji. Svoje pozdrave veliki manifestaciji so poslale tudi mnoge ženske na vidnih mestih javnega življenja, kot so sedanja ministrica za zunanje zadeve Susanna Angelli, predsednica poslanske zbornice Irene Pivetti in predstavnica židovske skupnosti v Italiji Tullia Zeni.

Grbceva je v imenu organizatorke pozdravila tudi številne goste, med katerimi vsestranskega predsednika ANPI Arriga Boldrinija, odbornico trzasko občinske uprave Viviano de Grisogono, ki je zasedanju prinesla tudi pozdrave, predstavnice združenj ANPI, ANED in ANPPA ter Združenja aktivistov trzasko območja, senatorja Antonina Cuffara, Nuccio Gigante za ANED, Rosano Maroni, predstavnico italijanskega parlamenta, in še druge.

Zelo bogati in predvsem za mlade pomembni so bili posegi govornic, ki so se oglasile na zasedanju. Tako so lahko številni slovenski in italijanski študenti prisluhnili pričevanjem bivših internirank v nacističnih uničevalnih taboriščih, od Rižarne, tja do Auschwitza, Ra-

vensbrücka, Bergen Belsna in drugih, novinarki Chiari Valentini, ki je skupno z drugimi kolegicami izdala knjigo »Piccole italiane«, posegu priznane znanstvenice Margherite Hack, novinarki Sure Dumanich, ki je spregovorila o vojnih dogodkih v Bosni in nalogah, ki čakajo svetovno javnost, da stopi odločno na stran najbolj prizadetih, pa posegu France Donaggio na temo »Državlani državljanke brez meja v boju proti diskriminaciji«. V tem okviru je bil zelo pomemben poseg Katherine Folker iz Nemčije, ki je na kratko, a zelo nazorno orisala življenje nemškega naroda v dobi nacističnega režima, in boja tistih, ki so se nacizmu uprli. Spregovorila je tudi o potrebi po uveljavljanju demokratičnih načel v Evropi ter o svojih izkušnjah v teh naporih, ko je bile se sodelavka vlade Wiliama Brandta in sedaj kot evropska parlamentarka. Zasedanje je zaključila Tina Anselmi kot prestavnica Združenja FIUL.

Ob vsem tem lahko brez pretiravanja zapisemo, da je slo za pomembno, zgodovinsko srečanje žensk v boju proti rasizmu in nasilju. Srečanje se bo danes nadaljevalo s svečanostjo v trzaski Rižarni.

Neva Lukeš

VOLITVE / ZELENİ IN SREDİNSKA LISTA

Dolina: poziva civilni družbi

Polemika z zavezništvo Skupaj-Insieme

V Dolini se nadaljujejo predstavitve kandidatov in programov za bližnje občinske volitve. Svoja županska kandidata sta včeraj predstavili Zelena lista in sredinsko zavezništvo »S.Dorligo-Dolina«, ki združuje Ljudsko stranko, »Pakt za Trst« (posl.Segni) in neodvisne kandidate. Njen županski kandidat je predstavnik Ljudske stranke Roberto Raffaele, medtem ko se zeleni potegujejo za izvolitev Marie Terese Zivic.

Zeleni (njihov volilni simbol je stirižežen) se predstavljajo volilem kot alternativa, tako listi »Skupaj-Insieme«, kot desničarskemu Kartelu svobosčin. Obe zavezništvi odgovarjata po njihovem mnenju stari in preziveli logiki narodnostnih kalupov. Kartel je edina lista, ki ima samo italijanski volilni naziv, »Skupaj« pa je sad dogovora strankarskih sekcij in nekaterih »krajnih« družin ter za odborniške kandidate predlaga samo slovenske predstavnike. Obe listi - poudarjajo se zeleni - sta popolnoma prezrli tako potrebo po dialogu med Italijani in Slovenci kot tudi razvojne perspektive dolinske stvarnosti na pragu drugega tisočletja.

Ziviceva, pokrajinski glasniki zelenih Sergio Zucchi in deželni svetovalec Paolo Gheršina so posebno listi županskega kandidata Borisa Pangerca očitali, da je popolnoma prezrla »pogumne in tvorne predloge Gibanja civilne družbe«. Zeleni opozarjajo na nevarnost strogega ločevanja med

Maria Teresa Zivic

Roberto Raffaele

Italijani in Slovenci (Dolina tvega bocensko situacijo, so dejali). Gheršina, ki je govoril o nenaravnem zavezništvu med SKP in SSK, medtem ko je DSL po njegovem popolnoma prepustila pobudo zaveznikom, je tudi dejal, da predstavlja lista »Skupaj« zaskrbujoč korak nazaj v primerjavi s politično »izkusno il-ly«.

Zelo pohvalne besede na račun Gibanja civilne družbe je bilo slišati tudi na predstavitvi Raffaeleve liste. Zavezništvo je do zadnjega iskalo dvojezičnega županskega kandidata, ker ga ni dobilo je izbralo Raffaeleja, »ki bo skušal omiliti celno volilno soočenje med občani slovenske in italijanske narodnosti«. Tudi na predstavitvi sredinske liste je bilo slišati kritike tako na račun Pangerčeve »nenaravne koalicije«, kot tiste, ki se sklicuje na Finija in Berlusconi. V slovenščini je na novinarski konferenci spregovoril Celeste

Canziani, domaćin iz Doline, ki je utemeljil razloge svoje kandidature.

O upravnem programu sta - poleg županskega kandidata Raffaeleja - spregovorila se Silvana Bogliolo in Pierpaolo Pergolis (oba sta člana Pakta za Trst), pozdravila pa je tudi pokrajinska tajnica Ljudske stranke Elettra Dorigo. Program se zavzema za sožitje in za uravnotežen razvoj celotne občine. Občinska uprava bo morala po njihovem izborjati nekatere službe in storitve, revidirati pa bo morala tudi nekatere pretesne vinkulacije na urbanističnem področju.

Lista »Skupaj« bo svoje kandidate in program predstavila jutri ob 20.30 v hotelu Sonja pri Domju. Srečanje je namenjeno predvsem prebivalcem Frankovca. Zavezništvo Naravnega zakona-federalizem pa bo imelo danes med 10. in 13.uro volilna shoda istočasno na trgih v Boljuncu in v Dolini.

Primorski dnevnik

Lastnik: ZTT d.d. Založništvo trzasko tiska - Trst
Izdajatelj: DZP - PRAE d.d. — Družba za založniške pobude
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796699 - fax 040-773715

Fotostavek: ZTT, Trst

Tisk: EDIGRAF, Trst

Odgovorni urednik: BOJAN BREZIGAR

Redakcija: Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-533382, fax 0481-532958
Dopisništva: Cedad, Ul. Ristori 28, tel. 0432-731190, fax 0432-730462
Ljubljana, DFM, Slovenska 54, tel. 061-1313121, fax 061-322468
Celovec, Wulfengasse 10/H, tel. 0463-318510, fax 0463-318506

Prodajno naročninska služba

Italija: Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-535723 fax 0481-532958

Ekonomski propaganda: Publiet SRL

tel. 040-7796611, fax 040-768697

Slovenija: ATELIER IM - Ljubljana

tel. 061-1262044, fax 061-224943

Cene oglasov

Italija: 1 oglasni modul (širina 1 stolpec, višina 28 mm) 100.000 LIT,
finančni in legalni 150.000 LIT, ob praznikih povisek 20%; mali oglasi
1000 LIT beseda; osmrtnice, zahvale in sozolja po formatu. IVA 19%

Cena: 1.500 LIT - 55 SIT

Naročnina za Italijo 430.000 LIT

Postni t.r. PRAE DZP st. 11943347

za Slovenijo: mesečna 1.710 SIT, plačljiva preko DISTRIEST,
Partizanska 75, Sezana, tel. 067-73373

Registriran na sodišču v Trstu št. 14 z dne 6. 12. 1948

Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

ZGONIK / STALIŠČE SLOVENSKE SKUPNOSTI

»Ercolessi ne more na Občino«

Fukcija sodnika za spravo je nezdržljiva z upravno funkcijo

Slovenska skupnost je preko tiska izvedela, da je za občinske volitve v Zgoniku »Kartel svobosčin« predstavil za županskega kandidata dr. Umberto Ercolessija. Slednji je bil pred kratkim že imenovan za sodnika za spravo v trzaski pokrajini. SSK smatra, da je ta kandidatura protizakonita, v kolikor kandidat ne more biti izvoljen zaradi očitne nezdržljivosti obeh funkcij. Poleg tega ne gre spregledati, da je imenovanje dr. Ercolessija na sodniški položaj lahko razlog za neveljavnost volitev v Zgoniku.

Gre namreč za pravno nesposobnost kandidata, da postane pasivni subjekt v volilnem razmerju. Veljavna zakonodaja (E.B. 570/60, Z. 154/81, Z. 374/91) je izredno jasna. Sodnik za spravo ne more biti hkrati občinski svetovalec v tistem okraju, kjer opravlja svojo funkcijo.

SSk izraža začudenje sprico lahkotnosti in površnosti, s katerima je »Kartel svobosčin« predstavil v Zgoniku županskega kandidata. SSK si

tudi pridržuje pravico postopati na vseh ravneh, tudi sodnih, v kolikor bi to bilo potrebno za zakonit potek volilne preiskušnje v Zgoniku.

Salež: predstavitev zavezništva »Skupaj«

Zgoniska volilna lista »Skupaj-Insieme«, ki se kot naslednica Napredne liste pripravlja na občinske volitve, bo jutri v Salezu predstavila svoje kandidate in svoj program. Srečanje bo ob 20.30 v občinski knjižnici. Lista pa se bo v torek predstavila pri Briscikih (ob 20.30 v restavraciji Milic), v sredo, 12.aprila pa vedno ob 20.30 v sportno kulturnem centru v Zgoniku.

Na srečanjih bodo sodelovali županski kandidat Tamara Blazina por. Simoneta, kandidati za občinsko skupščino ter tudi dva dosedanja odbornika Rado in Luciano Milic, ki naj bi kasneje pristopila v občinski odbor.

Zgoniski občinski svet bo po novem stel dvanajst članov oziroma trinajst z neposredno izvoljenim županom. Lista, ki bo zmagala na volitvah, bo dobila osem svetovalcev, stiri svetovalske mandate pa si bo po proporcijem sistemu porazdelila manjšina. Volilec lahko odda eno preferenco kandidatu za občinski svet.

BANI

Priprava oljčnih vejic za cvetno nedeljo

Pri Banih ze stiri ali pet let ne gojijo oljk, nekatere domačinke pa kljub temu za cvetno nedeljo pripravijo oljne vejice. Povedale so nam, da so bile zaradi tega vsako leto odvisne od openskih prodajalk, da pa so se tega navelicale

in si rekle: »Ce pripravljajo oljne vejice zenske s Proseka in Kontovela, zakaj jih ne bi tudi Banovke?«

No, kakor vidimo na sliki, so to postorile tudi tokrat, vejice pa so pri- nesle iz Borsta.

M.M.

SEJA GLAVNEGA SVETA

KZ v celoti potrdila sedanje vodstvo

Pozitivna ocena nedavnega občnega zbora

Na zadnjem občnem zboru izvoljeni novi Glavni svet Kmečke zveze, se je prvič sestel v četrtek, 6. t.m. pod predsedstvom starejšega člana Alojza Krizmančiča. Potem ko se je zahvalil dosedanjemu vodstvu stanovske organizacije slovenskih kmetov na Trzaskem za postrtvovalno in uspešno delo pri premagovanju številnih problemov, ki tarejo kategorijo in posamezne kmete, je bilo na soglasno željo vseh prisotnih v celoti potrjeno dosedanje vodstvo s predsednikom Alojzom Debelisom na čelu. Tako sta bila za podpredsednika potrjena Robert Ota in Silvano Ferluga, za tajnika pa Edi Bukavec. Prav tako je bil soglasno v izvršni odbor imenovan se vodja strokovne službe KZ dr. agr. Mario Gregorič.

Takoj po izvolitvi se je predsednik Alojz Debelis v svojem in v imenu ostalih izvoljenih v vodstvo KZ, zahvalil za izraženo zaupanje. Pri tem je ugotovil, da so za vodenje takšne ustanove kot je Kmečka zveza, potrebni vedno večji napori in je zato povabil vse člane Glavne odbora naj se vsak od njih počuti v

vlogi predsednika, to pa pomeni, da se je treba zavedati, da je Kmečka zveza stanovska organizacija vseh in da deluje v korist tako posameznikov kot celotne kategorije, s tem pa tudi celotne slovenske narodnostne skupnosti na Trzaskem in sicer tudi v korist trzaskega gospodarstva.

Glavni svet je nato izvolil še člane vseh desetih sektorskih komisij in imenoval svoje predstavnike v razne deželne in pokrajinske komisije.

V razpravi je Glavni svet zelo pozitivno ocenil zadnji občni zbor Kmečke zveze, na katerem so prisli do izraza tako stanovski kot politični problemi kmetijskega sektorja. Prav tako je pozitivno ocenil pomen praznovanja 50-letnice osvoboditve in 45-letnice ustanovitve Kmečke zveze. Posebej je izrekel tudi zadovoljstvo, da se je občnega zbora prvič udeležil visoki predstavnik italijanske vlade v osebi podtajnika ministrstva za kmetijstvo prof. Maria Prestamburga, kakor tudi predstavnica Državnega zbora Slovenije, Jadranka Sturm-Kocjan. (jk)

DUHOVITI »KARAOKE«

Politiki imajo bolj ali manj dobre glasove

»Pesem ne pozna ideologij«

Gualberto Niccolini, Milos Budin, Sergio Dressi, Paolo Gherina in številni drugi politiki, sindikalisti in novinarji, ki so nastopili na petkovem »karaoke« v gledališču Miela, imajo se kar dobre glasove. Peli so bolj ali manj zadržane skladbe Battistija, De Andreja, Bennata in Dalle, na koncu pa se skupinsko »Attenti al lupo« in »Che sarà sarà«. Za kroniko naj povemo, da je Budin nastopil v »le-
vičarskem triu« skupno s pokrajinskim tajnikom CGIL Bruno Zvehom in s tajnikom CNA Robertom Cosolinjem.

Večer v Mieli je priredilo Združenje prijateljev dnevnika »La cronaca«, ki si prizadeva, da bo časopis, ki je konec lanskega leta prenehal izhajati, čimprej spet v kioskih. (Foto KROMA)

NOVICE

Alojz Rebula in Boris Pahor jutri v Avditoriju Revoltella

V okviru manifestacij, ki so povezane z razstavo »Dvojnost - Aspekti slovenske kulture v Trstu« bo jutri ob 20. uri v Avditoriju muzeja Revoltella srečanje s pisateljema Alojzom Rebulom in Borisom Pahorjem. Avtorja bo predstavil prof. Elvio Guagnini. Upati je, da bi jutrišnje srečanje s slovenskima zamejskima pisateljema zabeležilo večji uspeh kot pa večer o slovenski ustvarjalnosti s književnega področja pred tednom dni, ko je bilo italijansko občinstvo, kateremu je bilo srečanje pravzaprav namenjeno, povsem odsotno.

Danes 12. izvedba »Vivicittà«

Danes bo na sporedu 12. izvedba tekmovalnega in amaterskega teka »Vivicittà«, na katerem bo sodelovalo okrog tisoč oseb. Proga se bo odvijala po mestnih ulicah, zaradi česar bo avtomobilski promet za nekaj časa ustavljen. Organizatorji zato priporočajo avtomobilistom, da bi se od 10. do 11. ure izognili območju vzdolž Korza Cavour, Trgu della Libertà in Miramarskemu drevoledu v smeri proti Barkovljam. Tekmovalni tek amaterjev bo idealno odprla godba bersaljerjev.

Komomi orkester Verdija danes v Revoltelli

V Avditoriju muzeja Revoltella bo danes v okviru glasbenih matinee ob 11. uri nastopil komorni orkester gledališča Verdi, ki ga vodi Ivan Tercon. Današnji program nosi naslov »Oboa v beneskem sedemnajstem stoletju«.

Nova večja skupina Kurdov čaka na povratek domov

Novo večjo skupino Kurdov, ki so jih agenti finančne straže predvčerajšnjim zjutraj odkrili na nekem nemškem tovornjaku, se vedno zadržujejo v novem pristanišču, kjer so jih namestili na avtobus. Kurdi so v Trst prisli na trajektu »Undrasporter« in že predsinocnjim so na isti trajekt vkrcali sedem mladoletnikov, ki so jih vrnili v domovino, medtem ko bodo ostali (skupno jih je 43) odšli v prihodnjih dneh. O zadevi so zavzeli stališče Amnesty International, italijanski konzorcij za solidarnost in nekateri politični predstavniki. Zahtevali so, naj Kurdov ne pošiljajo v Turčijo, kjer se jim ne piše nič dobrega. Italijanske oblasti se s temi stališči ne strinjajo, po njihovem mnenju zakon tega ne dovoljuje.

Prof. Gianni Oliva o italijanskem odporništvu

Trzaska občina in Deželni institut za zgodovino odporniškega gibanja v Furlaniji-Juljski krajini prirejata v torek ob 17.30 v Avditoriju muzeja Revoltella srečanje s prof. Giannijem Olivo, ki bo govoril o italijanskem odporništvu oziroma o problemih in interpretacijah odporniškega gibanja. Zgodovinar prof. Gianni Oliva je avtor knjige »Porazenci in osvobodenci, 8. september 1943 - 25. april 1945: zgodovina dveh let«, ki je v teh dneh v knjigarnah.

Praznik miru učencev kriške slovenske in italijanske šole

V Križu bo danes zanimiva in dobrodošla prireditve. Učenci slovenske in italijanske osnovne šole bodo namreč skupno praznovali mednarodni Dan miru. Zbrali se bodo ob 11.30 pred spomenikom padlim za svobodo, od koder bodo v sprevedu po vaskih ulicah sli v Ljudski dom. Tukaj bodo okrasili drevo miru in spravili, ki so ga posadili lani.

Pobudo za prireditve je dal »Laboratorij najmlajših«, ki se zavzema za zbliževanje vseh vaskih komponent in narodnosti.

V Repnu bodo razstavili novo krojene narodn noše

Repentabsko kulturno društvo Kraske dom, ki je soorganizator Kraske ohceti, je v zadnjih šestih letih dalo res enkratno doprinos za vrednotenje te že tradicionalne etnografske prireditve in obenem utrjevanje lastnih korenin. Priredilo je tri dveletne tečaje krojenja narodne noše oz. krpuna in tako z oblikovanjem pristnih noš naredilo nekoliko reda, predvsem pa vcepilo v zavest udeležencev Kraske ohceti, da mora noša ponazarjati avtentični model tako po sestavi, kot kroju.

Prav v teh dneh se je v Bubničevem domu v Repnu končal zelo zahteven cikel vsakotedenskih ponedeljkovih srečanj, na katerih so izmenično krojili žensko nošo oz. mosko nošo in otroška oblačila. Tečaj moske noše je doživel velik uspeh in dokončanih je bilo 25 avtentičnih oblačil po vzorcu uniforme iz 17. stoletja. Žensko nošo je krojilo

15 pridnih ljubiteljskih sivilj, ki so večinoma prihajale iz okoliskih krajev, saj so si Repenke uredile trud in krpuno že pred nekaj leti. Na novo krojene moske in ženske noše bodo predstavili javnosti na razstavi, ki jo bodo odprli v petek, 14. t.m., v galeriji Kraske hiše v Repnu.

Najbolj zaslužna, da je tečaj tako dobro uspel in da izdelki verno ponazarjajo izvirno narodno nošo, je neutrudna mentorica Marta Kosuta, ki je kot izvedenka z velikim posluhom za valorizacijo narodne identitete in kulturne dediscine, dala poseben poudarek na elementa kot sta vezanina in narodni motivi. V petek bo tako zanj, kot za vse potrpežljive krojilje poplačan velik trud, ki so ga vložile in tako obogatile izbor narodnih noš, ki bodo letošnji izvedbi Kraske ohceti vtisnile prav gotovo poseben čar in kulturno-etnografski naboj. (B)

VČERAJ PRI FERNETIČIH

Demonstracija članov društev za varstvo živali

Zlasti v predprazničnem obdobju se prevoz živali skozi mejne prehode poveča in tako se je vsedržavna koordinacija za varstvo živali odločila za vrsto manifestacij, s katerimi želi opozoriti javno mnenje in oblasti z večkrat dramatičnimi razmerami, v katerih taki prevozi potekajo. V okvir teh pobud sodi tudi včerajšnja demonstracija pred avtoportom pri Fernetičih, kamor so prisli tudi predstavniki iz Nemčije, člani društva za varstvo živali iz Kopra in fundacije Brigitte Bardot iz Francije. Nemška skupina se je celo nadelala verige, ko so mimo prihajali tovornjaki, delili so letake in se obrnili do evropskega parlamenta z zahtevo, da bi tudi v Italiji, Grčiji, Španiji in na Portugalskem osvojili določila Evropske zveze, ki predvidevajo, da mora prevoz trajati največ osem ur, nakar morajo živali nakrmniti in jih odjezati. Danes ob 11. uri se bodo zbrali pred cerkvijo sv. Antona. Upajo, da jim bodo oblasti dovolile vzpostaviti cloveško verigo do Nabrezja, po katerem prevažajo živali do pristanišča.

NAMESTO DA BI POKAZAL DOKUMENTE

Zavozil naravnost v redarja

Kljub prekrškom, ki jih je zakrivil, se je lahko vrnil domov. Prijavili so ga namreč zaradi upiranja (ni hotel pokazati dokumentov), namernih poškodb in pa tega, da ni nutil pomoči, vendar italijanska zakonodaja za te prekrške ne predvideva aretacije. Zadržali so mu le vozniško dovoljenje, ker ni imel denarja, da bi plačal globo.

Nevsakdanji dogodek (vsaj za naše meseto) se je pripetil včeraj popoldne, nekaj pred 17. uro na Trgu Stare mitnice. Neki pripravniki mestnih redarjev je ustavil avtomobil opel kadett s puljsko registrsko tablico, parkiral je na nedovoljenem mestu. Moskega za volanom (redarji niso posredovali njegovega imena kot tudi ne imena njegovih pripravnikov) je povprašal po dokumentih, tuje ni hotel o tem nič slišati in je hotel odpeljati. Tedaj se je pripravniki postavili pred avtomobil,

ki pa je zavozil naravnost proti njemu. Moral je odskočiti. To se je ponovilo še enkrat, v tretje pa je nasilnež mladenič zadel v noge in pobegnil proti Trgu Garibaldi.

Medtem ko se je mladi pripravnik zatekel po

zdravniško pomoč v glavno bolnišnico, kjer so mu ugotovili udarce po kolenskih (okreval bo v tednu dni), so redarji obvestili vse mejne prehode. Ubežnik, s katerim se je peljala neka ženska, je verjetno na Senenem Trgu zavil pod

predor in nato navzdol po Ul. Baiamonti do sportne palače. Patruja mestnih redarjev ga je namreč že čez deset minut opazila v predoru pod Montebellom in ga ustavila. Pospremili so ga v centralo, vendar je lahko odšel domov.

Po lestvi vdrl v otroški vrtec

Stefano Pettiroso prebiva v Ul. Coroneo, zato je se vedno skorajda »doma«, le poslopje je zamenjal: potem ko so ga prijeli v neki šoli, so ga namreč zaprli v koronejske zapore. Pettiroso (letnik 1963, sicer star znanec policije) je predvčerajšnjim okrog 19. ure vdrl v otroški vrtec »Albero Azzurro« v Ul. Stock 3, pri čemer se je poslužil lestve, ki jo je našel na dvorišču. Vthotapil se je v garderobo in začel brskati po torbicah in žepih oblačil uslužbenk, ki pa so ga presenetile pri »delu« in zadržale do prihoda varnostnih sil. Policija je kasneje ustavila tudi Pettirosovo prijateljico, 29-letno Gino Vesce (Ul. Boccaccio 16), ki se je potikala okrog sole. Ker so Vescejevo nekaj dni prej opazili v nekem poslopju v Ul. Bazzo-

ni, kjer je prislo do kraje, so pregledali tudi njeno stanovanje, kot tudi stanovanje Ul. San Zenone 4. Sum policije je bil povsem upravičen, saj so našli nekaj dragocenih predmetov, ki so bili ukradeni v Ul. Bazzoni. Pettiroso je krajo priznal.

Po nekaj dneh spet v ječi

Stara navada, zelezna srajca: nedavno so 31-letnega Giuseppa Rupila spustili iz zapora, in že so ga zapolnili v tujem stanovanju s tujo denarnico v rokah. Rupil, ki prebiva v Ul. Negri 23, se je namreč včeraj ob 1.30 vthotapil na dom Giulia Gregorija v Ul. Polesini 64. Vrata je sicer našel odprta, vendar se je lastnik kaj kmalu vrnil in ga prisilil, da je počakal na prihod policije.

Bil je za volanom ko ga je na Trgu Libertà zadel infarkt

Predsinocnjim, okrog 23. ure, se je 66-letni slovenski državljani Tomaž Gaberč s svojim avtomobilom znamke škoda peljal po Trgu Libertà, bil je namenjen proti Miramaru. Nena doma pa ga je obsla slabost, izgubil je nadzor nad vozilom, ki je nadaljevalo svojo pot. Dalec pa ni prislo, zaletelo se je v tamkaj parkirani fiat uno in se ustavilo.

Na kraj nezgode so prisli karabinjerji iz kasarne Hermet in osebje Rdečega križa. Trudili so se, da bi Gaberču pomagali, vendar zaman, zadel ga je namreč infarkt in je izdihnil. V bolnišnico pa so odpeljali njegovo sopotnico, ki je bila pod sokom. Gaberč se je rodil v Ljubljani, prebival je v Luciji.

V bolnišnico pa so odpeljali njegovo ženo, 70-letno Lidijo. Ženska je bila namreč pod sokom.

KULTURA / FURLANSKA REVILJA "USMIS"

Mladi spet oživljajo goriško večkulturnost

Večer je ob prepletanju treh goriških jezikov ponudil film, glasbo, umetnost in poezijo

S četrtkovnega zares večkulturnega večera v kinu Vittoria (foto Studio Reportage)

Kino Vittoria je bil v certtrtek zvečer prizorišče res prijetnega multimedialnega dogodka. Ob filmu iz sezone Gorice kine, ki jo prireja Kinotela, so na pobudo trijezičnega lista "Zuf de zur" in drugih goriških mladinskih skupin predstavili revijo v furlanscini "Usmis", dogodek pa so obogatili z "etnično" glasbo in izvedbi estradnega ansambla, z likovno razstavo skupine "Antemoliti", z branjem poezije, predvajanjem umetniškega videa in drugim.

Osrednji dogodek večera, ki se ga je udeležil tudi pokrajinski odborik za mladinska vprasanja in solstvo Nereo Tavagnutti, je bila predstavitve revije "Usmis", ki se zavzema za ovrednotenje furlanske kulture tudi v Gorici, kjer

je bil nekot ta jezik dosti bolj prisoten kot danes. Ob predstavitvenih nagovorih (v furlanscini, slovenscini in italijanscini) se je spleto zanimivo razmisljanje o goriški večkulturnosti. Spodbudno in razveseljivo je, da o teh temah razmislijo mladi, ki hočejo presegati kulturno siromašnost predolgo dominantnega italijanskega nacionalizma in skušajo spet splesti vezi s preteklostjo, ko so tri navedene kulture in se četrta, nemška, enakopravno živele in uspevale v Goriškem prostoru. Te misli je v pozdravnem pismu iznesel tudi furlanski pesnik Celso Macor: obzaloval je, da se večera ni mogel osebno udeležiti, pohvalil pa je njegove pobudnike in jim zazelel uspeh v njihovem pogumnem prizadevanju.

GLASBA / CENTER E. KOMEL

Koncertna izvedba ljudskih melodij iz beneških dolin

Priredba D. Zanettovicha

V komorni dvorani Slovenskega centra za glasbeno vzgojo Emil Komel v Drevoredu 20. septembra 85 v Gorici bo jutri ob 20.30 koncert Tamgor je moja vas. Prireja ga center Komel v okviru svoje letošnje glasbene sezone. Gre za prvo koncertno izvedbo izbora ljudskih pesmi beneških dolin v priredbi Danieleja Zanettovicha. Skladatelj se je pri svojem delu naslanjal na študijske raziskave prof. Pavleta Merkuja o ljudskem izročilu Slovencev v Italiji.

Zbirka obsega približno trideset ljudskih melodij v Zanettovichovi priredbi. Skladatelj je te ljudske motive priredil za različne zasedbe: kvartet klarinetov (Claudio Tasinari, Piero Ricobello,

Maddalena d'Ambrosio, Mario Zanette), vokalni ansambel (Lorella Grion, Irene Lionetti, Liliana Moro, Lorena Ribis, Maria Tararan, soprani; Patrizia Belloni in Manuela Marussi, mezzosoprani; Elena De Martin in Franka Zgavec, alt) s tolkali (Giorgio Fritsch), dirigira Fabiana Noro in godalni kvartet s klavirjem (Lucio Degani, violina, Massimo Piva, viola, Luigi Puxeddu, violoncello, Andrea Rucchi klavir). Vsi izvajalci so priznani glasbeniki, ki delujejo v nasi deželi. Koncertni program so zvočno posneli in objavili kaseto leta 1993 ob 25-letnici Društva slovenskih emigrantov v Furlaniji - Julijski krajini.

GLASBA / TEKMOVANJE V STRESI

Prvo mesto za A. Pavlovič, gojenko Centra Emil Komel

Pianistka Aleksandra Pavlovič, doma iz Postojne sicer pa gojenka eksperimentalne šole prof. Sijavuša Gadzijeve v okviru tečajev Slovenskega centra za glasbeno vzgojo Emil Komel v Gorici, je na mednarodnem tekmovanju za mlade glasbenike "Città di Stresa" osvojila prestižno 1. nagrado v svoji tekmovalni skupini.

Aleksandra Pavlovič se je rodila leta 1978 v Postojni, kjer obiskuje gimnazijo. Glasbeno izobrazbo je pridobivala najprej v rojstnem mestu, nato je bila več let učenka Glasbene matice v Trstu, v tem solskem letu pa sledi tečaju prof. Gadzijeve v Gorici.

Uveljavitev na mednarodnem natečaju za mlade glasbenike v Stresi, ki je letos bil od 24. marca do 2. aprila, pomeni veliko zadoščenje, saj se je tekmovanja udeležilo skoraj tri tisoč tekmovalcev iz raznih evropskih držav. Aleksandra Pavlovič se je predstavila v kategoriji F, kjer je tekmovalo 45 kandidatov. V ostri konkurenci, kjer so izstopali številni učenici iz Beograda se je kot edina predstavnica republike Slovenije uvrstila na prvo mesto z odlično oceno 95/100.

SOLE / RAZSTAVA "TECNOSOFT 95" NA INDUSTRIJSKEM ZAVODU GALILEI

Lep primer šole, ki ne zaostaja za družbo

Na ogled je 16 računalniških projektov, ki so jih uresničili slovenski in italijanski dijaki

V laboratorijih tehničnega industrijskega zavoda Galileo Galilei je od včeraj postavljena razstava tehničnih in računalniških projektov, ki so jih izdelali dijaki tega zavoda. Razstava poimenovana "Tecno-soft" je letos prišla do 5. izvedbe. Na ogled je 16 računalniških projektov, od katerih so si skoraj polovico zamislili in izvedli dijaki slovenskega oddelka za informatiko. Poleg tega ponuja razstava v ogled še druge zanimive oddelke, kjer predstavljajo rezultate tečaja za računalniško obdelavo fotografij in druge zanimivosti, ki dajejo obiskovalcem tudi možnost interaktivnosti, tj. uporabe računalniških programov in iger. Razstava bo za občinstvo na ogled od jutri do srede v popoldanskem času med 15. in 19. uro.

Na otvoritvi, ki so se je poleg dijakov in profe-

sorjev udeležili tudi predstavniki drugih sol in nekaterih znanstvenih institucij, je ravnatelj prof. F. Fabrisin poudaril pomen in koristnost dela, ki so ga opravili dijaki. Ne gre za dela izvedencev, pač pa za po-

skuse dijakov, ki so se spopadli z vsemi začetniškimi težavami a so naposled z vztrajnim delom dosegli rezultate, ki so v ponos njim in tudi soli. Ravnatelj je tudi pozitivno ocenil sodelovanje slovenskih in ita-

lijanskih dijakov, do katerega je prišlo pri pripravi projektov. Poleg ravnatelja je na otvoritveni slovesnosti pozdravil tako v italijanscini kot tudi v slovenscini predsednik zavodskega sveta M. Mucci.

PRIREDITVE

V KNJIŽNICI D. FEIGEL bodo v četrtek, 13. aprila, ob 18. uri predstavili knjigo Borisa Lipuzica Ceder-maci današnjega dne. Pisec je objavil enajst pogovorov s poznavalci manjšinskih solskih razmer. Na predstavitve so vabljeni vsi, posebej pa solniki.

KONCERTI

V FOGARJEVEM AVDIOTORIJU v Gorici bo danes ob 11. uri matineja društva Lipizer. Nastopa ženski zbor "Cappella civica" iz Trsta (Veronica Vascotto, Monica Trevisan, Federica Volpi in Claudia Vignini, sopran; Clara Ciangaspero, mezzosopran; Tatjana Rojc, kontralt; Elisabetta Buffolini, klavir) pod vodstvom Marca Sofianopula

IZLETI

SPD GORICA priredi na velikonočni ponedeljek izlet v Bardo v Terski dolini (etnografski muzej), podzemsko jamo v Zavrhu (Vilanova) in na goro Bernadijo. Ob povratku postanek v krajih, kjer se prideluje vino ramandolo. Prevoz z lastnimi sredstvi, odhod ob "sprejemljivi" uri. Izlet bo vodil Zdenko Vogric.

LEKARNE

DEZURNA LEKARNA V GORICI
AL GIARDINO, Korzo Verdi 57, tel. 531879
DEZURNA LEKARNA V TRZICU
OBCINSKA 2, Ul. Manlio 14/B, tel. 480405.

ČRPALKE

Danes so na Goriškem dežurne bencinske črpalke:
GORICA
MONTESHELL - Ul. Trieste
IP - Ul. don Bosco
AGIP - Ul. Aquileia
FINA - Korzo Italia
TRZIC
MONTESHELL - Ul. Matteotti
ESSO - Ul. 1. Maggio
IP - Ul. Boito
FINA - Ul. Cosulich
KRMIN
MONTESHELL - na državni cesti št. 56
GRADIŠČE
AGIP - na cesti v Marjan
RONKE
ERG - Ul. Aquileia
FOLJAN
AGIP - Ul. Redipuglia
ROMANS
API - Trg Candussi
FOSSALON
MONTESHELL - Fossal.

RAZSTAVE

V KATOLISKI KNJIGARNI razstavlja do 26. t.m. akademski slikar Janez Kovacic iz Ljubljane. Ogled po urniku knjigarne.
V KULTURNEM DOMU V GORICI je do 20. t.m. odprta razstava kipa Matejke Bellè iz Postojne.

SLOVENSKI DEŽELNI ZAVOD ZA POKLICNO IZOBRAŽEVANJE
TRZIC - GORICA

prireja

TEČAJ TEHNIKE PRODAJE

(na drobno, uslugi itd.) št. ur 40.
Vpisovanje in podrobnejše informacije v tajništvo Zavoda v Gorici, ul. della Croce 3, tel. 81826.

SLOVENSKI CENTER ZA GLASBENO VZGOJO
EMIL KOMEL - GORICA

KONCERTNA SEZONA 1994/95

TAM GOR JE MOJA VAS

Ljudske pesmi beneških dolin

Priredil Daniele Zanettovich

Izvajajo kvartet klarinetov, vokalna skupina s tolkali in godalni kvartet s klavirjem

Komoma dvorana SCGV - Ponedeljek, 10. aprila 1995, ob 20.30

DREVESNICA

ORLANDO

vse za vrtnarstvo

Sovodnje (GO) Ul. Case sparse 71/A Tel. 0481/20075

PRISPEVKI

V spomin na strica Franca daruje družina Jurén (Rupa 63) 100 tisoč lir za KSD Vipava.

V počastitev spomina prijatelja Karla Fajta daruje Peter Tomsic 50 tisoč lir za KD Sovodnje.

V spomin na moza in očeta Karla Fajta darujejo žena Gabrijela, sin Lucano in hčerka Marčela 100 tisoč lir za KD Sovodnje.

Ob 20. obletnici smrti dragega moza in očeta Karla Batistica darujejo žena in hčerki z družinama 100 tisoč lir za KD Sovodnje.

Ob drugi obletnici smrti moza in očeta Davida Devetaka darujejo žena Jozica in hčerki 50 tisoč lir za ANPI z Ronk, 50 tisoč lir za VZPI z Vrha in 50 tisoč lir za Balinarski klub Danica.

VČERAJ-DANES

Podatki iz matičnega urada goriške občine od 2. do 8. aprila 1995.

RODILI SO SE: Giovanni Capaccioli, Alessia Sergio, Luca De Riso, Giacomo Pilosio, Valentina Baldassi, Stefania Barbera, Sinisa Brankovic.

UMRLI SO: 85-letna upokojenka Adele Jakil vdova Cotti, 54-letni kmetijski tehnik Umberto Picotti, 67-letna upokojenka Palmira Sartorato por. Piromalli, 82-letna upokojenka Maria Bizjak vdova Stechina, 78-letni upokojenec Giovanni Cumar, 69-letna upokojenka Nerina Frezza vd. Bolcina, 85-letna upokojenka Margherita Windhaber vd. Bulfoni, 84-letni upokojenec Bruno Ermacora, 85-letna upokojenka Maria Gerin, 93-letni upokojenec Agostino Vidoz, 66-letni trgovec Lucio Bressan, 82-letna Marija Komjanc vdova Mikulus, 74-letni invalid Vincenzo Santavica, 69-letni upokojenec Dario Bresigar, 88-letna upokojenka Gemma Medeot por. Mosetti, 80-letni upokojenec Carlo Colusssi, 74-letna upokojenka Adelma Tomasini, 70-letni upokojenec Guido Briga, 59-letni upokojenec Luciano Lovisi, 89-letna upokojenka Emma Badin vd. Grusovin, 90-letna upokojenka Iolanda de Beden vd. Bisignani, 81-letni upokojenec Vladimir Lojk.

OKLICI: skladiscnik Sebastiano Forte in delavka Manuela Pellegrini, uradnik Francesco Pasquariello in gospodinja Valenti Spitalieri, podca-stnik karabinjerjev Mas-similiano Orsini in frizerka Gabriella Bubaco, mesar Dino Codernaz in trgovska pomocnica Lorenza Battisti.

POROKE: policist Gianmarco Gò in studentka Cristina Cristan-cig, geometer Ugo Norbe-do in uradnica Cinzia Hassek.

POGREBI

Jutri v Gorici ob 9.30 Vladimir Lojk iz splosne bolnisnice v cerkev sv. Ivana in na glavno pokopalisce, ob 10.25 Iolanda de Beden, vd. Bisignani iz bolnisnice Janeza od Boga v Gradišče, ob 11. uri Iolanda Scollo iz splosne bolnisnice na glavno pokopalisce.

GORICA / ZA GOSPODARSKI IN SPLOŠNI RAZVOJ

Sindikati in DSL za razvojni pakt

Naslednji korak angažiranje občin

Pred kratkim so sindikalne zveze CGIL, CISL in UIL v sodelovanju s Trgovinsko zbornico ter Vsedržavnim odborom za gospodarstvo in delo zacele uresničevati pobudo o takoiimenovanem "področnem načrtu" gospodarskega in splošnega razvoja, v izvajanje katerega naj bi se aktivno in povezano vključile vse goriške institucionalne, družbene in gospodarske sile.

Skoraj sočasno je tudi Demokratska stranka levice predlagala sporazum na podlagi katerega bi bilo mogoče smotno urejati številna vprašanja zlasti na področju javnih storitev. Predlog v tem smislu je bil naslovljen predvsem krajevnim ustanovam, medtem ko je pobuda sindikalnih zvez širšega značaja. Cilji obeh pobud pa so podobni in se pravzaprav medsebojno dopolnjujejo. To je bil tudi razlog, da sta se delegaciji DSL in sindikalnih zvez sestali in podrobneje preučili obe pobudi in se zlasti izhodišča. Pri uravnavanju in pospeševanju gospodarskega in splošnega razvoja je treba danes upoštevati nove elemente. Na konkurenčnost podjetij danes, bolj kakor kdajkoli, vplivajo, poleg izrazito gospodarskih faktorjev, uspešnost sistema v katerem posamezna podjetja delujejo, uspešnost v javni upravi, storitvah itd. Prav zaradi tega, je treba k oblikovanju področnega načrta za razvoj pritegniti vse odločujoče dejavnike, vključno krajevne uprave in si prizadevati za dejansko uresničitev zamisli.

Drugace je treba zaceti razmišljati tudi, piše v skupnem tiskovnem poročilu o nedavnem srečanju, kar zadeva področje financiranja takega razvojnega načrta. Nič več se ni mogoče zanašati samo na denar iz javnih skladov, ampak je treba stopiti na pot drugačne politike, s pritegnitvijo zasebnega kapitala, na podlagi takoiimenovanega "postopka "project financing". Ob tem je seveda treba upoštevati, da morajo biti posamezne pobude privlačne z vidika zasluga, oziroma donosnosti.

Novost območnega pakta je tudi v tem, da je pri odločanju in soodločanju udeleženo veliko dejavnikov.

Eno od vprašanj, ki se

zastavlja v tej fazi in ki ga bo treba čimprej razrešiti je seveda, kdo naj bo nosilec ali koordinator posameznih pobud. Sindikati in DSL menijo, da bi tako nalogo uspešno lahko opravljala specifična ustanova ali agencija za gospodarski in splošni razvoj. To nalogo bi lahko zaupali družbi INDUSVI, pravijo, tako sindikati kakot pri DSL.

Po prvih korakih postavitev in primerjanja dveh različnih pobud pa bi morali narediti v kratkem nekaj novih potez, ki so, oziroma bodo v marsičem odločilne. Treba bi si bilo zagotoviti širše sodelovanje krajevnih ustanov, predvsem občin, spodbujevalno vlogo pa bi morala pri tem prevzeti Pokrajina.

KNJIGA / "RAZLOGI ZA VZTRAJANJE" BORISA RACETA

Dragocen dokument o naši polpreteklosti

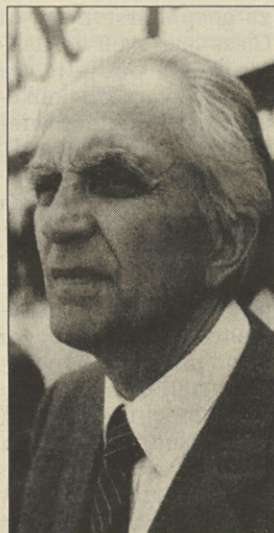
Predstavila sta jo Marko Kravos in Boris M. Gombač

Ob lanskim 40-letnici Slovenske kulturno-gospodarske zveze je pri založbi Devin izšla knjiga spominov Borisa Raceta - Žarka, dolgoletnega predsednika zveze in ene od vodilnih osebnosti našega povojnega zamejskega prostora. "Razlogi za vztrajanje", ki kot sam avtor poudarja želi biti knjiga spominov na določena obdobja in dogodke, je v bistvu postala zgodovinski opis obdobja, ki ga je zaznamovalo narodnostno prizadevanje za doseg pravic in za družbeno uveljavitev v povojni demokraciji Italiji.

Racetova knjiga, kot sta na predstavitvi v goriškem Kulturnem domu podčrtala kulturni ustvarjalec Marko Kravos in zgodovinar Boris Gombač, se zda-

leč ni podobna knjigam spominov, ki jih je v zadnjem času veliko in jih pišejo predvsem taki politiki in družbeni delavci, ki so komaj stopili na prizorišče javnosti in raje promovirajo sebe kot pa idejo ali politično-družbeni program. Delo Razlogi za vztrajanje predstavlja poglobljen, celovit dokument našega večdesetletnega družbenega udejstvovanja, dela in vloge Slovenske kulturno-gospodarske zveze, na čelu katere je z izjemno dvoletnega predsedstva Boris Race stal od leta 1964 vse do leta 1987.

Zgodovinar Boris Gombač, ki je h knjigi prispeval zgodovinski pogled na našo stvarnost (Slovenci ob zahodni meji 1850-1980) je o avtorju povedal, da je bil politik z veliko

zacetnico, kakršne je zaslediti zelo poredko. Ta velicina se je poznala tudi v njegovem vsakodnevnem prizadevanju v korist naše skupnosti in v sposobno-

sti, ki je redkost, da je znal vedno vrednotiti celoto, ne pa le njenega segmenta. Vizija in strategija torej, ki sta nenadomestljiva elementa tudi v današnji manjšinski stvarnosti, ki nosi posledice epokalnih sprememb v Evropi in razkroja bivše Jugoslavije. Manjšina se danes srečuje tudi z novimi težavami, z drugačnimi političnimi in družbenimi sogovorniki, ki od nje zahtevajo prav vizijo in strategijo.

Predstavitve Racetove knjige sta v Gorici omogočila pokrajinski odbor Skgz in Kulturni dom. Igor Komel je pozdravil v imenu obeh in vodil tudi kasejšo razpravo, ki je bila uravnana na zdajšnjo manjšinsko stvarnost ter na vlogo, ki jo v njej ima Skgz.

PROSTA CONA / OLAJŠAVE ZA INDUSTRIJO

Nova pravila že veljajo

V Bruslju niso sprejeli predloga o postopnosti

Nova pravila glede dodeljevanja kontingentov blaga proste cone za nadaljnjo industrijsko predelavo že veljajo od novega leta. Vrednost kontingenta je omejena, vezana pa je na obseg investicij, ki so bile izvedene v posameznem podjetju v letu 1993 in na obseg delovne sile in zlasti se števila novih delovnih mest. V Bruslju torej niso sprejeli predloga Trgovinske zbornice o postopnem uvajanju novih določil. Tako je na nedavnem srečanju s predstavniki industrijskih podjetij, ki koristijo kontingente goriške proste cone, pojasnil predsednik Zbornice dr. Enzo Bevilacqua. Takih podjetij je enainvajset in skupaj zaposlujejo nekaj nad tisoč

delavcev. Podatek se nanaša na 31. december lanskega leta.

Ugodnosti goriške proste cone so se torej z letosnjim letom znatno skrcile, saj le te ne smejo presegati 25 odstotkov vrednosti opravljenih investicij v letu 1993. Tako omejitev je postavila pristojna Komisija Evropske zveze, ki je obravnavala celoten sistem ugodnosti mehanizma, ki je bil uveden na Goriškem leta 1947 in postavila tudi nekaj zelo jasnih mejnikov, preko katerih nikakor ni mogoče iti.

Kako se bo novost odrazala na krajevni ravni in predvsem kar zadeva zaposlovanje bomo lahko ugotavljali čez nekaj mesecev.

TRGOVINA / ŠTUDIJA

Sožitje trgovskega centra in trgovin

Med goriškimi trgovci so mnenja o umestnosti gradnje trgovskega centra deljena. To je tudi eden od razlogov, da se o centru samo govori, medtem ko so si v drugih krajih krepko zavihali rokave. Zdaj namestitev Trgovinske zbornice poskrbeti za pripravo ekspertize o možnosti sožitja med trgovskim centrom in tradicionalnimi oblikami trgovinske dejavnosti v mestu. Na srečanju, ki je bilo pred kratkim med znanstvenikom Valentijem, predsednikom zbornice Bevilacqua, predsednikom združenja trgovcev Bisesijem in odbirskimi odborniki Paolinijem ter strokovnjakoma Sommarivo in Arganom so se dogovorili o glavnih kriterijih, ki naj se pri pripravi študije upoštevajo. Študija bo zajela tudi problematiko odnosov s sosednjo Slovenijo.

KRONIKA / V PETEK ZVEČER V TRŽIČU

Strašna smrt voznika bagerja v pristanišču

Žrtev je 52-letni Silvio Laurenti iz Ronk

Na delovnem mestu, na območju tržiškega pristanišča Portorosega, se je v petek zvečer smrtno ponesrečil 52-letni Silvio Laurenti iz Ronk. Padel je pod bager, ki ga je upravljal in eno od koles težkega vozila je zapeljalo cezenj. Reševalci, ki so kmalu zatem prihiteli na kraj srhljive nesreče, so lahko samo ugotovili, da je bil Laurenti na mestu mrtev.

Smrtna nesreča se je pripetila okrog 20.30 na ploscadi v neposredni bližini operativne obale. Po do zdaj razpoložljivih podatkih - v teku je seveda preiskava - naj bi Laurenti, ki je bil zaposlen pri zadrugi pristaniških delavcev, z bagerjem trčil v kup železnih predmetov. Sunek je bil tako

mocan, da je voznika vrglo iz kabine in je padel pod zadnje kolo stroja, ki mu je zdrobilo zgornji del telesa in glavo. Prihiteli so drugi delavci, zaposleni tam v bližini, ki pa ponesrečencu niso mogli pomagati.

V zvezi z zadnjim tragicnim dogodkom v tržiškem pristanišču je področni sindikat pristaniških delavcev CISL večeraj izdal posebno noto v kateri izreka sožalje svojcem ponesrečenca in izraza polno zaupanje v izid sodne preiskave o tej novi smrtni nezgodi na delu. Ne glede na vzroke petkove nesreče, piše v poročilu, ne gre zamolcati pomanjkljivosti na območju pristanišča, ki ogrožajo varnost delavcev. Gre predvsem za po-

manjkljivo razsvetljavo območja in za razkpan tlak. V predvidevanju nadaljnjega porasta prometa v pristanišču se bodo pogoj varnosti se bolj zaostri. Primerno bi zato bilo, da se del sredstev namenijo za ureditev vseh tistih del, ki lahko prispevajo k večji varnosti ljudi, ki so tu zaposleni.

V skladu s tem bi morale ukrepati ustanove, ki imajo na tem področju pristojnosti, od Konzorcija za industrijski razvoj do Agencije za tržiško pristanišče.

Tragični dogodek v petek je glede dinamike morda res nekaj posebnega, vendar pa nezgode v pristanišču niti niso tako redke. Tudi zaradi narave tovarov hlodovine, zagane- ga lesa itd.

NOVICE

Odbornica Francioso obljublja da se bo zavzela za priseljence

Občinska odbornica za socialne službe Maria Madalena Francioso je včeraj odgovorila na očitke zveze Anolf, čes da je goriška občina zapravila možnost, da bi zaposlila za prispevek namenjen realizaciji centra za informiranje in pomoč priseljencem. Francioso pravi, da rok se ni potekel oziroma da bo deželna ustanova ERM, čim bo dobila financiranje, upoštevala tako prišnje vlozene do 31. marca kot tudi kasnejše. Goriška občina je torej se v času, prvi odbornica, ki obljublja, da se bo zavzela za ta problem in da je pripravljena prisluhniti tudi predlogom zveze Anolf.

S Planinskim društvom v Bardo Zavrh in na Bernadijo

Slovensko planinsko društvo ostaja zvesto tradiciji izleta na velikonočni ponedeljek: tokrat vabi v Benesko Slovenijo in Tersko dolino. Obiskali bodo Bardo, si ogledali zanimiv etnografski muzej v tem kraju in novo cerkev, zgrajeno po potresu. V programu je tudi obisk znanjih jam in izlet na zelo razgledno goro Bernadijo. Ob povratku se bodo popeljali skozi območje, kjer se prideluje znano vino raman-dolo. Na pot se bodo odpravili, ob upoštevanju praznične vzdušja, ob sprejemljivi uri, ne prezdaj. Prevoz bo z lastnimi sredstvi. V prihodnjih dneh bodo objavili podrobnejše podatke.

Na mejnem prehodu Štandrež bodo okrepili osebje

Poveljstvo mejne policije sporoča, da bodo ob skrajšanih praznikih velike noci, ob prazniku osvoboditve 25. aprila in nato se 1. maja primerno okrepili dežurne ekipe na mejnem prehodu pri Štandrežu in odprli dodatne steze, da bi se izognili nepotrebnemu čakalju v dolgih vrstah in prometni gneči. Nekaj takega se je, kakor smo že poročali, zgodilo prejšnjo nedeljo popoldne.

Natečaj za mlade violiniste in violončeliste Alpe Jadran

V tednu po veliki noci (od 17. do 23. aprila) bo v Fogarjevi dvorani v Gorici glasbeni natečaj za mlade violiniste in mlade violončeliste iz dežel skupnosti Alpe Jadran. Na obeh natečajih bo tokrat sodelovalo preko 150 udeležencev in sicer 98 violinistov in 57 violončelistov. Natečaj prireja združenje "Musica senza frontiere" (Glasba brez meja).

Korzo zaprt zaradi sejma trgovine pa izjemoma odprte

Na Korzu Italia med Drev. 24. maja in Garibaldijevo ulico bo danes sejem. Stojnice bodo postavili prodajalci starin in likovnih izdelkov. Glavna goriška ulica bo zato zaprta za ves promet od 8. do 19.30. Trgovine v Gorici bodo danes lahko odprte fakultativno, medtem ko v prihodnjem tednu ne bo veljala obvezna tedenska zapora. Vse trgovine bodo tako odprte jutri cel dan, v sredo bodo jestvinske trgovine odprte tudi popoldne, medtem ko se bo treba v soboto oskrbeti s kruhom za naslednja dva dneva, saj bodo na velikonočni ponedeljek trgovine zaprte.

FOTOGRAFIJA / V LJUBLJANI

Nagrajena tudi člana Skupine 75

Valter Nanut in Flavio Mosetti med najboljšimi na sejmju Fotostik

V teh dneh in tja do torka, 11. aprila, sta na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani odprta dva sejma: Alpe Adria - Svoboda gibanja in Fotostik. Na prvem sodeluje rekordno število razstavljalcev, kar 528. Precej jih je iz tujine, največ iz Italije, odkoder je prislo 84 razstavljalcev. Med njimi je kar precej tržaskih in goriških trgovcev.

Sočasno poteka tudi sejem Fotostik, na katerem je razstavljeno vse, s čimer lahko vsak od nas naredi lepe in kvalitetne fotografije, hkrati pa je tudi zanimiv za vse, ki se s fotografijo ukvarjajo profesionalno. Na ogled so fotoaparati, filmi, laboratorij-

ska oprema, optika itd. Razstavljalcev je 58.

Na tem sejmju je tudi razstava. Nanjo so svoje slike poslali ljubiteljski fotografi iz raznih krajev Slovenije in tujine. Letos je na natečaj svoje slike poslalo 47 avtorjev, ki so skupno poslali 186 slik. Žirija je izbrala 77 fotografij 31 avtorjev. Najboljšim fotografom so včeraj podelili priznanja in diplome. Med izbranimi sta kar dva Goričana, oba člana fotokluba Skupina 75. To sta Valter Nanut, ki je dobil 2. nagrado za sliko z naslovom "Prebujenje", in Flavio Mosetti, ki je dobil diplomu za sliko "Art in the City 2". M.W.

BELGIJA / AFERA AGUSTA

Claesu vzeli imuniteto in preiskali hišo

BRUSELJ (Reuters) - Belgijska policija je včeraj - dan po tem, ko je posebna parlamentarna komisija v Bruslju generalnemu sekretarju Willyju Claesu in še dvema nekdanjima socialističnima ministroma odvzela diplomatsko imuniteto - preiskala Claesovo hišo v Hasseltu in rezidenco v Bruslju, pregledala pa je tudi njegove bančne račune.

Claes je policiji dovolil pregledati pisarno v stavbi Nata, zasegla pa ni niti enega dokumenta. Claes vztrajno zatrjuje, da je nedolžen, izrazil je tudi pripravljenost sodelovati s preiskovalnimi organi. »Želim odgovorjati pred sodiščem, in sicer čim prej,« je izjavil. Kot belgijski minister

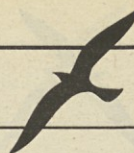
za gospodarstvo naj bi Claes leta 1989 od italijanskega podjetja za izdelavo vojskih helikopterjev Agusta prejel podkupnino. Claes trdi, da je o nakupu 46 helikopterjev odločala vsa takratna vlada.

Belgijsko državno tožilstvo je že v petek zvečer, kmalu po seji parlamenta, izdalo nalog za hišno preiskavo na sedežu socialistične stranke v Bruslju, pri nekdanjem notranjem ministru in sedanjem voditelju socialistične stranke Louisu Tobbacku v Leuvnu ter pri nekdanjem obrambnem ministru Guyju Coemi. Policija naj bi med preiskavo zasegla nekatere Tobbackove zasebne račune in dokumente.

Willy Claes je pripravljen sodelovati s preiskovalnimi organi (Telefoto: AP)

SVET

O čem pišejo drugje po svetu

O konferenci ZN o podnebj

»Je bila to se ena konferenca zamujenih priložnosti in izogibanje prevzema odgovornosti? Najverjetneje da. Moramo pa priznati, da so industrijsko razvite države prvič sprejele tako imenovano načelo omejevanja. Tudi države v razvoju so spoznale, da morajo omejiti naraščajočo emisijo strupenih snovi. (...) To je bila konferenca, na kateri so vse države sveta pokazale, da se niso pripravljene odpovedati modelu gospodarskega razvoja, ki temelji na potrošništvu.« (L'Unita, Rim)

»Berlin je postal simbol uničenja razmejitvenih zidov. Na žalost to dejstvo na pogajanja o sporazumu o varovanju podnebnja ni kaj dosti vplivalo. Prepada med bogatim severom in revnim jugom ostaja. Združene države Amerike in države članice OPEC se vedno trmasto zavračajo ukrepe za čistejšo okolje, tako kot pred tremi leti v Rio. Na koncu so udeleženci konference oblikovali le skupno izjavo in podpisali krhek kompromis, ki pa ne bo odpravil drastičnih sprememb podnebnja.« (De Volkskrant, Amsterdam)

O aferi Agusta

»Ce bo belgijski parlament izglasoval predlog posebne komisije - in očitno ga bo - bo moral generalni sekretar Nata Willy Claes kraljevskemu sodišču pojasniti, kakšno vlogo je imel v podkupovalni aferi italijanskega podjetja Agusta. (...) Napadi na Claesa postajajo vse ostrejši. Bo lahko zdaj, ko mu je hrbit obrnila večina domačih politikov in evropskih vlad, predvsem tistih držav, ki že imajo kandidata za prevzem najvišjega položaja v Natu, se opravljal svoj posel? Bo eden najodgovornejših v najmočnejši vojski organizaciji na svetu v strahu pred novinarji se naprej hodil v svojo pisarno skozi zadnja vrata? Neglede na to, kaj bo pokazala preiskava o aferi Agusta, postaja položaj v Natu za Claesa, ki je bil v času podpisa sporazuma z italijanskim podjetjem belgijski minister za gospodarstvo, vse bolj neugoden.« (Le Monde, Pariz)

AVSTRIJA / AFERA GROER

Nadškof zanika obtožbe o spolni zlorabi gojenca

DUNAJ - Dunajski nadškof Hans Hermann Groer je očitno pod pritiskom javnosti končal svoj večdnevni molk in se vendarle opredelil glede obtožbe, da je pred dvajsetimi leti spolno zlorabil mladotnega gojenca in dijaka. V največjem avstrijskem dnevniku Kronenzeitung (ki ga vsak dan bere 2,2 milijona ljudi!) je zavrnil obtožbo nekdanjega gojenca Josefa Hartmanna »tako po vsebini kot tudi obliki« in poudaril, da gre za »uničevalno kritiko, ki ni naperjena le proti njemu, temveč tudi proti katoliški cerkvi«.

Nadškofova precej splošna zavrnitev obtožbe cerkve in avstrijske javnosti očitno ni zadovoljila. Predsednik katoliške akcije Ploier je zahteval cerkveni preiskovalni odbor, ki naj bi čim prej raziskal zadevo, ki je več kot en teden vznemirja avstrijsko javnost. Tudi novi predsednik avstrijske škofovske konference, grški škof Johann Weber, je pokazal razumevanje za to zahtevo in poudaril, da cerkev ne bo ničesar skrivati. Preiskovalnemu odboru pa je nasprotoval fundamentalistični škof Kurt Krenn, kar pomeni, da je zadeva znotraj šestnajstčlanske škofovske konference sporna.

Predstojnik instituta za cerkveno pravo na dunajski univerzi Primetshofer je včeraj namignil, da je Groerjev odstop s položaja dunajskega nadškofa samo še vprašanje časa in da bi se to lahko zgodilo že v naslednjih dneh.

Groer je v četrtek odstopil s položaja predsednika avstrijske škofovske konference, čeprav je bil izvoljen le dva dni pred tem. Dejstvo, da o svoji izjavi za Kronenzeitung ni obvestil škofovske konference (ki ga je ves čas podpirala), je po mnenju opazovalcev le znamenje več, da se bo kmalu odločil za odstop s položaja dunajskega nadškofa. Šestinsedemdesetletni cerkveni dostojanstvenik je že pred enim letom, ko je dosegel starostno mejo, papežu predlagal svojo upokojitve, vendar je sveti oče ni sprejel.

Ivan Lukan

NOVICE

Turčija umika vojsko iz severnega Iraka

ANKARA - Turško obrambno ministrstvo je včeraj sporočilo, da je iz severnega Iraka umaknilo približno tri tisoč vojakov, dodalo pa je, da ne namerava umakniti vseh svojih enot. Tudi turški predsednik Sulejman Demirel, ki je na obisku v Cilu, je dejal, da bodo turške oborožene sile ostale na omenjenem območju, dokler ne bodo uničile kurdskih upornikov. Turčija, ki je pod vse večjim pritiskom mednarodne skupnosti, naj bi s tem pokazala, da nima ozemeljskih teženj in da se samo bori proti teroristom. ZN so namreč Ankaro vnovič opozorili, da z napadi na civilne cilje grobo krši človekove pravice. Izvedelo se je tudi, da sta sprti kurdski stranki v Iraku včeraj sklenili začasno premirje in da bosta kmalu podpisali sporazum o sodelovanju. Opažovalci menijo, da gre za združevanje Kurdev v boju proti turskim silam v Kurdistanu. (Reuters)

FRANCIJA / ZAČELA SE JE PREDVOLILNA KAMPANJA

V prvem krogu devet kandidatov

PARIZ - V petek je bil objavljen uradni seznam devetih francoskih predsedniških kandidatov. Tako se je tudi uradno začela predvolilna tekma za stolček v Elizeju.

Po zadnjih javnomnenjskih raziskavah se je zmanjšala prednost pariškega župana Jacquesa Chiraca pred zasledovalcem premierom Edouardom Balladurjem in socialistom Lionelom Jospinom, med katerima poteka oster boj za drugo mesto. Stirinajst dni pred prvim krogom volitev je približno štirideset odstotkov volilcev se vedno neopredeljenih. Raziskava agencije Louis Harris, objavljena v casniku Infomatin, prisoja Chiracu 25, Balladurju 21 in Jospinu 18 odstotkov glasov. Anкета, ki jo je opravil institut IPSOS in objavila revija Le Point, kaže drugačno sliko - Chirac 23, Balladur 21 in Jospin 19 odstotkov.

Seznam kandidatov, ki ga je potrdil ustavni svet in je bil objavljen v uradnem listu, prinaša samo eno presenečenje. Med kandidate se je namreč prebil popolnoma neznani Jacques Cheminade. Na glasovalnih lističih bodo ob njem napisani favoriti Chirac, Balladur in Jospin ter »drugoligasi«: skrajni desničar Jean-Marie Le Pen, protimastrichtovec Philippe de Villiers, komunist Robert Hue, trockistka Arlette Laguiller in ekologistka Dominique Voynet. 53-letnemu Cheminadeu, cigar vzornik je ameriški skrajni desničar Lyndon Larouche, je uspelo v najmanj tridesetih regijah zbrati podpise več kot petsto izvoljenih predstavnikov ljudstva. Je ekonomist z diplomom

FRANCOSKI PREDSEDNIŠKI KANDIDATI

Po zadnjih raziskavah javnega mnenja med kandidati za francoskega predsednika vodi neogolist Jacques Chirac. Edouard Balladur, tekmeč iz iste stranke, zaostaja za štiri, socialist Lionel Jospin pa za sedem odstotkov.

JACQUES CHIRAC

starost: 62 let

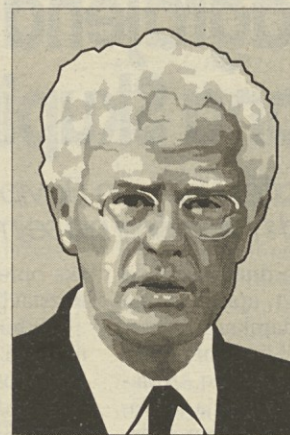
- Vodja neogolistične stranke in pariški župan od leta 1977.
- Rojen politik, ki že dolga leta stremi k svojem visokemu cilju - predsedniškemu stolčku v Elizejski palači.
- V času predsednika de Gaulleja je bil pomočnik takratnega premiera Georgesja Pompidouja.
- Dvakrat predsednik francoske vlade.
- Dvakrat poražen na predsedniških volitvah. Leta 1988 ga je v drugem krogu premagal sedanjí predsednik Francois Mitterrand s 54% osvojenih glasov.

EDOUARD BALLADUR

starost: 65 let

- Neogolistični predsednik vlade. Gospodarski uspehi v času njegovega mandata so povečali njegovo priljubljenost med Francozi.
- Leta 1986 postane poslanec v parlamentu, sedem let kasneje imenovan za premiera.
- Nekdanji politični svetovalec voditelja neogolistov Jacquesa Chiraca.
- V letih 1969-1974 šef kabineta takratnega predsednika republike Georgesja Pompidouja.
- Kritiki ga označujejo kot vzvišenega aristokrata, ki nima dovolj karizme in političnega vizionarstva. Njegova priljubljenost pada zaradi škandalov.

LIONEL JOSPIN

starost: 57 let

- Eden vodilnih socialističnih politikov.
- Nekdanji minister za izobraževanje in generalni sekretar socialistične stranke.
- Po poklicu profesor ekonomije.
- Ima podporo v zmerem, socialdemokratskem krilu socialistične stranke.
- Ni vpleten v podkupniške skandale, ki so zaznamovali Mitterrandov drugi predsedniški mandat.
- Uživa sloves odprtega, poštenega in iskrenega politika.

REUTER

ZIMBABVE / SPLOŠNE VOLITVE

Stranka ZANU-PF nima resnega nasprotnika

HARARE - Odsotnost pravega nasprotnika stranki ZANU-PF že vnaprej zagotavlja znago, hkrati pa med petimi milijoni volilcev ustvarja vzdusje splošne brezvoljnosti, zaradi česar se današnjih in jutrisnjih volitev skoraj gotovo ne bodo udeležili v velikem številu. Volili bodo poslance za 120 sedežev v 150-clanskem parlamentu, med katerimi si je 55 mest že zagotovila ZANU-PF, stranka predsednika Roberta Mugabeja, ki je na čelu Zimbabveja od leta 1987. V 55 volilnih okrožjih (ki predstavljajo skoraj polovico volilnih okrožij v državi) volilec sploh ne bo treba na volišče, saj so že uradno razglasili, da so njihovi kandidati izvoljeni.

Drugod po državi bo udeležba na volitvah slej ko prej skromna; nekateri analitiki napovedujejo, da ne bo preseгла petine, saj se volilci dobro zavedajo, da so kocke že padle. Če 55 že izvoljenim poslancem pristojemo se trideset sedežev vladne stranke (dvanajst, ki jih imenuje predsednik, osem, ki jih zasedajo guvernerji provinc, in deset, ki so določeni za plemenske poglavarje), ZANU-PF že zdaj lahko z gotovostjo računa na 85 sedežev od. Opozicija, ki je sibkejša kot kdajkoli, je močno oklevala v svojih stališčih do ZANU-PF, za katero meni, da ji že volilni zakon zagotavlja prednost, ta pa izhaja iz ustave, prav tako pisane na kožo vladajoči stranki. Med opozicijo je bilo zato veliko tistih, ki so se zavzemali za boj kot volitev, drugi, zlasti tisti iz vrst ZANU-Ndonga (stranke, ki je nastala po razcepu ZANU-PF) ter liberalci Stranke Forum, pa so sklenili, da bodo predlagali svoje kandidate, da bi stranki predsednika Mugabeja vsaj nekoliko zagrenili zanesljiv uspeh. Prva omenjena stranka je tako kandidirala 30 kandidatov, druga 23. Po mnenju opazovalcev opozicija nima možnosti, da bi pridobila kaj več sedežev kot tri, kolikor jih je imela doslej. Največji optimizmi so prepricani, da se utegne tudi to število skriti na en sam sedež, saj naj bi izvolili le enega kandidata, Ndabaningija Sithola iz vrst ZANU-Ndonga. Med predvolilno kampanjo so nekaj vznemirjenja vnesla samo notranja trenja v ZANU-PF. Nekaj kandidatov je sklenilo, da bo na današnjih in jutrisnjih volitvah nastopilo pod oznako neodvisni. Če bi bili izvoljeni, bi to sicer utegnilo povzročiti nekaj nemira v vrstah vladajoče stranke, nikakor pa ne bi ogrozilo končnih volilnih izidov. Predsednik Mugabe, ki se bo ob koncu mandata z volilci soočil sele prihodnje leto, si je med predvolilno kampanjo močno prizadeval, da bi volilce nagovoril, naj volitve spremenijo v množično podporo vladni politiki. Vlada priznava, da njena priljubljenost usiha, zlasti na področju zaposlovanja (ob 44-odstotni brezposelnosti) kakor tudi zaradi počasnosti reform, ki naj bi državo pripeljale v tržno gospodarstvo, ob nenehnem zatrtjevanju, da gre le za obdobje tranzicije, v katerem pa sadovi načrta strukturega prilagajanja niso več tako daleč. V zadnjih dneh predvolilne kampanje sta predsednik Mugabe in njegov namestnik Joshua Nkomo okrepila svoje napade na belce v Zimbabveju, ki po njunem zlorablajo ponujeno roko sprave. Belci, ki predstavljajo le odstotek prebivalstva, imajo v svojih rokah poglavito gospodarsko moč. Hkrati je predsednik zagrozil s strogi kaznimi za vse tiste, ki bi se po volitvah kakorkoli zapletli v »rasistične« obratune.

Francois Casteran / AFP

Robert Mugabe bo najverjetneje ostal predsednik Zimbabveja (Telefoto: AP)

Republika Zimbabve

PARIS (AFP) - Republiko Zimbabve, v kateri bodo 8. in 9. aprila že četrte parlamentarne volitve po razglasitvi neodvisnosti, od konca leta 1987 vodi Robert Mugabe.

Gospodarski položaj in površina: država se razprostira na 390.308 kvadratnih kilometrih ozemlja na jugovzhodu Afrike. Meji na Mozambik, Južnoafriško republiko, Boticvano in Zambijo.

Prebivalstvo: 10, 4 milijona prebivalcev, med katerimi je tudi 100 tisoč belcev, ki izvirajo iz nekdanje Rodezije in so ohranili precejšnjo gospodarsko moč.

Prestolnica: Harare (milijon prebivalcev).

Uradni jezik: angleščina, krajevni narečji sona in ndebele.

Veroučitev: katolicani (več kot polovica, med njimi imajo večino anglikanci); 40 odstotkov animistov.

Zgodovina: prvi Evropejci so se naselili leta 1859. Leta 1895 postane britanska kolonija z imenom Rodezija. Beli naseljenci leta 1965 pretrgajo odnose z Londonom in eno-

stransko razglasijo neodvisnost. Vojski spopadi med Rodeziji in temnopoltimi nacionalisti trajajo od 1972 do 1979. Razglasitev neodvisnosti 18. aprila 1980. Država privzame uradno ime Republika Zimbabve.

Ustavna ureditev: predsedniška, večstrankarska demokracija. Afriska zveza narodne enotnosti Zimbabveja - Domoljubna fronta (ZANU-PF), stranka predsednika Mugabeja, je na oblasti vse od razglasitve neodvisnosti. V sedanji skupščini, ki šteje 150 poslanskih sedežev, pripadajo opoziciji le trije sedeži.

Gospodarstvo in naravna bogastva: kmetijstvo - tobak (drugi izvoznik na svetu), bombaz, žitarice; rudniki zlata, platine in premoga; turizem.

Bruto družbeni proizvod: 540 dolarjev na prebivalca (leta 1993).

Vojska moč: 46 tisoč vojakov (kopenske enote: 42 tisoč, letalstvo: štiri tisoč).

Republika Zimbabve je članica Commonwealtha, gibanja Neuvrščenih ter Skupnosti za razvoj južne Afrike (SADC).

PRESS OD ZAGREBA DO SKOPJA

O »deseti avstrijski pokrajini« in Balkanu

ПОЛИТИКА

Politika pod naslovom Avstrijski dobiček iz Slovenije in Hrvaske pise, da so »avstrijski izvozniki v trgovini s Slovenijo, Hrvasko, Nekdanjo jugoslovansko republiko Makedonijo in muslimansko-hrvaško federacijo v BiH zabeležili presežek sedem milijard 343 milijonov in 360 tisoč silingov. Najboljši vir dobička je Avstrija odkrila v Sloveniji, kjer je ustvarila presežek tri milijarde 940 milijonov 842 tisoč silingov, kar pokriva 41 odstotkov avstrijskega primanjkljaja v trgovini z Ameriko (Slovenija ima 127-krat manj prebivalcev kot ZDA).

Avstrijski trgovci niso nikjer nasli tako ugodnih pogojev za ustvarjanje dobička kot na ozemljih, ki so pod upravo oblasti v Ljubljani, Zagrebu, Skopju in muslimanskem delu Sarajeva. Na teh starih miniaturnih trgih je Avstrija lani ustvarila presežek 7, 3 milijarde silingov, kar se ni posrečilo nobeni drugi državi. Posamično znaša avstrijski presežek v letu 1994: s Slovenijo tri milijarde 940 milijonov 892 tisoč silingov, s Hrvasko dve milijardi 865 milijonov 396 tisoč, z NJR Makedonijo 602 milijona 827 tisoč in z muslimansko-hrvaško federacijo v BiH 114 milijonov 245 tisoč silingov.

Avstrija te nelikvidne ali popolnoma bankrotirane partnerje čedalje bolj potiska v podrejeni dolžniški in čedalje bolj odvisev položaj. To velja se zlasti za Slovenijo, za katero je avstrijski skrajni desničar Norbert Gurgerbaner, družabnik velikonemškega nacionalista Jorga Haiderja, že februarja 1992 napovedal, da bo gotovo, če že ne bo postala deseta zvezna avstrijska pokrajina, po zgledu Liechtensteina prisiljena stopiti v carinsko zvezo z Avstrijo s skupnimi veleposlaništvom in pravosodnim aparatom...

OSLOBOĐENJE

Oslobođenje objavlja pogovor z dr. Muhamedom Filipovićem, ki se je pred kratkim v Beogradu, pred vlado BiH, pogovarjal s Slobodanom Miloševićem. Vzrok za te pogovore je Filipović odkril v domnevi, da »Milošević spreminja svojo politiko. Kako to? Zacel je z agresijo, ta pa je pripeljala do delegacije Srbije in njenega suspenza iz mednarodne skupnosti. Tako Srbija kot Milošević izgubljata politični prostor in se spreminjata v talca Karadžićeve politike... Milošević mi je rekel, da bi moral biti temelj za normalizacijo odnosov med državama predlog skupine za stike. Odgovoril sem mu, da je rešitev torej zelo preprosta! Mi smo ta predlog sprejeli, mednarodna skupnost ga je podprla, in če bo to storila tudi Srbija, bo ostal samo se Karadžić. Milošević je v tem kontekstu predlagal se nekatere druge stvari, ki so povezane z vprašanjem odnosov med Republiko srbsko Krajino in federacijo BiH. Pogovor o tem sem zavrnil. Najprej je treba sprejeti predlog skupine za stike, razen tega pa trenutno nimamo nobenega razloga, da bi v naše pogovore vpletali temo Karadžić... Opozoril sem ga, da

s svojo izjavo o tem, da sprejema nacrt skupine za stike, kakor tudi z željo normalizirati položaj Srbije vstopa v konflikt tako s Čosićem kakor tudi s srbsko pravoslavno cerkvijo, Karadžićem in številnimi pripadniki njegovega tabora. Izjavil je, da vsem nastetim ne pripisuje tolikšnega pomena... Počasi, skozi majhna vrata stopa v mednarodno skupnost. Bomo pustili, da bo ta proces teklen naprej, ali pa bomo predvsem razciscevali položaj in njegovo vlogo v njem? Milošević se izogiba pogovoru o zločinih v Bosni. Opozoril sem ga, da je to, kar je storil Karadžić, zločin, da je vsaka politika, ki se povezuje s taksnim projektom, izgubljena in da bo Karadžić gotovo koncal na sodišču...«

Ljiljan

Ljiljan objavlja nekatere podatke iz govora predsednika predsedstva BiH Alije Izetbegovića na razširjeni seji glavnega odbora stranke SDA: »Nas cilj je se vedno celovita demokracija BiH. Mogoč je federalni sistem, vendar kot federacija kantono in ne narodnostnih ozemelj... Nas cilj je večnarodnostna in večstrankarska demokracija država... Ko gre za vprašanje vojne in miru, bomo nadaljevali našo politiko, se pogajali, kjer koli se lahko, se borili in vojskovali tam, kjer se moramo. Laz je, da je nacionalno sovratvo izzvalo vojno na ozemlju nekdanje Jugoslavije. Resnica je prav nasprotna, saj zlorablajo vojno za podpihovanje tega sovratstva. Ta vojna se je začela kot medijska vojna. S silovito propagando so prebivalstvu vsilili stereotip o stoletja stari nestrpnosti med narodi, celo o sovratstvu med njimi...«

ПОБЕДА

Pobjeda objavlja pogovor s predsednikom crnogorskega ustavnega sodišča dr. Blagojem Mitrićem o odnosu federalnih enot (Srbije in Crne gore) v ZR Jugoslaviji. Mitrić trdi, da je »v pravnem sistemu naše države precej nesoglasij oziroma neusklajenih pravnih aktov. S 115. členom Ustave ZRJ je določeno, da morata biti ustavi federalnih enot v skladu z zvezno. Zal pa temu ni cisto tako... V ustavnih federalnih enotah obstajajo norme, ki odstopajo od okvira teh pravnih načel, ki zajemajo določene elemente konfederalnosti. Mislim, da bi morala biti pravna oblast zvezne države večja in močnejša od pravne oblasti federalnih enot... Na primer: govori se o enakopravnosti federalnih enot tudi v zveznem parlamentarnem mehanizmu; to načelo je uresničeno do določene mere, obstaja pa droben pravní nesmisel, če lahko tako rečem, da v eni od teh zveznih držav, pri nas, praznujemo dan državnosti 27. aprila in dan državnosti druge federalne enote 27. marca, ne praznujemo pa dneva državnosti druge federalne enote, Crne gore, čeprav bi po tej logiki morala tudi Crna gora praznovati svoj dan državnosti ali pa bi morali ta dan proslavljati samo na ravni zvezne države...«

Zbrat Zoran Odic

ČRNA GORA

Manipuliranje s polotokom Prevlako

BOSKO ĐUKIĆ

PODGORICA - Kadarkoli je treba pogreti »domoljubno zavest« in bojevito razpoloženje, militantne sile v Crni gori privlečejo na dan polotok Ostra, ki se imenuje tudi - Prevlaka. Kampanja glede Prevlake se zaostri vsakič, ko je v zraku nemir, z njo pa se tem silam znova vrnejo moči, saj so vse zrasle iz hujškanja k vojni.

Tako je bilo tudi takrat, ko se je predsednik Hrvaske Franjo Tudman odločil, da bo odpovedal gostoljubje mirovnim silam ZN. Narodna stranka, čuvaj srbske zavesti v Crni gori, kot se imenuje, je vsak dan na tiskovnih konferencah s sporočili, izjavami in na tribunah energično zahtevala od oblasti, naj ljudstvu sporočijo, kakšna bo usoda Prevlake. Seveda niso pozabili izrabiti priložnosti, da bi ljudi obvestili o »kopčenju vojaške tehnike, utrjevanju položajev in kopčenju vojske na hrvaški strani«. Poudarili so veliko, za Crno goro življenjsko pomembnost Prevlake. Če bi Prevlaka se naprej ostala znotraj Hrvaske, bi se jim to zdelo enako, kot ce bi »bil lastnik vhodnih vrat vaše hiše vas sosed, ne pa vi«. Skratka, znova in znova so dopovedovali, da mora Prevlaka za vsako ceno pripasti Crni gori ali kot temu pravi srbski blok - ZR Jugoslaviji. Resnici na ljubo velja povedati, da je s tem »dejstvom« sedanja oblast upravičevala sramotni crnogorski

pohod na Konavle in Dubrovnik, pri čemer je patetično sporočala, da je treba Crno goro braniti v Dubrovniku, Splitu in Zagrebu, čeprav je bilo že takrat jasno, da Crne gore ni treba braniti pred nikomer. A tako je zahteval režim Slobodana Miloševića, ki mu ni ustrezalo, da bi Crna gora stala ob strani pri uresničevanju nacionalistične zamisli: »Vsi Srbi v eni državi.« Prav zato so si tudi izmislili Dubrovnik in vse, kar se je v zvezi z njim zgodilo. Crna gora si je nakopala takšno sramoto, da ne more razmisljati o nobenem kesu, kaj sele, da bi zapustila zvezo, katere zasluga je, da so bile napisane najsramotnejše strani dolge crnogorske zgodovine.

Tesno za petami velikemu Vodji je marionetna crnogorska oblast stopila na pot smrti, na kateri počne vse, da bi unicila državno in nacionalno bit Crne gore in Crnogorcev. Očitno je ta oblast pripravljena na nove »dubrovniške avanture« - »Balkanski mesar« bi moral le miginiti s prvom. K sreči je v Crni gori čedalje več tistih, ki so se pridružili starodavni pesmi: »Sa Cetinja vila klice, oprosti nam Dubrovnic« - ki niso pripravljeni slediti nesmislni oblasti. To so nazorno razkrile vse tudi najnovejša - mobilizacije. Mladi Crnogorci so z veliko večino zavrnili mobilizacijske pozive in tako nedvoumno sporočili, da se za tuje in-

terese ne bodo vojskovali.

Tega se zavedata tudi oblast in militantna opozicija tako imenovane srbskega bloka, ki zato nenehno s prstom kazeta na zunanje in notranje sovražnike, Prevlako pa razglasata kot vprašanje obstoja ZR Jugoslavije. Ker se vedno ni uresničen sen o Veliki Srbiji, je očitno, da je na obzorju novo prelihanje krvi, ki naj bi te sanje spremenilo v resničnost.

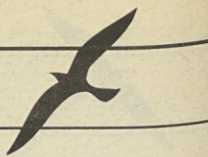
Predsednik Liberalne zveze Crne gore Slavko Perović je večkrat opozoril na to in sočasno zanikal, da bi imela Prevlaka kakršenkoli pomen za Crno goro. Po njegovem gre predvsem za psihološki pomen, saj Prevlaka naravno pripada zalivu Boke Kotorske, dodal je se, da zanjo ni treba preliti niti kapljice crnogorske krvi in da je treba sprejeti razsodbo, kakršno bo izrekla mednarodna skupnost.

Splošni zmed v zvezi s Prevlako je prilila olje na ogenj sedanja crnogorska oblast. Ta od sporazuma med Tudmanom in Čosićem in z njim povezano resolucijo VS daje nasprotujoče si izjave. Predsednik Crne Gore Momir Bulatović je najprej izjavil, da Prevlaka sploh ni sporno vprašanje. Republika Hrvaska je pripravljena razumeti vitalne interese Crne Gore in ZRJ ter poiskati takšno rešitev za Prevlako, da bo pripadla nam«. Nato so prvaki DPS govorili o zamenjavi ozemlja, ki naj bi bila že dogo-

vorjena, vendar so takrat znova obljubljali, da bo ta »pomembni strateški polotok« pripadel Crni gori.

V zadnjih dneh pa je pod pritiskom »narodnjakov« premier Đukanović pojasnil, da »potekajo intenzivne diplomatske dejavnosti, zaradi katerih verjame, da bo jugoslovanska javnost že prihodnji teden seznanjena z izidi v zvezi s Prevlako«. »Naslednji teden« je že zdavnaj mimo, obljube, ki so jih dali javnosti, pa so ostale v zraku.

Dobri poznavalci »antibirokratskih revolucionarjev« Momirja Bulatovića, Mila Đukanovića in njihovih privržencev, so zelo dobro vedeli, da so te obljube prazne in - tako jih je imenoval vodja Narodne stranke Novak Kilbarda - »metanje peska v oči«. Znano je, s kakšno lahkotnostjo obljubljajo kraje, v katerih se ce-dita med in mleko - od državnega udara leta 1989 do zadnjih parlamentarnih volitev. Toda namesto v obljubljeni deželo se je Crna gora spremenila v najlepší zapor na svetu, kot jo je skušal pesnik opisati predsednik Momir Bulatović. Zal so se tudi Crnogorci spremenili v jetnike, lačne in ponizane, ki jim ni mar, da so »najlepší« jetniki v predsedniškem »najlepšem« zaporu. Veliko bolj jih zanima, do kdaj bodo se jetniki nore Miloševićeve izmiselnosti in sužnji njegovih podgoriskih sata-pov. Zdi se, da se dolgo.

MEDNARODNA MATURA

Brez verskih, kulturnih in ideoloških ozadij

Po Ljubljani in Mariboru se tudi na gimnaziji v Novi Gorici pripravljajo na uvedbo programa mednarodne mature

NOVA GORICA - V Sloveniji so že v sedemdesetih letih začeli razmišljati o možnostih, kako bi naš vzgojno-izobraževalni sistem približali evropskemu oziroma svetovnemu. V Evropi so takrat začeli uvajati program International Baccalaureate Office (IBO), ki omogoča doseganje kakovostnejšega znanja za gimnazijce. Dokaz taksnega znanja je opravljena mednarodna matura, ki omogoča vpis na katerokoli univerzo na svetu brez predhodnega preverjanja znanja kandidatov (sprejemnih izpitov). V 50 državah je danes 300 sol, ki izvajajo programe mednarodne mature. Med njimi je od lani tudi Slovenija z gimnazijama v Ljubljani in Mariboru, zdaj pa se jima zeli pridružiti še Srednja sola v Novi Gorici.

Kaj pravzaprav je mednarodna matura?

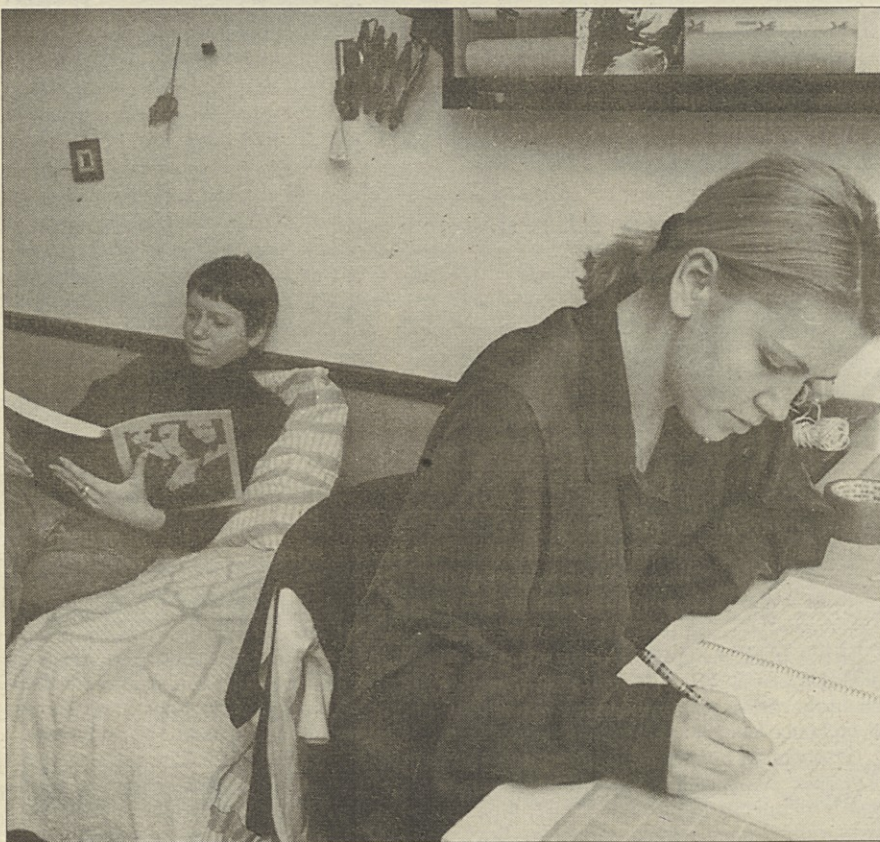
Mednarodno maturo (MM) so v različnih državah uvedli v začetku sedemdesetih let, da bi dijake kot razumno in opravičljivo dejstvo, da so neke druge fante iz istih krajev, kot so bili njeni ranjenci, streljali v tilnik. Vse do smrti je potem govorila samo se o groznih zrtvah hude vojne. Tako so pred časom zaupno pripovedovali njeni svojci, ki so nekaj več slutili o tedaj se skrivnostnih dogajanjih v Kočevskem Rogu.

Mednarodna matura poteka v tretjem in četrtem letniku in je naravnan tako, da dijaki pridobijo vse potrebno znanje za opravljanje mednarodne mature. Izpiti MM lahko potekajo na vseh solah, kjer poteka program po zahtevah IBO. Program priprave za MM poteka v tretjem in četrtem letniku in je naravnan tako, da dijaki pridobijo vse potrebno znanje za opravljanje mednarodne mature. Izpiti MM lahko potekajo na vseh solah, kjer poteka program po zahtevah IBO. Program priprave za MM poteka v tretjem in četrtem letniku in je naravnan tako, da dijaki pridobijo vse potrebno znanje za opravljanje mednarodne mature. Izpiti MM lahko potekajo na vseh solah, kjer poteka program po zahtevah IBO.

celotno MM, kdor pa je opravil samo del mature, dobi potrdilo o opravljenih izpitih. Mednarodna matura je pregled splošnega znanja, vanjo pa mora biti vključen preizkus znanja predmetov z naslednjih področij: matematike, naravoslovnih znanosti in družbenih ved. V programu MM naj bi kandidati za mednarodno maturo pridobili znanje na temelju povezovanja najrazličnejših dejstev, se naučili, kako se je pravzaprav treba učiti, ne samo pridobivali enciklopedično znanje. Sami naj bi izbirali polovico predmetov v programu na višji zahtevnostni ravni in polovico na manj zahtevni. Višja stopnja pomeni poglobljeno delo na določenem področju, manj zahtevna pa ustreza preglednemu znanju.

Program mednarodne mature

Mednarodna matura je sestavljena iz šestih skupin predmetov. Iz vsake skupine izbere kandidat (izjema sta le prvi dve skupini, ki sta za vse kandidate obvezni) po en predmet. Prvo skupino predstavlja jezik A (to je materni jezik s pregledom

Kandidati naj bi se naučili predvsem, kako se je sploh treba učiti (Foto: B. V./BOBO)

svetovne književnosti), druga skupina je jezik B (to je prvi tuji jezik, pri nas v glavnem angleščina), tretja skupina je družboslovno področje (zgodovina, geografija, ekonomija, filozofija, psihologija, antropologija, organizacija učenja), četrta skupina je naravoslovno področje (biologija, kemija, uporabna kemija, fizika, eksperimentalna psihologija, eksperimentalna fizika), peto skupino predstavlja matematika (matematični studij, matematika in računalništvo, intenzivna matematika), sesto pa naslednji predmeti: likovno oblikovanje, glasba, latinscina, klasična grščina in računalništvo. Namesto predmeta iz seste skupine lahko kandidati izberejo se tretji jezik ali dodatne predmete iz družboslovja oziroma naravoslovja.

Za pridobitev mednarodne diplome morajo kandidati izbrati po en predmet iz vsake skupine, najmanj tri predmete (vendar ne več kot stiri) od šestih na višji zahtevnostni ravni, izdelati morajo seminarsko nalogo v skladu z zahtevami programa MM, slediti skupnemu pouku iz teorije spoznavanja in se izkazati z zadovoljivim sodelovanjem v interesnih dejavnostih.

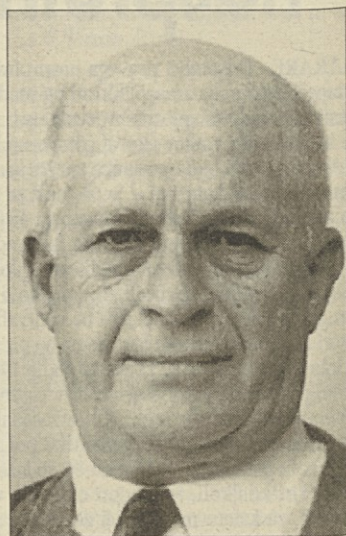
Kar zadeva uporabo jezika, so zahteve IBO jasne: dijaki morajo biti po dveh letih solanja sposobni opraviti maturo v enem od svetovnih jezikov. V našem primeru je to angleščina. Pouk na slovenskih solah poteka v slovenscini, dijaki pa se hkrati temeljito seznanjajo s strokovnim izrazjem v angleščini. Pri vsakem predmetu sodeluje s predmetnim učiteljem tudi profesor slovenscine in angleščine. Slovenski kandidati mednarodno maturo najprej opravljajo v maternem jeziku, nato pa morajo svoje znanje potrditi se po zahtevah IBO.

Vojko Cuder

Mrtve bojovnike kličejo v boj brez konca

BOZO KOVAC

Za zenico s Kočevskega so govorili, da se ji je zmesalo. Vse dolge vojne zime je ranjenim partizanom nosila v skrivališča hrano in zdravila, ko pa je zvedela za povelje domobrancev, je v njej nekaj ugasnilo. Kar je med vojno storila dobrega za partizane, ne da bi kdaj pomislila na lastno življenje, je bilo namenjeno zgolj mladim ljudem, ranjenim v bojih, po vojni pa ni zmogla sprejeti kot razumno in opravičljivo dejstvo, da so neke druge fante iz istih krajev, kot so bili njeni ranjenci, streljali v tilnik. Vse do smrti je potem govorila samo se o groznih zrtvah hude vojne. Tako so pred časom zaupno pripovedovali njeni svojci, ki so nekaj več slutili o tedaj se skrivnostnih dogajanjih v Kočevskem Rogu.

Zenica je že dolgo pokopana in spomin nanjo je najbrž obledel tudi pri ranjencih, ki jim je nekoč pomagala. Novi časi jo zdaj kličejo nazaj. Preživeli iz takratnih bojev in njihovi nasledniki so znova postavljajo barikade. Na eni strani partizani, na drugi domobranci. Barikade so trdne. Podpirajo jih mrtvi, ki se niso bili spustljivo pokopani. Zda so orodje v političnih spopadih. Ker se živi ne morejo sporazumeti o preteklosti, tudi mrtvi nimajo miru.

Ko bo Slovenija letos skupaj z ostalo Evropo in Ameriko slavila obletnico zmage nad fašizmom in nacizmom, bodo politični protagonisti dolocali, kako globoko se bo treba pokloniti mrtvim. Predvsem bo mera občutljiva za tedanje zmagovalce in njihove naslednike, ki naj bi bili doma predvsem na politični levi. Doslej so že nekajkrat obžalovali poboje ob koncu druge svetovne vojne, toda takratni poraženci in njihovi zagovorniki menijo, da so bili pri tem preveč medli. Najbrž bodo letos skušali biti se določnejši, pri čemer pa ne bo lahko najti prave mere.

Spustljiv odnos do zrtv se prepleta s političnimi ambicijami živih, ki jim ne gre od rok razmejitve med osvobodilnim bojem in »rečo revolucijo«. Tudi za prihodnost Slovenije pa bo pomembno vedeti, ali je bila dežela na glede na notranje razlike in razprtije na strani nasprotnikov nacizma in fašizma ali pa je z njim sodelovala. Tretje poti svet ne priznava in je najbrž tudi nikoli ne bo, čeprav so bile slovenske razmere nekaj posebnega, saj je bil osvobodilni boj v precejšnji meri prepleten s socialno revolucijo, kolaborantstvo z okupatorjem pa se je utemeljevalo s protikomunizmom. Te mešanice ne bo mogoče razstaviti na sestavne dele, čeprav bi bilo potem lažje slaviti in obsojati.

Zivljenje pač ne bo biti črnobela nanizanka. Drugače zapisano, komunizem ni bil zgolj teror nad drugače mislečimi; vanj so vtakane tudi večne človekove sanje o pravični družbi, ki so jo »rdeči« aktivisti ponujali kot »vsakdo po svojih sposobnostih, vsakomur po njegovih potrebah«. In vsak domobranec ni bil sovražnik svojega naroda, čeprav so ga njegovi duhovni in vojaški očetje scualovali zoper drugače misleče rojake in so mu nemški poveljniki dolocali vojaško prisego in bojisce. Znašel se je na napačni strani, tam je streljal, se zmeraj pa je bil Slovenec in predvsem človek, čeprav v vojni to drugo ni nikoli v ospredju.

Zda bi se lahko bilo. Slovenija bi po petih desetletjih nemara le zmogla moči, da se spustljivo spomni vseh zrtv druge vojne na slovenskih tleh, ne da bi na grobovih zganzala politiko. Preprosto pa to nedvomno ne bi bilo, kajti povsod je navzoča politika, ki se zmeraj določa način premišljanja o vsem, kar zadeva posameznika. Čemu bi bilo drugače na zalnih slovesnostih in masah za pobitimi domobranci. Politični veljaki se ostrijo svoje besede o zrtvah in njihovih klavcih, pomešati pa se utegnejo se stare in nove vojne, zlasti če bo na teh spominskih slovesnostih sodeloval tudi srbski patriarh, znan po svoji nacionalni nepopolnosti. Krščansko in je tudi napezu bi bilo najbrž prav, če bi se Slovenci spravili med sabo in obenem z drugimi iz nekdane skupne domovine, se preden bo obiskal Slovenijo. Toda današnja politika lahko zaradi svojih skrajnostnih teženj odločilno poseže v tako občutljivo dejanje, kot je skupen spomin na vse žrtve, in ga tudi izniči.

Država premalo vrednoti družinsko skrbstvo

LJUBLJANA - Člani zveze društev za cerebralno paralizo so se včeraj sesli na volilno-programski skupščini. Izvolili so novo vodstvo, pregledali lansko poslovanje in predstavili program dela za letos.

Tudi v naslednjem obdobju bo zvezo vodila predsednica Zora Tomic, podpredsedniško in tajniško funkcijo pa sta obdržala Ivan Robnik in Jože Primožič. Z javnim glasovanjem so soglasno podprli tudi vse predlagane kandidate za izvršni in nadzorni odbor. Čeprav se je včeraj zapletlo že pri poročilu o izvajanju delovnega programa in o lanskem finančnem poslovanju - Jože Tomic, ki je podal poročilo, so predstavniki nekaterih društev in predstavniki staršev ocitali, da zveza zanemara njihove specifične težave in potrebe ter da njegove ugotovitve mečejo slabo luč na starše, ki so se odločili, da prizadetih otrok ne bodo obdržali doma, ampak jih bodo dali v zavode - je razprava postala živahnejša predvsem ob dveh vprašanjih. Prvo zadeva solanje otrok z motnjami v razvoju oziroma s posebnimi potrebami v rednih solah. Predsednica Zora Tomic je ob tem izrazila zadovoljstvo, ker je vlada v predlagani solski zakonodaji upoštevala njihov projekt Ena sola za vse, in kritiko, ker predlog vendarle ne upošteva nekaterih bistvenih vprašanj. Menila je tudi, da izobraževalna sfera se vedno ni pripravljena na soočenje z vprašanjem, kako zagotoviti enakopravno izobraževanje otrok s posebnimi zahtevami. Drugo vprašanje zadeva družinsko politiko na področju družin z motenimi in/ali invalidnim otrokom. Država - tako meni Tomic - družinskega skrbstva ne vrednoti ustrezno. Se veliko bo treba storiti tako na področju zakonske ureditve kot tudi materialne pomoči staršem. Temeljna cilja zveze sta namreč prav spodbujanje staršev, naj svojega otroka obdržijo doma, ter usposabljanje invalidnih otrok in odraslih za samostojno življenje. To seveda ne pomeni, da bi morali zavode za invalide in prizadete ukinjati. Pričakovati, da so družine že zdaj sposobne prevzeti celotno breme skrbi za prizadete otroke, ni realno, vendar pa je treba družinam zagotoviti vsaj nekaj možnosti za uresničevanje take odločitve.

Blazka Kramar

PRED OBISKOM HRVAŠKEGA ZUNANJEGA MINISTRA

Kaj več kot le prijazno srečanje?

LJUBLJANA - Jutri v Ljubljano na delovni obisk prihaja dr. Mate Granič, zunanji minister sosednje Hrvaske. Gre za nadaljevanje serije dvostranskih srečanj ministrov, ki naj bi pripravili vse potrebno za sestanek obeh predsednikov vlad, Janeza Drnovskega in Nikice Valentica. O tem sta se dogovorila ministra Zoran Thaler in Mate Granič na srečanju v Zagrebu, na turneji novoizvoljenega zunanjega ministra Slovenije po sosednjih državah. Granič bo poleg gostitelja Thalerja jutri sprejel ministrski predsednik Drnovšek, predvidena pa je tudi tiskovna konferenca.

Kljub tesnejšim stikom med Zagrebom in Ljubljano v zadnjih dveh mesecih se zdi, da se odnosi med državama niso bistveno izboljšali. Dvostranske težave se vedno rešujejo le s prijaznimi in naklonjenimi besedami, sporazumi, ki bi konkretno uredili sporna vprašanja, pa se niso podpisali. Največje težave, kot so nedoločena meja med državama (v hrvaški delegaciji bo tudi dr. Hrvoje Kacić, šef urada za meje),

vprašanje morske meje, neurejen status premoženja slovenskih pravnih in fizičnih oseb na Hrvaškem, socialna in zaposlitvena vprašanja, lastninski delež v jedrski nuklearni v Krškem in dolg hrvaškim deviznim varčevalcem nekdanje Ljubljanske banke v Zagrebu, ostajajo, zaradi zaostrovanja med Hrvaško in krajskimi Srbi pa nastajajo še nove. Slovenija bi se v primeru vojaškega spopada zvonela v neposre-

dni blizini vojne, kar bi gotovo poslabšalo njen mednarodni položaj.

Hrvaška od Slovenije pričakuje pomoč pri vključevanju v evropske integracije, kar je tudi v interesu Ljubljane: začenja se postopek za podpis kooperacijskega sporazuma med Zagrebom in Brusljem, v Strasbourgu pa bodo kmalu odločali tudi o polnopravni vključitvi Slovenije v Svet Evrope. Kot je slisati, naj bi se pogovarjali tudi o usklajevanju politike glede italijanskih zahtev, saj se Rim trdno opira na vprašanje italijanske manjšine v Istri in premoženjske zahtevke optantov, ki so se izselili v Italijo, vse to pa zadeva tako Slovenijo kot Hrvaško.

Bostjan Lajovic,
Gordana Gojak

Nedeljske teme

OB ZDRUŽEVANJU SLOVENSКИH ŠOL

Golob v roki

Pred našimi solskimi poslopji na drevju že poganja prvo listje. Čas je, ko se otroci veselijo pomladi, ko učitelji in profesorji govorijo o brstenju in o cvetenju, čas, ko lepo vreme vabi otroke na plan in je zato učenje iz dneva v dan večja nagloga. Skratka, to je čas veselja. Čez nekaj dni bo velika noč, potem prvi maj, se nekaj praznikov, in počitnice so že na obzoru. Nato, po koncu poletja, pa se bodo otroci zopet vrnili v solska poslopja. Toda, kot kaže, ne vsi v ista poslopja. Tako je odločil minister.

Slovenci že od nekdaj z ministri nismo imeli kdove kako dobrih izkušenj. Celó Martin Krpan, ki se je menda odlično razumel s samim cesarjem, se nikakor ni mogel sporazumeti z ministrom Gregorjem. Če je bilo takrat tako, zakaj bi moralo biti sedaj drugače. Tudi sedaj imamo stalno težavo z ministri. Če se omejimo samo na povojna leta, bi lahko o naših težavah z ministri napisali zajetno knjigo; kaj knjigo, za ves leksikon bi bilo gradiva.

Med temi so bili tudi mnogi solski ministri. Nekoč smo bili v Rimu pri ministru, kateremu smo razlagali naše težave, on pa je stalno prikimal in ves čas gledal blondinko, članico delegacije

naših sol, tako da je marsikomu že vse presedalo. Bili smo tudi pri ministrici, ki nas je sprejela na hodniku: ona je sedela globoko v fotelju, mi pa smo stali. Vse skupaj je trajalo pet minut, vendar je gospa takrat tisto vprašanje resila. Spet drugi minister nas je sprejel pokonci na hodniku trzasko univerze, nekaj malega obljubil, da bi se nas znebil, naredil pa ni nič. In koliko je bilo se drugih takih srečanj. Vprašanja pa se kopitijo in kopitijo, kar noče jih biti konec.

Vendar so imeli vsi ti ministri skupni imenovalec: bili so politiki in so torej imeli pred očmi splošne politične interese (res, marsikdo tudi svoje osebne interese, pa o tem ne bomo pisali danes). Minister, ki ga imamo sedaj, pa je tehnik. Takoj je treba torej postaviti vprašanje: ali od strokovnjaka lahko zahtevamo, da razmislija kot politik?

Odgovor se nam kar vsiljuje: ne, od strokovnjaka, tehnika, česa takega seveda ne moremo zahtevati, saj takega razmišljanja ne zmore. Minister za solstvo, ki ga premore sedanja italijanska vlada, si torej ne zastavlja vprašanja, kaj je pri racionalizaciji sol s slovenskim učnim jezikom politično oportuno, in kaj ne; kakšne bi lahko bile posledice na mednarodno-pravnem in celo na sodnem

področju; katera določila dejansko onemogočajo, da bi naredil, kar sedaj hoče narediti. On skrbi predvsem za tehnično plat, ki jo lahko opišemo z naslednjim stavkom: zakladno ministrstvo je sklenilo, da je treba omejiti izdatke; solsko ministrstvo to lahko naredi z združevanjem sol; združili bodo seveda manjše sole, to je povsem razumljivo; nobenega razloga ni, da bi bile slovenske sole pri tem izjema. Konec koncev je s tem zajamčena enakost vseh državljanov, pa naj obiskujejo slovenske ali italijanske sole.

S tem početjem pa je minister ustvaril vrsto težav, s katerimi očitno prej ni bil seznanjen. Sebe, zakladnega ministra, ki je obenem predsednik vlade, in vlado je namreč pahnil v zelo neroden položaj ter je sogovorniku italijanske države, to je slovenski vladi, na srebrnem pladnju ponudil argument, ki bo na mednarodni ravni okrepil Slovenijo in oslabil Italijo. Minister je torej sprejel ukrep, ki njemu in državi, ki jo zastopa, škoduje.

Povsem jasno je namreč, da se bo slovenska manjšina oklenila Londonskega memoranduma in Osimskega sporazuma ter seznama sol, katerih ni mogoče ukiniti. Konec koncev je ta seznam ena redkih stvari, ki so zapisane črno na belem, priznane v mednarodnem in v notranjem pravu, ter tudi obstoječe. Skratka, niso ne golob na strehi ne vrabec v roki, ampak, čudo vseh čudes, golob v roki. Od nas res ni mogoče pričakovati, da bi

ga izpustili in počakali morda na pisanca ali celo na tele na strehi: kar imamo pač držimo; tudi o tem se lahko pogovarjamo, vendar ne po že znanih kalupih, po katerih naj bi se takoj nečemu odpovedali, da bi morda kdaj v prihodnje prejeli kaj več.

Zato nerodnemu in nepredvidnemu ministru lahko napovemo val protestov, katerim bodo morda sledile diplomatske note in, kdove, tudi kaka pobuda na mednarodni ravni, kjer je Italija že itak zelo šibka. Tako je pač življenje, taka je politika in z njo se mora sprizniti tudi minister, ki je sicer »samo« strokovnjak.

Razlogi, ki jih bomo navajali, so prav tako znani: osnova enakopravnosti manjšine je v tem, da slovenska šola od slehernega učenca ali dijaka ni bistveno bolj oddaljena od italijanske šole; če pa je, mora država zajamčiti ustrezna nadomestna prevozna sredstva. Racionalizacija, kot si jo zamišlja minister, pa pomeni, da bi si morali starši sa-

mi prevzeti breme prevoza, ali pa vpisati otroka na blizjo italijansko šolo. Navedena osnova enakopravnosti se vedno prevladuje nad drugimi aspekti, čeprav se sami Slovenci seveda zavedamo, da bi bile nekoliko večje sole z večjim številom razredov in učencev didaktično verjetno učinkovitejše. Vendar takih sole nimamo. Nekoč sem enemu izmed ministrov, ki so se v dvajsetih letih zvrstili v palači na rimskem drevoredu Trastevere, dejal, da bi verjetno Slovenci radi pristali na sodoben solski center, s posebnimi učilnicami za tehnične predmete, s sodobno telovadnico, z bazenom in z avditorijem, ter z urejenimi prevozi (nič posebnega, v številnih evropskih državah to že imajo!), pa se je minister samo pomenljivo nasmehnil, zamomljal, da bi seveda to bilo lepo, verjetno pa tiho podvomil v mojo zdravo pamet. Ne vem, kaj bi danes k takemu predlogu rekel minister: morda bi vzel v roke svinčnik in ob koncu ugotovil, da bi na tak način veliko prihranil.

Pa še nekaj: ne vem, kaj bi k takemu predlogu rekli mi, naša šola in naši starši.

Ker pa vsega tega ne vem, bom ostal pri dejstvih in se enkrat zapisal, da bomo Slovenci tudi tokrat ministrov predlog hvaležno zavrnili; o teletu na strehi naj sanjajo v Rimu, mi pa bomo zaenkrat ostali pri golobu ... v roki. Drugega namreč nimamo.

..

Ali se papež moti?

Razmišljanja ob branju nove enciklike papeža Janeza Pavla II. Evangelium vitae - Evangelij življenja

POGLED LAIKA

Odgovori in protislovja

ACE MERMOLJA

Ko sem prebral zadnjo encikliko papeža Janeza Pavla II. »Evangelium Vitae« - Evangelij življenja, se mi je v mislih zarisala podoba človeka, ki z zaskrbljenostjo razmišlja o poslednjih stvareh. Misel me ni zapustila do konca branja. Kljub izjemnemu položaju, ki mu ga dajeta mesto poveljarja katoliške cerkve in njegovo lastno delo, je papež Wojtila človeško zagrenjen in razočaran. Pred svitom tretjega tisočletja je izročil vernikom in laikom, revnim in mogotcem, prebivalcem Rima in sveta pesimistično vizijo našega sodobnega življenja. V prvem delu enciklike je pesimizem pretresljivo izrazil. Janez Pavel II. opazuje udejanjanje nihilizma. Zmaj ima tri glave, ki ogrožajo naše življenje. Vsaka ima svoje ime in svojo uničujočo moč. Prva nevarnost je v encikliki čedalje manjša sposobnost sodobnega človeka, držav in mednarodnih organizacij za ločevanje, kaj je dobro in kaj zlo. Druga nevarnost je v etičnem relativizmu, tretjo prinaša kultura smrti. Triglavi zmaj nihilizma kot nevarne mladice: nasilje, močnih nad slabimi, reifikacija človeka, egoizem in skrajni individualizem, materializem in hedonizem, predvsem pa nespoštovanje človekovega življenja in dostojanstva. Besede so v encikliki jasno zapisane. Ko papež govori o pozitivnih vidikih našega življenja in družbe, omenja družine, ki razumejo otroke kot »dragocen dar poroke«, skupine prostovoljcev, središča za pomoč revnim in družinam ter posameznike, ki se borijo na okopih pomoči in milosčine. Wojtyła izrecno pravi, da so ti pozitivni znaki pogosto slabo opazni tudi zaradi slabega obveščanja medijev. Slika današnjega sveta, kjer prevladuje imeti nad biti, ostaja temačna. Cisto priletno, a instinktivno, sem pomislil: kakšna razlika med poljskim papežem in človekom, ki se s plastičnim nasmeskom ponuja Italijanom kot novi princ.

Janez Pavel II. najde svetlo luč upanja v Evangeliju, v Kristusovem darovanju za življenje, v Mariji, »materi živih«. Upanje je torej v Besedi, ki se mora šele uresničiti. V tem dualizmu želi papež postaviti jasne kolicke za danes, da se bo jutri upanje lahko uresničilo. Mislim, da so ti količki v marsičem sibi in da je del papeževe stave izgubljen. Enciklika Evangelij življenja je znotraj čisto določene vizije sveta neizprosni napad na »kulturo smrti«. Ta kultura naj bi se udejanjala z genocidom, splavom, evtanazijo in tudi samomordom. Glede teh vprašanj je Janez Pavel II. neizprosni.

Papež namenja največ pozornosti prav splavu, ki ga ne dopušča v nobenem primeru. Drastično odklanja tudi kontracepcijo, razen »naravnih« metod, ki so nezanesljive. Glede splava zagovarja »oporečnost« zdravnikov in drugih ter ostro nasprotuje državnim zakonodajam, ki dopuščajo protislovja. O nezadržni demografski rasti v tretjem in četrtem svetu pravi, da je rešitev v solidarnosti bogatih in v novi razporeditvi sredstev. Rešitev je utopična, saj je povsem jasno, da svet ne bo mogel (bogati pa niti hotel) vzporediti neomejeno rast prebivalstva z dostojnimi življenjskimi pogoji. Revščina rojeva otroke, blagostanje uvaja demografski padec. Problem je se biološki in ekološki.

Glede splava vidim nadaljnje protislovje v položaju ženske. Papež se izrecno zahvaljuje herojskim materam, ki sprejmejo otroka za vsako ceno. Splav

ni nikoli sreča, vendar lahko obsodimo žensko na to, da je »posoda življenja«, tudi ko to noče biti, ne more, ko ni ljubezni, ko je nosečnost sad nasilja? Lahko prevzema ženska usodo heroja in žrtve? In če nima boga? In če se odloči za splav? Naj se se enkrat prepusti padarjem? Ne verjamem v neobčutljivost žensk, ki bi šle k zdravniku kot v kavarno. Kot laik verjamem v globino njihove izbire. V ženski je več življenja kot v moškem.

Ob tem bi opozoril na odstavek, ki mi ne bi bil všeč niti kot verniku. Wojtyła načelno odklanja smrtno kazen, vendar ji dopušča spranjo. V sicer izjemnih primerih razume smrtno obsodbo kot družbeno samoobrambo. Ženski pa odreče obrambo lastnega življenja, ko je zanjo nosečnost nevarna.

Protislovje tudi v drastičnem zanikanju kontracepcijskih sredstev. Strinjam se s trditvijo, da moramo odklanjati spolnost kot opredmetenje telesa. Pristna spolnost pa ostaja neločljiv del ljubezni med moškim in žensko, a tudi med moškim in moškim ter žensko in žensko. Lahko marginiramo homoseksualce, če ljubijo? Tovrstna razmerja niso sad sodobnega sveta, ampak so razmerja iz davnine. Če se spopademo s stvarmi, ki so, je jasno, da je po papežu edina možnost razvitega sveta v spolni vzdržnosti. Nizka rodnost tudi v vernih družinah ne »sovpada« z rednimi spolnimi odnosi, ki so vendarle dokaz, da imata partnerja urejen odnos. Papež se tega jasno zaveda in zato vztraja pri vrednoti vzdržnosti. Mladino naj bi na primer učili ceniti devilstvo. To naj bi bil tudi protistrup aidsu in drugim boleznim. Koliko sreče bo v razvitem in brezspolnem svetu? Bodo verniki »zdržali« poglavarjev izziv? Mislim, da bo bodoča cerkev omilila stališča.

Tretje veliko vprašanje je evtanazija. Načelno se strinjam s tem, da ne moremo kar tako razpolagati s svojim in drugim življenjem. Papež izrecno omenja sodobno tehnologijo in obsoja pretirane posege za ohranitev življenja. Vendar ne postavlja jasnih mej. Že glede splava mu lahko oporekamo, da so nekoč nezdravi otroci umrli ob rojstvu, danes pa preživijo tudi hudo »poškodovani«. Huje je ob uri smrti. Tehnologija tako napreduje, da je včerajšnji izredni poseg (na primer pri državnih poglavarjih) postal redna praksa. Do kdaj je človeško umetno podaljševati trpljenje? Enciklika razume trpljenje kot del življenja in očiščenja, vendar ... Kje je meja med čedalje večjimi možnostmi umetnega podaljševanja življenja in trpljenja ter evtanazijo? Kdaj naj zdravnik odloči, da so sredstva pretirana in kdaj ne? Pritrjujem dejstvu, da je treba bolnim in starim pomagati do konca. Zastavljam pa si vprašanje, ali je cerkev povsem dosledna v svoji zemeljski in torej tudi politični akciji? Naredi res vse za boljšo oskrbo bolnih, starih in pomoči potrebnih družin? Tudi to vprašanje je tesno povezano z evtanazijo. Revez umre prej in težje kot bogatas. Wojtyła se tega zaveda. Mu cerkvena hierarhija sledi?

Enciklika Evangelij življenja odpira dramatična vprašanja. Daje odgovore in pušča odprta protislovja. Z marsikatero tezo se strinjam, z odgovori na osrednja vprašanja ne ali vsaj ne v celoti. Kot laik pa globoko cenim tezo Janeza Pavla II., da mora imeti ta razoran in protislovni svet svoje upanje in meje med dobrim in zlim.

POGLED KRISTJANA

Pisanje v prid človeka

ZVONE ŠTRUBELJ

Papež Janez Pavel II. bo šel v zgodovino vsaj zaradi treh stvari. Prvič: po dolgem času je Petrov naslednik Slovan, Karol Wojtyła, Poljak. Na Petrovem mestu je bil v odločilnem zgodovinskem trenutku, ko je začel padati in se je dokončno zrušil berlinski zid, kar ima pozitivne in negativne posledice, ki jih vsi močno občutimo. Drugič: prepotoval je svet krížem krazem. S svojimi obiski je v Cerkev vnesel več dinamičnosti in neposrednega stika z različnimi narodi in kulturami. Njegova potovanja imajo poleg verske, pastoralne tudi politično in medijsko težo. Tretjič: steli ga bomo za prvega papeža, ki je sklical verske voditelje vseh pomembnih veroizpovedi in z njimi molil. S tem je na nek način relativiziral absolutni primat krščanstva (»extra Ecclesiam nulla esse salus« - Zunaj cerkve ni zveličanja), ki so ga njegovi predhodniki zagovarjali teološko in praktično. Postavil je nove mostove (in v tem je zares »pontifex maximum«), mostove dialoga in odprtosti, začel si želi, muslimani in vsemi drugimi večjimi verstvi

V teh zadnjih dneh nekateri menijo, da bo šel v zgodovino tudi zaradi enciklike Evangelium vitae - Evangelij življenja, ki jo je objavil 25. marca 1995, na praznik Gospodovega oznanjenja.

Zakaj?

Gre za temeljit papežev poseg, ki ga nekateri teologi primerjajo z izidom socialne enciklike papeža Leona XIII. Rerum novarum (Nove stvari) pred nekaj več kot sto leti. Le-ta je ostro obsodila krivice kapitalizma in postala zgodovinski mejnik, na katerega se v okviru Cerkve sklicujejo vsi, ki govorijo o socialnih in družbenih težavah. Dokaz za to je socialna okrožnica Janeza Pavla II. Centesimus annus (Ob stoletnici), ki je izšla 1. maja 1991.

V zadnji, enajsti encikliki papeža Janeza Pavla II., po obsegu zelo obširni, saj ima 188 strani, ne gre za kak poseben vidik verske razlage. Obravnava vrednoto življenja. Razproštrata paleta vrednot in protivrednot, povezanih z veličino, dostojanstvom in nedotakljivostjo človeškega življenja. Zato te okrožnice ne moremo poimenovati ne »moralna« niti »doktrinalna« enciklika. Argumenti, ki jih obravnava, presega gozlj etična in verska (doktrinalna: ki se tičejo vsebine krščanske vere) vprašanja in se uvrščajo med večna vprašanja človeka, med tiste težave, ki so povezane s potrditvijo ali z uničenjem življenja. Lahko bi rekli, da nam papež v poslanici s pomembnim naslovom »Evangelij (veselo oznanilo) življenja« poda svoj »Weltanschauung«, globalni pogled na življenje in njegove probleme.

V zgodovini bo ta dokument ostal kot zelo jasna slika zahajajočega dvajsetega veka. Ohranil bo zgodovinski spomin na leta,

ki so se stela ob izteku drugega tisočletja, z vsemi problemi, z vso krhkostjo in krutostjo človeške zgodovine. In z jasno, odločno besedo o vrednosti človeka in njegovega bitja.

Morda je res ta slika črno-bela, a vendarle jasna. V okviru tega komentarja ne moremo podrobneje predstaviti dolge in bogate vsebine okrožnice. S prispodobno slike si bomo pomagali in izluščili le negativne in pozitivne znake kulture, ki jo papež večkrat imenuje dominantno kulturo smrti proti kulturi življenja. Nakazimo najpej negativne in nato pozitivne silnice, ki jih papež vidi v današnjem svetu. Med tisto, kar je in čedalje bolj postaja protivrednota življenja, uvršča: kontracepcijo, splav, detomor, sterilizacijo, tveganja, ki so povezana s prenatalno diagnozo, smrtno kazen, evtanazijo, trgovanje z orožjem, ekološko onesnaževanje, mamila, izgubo kriterija pri presaditvi organov, protidemografsko politiko, genetske eksperimente. Kot pozitivna znamenja, potrditev življenja, vidi v naslednjih dejstvih: zavzemanje za družino, centri pomoči za pomoč ogroženim, skupine prostovoljcev, napredek medicine, gibanja proti vojni, nasprotovanje smrtni kazni, zaščita okolja, razvoj biotike itn.

S tem nočemo reči, da bo človeku tretjega tisočletja ostala samo ta slika. Bo ena od zgodovinskih slik, tako kot je okrožnica papeža Wojtyły ena od interpretacij aktualnih težav, ki se pojavljajo v zavesti postmodernega človeka.

Cerkev papež obravnava pereča etična vprašanja, kot so splav, bioetika, evtanazija, samomor, čedalje večja nestrpnost, nasilje, vojna, je prav vedeti, da vse te probleme načenja in jim skuša najti rešitev v globalnem kontekstu spoštovanja človekovega osebnega dostojanstva in v imenu najvišje vrednote: vrednote življenja.

Tu se papež ne moti. Tako kot se pri tej veliki in osrednji temi svojega veselega oznanila ni motil Jezus iz Nazareta, veliki prerok in borec za človeka, za pravico, da se vsakemu prizna njegovo ime in dostojanstvo osebe; revolucionar, ki je neusmiljeno rušil tendence kakršnekoli diskriminacije. V encikliki Evangelij življenja je prav to, dovolite, da zapisem, srce, ki utripa za besedami in za razlogi.

Papež se nadalje ne moti v stalnem opazanju in nežni pozornosti do pozabljenih, majhnih, bolnih, izrinjenih, poteptanih, vseh tistih, ki se jim jemlje pravica do življenja, naj bo to še nerojen otrok ali bolnik, ki so mu steti dnevi in mu neko, ki ni Bog, določi uro smrti, ali pa revni otrok kakega velemera v Latinski Ameriki, ki mu v zameno za žepnino vzamejo kak njegov organ in ga presadijo kakemu bogatemu in imenitnemu gospodu.

Za verne ljudi je glas papeža Janeza Pavla II. v teh dveh temeljnih potezah nove enciklike glas njihovega Učitelja, Jezusa iz Nazareta, ki je praktična solidarnost z najmanjšimi in najbolj nesrečnimi. Menim, da je to apel tudi za neverujoče, saj gre za glas, ki brani življenje in odločno protestira proti pravici »močnih«, kadar je ta pravica pridobljena na ruševinah človeka, na odvzemu dostojanstva in človekove svobode.

V teh dveh potezah najnovejša enciklika Evangelij življenja ohranja in razvija zgodovinsko navezo z Jezusom iz Nazareta. In prav v tem je njena prava vrednota. Vsa druga stališča so lahko pogojena sociološko, vezana na kulturo in današnjo civilizacijo, torej drugotnega pomena.

Papež bi se motil, če bi ton njegovega glasu (njegove ocene in sodbe) prihajal s položaja močnejšega, če bi bilo njegovo pisanje le v bran cerkveni organizaciji in ne v prid človeka.

Posteno se bodo motili in zlorabili namen poslanice tisti, ki bodo papeževe besede vzeli kot »orožje« resnice, kot priložnost za potrjevanje svoje ideološke premoci. Žal tudi v kakšnem verskem časopisu že rožljajo sablje polemik proti pluralni, kritični interpretaciji enciklike, kar je po mojem slaba taktika, saj preze in na drugo mesto postavlja evangeljski apel, ki je v srcu papeževega sporočila.

Kritiki papeževega položaja bi se motili, če ne bi upoštevali globalnega konteksta enciklike in njenega namena. Motil bi se tudi vsak, ki bi kaj izjavljal za ali proti, preden bi poslanico prebral, preštudiral v celoti in ne bi upošteval njenega namena in duha, v katerem je napisana.

Jaz sam bi se prav gotovo motil, če bi mislil, da je moje pisanje v prid enciklike in njenega osnovnega sporočila, srčike, ki je kakor njen navdih, izključuje vsa kritična vprašanja, skrite in nepojasnjene vzroke, ki jih bo prečistil čas. Zares bi se motil, če bi mislil, da sem z nekaj vrsticami in s hitrim zamahom strnil v pozitivno vse, kar je lahko za posameznega bralca enciklike življenjski, včasih skoraj nerazrešljiv problem, arena, v kateri se bo moral boriti do konca.

Menim pa, da se ne motim, če ob koncu zapisem, da bo bistveno sporočilo enciklike, ki sem ga skušal ovrednotiti, postalo kvas človečnosti, konkretne krščanske solidarnosti na mnogih krajih sveta, v majhnih skupnostih vernih žena in moških, ki bodo s sporočilom Evangelija življenja po zgledu Jezusa iz Nazareta postali boljši branilci vrednote življenja in konkretnega človeka. Zato vsepovsod vidim polno prižganih drobnih lučk upanja. Takih lučk, kot jih je znal prižgati Nazarečan, v težkih casih in nesprijet, pred 2000 leti!

VIDNOST
SLOVENSKE
TELEVIZIJE

Na Tržaškem jih ni povsod, na Goriškem bodo čez čas

Slovenski televizijski sporedi Rai so začeli oddajati v ponedeljek, 20. marca in sicer z oddajnika na vrhu nad Ferlugi (kanal 64) in s Campor (kanal 50). Slovenskih televizijskih oddaj pa ne sprejemajo povsod na Tržaškem, na Goriškem jih sploh še ni, v Benetiji pa ni niti predvideno, da bi kdaj lahko sprejemali.

Kako to? Razlogi so dokaj preprosti: na Tržaškem seva signal smo do tja, kamor Raiu dovoljujejo ministrski predpisi, na Goriškem niso se mogli vključiti oddajnika, ker ni tozadevnega ministrskega dovoljenja, vendar ga pričakujejo v najkrajšem, o Benetiji pa ni sploh govora v konvenciji med predsedstvom vlade in Raiem o slovenskih tv programih.

Trenutno je najbolj pereče vprašanje vidnosti slovenskega tv programa na Tržaškem, kjer »od Slivnega do Kriza slovenske televizije ni...«

Za razloge smo vprašali inž. Sergia Coslovicha, ki je pri Raiu odgovorni za oddajniško mrežo v Furlaniji - Julijski krajini.

»Ministrsko dovoljenje, da lahko oddajamo slovenski tv program na kanalu 64 s postojanke Belvedere nad Ferlugi, izrecno predvideva, da oddajamo na istem področju, ki ga je prej na isti frekvenci kril Ponteco s signalom TV Koper. Ker so Kras krili neposredno z Nanosa, je Ponteco oddajal z vasi Ferlugi in kril samo mesto in spodnjo okolico. Mi pa oddajamo z višje točke, ki je vidna z vsega Krasa in smo zato morali naš oddajniški sistem prilagoditi oz. ga omejiti, ker nismo smeli signala preveč razširiti. Naš signal je vsekakor že danes znatno boljši od Pontecovega.«

O tem ni nobenega dvoma. Zakaj pa ni slovenskega tv signala Rai prav na zapadnem delu tržaškega Krasa?

»Ker ne smemo spremeniti stanja, ki je veljalo, preden smo prevzeli kanal 64 od Ponteca. S Piancavalla pa oddaja na isti frekvenci Rete Mia, ki seže do Krasa in oni so že pred leti to frekvenco prijavili pri popisu poštnega ministrstva. To-rej smo interference in omejitve pri oddajanju na kanalu 64 podedovali, če se lahko tako izrazim.«

Kdaj pa se bo lahko izboljšal sprejem na zahodnem Krasu?

»Zal res ne bi vedel. Trst vsekakor že krijemo dobro tako z miljske strani kot s Ferlugov. Kar pa zadeva obrobna področja, kot je Nabrezina in ostale vasi, si vsekakor že danes ljudje lahko sami pomagajo z boljšimi sprejemnimi antenami usmerjenimi proti našemu oddajniku in tudi tako, da jih zasencijo v smeri proti Piancavallu, da ne'vidijo' več onega oddajnika.«

Kdaj pa se bo zares krilo tudi to območje s kvalitetnim signalom?

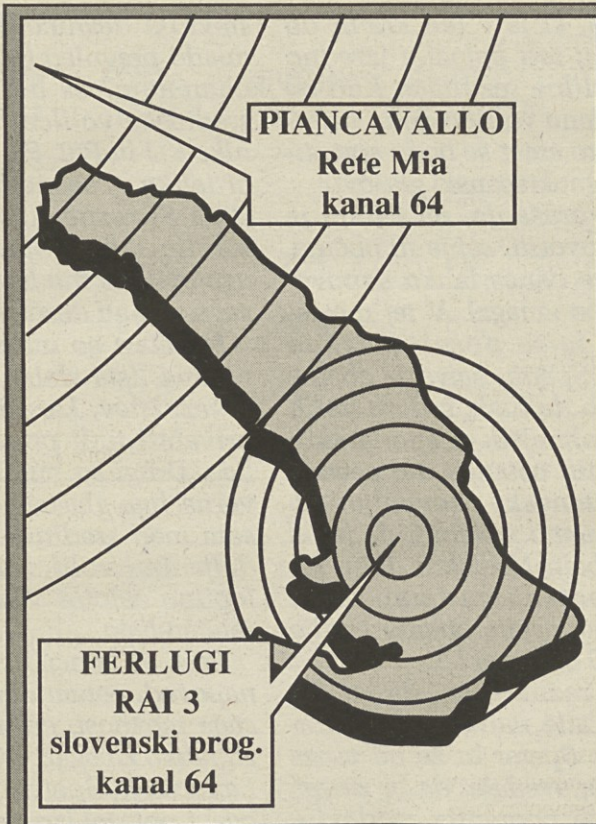
»Mislim, da ne bo slo kar tako hitro. Morali bomo spremeniti ali prilagoditi zakone. Težko pa, da bomo imeli posebni oddajnik samo za te kraške vasi z nekaj tisoč prebivalci. Nimamo še niti dovoljenja za oddajanje na Goriškem...«

Od kod in kako boste oddajali na Goriškem, predvsem pa kdaj boste začeli?

»Cimprej, ne bi pa vedel kdaj. Oddajali bomo na kanalu 69 z Vrha in krili mesto Gorico in južno območje do Doberdoba.«

Ne preostaja nam drugega, kot da se Krasu zapadno od Proseka opremimo z boljšimi antenami, tu in na Goriškem pa, da se nekoliko potrpimo: čakali smo že 20 let, počakajmo se malo...

Sergij Premru

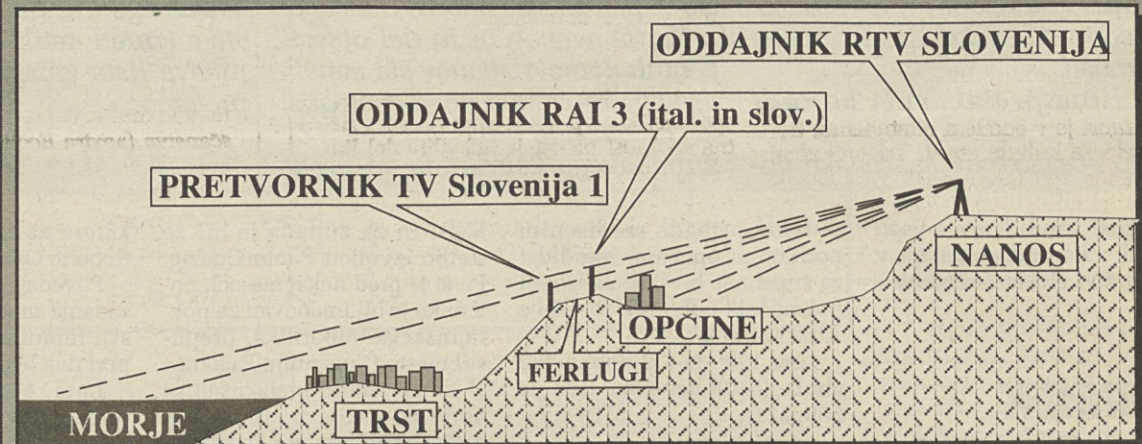

ZAKAJ NA ZAHODNEM DELU TRŽAŠKEGA KRASA NI SLOVENSKE TV RAI?

Slovenski televizijski program Rai 3 oddajajo s postojanke na hribu nad Ferlugi, kril pa naj bi samo območje, ki ga je prej pokrival signal TV Koper s Pontecovega pretvornika v vasi Ferlugi: torej kraje pod kraškim robom in predvsem mesto. Tudi če oddajajo Raiev signal z visje točke in sega nekoliko dlje, ne sme segati na zapadni del Krasa, kjer ga vsekakor popolnoma zasenci Rete Mia, ki oddaja s Piancavalla na isti frekvenci.

ZAKAJ SE TV SLOVENIJA 1 Z NANOSA NE VIDI V TRSTU?

Na televizorju lahko vidimo samo tiste tv programe z oddajnih postojank, ki jih lahko vidimo z naše strehe. Nanosa v Trstu ne vidimo, ker je za robom Krasa. V mestu lahko se gledamo TV Slovenija 1 s Pontecovega pretvornika pri Ferlugih. Ko ga bodo ugasnili, bo TV Slovenija 1 izginila iz Trsta, kot je že izginila koprška televizija.

TV ODDAJNIKI IN PRETVORNIKI NA TRŽAŠKEM IN ČEZ MEJO

Vidnost in motnje v džungli anten, oddajnikov, kanalov in frekvenc...

Pri sprejemanju tv programov lahko nastanejo precejšnje težave, ki jih lahko včasih sami rešimo s potrpežljivim iskanjem po vseh kanalih, večkrat samo tako, da pokličemo specialista - postavljalca anten, nekajkrat oz. ponekod pa se jih sploh rešiti ne da.

Svet televizijskih frekvenc, oddajnikov in anten je za večino ljudi komplicirana zadeva, v resnici pa je vsaj na najosnovnejši ravni zelo preprosta, kot je preprosto sprejemanje radijskih oddaj.

Odkar so se začeli slovenski televizijski sporedi Rai, se o kanalih in frekvencah govori tudi po osmih. Kdor je na primer gledal TV Koper v Trstu, danes gleda na istem kanalu slovenski program Raieve tretje mreže; kdor pa živi

na Opcinah, vidi se vedno koprsko televizijo na prejšnjem kanalu in mora na sprejemniku poiskati novi slovenski tv program.

Ne glede na zaporedno številko, pod katero je na domačem televizorju memoriziran posamezni program, ima vsak televizijski oddajnik svojo frekvenco, na katero je treba uglasiti domaći televizor. Podobno velja pri radijskih sprejemnikih, vendar z dvema bistvenima razlikama: da je število razpoložljivih tv frekvenc manjše od radijskih in da tv signal ne seže tako daleč kot radijski.

Ker je malo tv kanalov, je na istem kanalu več oddajnikov, seveda dovolj daleč, da se medsebojno ne prekrivajo in motijo. Antena domačega sprejemnika pa mora

biti usmerjena točno v smer oddajnikov, katerih programe hočemo gledati. Na Krasu se programe iz Slovenije 'lovi' z Nanosa, Raieve sporede s postojanke Belvedere nad Ferlugi, zasebne tv postaje - na Tržaškem oddajajo iz vasi Ferlugi pod robom kraške planote - pa s Furlanije oz. Piancavalla.

Najpreprostejše pravilo postavljalcev anten pravi, da lahko gledas samo to, kar tvoja antena vidi. To pomeni, da je doseg televizijskega oddajnika omejen na razdaljo vidljivosti med oddajno in sprejemno anteno. Če vidljivosti ni, ni niti sprejema oz. je sprejem zelo slab. Ker tv signal ne prodre skozi zidove kot radijski signal, moramo nastaviti tv anteno na streho.

TV SIGNAL JE

ODLIČEN

DOBER

SLAB

ZELO SLAB ALI GA NI

NABREŽINA

KRIŽ

OPČINE

RICMANJE

TRG UNITA'

SV. JAKOB

DEVIN

ZGONIK

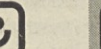
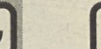
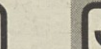
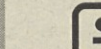
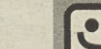
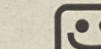
PROSEK

BAZOVICA

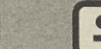
DOLINA

SV. IVAN

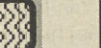
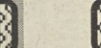
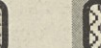
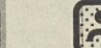
RAI 3 SLOV

TV SLO 1

TV KOPER

VOLITVE V OBČINAH BENEŠKE SLOVENIJE

Bliznje upravne volitve bodo zadevale skoraj vse občine Slovenske Benecije; izjemo predstavljata le Dreka in Tavorjana, kjer so občinski upravi obnovili leta 1993. Volilna preizkušnja bo torej izredno važnosti, saj bo slo za izbiro upraviteljev, ki bodo v naslednjem stitiletju dolocali upravno-politični ritem občinskih uprav v Kanalski dolini, v Reziji ter v Nadiskih in Terski dolinah.

Rezultati aprilske preizkušnje bodo pokazali, če se tem krajem odpirajo perspektive za vsesplošno rast in za drugačno, pozitivnejše obravnavanje tudi narodnostnega vprašanja. Ni torej naključje, da se doslej mirna predvolilna kampanja od časa do časa segreva le kadar je na dnevnem redu narodnostna problematika. Spomnimo se na napade, ki sta jih v zadnjem času doživela špeterki in rezijanski župan, ki sta bila »obtožena« prevelikega prizadevanja v korist slovenske stvarnosti.

Volilna preizkušnja bo tudi pokazala, v kolikšni meri je propadlo »cesarstvo« Krščanske de-

mokracije, ki je v teh krajih do pred nekaj leti beležila izredno visoke volilne rezultate. Kdo bo prevzel njeno volilno doto, oziroma v katero smer se bodo sprostiti li bivši demokratski glasovi?

To so vprašanja, na katere je težko odgovoriti, saj je ni občine, v kateri že danes lahko napovemo, kdo bo zmagal. V tej meglečnosti pa je se posebej važno vprašanje Špetera, največje občine v Nadiskih dolinah, sedeža naših najpomembnejših gospodarskih in kulturnih ustanov, ter seveda simbola Beneške Slovenije. Ob tem ne smemo pozabiti, da je od sedmih občin Nadiskih dolin sedaj le Špeter izraz napredne uprave, vse ostale občine vodijo župani KD oziroma LS.

Zato je razumljivo, da so desničarske sile največ »investirale« prav v Špeter in že od vsega začetka napovedale, da bi zmaga v tej občini pomenila zgodovinski uspeh za italijanstvo Benecije.

Kartel svobosčin in del oblasti željnih demokristjanov sta napela vse sile in izbrala nove strategije, da bi dosegla volilni uspeh. Za županskega kandidata so pred-

stavili desnice namreč izbrali mlado pravico (Magdo Saccù) z namenom, da bo »premamila« sredinske volilce, bivše podporne KD in PSI. Pri tem načrtu pa bi lahko posebno vlogo odigrala lista Severne lige, ki se predstavlja samostojno, in je težko ugotoviti, komu bo pobrala glasove: levici ali desnici?

Nekateri so mnenja, da je napredna lista slabo zaigrala karto v Nadiskih dolinah, sedeža naših najpomembnejših gospodarskih in kulturnih ustanov, ter seveda simbola Beneške Slovenije. Ob tem ne smemo pozabiti, da je od sedmih občin Nadiskih dolin sedaj le Špeter izraz napredne uprave, vse ostale občine vodijo župani KD oziroma LS.

Zato je razumljivo, da so desničarske sile največ »investirale« prav v Špeter in že od vsega začetka napovedale, da bi zmaga v tej občini pomenila zgodovinski uspeh za italijanstvo Benecije.

Kartel svobosčin in del oblasti željnih demokristjanov sta napela vse sile in izbrala nove strategije, da bi dosegla volilni uspeh. Za županskega kandidata so pred-

Rudi Pavšič

idatov pripada srediscnim politinim opcijam. Kandidat za župana je bivši socialistični pokrajinski odbornik za okolje Aldo Mazzola.

Leta 1990 je KD dobila 480 glasov (610), napredna lista pa 309 (321).

SOVODNJE

Na zadnji volilni preizkušnji je zmagala koalicija KD-

PSDI in za župana je bil že tretjič izvoljen Paolo Cudrig. Let-a je pred nekaj meseci, potem ko je bil imenovan za pokrajinskega odbornika, prepuštil mesto Giovanniju Pagonu.

Na tej volilni preizkušnji se bodo pomerile tri liste, sredinska »Insieme per Savogna«, ki za županskega kandidata predlaga Micheleja Oballo, levo-sredinska »Lista civica«, ki ima za županskega kandidata Pasqualeja Petriciga, in desničarska lista »Federalismo«.

katere županski kandidat je Roberto Qualla.

Povedati velja, da se je dosedanja močna demokristijanska reprezentanca usmerila v prvi dve listi.

Leta 1990 sta KD-PSDI prejela 227 glasov (354), napredna lista pa 137 (169).

ŠPETER

Na zadnji volilni preiz-

kušnji, potem ko je napredna lista v prejšnjih mandatnih dobah imela kar precejšnje prednost, je lista, ki ji je naceleval Firmino Marinic zmagala zaradi »igre« preferenc. Lista KD-PSDI je namreč zbrala 4 glasove več, napredna lista pa je dobila več preferenc.

Tudi v Špetru se bodo predstavile tri liste in sicer napredna, »Lista civica«, ki ji nacelejuje Firmino Marinic, lista Severne lige (Renato Osnach) in desno-sredinska lista, ki je za županskega kandidata predlagala Magdo Saccù.

Na zadnjih občinskih volitvah je napredna lista zbrala 602 glasova (747), KD-PSDI pa 606 (502).

SREDNJE

Za kakih 60 glasov je pred petimi leti demokratska lista ohranila oblast in na mesto župana prvič v Beneciji postavila zensko, Renato Qualizzo.

Za tokratne volitve pa v Srednjem niso niti najmanj upostevali bipolarne logike. V občini, ki šteje 500 dus, se bodo namreč predstavile štiri liste. To so levicarska lista »Insieme per Stregna«, ki jo vodi Claudio Garbaz, sredinska »Per il nostro futuro« (Augusto Crisietig), desno-sredinska lista »Per crescere« (Amedeo Bledig) in desničarska lista »Federalisti« (Valentino Filippin).

Pred petimi leti je KD dobila 222 glasov (242), napredna lista pa 160 (186).

SV. LENART

Tudi to občino je od vedno upravljala KD, ki je tudi pred

petimi leti zbrala dovolj glasov, da je premagala napredno listo. Župan Sv. Lenarta je bil doslej Renato Simaz, ki bo tokrat ponovno kandidiral, a le kot svetovalec.

Tudi v tej občini niso stedili z listami: predstavile se bodo štiri. To so »Libertà e democrazia«, ki je izraz bivše KD in zdajšnje Ljudske stranke (kandidat za župana je Giuliano Sittaro), desno-sredinska »S. Leonardo per il futuro« (Giuseppe Chiuch), desničarska skupina ter levo-sredinska lista »Per la gente con la gente« (Lorenzo Zanutto). Na tej listi kandidira tudi večletni predsednik KD I. Trinko Beppino Crisietig.

Pred petimi leti je KD zbrala 330 glasov (423), napredna lista pa 208 (249).

REZIJA

Upravne volitve pred petimi leti so v Reziji pomenile pravo presenečenje, saj je napredna lista po daljši demokristijanski prevladi, prevzela upravo v svoje roke. Obrestovalo se je delo skupine rezijanskih kulturnikov, v kateri je bil tudi Luigi Paletti, ki je postal župan te občine.

Paletti se bo predstavil tudi tokrat in bo vodil napredno listo »Insieme per Resia«. Strene mu bo skušal pomešati bivši rezijanski župan Pericle Beltrame, ki bo vodil desno-sredinsko listo »Uniti per Resia«.

Na zadnjih volitvah je napredna lista zmagala s 433 glasovi, KD pa je slo 374 glasov. (Leta 1985 je KD zbrala 455 glasov, »Per Resia« 154 »Unione democratica resiana« pa 243 glasov).

ne smemo pozabiti na vprašanje kakovosti življenja, na skrb, ki jo je treba posvetiti posameznim občanom, predvsem tistim, ki potrebujejo pomoč skupnosti.

Ze pred leti smo začeli s pobudami, ki gredo v smer valorizacije krajevne kulture. Na tej poti mislimo tudi nadaljevati, ker želimo, da se nasa narodnostna karakteristika ohrani in da jo ljudje znajo ceniti.

Nazadnje smo izredno pozorni do obmejnega sodelovanja in v iskanju poti, ki bi nas peljale na visjo družbeno raven. Doslej so bili postavljeni temelji takšnemu sodelovanju, odslej pa ga bo treba uresničiti in mu zagotoviti stvarnejše dimenzije. (r.p.)

VOLITVE V OBČINAH BENEŠKE SLOVENIJE

POSLANSKA ZBORNICA MARCA 1994	KOM. PRENOVA	PANELLA	MSI NACIONAL. ZAVEZNISTVO	LJUDSKA STRANKA	FORZA ITALIA	SEVERNA LIGA	PARTITO SOCIALISTA	DSL	ZELENI (SONCE)
REZIJA	3,6	2,1	13,0	26,8	11,4	30,9	2,3	6,1	2,5
TIPANA	4,7	2,3	12,3	29,6	14,2	22,4	2,8	7,4	2,6
BARDO	3,7	3,1	9,8	25,3	11,4	26,7	8,2	8,4	2,3
GRMEK	7,1	1,5	13,4	26,1	10,6	24,8	5,1	10,1	0,8
PODBONESEC	1,9	2,6	11,1	32,3	16,4	27,1	1,7	5,0	1,4
SOVODNJE	2,9	3,1	8,0	28,2	14,4	30,2	1,7	8,8	1,7
SV. LENART	2,8	4,6	8,5	22,6	19,7	29,1	1,5	7,8	2,8
SPETER	4,0	4,2	12,5	16,9	20,7	24,6	4,0	9,2	3,6
SREDNJE	3,7	2,9	5,3	28,9	21,4	24,6	1,3	8,0	2,7
NABORJET OVČJA VAS	1,8	2,3	20,4	21,4	20,0	26,2	0,4	3,8	2,7
CEDAD	3,7	4,3	12,7	19,1	21,0	22,5	2,5	9,5	4,2
VIDEM	4,6	5,8	16,6	15,2	21,9	16,2	1,8	10,9	6,4
NEME	3,3	2,8	12,2	16,0	19,4	35,7	1,3	7,2	1,8
AHTEN	4,7	4,3	13,4	22,4	15,5	25,3	4,1	7,1	2,6
FOJDA	5,6	3,4	12,0	19,9	17,6	27,5	1,5	8,5	3,2

BARDO

Dosedanji župan Maurizio Mizza bo vodil levo-sredinsko listo »Insieme«, ki je v zadnji mandatni dobi pokazala veliko razumevanje tudi za vprašanja slovenske narodnostne skupnosti. Na listi bo več slovenskih kandidatov, med temi je tudi Viljem Cerno.

Claudio Noacco pa bo vodil sredinsko-desno listo. Na zadnjih volitvah je KD dobila 225 glasov (302), napredna socialistična lista pa 109 (248). Povedati pa velja, da so se leta 1990 KD in PSI dogovorili za skupno upravljanje.

TIPANA

Dosedanji župan in obenem predsednik Gorske skupnosti za Terske doline Armando Noacco je stafetno palico predal Marisi Filippig, ki bo nacelevala levo-sredinski listi »Insieme pre crescere«. Na njej bo kandidiral tudi kulturni delavec Sandro Pascolo, ki ga je sam Noacco breuspesno prepricaval, naj bi postal županski kandidat.

Na drugi strani pa bo stala lista »Rilancio e sviluppo per rinascere«. Županski kandidat je Livio Preseren.

Na zadnjih volitvah sta KD in gibanje Unione socialista dobila 201 glas (366), napredna lista, ki so jo sestavili na vrät na nos, da bi prepričali komisarsko upravo, pa 35 (254).

NABORJET/ OVČJA VES

V tej občini se bosta pred-

stavili dve listi in sicer levo-sredinska »Lista del Leone«, ki za župana predlaga dosedanje- ga odbornika Gorske skupnosti za Kanalsko dolino Edoar- da Kravajno. Na tej listi kandidira tudi Johanna Bartaloth.

Drugo listo, ki je sredinske- ga značaja, bo vodil dosedanji župan Stefano De Marchi. Na

njej je tudi Alessandro Oman. Pred petimi letih je KD zbrala 264 glasov (257), napredna lista pa 228 (80).

ČEDAD

»Gospod Čedad«, župan Giuseppe Pascolini je sklenil, da

bo ponovno kandidiral. Vodil bo listo Ljudske stranke in to kljub večemesečnim polemikam znotraj stranke. Očitno pa je Pascolini politično tako močan, da se je »otresle« vseh notranjih nasprotnikov in se ponovno postavil na celo listo.

Kartel svobosčin bo za županje predlagal Trzacanko Pa-

trizio Legovini, Severna liga se bo predstavila sama in je za županskega kandidata izbrala podjetnika Silvana Domenisa. Veliko zanimanje vlada za levo-sredinsko listo, ki jo bo vodil bivši čedajski župan Giuseppe Bernardi (KD), v kateri pa so tako nekateri pristaši LS kot sane komunistične prenov. Peta

trizio Legovini, Severna liga se bo predstavila sama in je za županskega kandidata izbrala podjetnika Silvana Domenisa. Veliko zanimanje vlada za levo-sredinsko listo, ki jo bo vodil bivši čedajski župan Giuseppe Bernardi (KD), v kateri pa so tako nekateri pristaši LS kot sane komunistične prenov. Peta

lista pa je izraz Segnijevega pakta in jo bo vodil Paolo Moratti. Leta 1990 so v Čedadu zabeležili naslednje rezultate: MSI 2, 1%, levicarska lista 14, 08, DC 56, 02, PSI 15, 2, PRI 2, 5, Zel. Marjet. 3, 55, PSDI 4, 8.

FOJDA

V tej občini se bosta predstavili dve listi, ki sta izraz levo-sredinske in sredinske opcije. Prvo bo vodil Franco Becari, drugo pa Renato Zanier.

Pred petimi leti je zmagala napredna občinska lista, za župana pa je bil izvoljen Renato Grimaz.

AHTEN

Tudi tu dve listi: »Il centro«, ki je izraz sredinskih strank, predvsem Ljudske stranke (kandidat za župana je Enzo Degano), levo-sredinsko opcijo pa predstavlja lista »Per Attimis«, ki ima za županskega kandidata Maurizia Malduca.

Leta 1990 je prislo do nepricakovanega razpleta. Za dva glasova je zmagala namreč napredna lista, v občinskem svetu, zaradi igre preferenc, pa je imela svetovalca manj od koalicije KD/PSDI.

NEME

V tej občini se bodo predstavile tri liste. Sandro Vizzuti bo naceleval levicarski listi »Zovins di lune«, dosedanji demokratski župan Renato Picogna bo vodil listo »Per Nimis«, tretji listi pa bo naceleval Walter Tosolini, ki je bil namreč levicarske manjšine v dosedanji upravi.

Gradivo zbral Rudi Pavšič

Špeter: Narodnostna opredelitev glavno orožje nasprotnikov župana Firmina Marinača

Narodnostna opredelitev je eden glavnih argumentov v rokah desno-sredinske liste (županski kandidat je Magda Saccù), ki se zoperstavlja dosedanjemu županu Marinicu in njegovi napredni listi. Tega smo se lahko prepričali na predstavitvi desničarske liste, kjer je bil prav Firmino Marinic glavna tarča napadov. Vse bolj očitno je, da ponovna kandidatura dosedanjega župana predstavlja za konkurenco težko premostljivo oviro.

Postali ste glavna tarča napadov vaših političnih nasprotnikov. Kako boste odgovorili na te napade?

»Dokaj enostavno: ne bom odgovarjal, saj ne

želim stopiti na njihov nivo predvolilne kampanje. Sicer mi tudi ni treba kaj posebej pri- stavljeni, zame in za dosedanje upravitelje Špetera govorijo dejstva, govorijo vrsta pobud, ki smo jih uresnili v dobrobit celotne občinske skupnosti«.

Kakšne so glavne značilnosti programa, s katerim se predstavljate volilcem?

»Programske usmeritve lahko strnem v štiri točke. Najpomembnejša zadeva gospodarsko rast naše občine. V Špetru, potem ko smo ustvarili obrtno-industrijsko cono, smo zabeležili porast števila prebivalstva, kar je za Nadiske doline pravi čudež. Ob gospodarskem napredku pa

Grožnje županu Luigiju Palettiju pretresle mirno rezijansko dolino

Anonimne grožnje na račun župana iz Rezije Luigija Palettija niso dosegle zastavljenega cilja. Paletti, ne samo, da je potrdil svojo kandidaturu na celu napredne liste, postal se bolj odločen in prepričan je, da bodo rezijanski volilci znali pravilno oceniti doslej opravljeno delo večinske liste.

»Dobrsen del programa, ki smo si ga zastavili pred petimi leti, smo uresnili. Povedati pa je treba, da so naši predhodniki (KD/PSDI) občino slabo upravljali in to predvsem kar zadeva povprečno obnovo. Zaradi tega smo morali veliko energijo in denarja nameniti temu vprašanju, ki je bil za nasa dolino vitalnega pomena«.

Kaj pa obljublimate volilcem v primeru zmag?

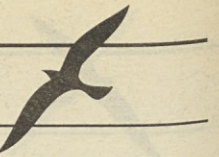
»Najprej to, da bomo nadaljevali na začrtani poti in uresnili tisti del programa, ki smo ga sestavili pred petimi leti«.

Najpomembnejša postavka zadeva obrtniško cono, ki smo jo uresnili z velikimi težavami. Za nase gospodarstvo je važno, da se poveča število obrtnih delavnic in malih industrijskih obratov in da se nasim občanom zagotovi zaposlitev v domačem kraju. S tem vzporedno gre tudi skrb, da bi znali primerno in v skladu z naravo v turistične namene izkoristiti nase področje. Rezija s tega vidika zaostaja, ima pa velik potencial, ki

caka, da ga primerno izkoristimo.

Nobena novost ni, da je nasa uprava posvetila veliko skrb rezijanski kulturi. Na tej poti bomo nadaljevali, četudi nekatere to moti, kot jih moti dejstvo, da smo ponosni na nase slovenstvo in da ga javno izrazamo (dvojezične table, itd.).

Veliko je, se odprtih vprašanj, ki so značilna za občine na hribovitih območjih. Za nas, ki živimo ob meji, pa je važno, da smo se posebej pozorni na obmejno sodelovanje. Zato bomo poskrbeli, da se ustvarijo primarni pogoji (cestne povezave), da se pospešijo stiki med ljudmi z obeh strani meje ter da se uresniči določene pobude, ki so skupnega interesa. (r.p.)

Kandidati za predsednike italijanskih dežel na volitvah 23. aprila 1995

PIEMONTE

Enzo Ghigo (Forza Italia, Polo Popolare, Udc, Federalisti, Cattolici liberali, Ccd, An)
Giuseppe Pichetto (DSL, Democratici, Zeleni, Upokojenci, LS - Bianco)
Domenico Comino (Severna liga)
Gianni Alasia (SKP)
Renzo Rabellino (Piemonte Nazione)
Carmelo Palma (Lista Pannella - Riformatori)
Alessandro Lupi (Zeleni - Orso che ride)

LOMBARDIJA

Carlo Fatuzzo (Partito Pensionati)
Diego Masi (Lombardia Democratica)
Pippo Torri (SKP)
Roberto Formigoni (Forza Italia, An, Pensionati del Sole, Ccd)
Francesco Speroni (Severna liga)
Marco Pannella (Lista Pannella - Riformatori)

VENETO

Giancarlo Galan (Forza Italia-Polo Popolare, An, Ccd)
Alberto Lembo (Severna liga)
Emilio Vesce (Lista Pannella- Riformatori)
Giorgio Panto (Nuova Italia-Autonomia Veneta)
Paolo Cacciari (SKP)
Ettore Bentsik (Veneto Democratico Federalista)

EMILIJA-ROMAGNA

Pier Luigi Bersani (DSL, LS - Bianco, Patto Democratici, Pri-Federazione Laburisti, Zeleni)
Renato Albertini (SKP)
Gian Franco Morra (Forza Italia, Ccd, An, LS - Buttiglione)
Pier Luigi Copercini (Severna liga)
Carduccio Parizzi (Pannella-Riformatori)

MARKE

Stefano Bastianoni (Forza Italia, Polo Popolare, An, Ccd)
Vito D'Ambrosio (Progresisti in Demokrati)
Paolo Polenta (LS)
Ruggero Morresi (Lista Pannella- Riformatori)
Achille Castignani (Msi-Fiamma Tricolore)
Luca Rodolfo Paolini (Severna liga Marke)

ABRUCI

Piergiorgio Landini (Forza Italia, Polo Popolare, An, Ccd)
Riccardo Chiavaroli (Lista Pannella - Riformatori)
Nicola Cucullo (Movimento sociale - Fiamma Tricolore)
Antonio Falconio (DSL, Zeleni, LS - Bianco, Patto Democratici, SKP)

LIGURIJA

Giancarlo Mori (Progresisti)
Giuseppe Tarantino (Rifondazione Comunista)
Giacomo Chiappori (Lega Nord)
Vittorio Pezzuto (Lista Pannella)
Bruno Ravera (Fronte Autonomista)
Elisabetta Fattuzzo (Pensionati)
Sergio Magliola (Polo Libertà)

TOSKANA

Luciano Ghelli (SKP)
Paolo Del Debbio (Forza Italia, Ccd, An, LS - Buttiglione)
Vannino Chiti (DSL, Zeleni, Laburisti, LS - Bianco, Severna liga, Liberali, Patto Democratici)
Vincenzo Donvito (Lista Pannella - Riformatori)

UMBRIJA

Bruno Bracalente (Progetto democratico per l'Umbria)
Riccardo Pongelli (Forza Italia- Il Polo Popolare)
Maurò Fonzo (Lista Pannella-Riformatori)

LACIJ

Alberto Micheli (Forza Italia, Polo Popolare, Ccd, An)
Piero Badaloni (DSL, LS in demokrati, Zeleni)
Primo Mastrantoni (Lista Pannella - Riformatori)
Pino Rauti (Movimento Sociale - Fiamma Tricolore)
Giuseppe Polini (Movimento unitario Pensionati - uomini vivi)
Mirella Cece (Lista Sacro Romano Impero)

MOLIZE

Quintino Pallante (Forza Italia, An, Ccd, LS - Buttiglione)
Marcello Veneziale (DSL, Ad, Segni, Zeleni, SKP)

KAMPANIJA

Antonio Rastrelli (AN, Forza Italia, Ccd)
Giovanni Vacca (Progresisti in Democratici per la Campania)
Giovanni Grasso (LS - Bianco)
Pino Rauti (Movimento Sociale-Fiamma Tricolore)
Mimmo Pinto (Lista Pannella-Riformatori)
Gennaro Nardi (Lega Italia Federale Campania)
Antonio D'Acunto (Zeleni - mavrica)
Giuseppe Visconti (Democrazia Sociale)

APULIJA

Salvatore Di Staso (Forza Italia, An, Ccd, Polo Popolare, Ambiente Club)
Marco Pannella (Lista Pannella - Riformatori)
Luigi Ferrara Mirenzi (DSL, LS, Zeleni, Laburisti-Psdi-Pri, Patto dei Democratici, SKP, Lega Italia Federale Puglia)

BAZILIKATA

Leonardo Giordano (Movimento Sociale - Fiamma Tricolore)
Angelo Raffaele Di Nardo (LS, DSL, Laburisti, Demokrati, Patto dei Democratici)
Pietro Simonetti (SKP, La Rete)
Gianpiero Perri (Forza Italia, Il Polo Popolare, Ccd, An)
Giannino Cusano (Lista Pannella-Riformatori)

KALABRIJA

Donato Veraldi (Progresisti, LS - Bianco, Zeleni, Laburisti, Patto democratici)
Giuseppe Nisticò (Polo popolare, Forza Italia, An, Ccd)
Pasquino Crupi (SKP)
Salvatore Paolillo (Movimento Sociale - Fiamma Tricolore)
Anna Maria Merlini (Lista Pannella)
Roberto Cangiamila (Pri)
Carlo Nicola Colella (Psdi)

POGOVOR S SOCIALNO DELAVKO KRISTINO MARTELANC

»Odrasli, prisluhnite mladim, da se bodo razcveteli...«

**MLADI,
ŠOLA,
DRUŽINA**

Na dijaški oglasni deski na pedagoškem liceju A.M. Slomska se je pred nekaj tedni pojavilo sledeče obvestilo-oznanilo: »Prišla je Kristina!« Ime je bilo zapisano v simpatičnem oblaku, iz katerega so svigale pušice, ki so bile bolj podobne Kupidove mu ljubezenskemu »orožju«, kot pa gromskim Zeusovim strelam. »Kristina« z oglasa je Kristina Martelanc, socialna delavka in absolventka prve stopnje Visje sole za socialno delo na univerzi v Ljubljani, ki že nekaj let vodi na slovenskih nizjih in visjih srednjih solah skupinska ali posamična srečanja z dijaki, na katerih se lahko nizješolci in visješolci razkasljajo, ne da bi jih zato kdorkoli sodil ali ocenjeval. Prav zaradi njene- ga odprtega nastopa so postala tista

srečanja vse bolj uspešna in so, v marsikaterem primeru, obrodile zazele sadove.

Zacetek tistih srečanj ni bil lahek. Kristina Martelanc je naletela takoj na razumevanje ravnateljev posameznih sol, ob tem pa tudi na določen odpor pri profesorjih; večina od njih je ni marala. »Mislijo, da bodo dijaki med tistimi srečanji govorili slabo o njih, kar pa ni res, ker govorijo predvsem o sebi, o lastni stiski, o odnosih v družini,« je obrazložila socialna delavka. Nekateri profesorji ji osporavajo, da ni diplomirala iz psihologije, a ravnatelj pedagoškega liceja Samo Pahor se je pred časom o teh pripombah takole izrazil: »Rajsi imam vrača, ki me ozdravi, kot pa kirurga, ki mi odreže zdravo nogo!« (M.K.)

Kako poteka vaše delo, koliko časa ga že opravljate na srednjih solah?

Ko sem zaključila studij na Visoki soli za socialno delo na univerzi v Ljubljani in prakso z narkomani, predvsem v Ljubljani, sem se vrnila v Trst in sem imela ob priliki predavanja o mamilih na eni od naših sol in v Slovenskem kulturnem klubu. Prisotni dijaki so me začeli po tistih srečanjih iskati, telefonirali so mi domov; oglašali so se ob raznih urah: pozno zvečer, zgodaj zjutraj, podnevi. Po telefonu jih sploh nisem spoznala, nisem vedela kdo so.

Kaj so spraševali?

Zanimivo je bilo, da se niso obracali name v zvezi z mamili, o čemer sem predavala, pač pa v zvezi z drugimi problemi in težavami, ki so izhajali iz njihove osebnostne stiske, iz družinske problematike, solstva, nesrečne zaljubljenosti, skratka, iz tipičnih problemov mladih.

Takrat ste dejansko postala nekakšen slovenski "Telefona amiko"?

Na to nisem pomislila. Morda je bilo tudi tako.

Kaj ste storila po telefonskem klicu?

Nekatere stvari smo reševali kar po telefonu, večinoma pa smo se domenili, da se dobimo in skupaj porazgovorimo. Dobivali smo se tam, kjer se pač mladi dobivajo: na famozni »piazzi«.

Kje se mladi dobivajo?

Na Trgu Oberdan, potem pa v glavnem v barih: Bar Piccolo in Bar Virginia sta najbolj priljubljena, Bar Tivoli manj. A bar ni bil najbolj primeren kraj; če je slo človeku na jok, je bilo to pred sovrstniki, ki so tam itak prisotni, mučno. Zato sem se obrnila na nekatere institucije: zaprosila sem za prostorček, kjer bi se lahko vsaj enkrat tedensko dobivala z mladimi, a odziva ni bilo. Morda niso bile razmere še zrele za tako delo.

Kako ste torej nadaljevali?

Pedagoški licej mi je ponudil prostor, sobo za pogovor z dijaki. Bilo je tako: dijaki tiste sole so se obrnili na profesorico Cebulcevo, ona pa nato name. Dopoldne sem se torej srečevala z dijaki pedagoškega liceja, popoldne pa tudi z drugimi dijaki, a problem prostora ni bil se v celoti rešen. To je bilo pred dvema letoma. Zatem se je to delo razširilo tudi na druge sole: lani na licej

Franceta Prešeren, letos na zavod Zige Zoisa z oddelkom za geometre.

Med novembrsko zasedbo sole so vas povabili tudi na poklicni zavod...

Tistega srečanja so se udeležili skupno dijaki poklicnega zavoda in pedagoškega liceja. Pogovarjali smo se na temo fant in dekle. Bilo je zelo lepo, ker so zelo sodelovali tudi fantje.

Ali fantje ponavadi ne sodelujejo radi?

Sodelujejo, a led ponavadi prebijejo dekleta. Če jih spodbudiš, so fantje prav tako odprti za pogovor. Tisto srečanje na poklicnem zavodu je bilo sploh eno najlepših. Udeležilo se ga je kakih 200 dijakov.

Kaj sprasujete?

Ponavadi jih jaz sprasujem.

Kaj pa?

Odvisno od teme, ki jo izberejo. Med zasedbo so izbrali temo fant in dekle. Govorili smo o ljubezni, vprašala sem jih, kaj je po njihovem ljubezen, kakšna je razlika med ljubeznijo in zaljubljenostjo, kaj fantje pričakujejo od deklet, kaj dekleta od fantov, če lahko srečam v življenju idealnega partnerja.

Kaj so odgovarjali?

Zanimivo: prvi se je oglašil fant. Razliko med ljubeznijo in zaljubljenostjo je takole opredelil: zaljubimo se lahko večkrat, ljubimo lahko samo enkrat; zaljubljenosti je več, ljubezen je samo ena.

Kaj pa vprašanje mamili?

Na nizjih srednjih solah sem imela informativna predavanja o mamilih. V resnici ni slo za predavanja, pač pa za dialog. To je sploh moj namen. Ob problemu mamili jih nisem spraševala, če vedo, kje razpečujejo mamila, kako jih razpečujejo, kolikšna je cena mamila na trgu, pač pa, če vedo za posledice uživanja mamila, če poznajo koga, ki uživa mamila. Ko so pa oni mene spraševali, sem jim lahko na osnovi svojega dela kot priče- vavec na terenu povedala, kako to izgleda: opisovala sem jim prizore trpljenja in žalosti, ki jih ne bi oni od narkomana nikoli izvedeli.

Kakšen je bil njihov odziv? So vedeli za vprašanje mamil, so bili o njem seznanjeni?

O mamilih so zelo dobro informirani.

Od kod jim informacije?

Največ preko televizije. Tudi med seboj se zelo pogovarjajo, berejo. Zanimivo je, in

tudi neke razumljivo, da se o tem ne pogovarjajo s starsi, temveč z vrstniki ali z nekaj let starejšimi.

Kaj se ne pogovarjajo s starsi?

S starsi večinoma sploh nimajo dialoga. Vsaj tako kaže. To velja nasploh, ne glede na vprašanje mamil. Odgovore rajsi iščejo sami, ker jih pa težko najdejo, si pomagajo z vrstniki, z vzorniki. Na starše se ne obračajo, ker se verjetno tudi starsi ne trudijo pri iskanju dialoga, ali pa so že prejšnja leta polagali premalo pozornosti na dialog s sinovi in hčerkami.

Ali se to dogaja, ker so starsi prepustili vzgojno vlogo televiziji?

Morda tudi. Televizija postaja glavni govornik v družini. Ima pa lahko tudi pozitivno vlogo, če na primer starsi in otroci gledajo določeno oddajo skupaj in se nato po oddaji skupno pogovorijo o njej.

Se to dogaja?

Ponekod že. Verjamem pa, da so starsi zelo zaposleni z delom, s samimi seboj, z raznimi težavami. Zato pride težko do takega dialoga. Če pa otrok ali mladostnik vztraja in sam kliče starše, mislim, da je več možnosti za dialog.

Kaj pa nasprotno: če starsi kličejo mladostnika?

Nasprotno je težje. Mladi se težje odzivajo na vabila staršev na dialog. Morda zato, ker prezivljajo mladi tako imenovana uporniška leta. Včasih kličejo starsi mlade na dialog, ko je v tistem trenutku že rahlo prepoznano. Mladostnik meni takrat o starih sledeče: če nisi name že prej pomislil, je sedaj prepozno, sem že sam našel svojo pot.

Kakšne poti najdejo nasi mladi?

To je zanimivo: skoraj vsako leto je malce drugače. Prav neverjetno je, kako se izbire spreminjajo.

Kak primer?

Vedno bolj zahajajo v bare. Ze dopoldne.

Kaj ne hodijo v solo?

Ne morem reci, da večina ne hodi v solo, a mnogo jih ze dopoldne zahaja v bare. Dobijo se torej v baru, nato se najprej eni, potem drugi napotijo v solo, na primer za drugo ali tretjo učno uro. Proti večeru se srečujejo v pivnici Spaten. Skušajo iskati skupno pot z vrstniki. Ne obrnejo se niti na dedka in babico, niti na ostalo sorodstvo. Iščejo se bolj med

sabo. Ena od pogostih tem, za katero prosijo, da bi se pogovarjali, je pogovor o prijateljstvu.

Katere teme so jim najbolj pri srcu?

Po važnosti: najprej fant in dekle, na drugem mestu prijateljstvo, nato starsi in problemi v zvezi z družinami. To prihaja na dan na naših srečanjih. Imam pa občutek, da iščejo solidarnost med mladimi, v tem iskanju pa ostajajo sami, ker nimajo nikogar, ki bi jih na tej poti vodil. Pogovori ostajajo na površinski ravni, ne prodrejo v globino.

Kaj pa se dogodi, če srečajo cloveka, ki jim prisluhne, ki razume njihovo stisko?

Takrat pride iz njih veliko. Veliko globokih misli. In spodbujajo se drug drugega. Vseč mi je, ker začnejo iskati najprej samega sebe, in to v dobri luči, pa tudi drugega skusajo oceniti skozi to pozitivno dimenzijo. Začnejo iskati, kar jih v življenju zanima. Eden je izjavil, da bi rad bil kmet. To je v današnjem svetu malce čudno, a nihče se mu ni zasmel. Njegova izbira izraža željo po vračanju k vrednotam, ki so vedno bile, so in bodo, a če jih ne gojijo, ostanejo vedno ob strani. Navadno ne ostane na nivoju idealiziranja ali idej, ampak vsakdo skuša nekaj konkretnega začeti, in to prav pri samem sebi.

Kako?

Obrazložila bom s primerom. Na individualnih in skupinskih pogovorih so dijaki večkrat izrazili željo, da bi hoteli biti koristni sebi in bližnjemu. Na njihovo pobudo je nastala skupina mladih prostovoljcev, dijakov visjih srednjih sol in univerzitetnih študentov, od 14. do 20. leta starosti. Skupina je obiskala ustanove, ki se ukvarjajo s pomočjo ljudem v stiski. Nato smo se spet zbrali, vsakdo je iznesel lastno željo za delo, na primer z ostarelimi, z otroki, s prizadetimi. Na osnovi tega se je skupina porazdelila po delih: en del se ukvarja z otroki pri solskih seštrah pri Sv. Ivanu, del skupine obiskuje skupnost Družina

pri Bozjem polju, nekateri se bodo začeli ukvarjati z ostarelimi.

Na katerih solah poteka vaše delo?

Na znanstvenem in klasičnem liceju Franceta Presernā, na pedagoškem liceju A.M. Slomska, na trgovskem zavodu Zige Zoisa. Povprečno je to po tri do štiri ure tedensko med poukom.

Med poukom?

Da. Povsod po svetu velja, od vrta dalje, praksa, da je na soli prisotna strokovna figura, socialni delavec ali psiholog. Italija je ena od redkih držav, ki tega se ni uvedla. Meni je bilo sprva zelo nerodno, ker je kazalo, kot da bi motila med poukom, da bi jemala dijakom učne ure. Res pa je tudi sledeče: če dijaku uspe rešiti konflikt, ki ga ima v sebi, bo med solskim letom bolj sproščen in bo dal tudi več od sebe.

Prej sva že spregovorila o mamilih in o osveščenosti nizješolcev o tem vprašanju. So mamila med naso mladino razširjena?

Mladi zaenkrat radi poskušajo mamila. In sicer tako imenovana lahka mamila: hasiš, marihuano. Včasih jih zanimajo razne kombinacije kot so alkohol in tavor, to je pomirjevalo, vdihavanje limov ali bencina, razne kisline. Nekaj jih je poskusalo ecstasy ali LSD.

dijak išče določeno stvar, bo tudi vedel, kje jo bo našel, ker tiste tipe zelo hitro prepoznaš. Ne oblačijo se, na primer tako, da boš mislil: »Ah, ta bo verjetno duhovnik...« Mnogo hujsi od mamil pa je drug problem, ki ga zaznavam med mladimi.

Kateri?

Alkoholizem.

Od kod izvira?

V naših družinah točijo mnogo alkohola. Alkoholizma je po naših družinah veliko. Če te okolica k temu spodbuja, bo mladostnik med prvimi, ki bo za to poprijel. Zanje biti pijan ni tako hudo, kot na primer uživati mamila, prav zato, ker imajo v družinah tak zgled. Veliko pijejo tudi dekleta, kar pa fante zelo moti. Pravijo jim: »Kaj pa pijete, saj ste tako zelo smesne, ko ste pijane.«

Zakaj pijejo dekleta?

Ker nočejo fantom pokazati, da so »manj« kot oni. Pijača mladim ni vsek; pijejo, ker jih sicer ne bi vrstniki sprejeli v družbo. Dogaja se tudi sledeče: mladenič naroči jabolčnik, ki je po barvi podoben vinu, ga popije, in nato hlina, da je rahlo pijan, le da ga družba ne bi izključila. Nekaterim je kljub »družbi« uspelo prenehati z uživanjem alkohola.

Kako?

Povedala bom primer dekleta, ki je že v jutranjih urah pila vodo. Dalj časa je bila brez vsake volje, vse dokler ni dobila mativacije: željo, da bi pomagala prikrajšanemu otrokom. Takrat je začela odklanjati alkohol, dozvela je lastni uspeh, sedaj ne pije več. In ni edina. Mnogi drugi so prenehali, in imajo tudi tolikšno korajžo, da to glasno izjavljajo pred drugimi. Tako so postali zgled tudi za druge. Na ta način je neuzivanje alkohola postala priznana vrednota.

Ali je po vašem mnenju naša mladina nasplohno »zdrava«?

Kot je dovzetna za negativne pojave, prav tako je dovzetna za pozitivne. Sama po sebi je zdrava. Je pa tudi odvisna, koliko z njimi sodeluje okolica: starsi, profesorji, društva, posamezniki, skupine, ki se z njimi ukvarjajo. Vsi ti nosimo odgovornost do njih.

Nekoc je veljalo nenapisano pravilo, da o tako imenovanih slabih plateh naše skupnosti ne gre poročati. Kaj menite vi?

Ne vidim smisla v zatajevanju resnice. Mislim, da je prav, da povemo to, kar je: če je mladina pametna, ali če je mladina zbegana, oboje je treba povedati. Z zamolčanjem ne rešimo ničesar. Nisem pa zato, da zavzamemo ekstremistična mnenja: pretirano hvaljenje ali pa pretirano grajanje. Tudi v tem moramo imeti določeno ravnotežje.

Kaj bi svetovala staršem?

Vem, da je zelo težko biti oče in mama. Razumem jih. Rekla bi jim, naj prvi poskušajo vzpostaviti dialog s sinom ali hčerko, pa čeprav bi bili otroci do njih tudi zelo izizivalni. Mlademu naj dajo signal, da hočejo govoriti z njim.

Kaj pa nasvet za mladostnika?

Isto!

Pogovor zapisal
Marjan Kemperle

Pred 4600 leti je cvetela kultura starodavne Eble

tom po eni strani in z Mezopotamijo po drugi.

Ebla je bila predvsem trgovsko mesto, ki je v obdobju svojega maksimalnega razcveta imela nad 20 tisoč prebivalcev. Cvetelo je predvsem kovinarstvo, saj je mesto bilo znano daleč naokrog po obdelavi kovine, seveda predvsem bronu, vendar so v princezini grobnici našli tudi zlat nakit zelo fine izdelave, kar priča o dejstvu, da je bilo zelo razvito tudi zlatarstvo.

V Ebli, ki leži na dokaj suhem območju, kjer je poprečno manj kot 400 mm padavin letno, koncentriranih predvsem v zimskih mesecih, so odkrili ogromne

podzemljiske cisterne, v katere se je stekala deževnica in iz katerih so prebivalci črpali vodo skozi vse leto. Proti koncu suhega obdobja voda iz cistern najbrž ni bila najbolj prijetna, gotovo pa je, da v Ebli niso trpeli žeje. Poleg trgovine in obrti, je bilo v Ebli zelo razvito tudi kmetijstvo. Pridelovali so v glavnem ječmen, poročajo pa tudi o sadjarstvu, predvsem o pridelovanju vinske trte in dateljnov. Zelo pogosto je bilo gojenje leče, boba, graha. Prav tako razširjeno je bilo gojenje oljke in lanu. Na ploščicah je zabeleženo, da je bilo na območju Eble tudi več sto tisoč ovac, tako da so volnene tkani-

V rimski Palaci Venezia bo do konca junija na ogled izredno zanimiva arheološka razstava o starosirskem mestu Ebli. Razstava se bo potem preselila v Trst.

Ebla leži v severni Siriji, njena omika pa se začne tam v 26. stoletju pred Kristusom, konča pa v 16. stoletju pred Kristusom, ko Ebla pade pod udarci hititskih zavojalcev.

Svoj razcvet dolguje Ebla izredno posrečeni zemljepisni legi: mimo nje peljejo vse poti iz Male Azije na severu (od koder prihajajo surovine) v Egipt in v Mezopotamijo, pa tudi poti med Mezopotamijo in Egiptom morajo nujno mimo Eble. Mala Azija je locena od mezopotamskega območja z nepretrdnimi gorskimi verigami, med Egiptom in Mezopotamijo pa se razprostira prav tako nepretrdna arabska puščava. Vse trgovske poti torej morajo nujno mimo Eble, ki pobira davke in na ta način obogati.

Za obstoj Eble so zgodovinarji vedeli že celo vrsto let, vendar nihče ni vedel, kje se točno nahaja, kot se še sedaj ne ve, kje točno ležijo številna mesta, o katerih govorijo egipčanski papiri in sumerske ploščice. Le srečnemu naključju gre pripisati odkritje te izredne mestne tvorbe. Pred 30 leti se je arheolog prof. Paolo Matthiae z rimske univerze odločil, da začne z izkopavanjem na Tel Mardikha, vzpetine, ki se je dvigala sredi široke ravnine in pod katero naj bi bili ostanki starodavnega mesta. Arheologi so kaj kmalu naleteli na prve ostanke in ugotovili, da je pravzaprav ves grč eno samo arheološko najdbišče. Mesto je obdano z visokim nasipom iz zemlje, ki se konča z zidom iz opek, površina, ki jo obdaja obzidje pa meri skoraj 60 hektarov. V tridesetih let izkopavanja so odkrili le majhen del cele vrste ostankov raznih mest, ki so nastajala eno na ostankih drugega skozi eno tisočletje.

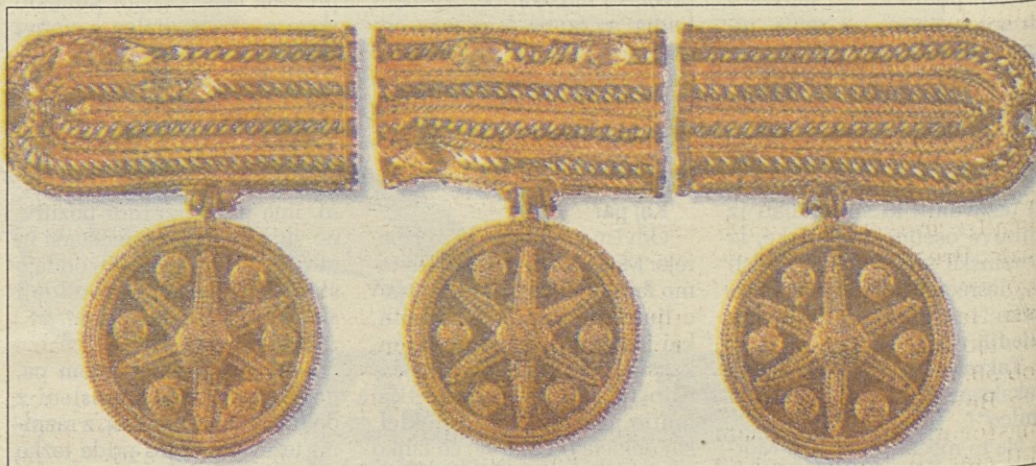
Odkrili so tempelj boginje Is-

tar, kar štiri kraljeve palace, ki segajo seveda v različna zgodovinska obdobja, skladišča, delovne prostore in, kar je gotovo najpomembnejše odkritje, kraljev arhiv, v katerem je bilo 17 tisoč glinenih ploščic popisanih s klinopisom. Podrobnejše proučevanje ploščic je privedlo do odkritja cele vrste sumersko-eblait-skih slovarjev, ki so omogočili razvozanje eblaitskega klinopisa. Ebla je namreč prevzela klinopis od Sumerov in ga kratkoma priredila za svoje potrebe. Velik del ploščic je zelo dobro ohranjen, njihova vsebina pa je kar se da pestra in gre od molitev

do matematičnih tekstov, trgovskih pogodb, diplomatskih dokumentov. Največ je zapisov o davkih, ki so jih placevali kralju in sicer v srebru, v zlatu, oblekah in v živini.

Ploščice segajo v 24. stoletje pred Kristusom in nihče ne ve, zakaj jih ni ne prej ne potem. Gotovo je, da so se ohranile, ker so Eblo v tistem stoletju uničili, porušili in oropali, ploščice pa za zavojevalce niso imele nobenega pomena, tako da ostale pod ruševinami arhiva do našega časa.

Arheologi so odkrili vrsto predmetov, ki pričajo o tesnih vezeh, ki jih je Ebla imela z Egip-

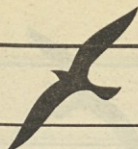
Sporazum z Abarsalom

Ploščica vsebuje najstarejši v celoti ohranjeni diplomatski sporazum. Ploščica je skrbno popisana na vseh šestih straneh. Abarsal je bilo mesto, ki je ležalo nekje vzhodno od Evfrata in njeni interesi so se najbrž v nekem obdobju krizali z interesi Eble, ki pa je očitno bila močnejša, kot izhaja iz sporazuma, ki je odločno bolj ugoden za slednjo. V sporazumu je izrecno rečeno, da je treba ohraniti status quo (mesta, ki pripadajo Ebli, ostajajo Ebli, tista, ki pripadajo Abarsalu pa ostanejo Abarsalu). Abarsal se je tudi obvezal, da bo izplačal 431 min srebra (203 kg) kralju Igris-Kalabu. Zanimivo je, da sporazum dovoljuje prosto gibanje pasrtirjev in njihovih cred po ozemlju obeh držav. Kot prče navaja sporazum vse bogove Eble in Abarsala, kar pa ni prepričilo, da je Ebla kakih deset let po podpisu tega sporazuma Abarsal popolnoma uničila. Nic novega pod soncem torej...

ne, poleg lanenih, bile najbolj razširjene.

Razstava obsega vrsto predmetov, ki so jih izkopali v Ebli, od vrčev in ploščic do kipcev, orožja, nakita, obrednih predmetov itd. Razstavljene so tudi makete poslopij, ki nam dajejo slutiti, kako so ljudje živeli pred 4600 leti. Organizirana je nekako kot da bi vstopili v mesto skozi ena od starih vrat in sli proti kraljevi palaci na vrhu osrednje trdnjave. Med potjo si lahko ogledamo fotografije posameznih poslopij, obrtniških delavnic, prostorov, kjer so zenske na kamnitih ploščah s kamnitimi valji mlele ječmen itd. Na voljo je tudi najsodobnejša računalniška obdelava arheološkega dela: na ekranu lahko hodimo in izbiramo pot po elektronski stezi med palacami, ki jih je oblikoval kompjuter in zelo lepo oblikovan kazaloz z zgodovinskim ozadjem ter s fotografijami vseh eksponatov.

Ivan Fischer in od zgoraj dol): Tel Mardikh danes; zračni posnetek Eble z njenim obzidjem; dragocena zlata ogrlica, ki so jo našli v princezini grobnici priča o dejstvu, da so bili Ebli zlatarji res izredni obrtniki.

DOLGE VRSTE IN URE ČAKANJA ZA OGLED RAZSTAVE O DRUGI SVETOVNI VOJNI

Kako Belgijski proslavljajo petdesetletnico osvoboditve

OBLETNICA

BRUSELJ - Na tisoče obiskovalcev, vrste dolge nekaj sto metrov, tudi po dve uri čakanja in nato prerivanje skozi razstavni prostor, ki traja lahko tudi tri ure. Le kdo si želi vsega tega, bi vprašali, pa vendar je prav tako. Prebivalci Bruslja in vse Belgije nočejo zamuditi priložnosti in se množično podajajo na veliko razstavo ob 50. obletnici osvoboditve Belgije s pomenljivim naslovom: »leta 1945 sem bil star 20 let«. Odprli so jo 3. decembra lanskega leta, točno na dan obletnice, odprta bo do 14. maja,

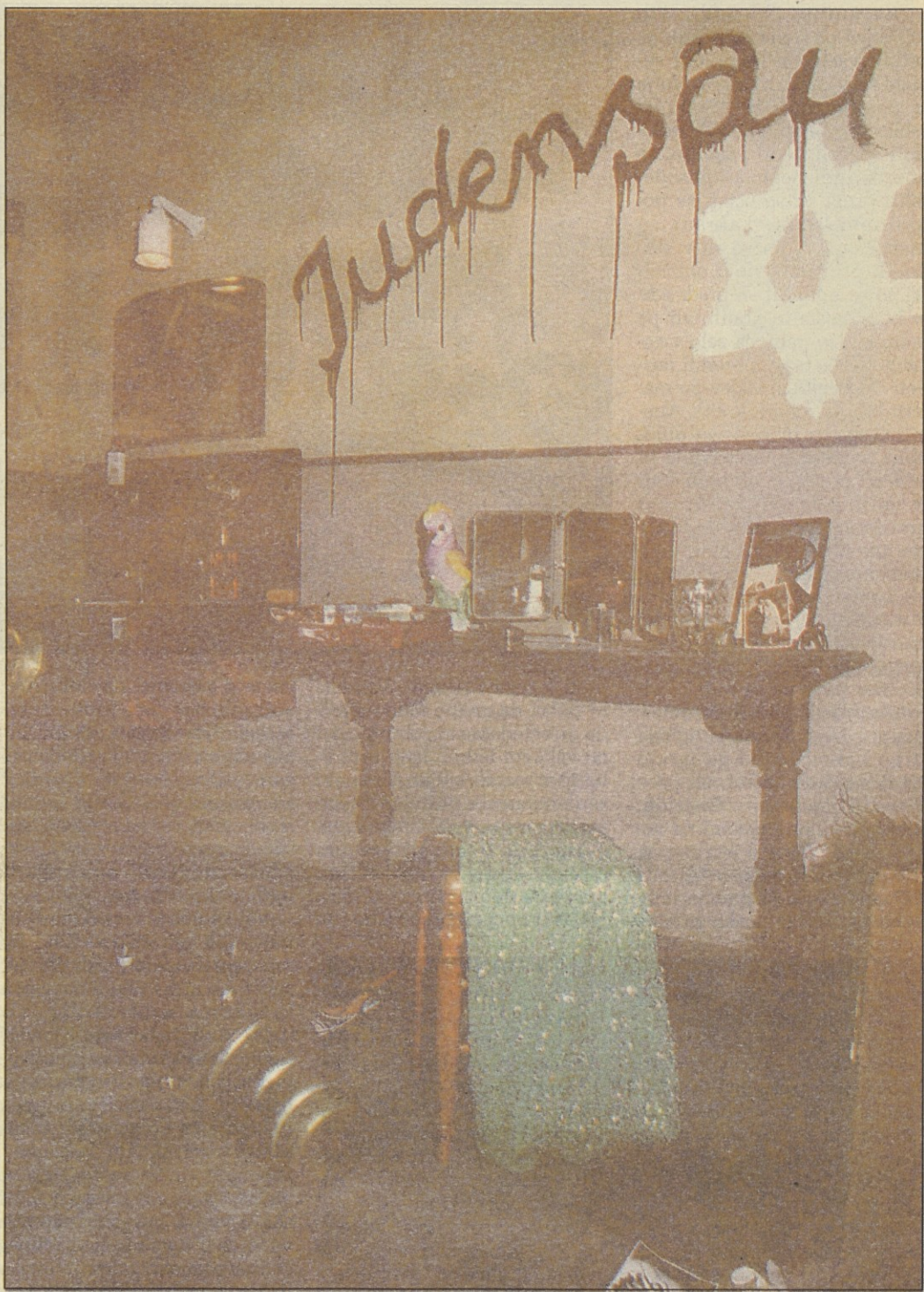
in že govorijo, da jo bodo verjetno podaljšali do septembra. Kljub temu, da so od odprtja minili že skoraj trije meseci, je obisk izredno velik: ob delavnikih sole s posebnimi vlaki in avtobusi iz Belgije, ob sobotah in nedeljah pa družine. Poleg njih je mnogo tujih obiskovalcev, turistov in tistih, ki se v belgijski in obenem evropski prestolnici mudijo po opravkih; se zlasti teh zadnjih je zares veliko.

Prvo, kar človek o razstavi lahko reče, je, da je vredna obiska. Ne samo zato, ker površina razstav-

nega prostora meri 6.600 kvadratnih metrov in 2,2 km dolga pot skozi razstavno halo nazorno prikazuje dogajanja od prve svetovne vojne do osvoboditve leta 1945, ampak predvsem iz dveh razlogov.

Prvi je bogastvo eksponatov, ki so razstavljeni v Bruslju. Ti prikazujejo ne le vojna dogajanja, ampak tudi življenje tistih časov: od modela predvojnega »hrošca« volkswagnove tovarne do radijskih sprejemnikov, od Hitlerjevega mercedesa do uniform najbolj znanih vojaških osebnosti druge svetovne vojne, od tiskarskega stroja belgijskih partizanov do nekaj predmetov iz muzeja v Auschwitzu, ob pogledu na katere človeka prav spreleti mraz. In končno je med eksponati še vrsta dokumentov, ki so prvič predstavljeni javnosti, vsi pa so prvič zbrani na skupni razstavi: tu je torej original sporazuma Molotov-Ribbentrop in original pogodbe, s podpisom katere je Chamberlain v Münchnu osramotil Anglijo. Hitlerjev dnevnik je odprt na zadnjem tedni življenja nacističnega diktatorja; razstavljen je zemljevid, na katerem je Hitler osebno risal smer invazije Belgije, Nizozemske in Luksemburga, pa tudi znani globus iz Hitlerjeve pisarne. Razstavljeni so dokumenti kapitulacije Nemcev in Japoncev, izvirni dokumenti konference v Jalti in tudi izvirni dokumenti nürnberskega procesa.

Drugi razlog je sam prikaz razstave z uporabo vseh možnih avdiovizualnih sredstev. Obiskovalec se v začetku splazi skozi strelski jarek iz prve svetovne vojne, nato gre skozi stanovanje židovske družine, ki so ga oropali nacisti, skozi razdejan kabaret in skozi razred bruseljske sole po bomlbardiranju leta 1940. Obcuti tesnobo

postaje londonske podzemne železnice, v kateri so se Angleži ubranili pred bombami, izkrcanje v Normandiji doživi iz nemskega bunkerja, skozi okno si ogleda vrnitev življenja po osvoboditvi Bruslja, ob koncu pa si ogleda Hitlerjev bunker in porušeno berlinsko ulico. Pot je dolga in poskrbljena

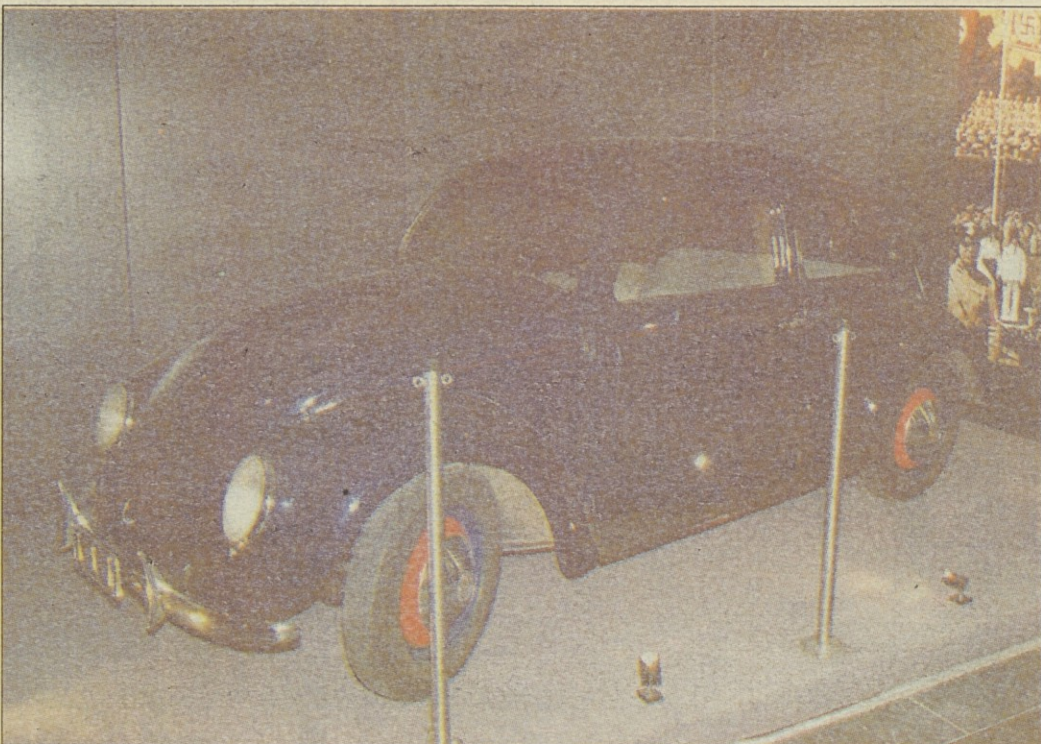
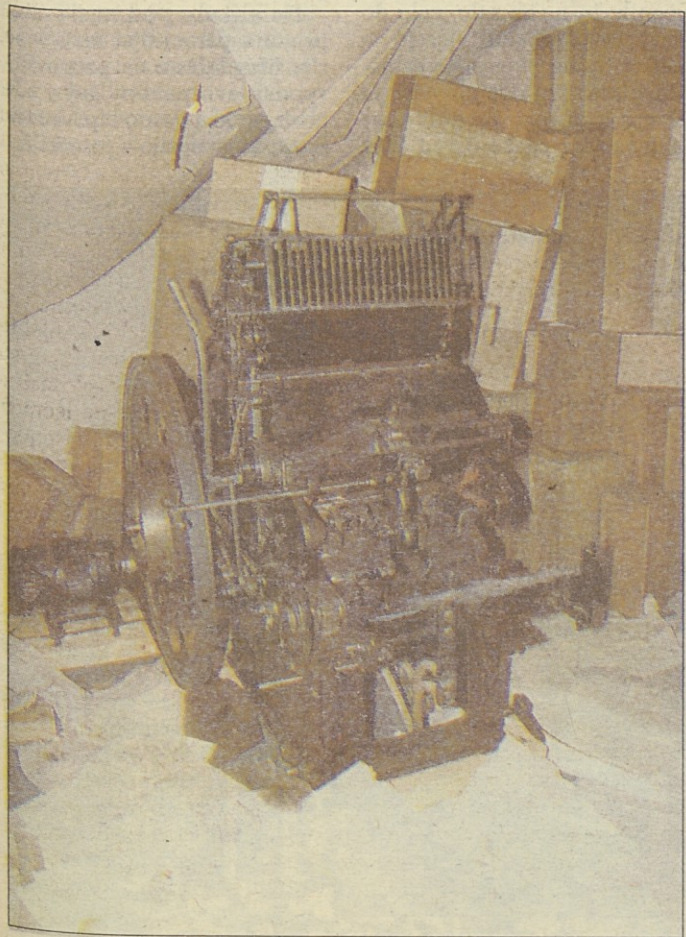
je tudi za pocitek. Lahko si odpociješ v londonski podzemni železnici, lahko pa v starih ali petih dvoranicah, kjer na filmskem platnu prikazujejo dogajanja v času druge svetovne vojne: od Hitlerjevih groženj ob koncu tridesetih let do bombe na Hirošimo.

Razstava deluje zelo

učinkovito in je zanimiva tudi za tujega obiskovalca: omenjeni eksponati in scene namreč krepko prekašajo belgijska dogajanja, ki so seveda vedno v ospredju.

Razstava se začne že s prvo svetovno vojno, s sarajevskim umorom Franca Ferdinanda in z njegovo uniformo, ki so jo na to razstavo pripeljali z Dunaja. Konča se z dvema avdiovizualnim prikazom z naslovom »no comment,« kjer se na platnu vrstijo vojni dogodki zadnjih petdesetih let: od Koreje do Madžarske, od Vietnama do Bližnjega vzhoda, Afrike in Afganistana. In do Balkana, s posnetki iz Sarajeva, ki tiho opozarjajo, da smo ob koncu razstave pravzaprav spet tam, kjer smo bili v začetku...

Bojan Brezigar

Na slikah: levo pod naslovom plakat bruseljske razstave; zgoraj desno prikaz prvih napadov na židovska stanovanja; levo prvi model volkswagnovega hrošča; skrajno levo tiskarski stroj belgijskega odporniškega gibanja.

VELIKA NOČ

Seviljska »Semana santa« doživetje tudi za nevernike

Korenine nekaterih običajev ob pomembnih praznikih vseh veroizpovedi segajo se v predkrščansko, to je v pogansko dobo. Nekateri običaji so se spremenili, zadočili so drugačno vsebino, se morda tudi nekoliko posodobili, drugi pa so ostali še popolnoma taki, kakršni so nekoč bili. Tem so se v stoletjih pridružili novi običaji, ki so se ohranili še predvsem v bolj zaostalih krajih, ali pa tam, kjer je tradicija zelo v casteh. Glede tega bi morali nasteti celo vrsto običajev po raznih bolj odročnih krajih Apeninskega in Iberijskega polotoka, vendar so se navade in običaji ponekod ohranili tudi v velikih mestih; ti včasih predstavljajo razpoloženje vernikov, včasih pa so predvsem atrakcija, ki jo pogosto tudi komercialno izkoristajo v turistične namene. V te kraje radovedni turisti vsako leto prinašajo lepe vsote denarja. Koliko turistov se nabere ob velikem tednu v Oberammergau v Nemčiji, da si ogleda živo kalvarijo, ki ga igrajo tamkajšnji domačini, ali pa v Franciji, predvsem v Bretaniji, kjer priredijo domačini na veliki petek slovesni križev pot, ali pa v neki vasi v bližini Grenobla, kjer pripravijo prav tako na veliki petek proces

proti Jezusu Kristusu. Vendar ni treba, da gremo tako daleč, da si ogledamo razne običaje ob velikem tednu, kajti tudi v Italiji v raznih krajih Abrucov se dandanes v postnem času, predvsem na veliki petek, so se vedno v navadi razna bicanja, ali pasijone, kot jim pravijo krajanje. Ce smo pri bicanjih, ne

smemo pozabiti na nekatere »mazohiste« na Filipinih, ki se dajo celo krizati, da jim bi bili odpusteni grehi. Glede tega ni nič na boljsem Spaniji, kjer so stari običaji zelo živi in so obenem velika atrakcija za turiste, pa čeprav v začetku se zdalec niso bili namenjeni tujim radovednežem.

Velika noč je vsekakor eden največjih praznikov. Zato je razumljivo, da so tudi slovesnosti ob njej velike in bogate. Pri raznih svečanostih, ki trajajo tudi po nekaj dni, sodelujejo velike množice ljudi v procesijah in na drugih prireditvah, na katere se pripravljajo že dolgo pred prazniki. Ti običaji, ali takoimenovane prireditve, se odvijajo v tem času skoraj po vseh mestih Spanije, posebno zanimive in če hočemo tudi značilne so te svečanosti v mestu Sevilji. V predmestju Seville je velikanski travnik, ki mu pravijo San Sebastian. Ze nekaj dni pred cvetno nedeljo je tu velika kmetijska razstava in sejem na katerem kmetje, po večini veleposestniki, ki so si v Spaniji prilastili večino najboljših obdelovalnih površin, ter zivinorejci prinesejo pokazat svoje najboljše pridelke in svojo zivino. V bližini Ulice sv. Fernanda pa postavijo soto, ki jim Španci pravijo

»casitas«, v katerih prezivijo praznike okolicani, ki pridejo v mesto za velikonočne praznike kar z družinami.

Visek priprav na velikonočno praznovanje v Sevilji je cvetna nedelja, ko prebivalstvo okraši okna in balkone his ter palac z vejami palm, ki so jih prinesli iz edinega palmovega gaja v Evropi v Elcheu blizu Malage.

Na ta dan domačini in tudi okolicani, kot romarji nosijo v procesiji kipe in podobe svetnikov, pa tudi velike lesene križe in palmove veje, ki naj operejo njihove grehe. Temu prazničnemu dnevu oljne nedelje sledijo nekoliko bolj tihi dnevi, ki so spet dnevi priprav na veliki petek. Ulice in trgi so polni ljudi, se posebno na veliki četrtek, ko v noči opravijo se zadnje priprave in postavijo razne pasijonske kipe v naravni velikosti ter jih za to priložnost oblečejo v bogata in razkošna oblačila. Ni redko, da je lastnik enega takih kipov skrajno reven clovek, ki niti zase nima dostojne obleke, ampak s kipom se zeli izkazati, da mu bodo odpusteni grehi. Te kipe, ki jim pravijo »pasos« nosijo verniki »grešniki« na ramenih po mestu.

Vsaka zupnja v Sevilji pripravi se svoj kip, ki običajno

predstavlja Kristusa ali Mater božjo. Te kipe postavijo pod baldahin, jih odenejo v izredno razkošna oblačila in jih okincajo z zlatino in drugimi dragocenostmi, kajti posamezne španske cerkve so izredno bogate. Za temi kipi hodijo v procesiji menihi pokriti z visokimi kapucami in opasani z vrvmi. Glasno molijo in jočejo, nekateri se tudi bicajo. V procesiji so tudi ženske in moski, ki so okrvavljeni po obrazu. Mnogi jočejo, nekateri celo tulijo na ves glas: deloma iz navade, da bi oprali »grehe«, deloma pa tudi zaradi bolečin, kajti marsikdo nosi na glavi pravo trnjevo krono. V množici so tudi civilisti, torej ljudje, ki so se vključili v procesijo kot preprosti verniki, ali ljudje, ki spostujejo tradicijo, pa tudi ljudje, ki si hočejo nadeti vsaj kak znak krizanega Kristusa. Eni delajo bolj to navidezno, drugi pa kar zares. So posamezni in teh niti ni tako malo, ki se resnično ranijo na dlaneh, da bi imeli Kristusove rane. Drugi pa se pol goli bicajo in pretepajo s sibo po prsih in po ramenih: in ne za šalo, celo do krvi. Nekateri tudi vlečejo za seboj težke zelezne verige. Previdnejši in občutljivejši pa si obraz in roke pa tudi noge namazejo z rdečo barvo ali z

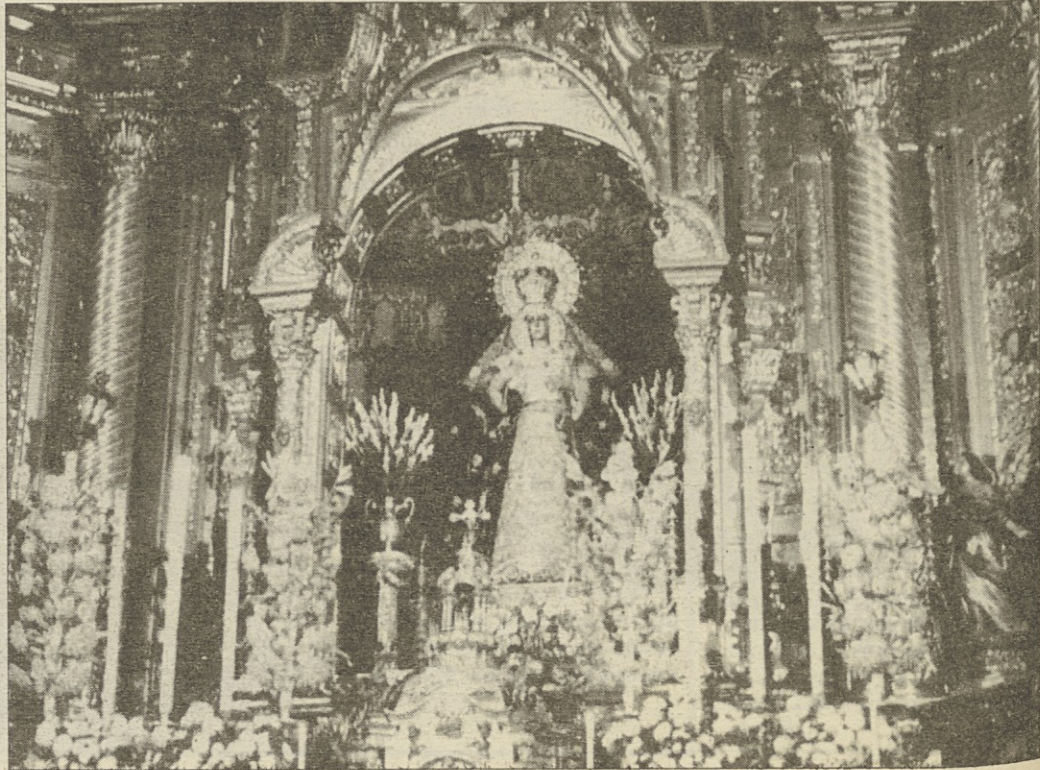
blatom in posujejo s pepelom. Pepel in blato namreč takoj operes, tudi majhna rana pa skeli in zaceli se sele cez nekaj dni.

Vcasih se v procesiji pojavi kak bikoborec z bikom, pa tudi kak pastir s črdo ovac ali koz. Procesiji se priključijo včasih tudi javne »grešnice«, ki so tako oblečene, da jih lahko prepoznajo. Namen njihovega sodelovanja v tej procesiji je, da bi jih ljudje iz procesije ali s pločnikov zasmehovali in zmerjali, kar naj bi bila pokora za grehe, ki so jih zagrešili skozi vse leto. V procesiji so seveda tudi samaritanci, ki pa komaj cakaajo, da se procesija konca, ali pa jo že prej zapustijo in se v gručah zgrnejo v prvi gostilni na kozarcu odličnega španskega vina. Ta mogočna procesija velikega petka traja v Seviliji ves dan in se nadaljuje v noč ob neprenehni spremljavi bobnov in drugih turobnih instrumentov ter ob prepevanju žalostnih pesmi, ob kricanju in joku, vse do zore naslednjega dne, velike sobote. Desettisoči ljudi se ure in ure počasi premikajo in gnetejo po mestnih ulicah v procesijah, sprevedih ali posamično, in večinoma so civilisti. Veliko jih je sicer dnevu primerno oblečenih, na vseh pa je opaziti na obrazu znake trpljenja.

Vsi ti sprevedi in procesije se pomikajo po ulicah vse do trenutka, ko se ob prvem svitanju poslednji od 40 »pasosov« vrne v svojo zupnijo. Tedaj se množica razkropi, vsi hitijo domov, toda ne zato, da bi legli k počitku, pač pa le, da se preoblečejo, ženske pa se se posebej nalicijo in mlajše (pa tudi ne tako mlade, si zataknejo rdec nagelj v lase. Kdor ima kak instrument pri roki, ga vzame s seboj, kajti ob prvem sončnem zarku bodo spet vsi na ulicah, da bi v novih veselih svečanostih slavili vstajenje. Taka je »Semana santa« v Seviliji.

Tekst in slike Mario Maganja

Na slikah: pod naslovom prizor s procesije; levo Marija Magdalena na procesiji; spodaj levo palmov gaj v Elcheu, spodaj desno kip Matere božje, ki ga nosijo v procesiji.

Prekucije na Slovenskem (3)

Poslanec mora dober katolik biti in se junaško v bran vere postaviti, če bi ji od katere strani kaj pretilo

»Tudi moliti hočemo po slovensko...«

»Slisal sem gospoda Bleiweisa, ko je rekel: »Straža ni-
ma druge naloge, kakor da naj odvrta gerdo razsajanje
in zivinsko obnašanje nekaterih ljudi. Takim razbojni-
kom v gosposkih in kmetijskih suknjah se je treba zoper-
staviti in tako mir in pokoj in varnost posestva svojega
kraja ohraniti...« je rekel grščak, ko je vabil Martina v
narodno stražo. Prosil ga je se, naj z ugledom, ki ga ima,
razloži ljudem, kako je z zemljiško odškodnino.

Medtem je Adam v preprosti
gostilniški izbi nagovoril zbra-
ne kmete:

»Sedanost nam je prinesla
gibanje, ki raste iz kmečkega
naroda in mora z njim tudi zi-
veti, če nočemo, da zamre... Re-
akcija bi rada, da revolucija za-
brede v gnile vode...«

Sestanka se je udeležilo pri-
blizno dvajset kmetov, ki so so-
dili med tistih sto ljudi v doli-
ni, z grščakovimi vred, ki so
pred meseci sodelovali na voli-
tvah in so tudi zdaj kazali zani-
manje za dunajske dogodke.
Skusal jih je prepričati, da pre-
vrat na Dunaju ni tiste vrste
prekucija, ki je kmetom v sko-
do, ces, cesar nas je rešil podlo-
žništva, zato je za nas stvar
koncana.

»Slovenci se moramo trdno
držati avstrijskega cesarstva.
Fest halten,« je trmoglavil vaski
birt, ki je v mladosti obiskoval
nemske sole, a se je naučil tudi
po slovensko brati in pisati.
Vseeno je rad nemskutaril, ker
se mu je zdelo »nobel«, če je
med slovenske besede natrosil
se nekaj nemskih. Bil je obut v
skornje z golenicami čez kolena
in nenehno je vlekel iz pipe,
nasajene na dolgem ročaju.

»Gospod abgeordnetar,« je
nagovoril Adama, čeprav je ve-
del, da ni poslanec. »Ustavni
presto moramo braniti ... do
zadnje kaple kervi«. Krvavi
punt na Dunaju je zoper Slo-
vence, zoper pravice vseh naro-
dov, gegen das blühendste Kai-
sersemporium Österreichs! -
zoper cvetoci cesarski imperij
Avstrije!« je ponavljal poziv iz
Novic. »Celo parlament je mor-
al v Kromerziz na Češkem, ker
na Dunaju ni in ni miru...«

»Marčevska revolucija je po-
menila, da se je narod dvignil,
da bi stresel jarem in okove raz
sebe. Ta punt je pomenil tudi
boj za osvoboditev kmeta, boj
za zmago svobode nad zvijača-
mi grabežljivih grščakov,« je
vztrajal Adam. Nato je nadalje-
val: »Prav zdaj v Kromerzizu
razpravljajo o Löhnerjevem
programu preureditve Avstrije,
ki je narejen po meri naro-
dov...«

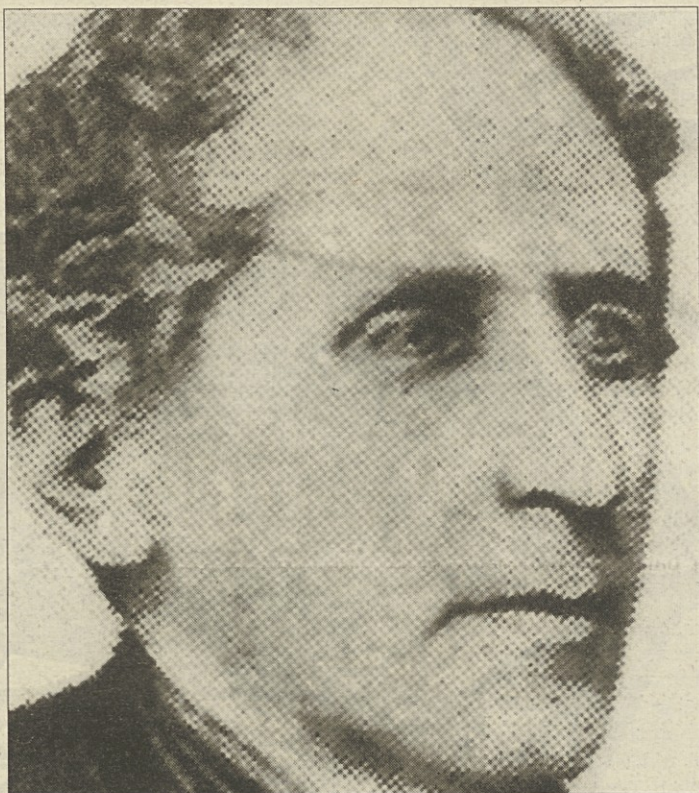
Adam je kar zasijal, ko je vi-
del, da je v birtiji ustvaril spo-
dubno vzdušje za svoj govor.

»Naša ideja je sveta, pravi-
čna, mi hranimo, kar nam je
dal Bog: jezik, narodnost, svo-
bodo, dostojno človekovega
imena... Tudi moliti hočemo
po slovensko zato, ker je tudi
nas jezik ustvaril Bog.«

Birt je najprej mrščil celo, ko
pa je videl, da Adamovim bese-
dam o slovenski molitvi pri-
trjuje tudi kaplan, je tudi on
vneto prikimal. Ko si je vzel be-
sedo župan, je kimal tudi nje-
mu.

»Take abgeordnetarje ima-
mo, da se ust ne odprejo,« je
začel župan. »Tlaka in desetina
bosta za kmeta dobro rešeni tu-
di brez poslancev v kmečkih jo-
pah... Sevniciani hvalijo poslan-
ca Smrekarja, češ da se za do-
bre postave bori, a kmeta komaj
pozna. Se slabši je gospod Ga-

jer, ki v svoji stacuni kmetom
za en krajcar veliko govori, v
državnem zboru na Dunaju pa
se ene same besedice ni sprego-

Dr. Janez Bleiweis (1807 - 1881), pisec, veterinar in urednik Novic

voril. Ali pa kmet Matija Su-
panc? Priden kmet je, ki ve,
kdaj je treba sejati, orati in mla-
titi; pozimi zna na ohceti in
gostijah dobro govoriti, starse-
niti und auch viel larmen, v ve-
likem zboru pa za prid cesar-
stva in Slovencev, za korist
svoje domovine, za izboljšanje
kmetijskega stana, za dobiček
meščanov in tržanov ne zna go-
voriti...«

»Ze vidim, od kod piha ve-
ter. Ljubljanske Novice berete,
tam piše o kmečkih poslancih

kot o lipovih bogovih, ki da sa-
mo cepijo v dunajskem drža-
vnem zboru, ker ne razumejo
nemščine,« se je razjezil Adam.
»Zum Teufel, ein Abgerodnete
ist und spricht nur slowenisch!
- Za vraga, poslanec je in govori
samo slovensko!« je župana,
novopecenega podjetnika, se
malo podrazil.

Spomnil se je Supančevega
odgovora v Celjskih slovenskih
novinah:

»Največja moja pregreha je,
da nisem tako prebrisane glave,

ustavo ne bo nič. Nadvojvoda
Janez, up in nada Slovencev, se
je nenadoma umaknil v anoni-
mnost.

Bleiweis je pred dnevi na
odborovi seji povedal, kako je
bilo, ko je kot voditelj kranjskih
poslancev obiskal nadvojvodo.
Ko mu je govoril o zedinjeni
Sloveniji, ga je plemeniti gos-
pod verno poslušal in mu pri-
trjeval, na koncu pa ga je smeje
se vprašal: »Ali pa veste, da to
zeli tudi narod na Stajerskem,
Koroškem in drugod?«
Bleiweis je priznal, da ni imel
poguma, da bi odkrito rekel:
»Hocemo združiti vse sloven-
ske dezele! Wir wollen alles!«

Adama je bilo strah, da bi se
življenje vrnilo na stare tirnice
in bi se tudi novi cesar Franc
Jozef I. ravnal po zgledu cesarja
Franca, ki je nekod dejal:
»Mnogi narodi so drug druge-
mu tuji. Toliko bolje. Madzare
posljam v Italijo in Italijane na
Ogrsko. Iz njihove antipatije
nastaja red in iz njihovega me-
sebojnega sovraštva mir. Divide
et impera!«

Ko je bil Adam nazadnje na
Dunaju, je odkril, da so »revo-
lucionarji« bele trakove v gum-
bnicah, ki so bili sprva zname-
nje privržencev revolucije, na-
domestili s trakovi barv nem-
ske zastave. Tamkajšnje me-
ščanstvo se je delilo v dva tabo-
ra: levica se je zavzemala za tr-
dnejšo, močnejšo naslonitev na
Nemčijo, za močnejšo osrednjo
nemško oblast, za večjo ali
manjšo raztopitev Avstrije v
Nemčiji; desnica je hotela le
sibko centralno oblast, močne
vlade posameznih držav, ohr-
nitev avstrijske samostojnosti
in suverenosti.

Delitev med Slovenci je sla
se bolj v desno. To je najlepše
izrazil uradno priznani sloven-
ski pesnik Koseski, ki je v član-
ku Moje misli zapisal: »Mi ni-
mamo v Manjskim Frankfurtu
nicesar opraviti... Tam vpijejo
kakor pčeni po zedinjenju ene
velke nemške države... Mi pa
smo udje austrijske derža-
ve...«

»Vse bi lahko bilo drugače,
če Madzari leta 1848 ne bi
odlasali s pomočjo dunajskim

Graf Joseph Radetzky (1766 - 1858), feldmaršal. Leta 1846 pre-
magal revolucionarne Italijane pri Custozi

revolucionarjem,« je sam pri
sebi razmišljal Adam. »Vsi so
samo cakali, da jim bodo daro-
vi revolucije kot zrele hruske
padli v naročje. Zgodovina je
naložila cesarstvu, da se sesuje,
pa mu bodo, kot kaže, razne
okoliscine in zvrhana mera
oportunizma se za bogvedi ko-
liko časa podaljšali življenje.«

Adam je vneto prebiral celj-
ske Slovenske novine, dokler je
prevečala njihove stolpce radi-
kalna, svobodomiselna me-
ščanska demokratična smer. Ko
je v drugi fazi casopis zdrknil v
oportunizem, je pripomnil:
»Seveda, malo se mora spoko-
riti zaradi radikalizma, s kate-
rim se je na začetku lotil Cer-
kve.«

V prvem obdobju se je ča-
snik loteval celo takšnih vpra-
sanj, kot so ločitev cerkve in so-
le, ukinitvev samostanov, za-
plemba cerkvenega premoženja
in odprava celibata. Ko je pre-
sel v oportunizem, je začel ra-
zlagati celo nove naglavne gre-
he po cerkvenih naukih. Prvi

greh je, če si ljudje za poslance
izberejo »pasje moze«, »skaze
mojstre« novih pravic. Za dru-
gega so steli »branje škodljivih
bukvic in zapeljivih novin ali
cajting«. Za tretji naglavni greh
pa je veljala prekucija starih,
dobro spoznanih pravic, ki jo
sirijo razni »plasureji, lenuhi,
puntarji in rokomavharji«.

»Nekateri nemčurji so revo-
lucionarni samo, ko gre za
nemstvo in Cerkev, a brz posta-
nejo reakcionarni, če je na dne-
vnem redu slovensko narodno
vprašanje,« se je jezil Adam.
Pred meseci se je z gospodom
Konjskom, kantonskim sodni-
kom iz Kranja, udeležil radel-
skega volilnega shoda. Potem
ko je ta z lepo in gladko sloven-
sko besedo nagovoril zboroval-
ce, se je dvignil duhovnik in »k
ze povedanim lastnostim po-
slanca dodal, da mora poslanec
tudi dober katoliški kristjan biti
in se tudi za katoliško vero ju-
nasko potegniti, če bi ji od kate-
re strani kaj pretilo.«

Duhovnikove besede se ne-
katerim niso dopadle: »Habt's
kört, der Pfarrer ist mit der Reli-
gion komme, als wenn die Reli-
gion bei der Constitution auch
was zu thun hätte,« je v polo-
mljeni nemščini godrnjal eden
od navzočih. »Mar bi po slo-
vensko kratko rekel: 'Na shod si
prisel, kot da ima vera kaj opravi-
ti z ustavo...'« mu je odgovo-
ril drugi.

O oktobrskih dogodkih leta
1848 na Dunaju, predvsem o
Windischgreetzovem zavzetju
mesta, je casopis s precejšnjo
zamudo pisal:

»Toljko se je kervi pretocilo,
da je groza; in Bog se vsmili,
tud velko nedolžne!... Ta punt
je stresel Austro kot se nikoli...
Cesar je ze drugic pobegnil...«

Lasko je obiskal feldmarsal
Joseph Radetzky, zmagovalc
nad Italijani v Custozi. Zbra-
nim je dejal, da so lahko pono-
sni na slovenski regiment, ki se
tako junasko bori na Laskem.

»Ste storili svojo dolžnost?
Ze drugic je moral cesar pobe-
gniti. Kje so izdajalci?« je zme-
deno spraševal navzoče, kot da
so med njimi krivci za polomije
v cesarstvu.

Potem je slovenskim fantom
podelil zlate svetinje junastva.

France Trebčan

Zaradi pogostih nemirov na Dunaju so jeseni leta 1848 sedež parlamenta preselili v češko mesto Kromeriz. Tam je ostal do marca 1949

POLITIČNA CENZURA

Volitvena mora za BBC

Sodišče v Edinburgu je prepovedalo predvajanje pogovora s premierom Majorjem

»Svobodo, ki omogoča uredniške odločitve, je treba prav tako zaščititi kot svobodo, ki omogoča dobre odločitve.«

The Times

»Ko politiki zahtevajo nepristranost, se je treba zavedati, da je pristranost tisto, kar zares hočejo.«

Financial Times

To sta izvlečka iz komentarjev afere o nepristranskosti oziroma pristranskosti medijev, v katero je minuli teden zabredel BBC (British Broadcasting Corporation), to je britanska javna nacionalna televizijska in radijska družba, ki je verjetno ni treba posebej predstavljati, posebej se, če verjamemo besedam zunanjega ministra Douglasa Hurda, ko je nedavno dejal, da je samo še znamka Coca cole po svetu bolj znana kot BBC.

Dejstvo pa je, da gre za korporacijo, ki jo odlikujeta profesionalnost in kakovost ter z novinarskega stališča tudi velika mera nepristranskosti. Res je, da korporacijo k nepristranosti obvezuje že ustanovna listina oziroma dovoljenje za delo. In glede na to, da gre za obdobje predvolilnih kampanj za lokalne volitve ali volitve občinskih odbornikov, ki so bile minuli četrtek na Skotskem, 4. maja pa bodo v Angliji in Walesu, je nepristranskost BBC spet pod drobnogledom.

Tako so pred stiri najstimi dnevi ministri obsojali BBC, da je pristranski v korist laburistov, minuli teden pa ga je pod vodstvom laburistov napadla opozicija, da je pristranski v korist konservativcev. Zato ni čudno, da je direktor informativnega programa BBC Tony Hall med drugim zapisal: »Vse strani nas skušajo izrabljati, toda mi tega ne smemo dopustiti. Nasi gledalci in poslušalci pričakujejo nepristranskost in zaupanje. Ne glede na pritisk iz katerekoli strani je to odločenost naših novinarjev, ki jo bodo se naprej izvrševali.«

Prepovedana oddaja

V najnovejši aferi ne gre več samo za vprašanje novinarske nepristranskosti, ampak za nepristranskost oziroma pristranskost uredniške politike in odločitve televizijskega informativnega programa BBC. Zaradi tega spora se je prvič, odkar pomnijo, na temelju presoje nepristranosti sodišče vmesalo v

stranska, ker daje prednost konservativni stranki.

Sodišče se je s to utemeljitvijo strinjalo in je do volitev prepovedalo predvajanje intervjuja na Skotskem. BBC se je takoj pritožila. Sodišče druge stopnje je pritožbo dobilo in BBC tudi prepovedalo namero, da se obrne na najvišjo sodno stopnjo v državi, to je lordsko zbornico.

Odvetniki BBC so poudarjali, da gre v intervjuju za pomembna nacionalna in mednarodna vprašanja, ki presegajo lokalne zadeve, in ker so intervju posneli 2. aprila, tik pred premierovim odhodom v ZDA, oddaja ne bi bila več aktualna, če je ne bi predvajali se pred škotskimi volitvami. Toda predsednik pritožbenega sodišča in najvišjega civilnega sodišča na Skotskem, sodnik lord Hume je poudaril, da ga argumenti BBC o aktualnosti programa niso prepričali in dodal: »Ta zadeva postavlja v ospredje pomembno pravno stališče, ki ga na tej stopnji ni mogoče dokončno rešiti. Postopka tudi ni mogoče pravočasno dokončati, da bi program lahko predvajali se pred volitvami.«

Nevaren precedens

BBC je bil v 24 urah kar trikrat poražen, toda njegovi predstavniki menijo, da bodo spor nadaljevali, ker gre za preveč pomembno načelo, ki ga je treba dokončno razčistiti pred sodiščem. Sodišče pa je zdaj z odločitvijo ustvarilo nevaren precedens, ker je politi-

prepican, da bi sodniki Evropskega sodišča odločili v prid BBC. Toda težava je v tem, da bo na razsodbo tega sodišča treba čakati vsaj leto dni.

Glede na to, da je John Major voditelj vladajoče konservativne stranke in obenem premier, nekateri postavljajo tudi vprašanje, ali je premier v določenem primeru nad politiko in ima zato večje pravice do intervjuja in njegovega predvajanja. Vprašujejo tudi, če v danem primeru ne gre za cenzuriranje premirovega govora določenemu delu države?

Medijska ofenziva konservativcev

BBC pa zagovarja svojo uredniško odločitev se s pojasnilom, da je Panorama ze lani decembra premiera zaprosila za pogovor. Kakali so mesece in pred nekaj tedni je premier povabilo sprejel. Določen je bil datum pogovora in tako naj bi se John Major 3. aprila prvič po splošnih volitvah leta 1992 vnovič pojavil v programu Panorame.

Zakaj je to pot povabilo sprejel, ni posebna uganka. Jasno je bilo, da je konservativna stranka nacrtovala »medijsko ofenzivo«, ki naj bi sovpadla z londonsko mednarodno konferenco, ki jo je organizirala vlada z naslovom Britanija v svetu, in s premierovim obiskom v ZDA. Odgovorni ljudje pri BBC so se sicer zavedali, da je čas predvajanja intervjuja zaradi lokalnih volitev na Skotskem tvegan, toda s predpostavko, da so pač odvisni od termina, ki ga je izbral premier, so kljub protestom laburistov vztrajali pri programu.

Užaljeno reagiranje

Zato tudi Simon Heffer v dnevniku The Daily Telegraph piše, da tistim, ki delajo za Panoramo, nihče ne more zameriti, če so bili razburjeni, ko je premier pristal na intervju, in nihče jim ne more zameriti, če so intervju hoteli predvajati po vsej državi. Toda ob tem navdušenem razburjenju so spregledali realnost. Teško je verjeti, meni Heffer, da bi isti ljudje izzivali svojo srečo naslednji mesec in v ponedeljek zvečer pred lokalnimi volitvami (ki bodo v četrtek, 4. maja) pokazali na televiziji intervju s premierom, če ne bi že prej intervjuvali tudi voditelje drugih strank. Pri tem pa ni pomemben pozitiven ali negativen učinek taksnega programa, kajti načelo nepristranosti bi bilo očitno kompromitirano, piše Heffer.

Opozicija se seveda strinja z odločitvijo škotskega sodišča in Robin Cook, zunanji minister v senci, poudarja: »Nihče se ne more pretvarjati, da je nepristranski, če tri dni pred volitvami omogoči 40-minutni intervju le voditelju ene stranke.«

Prevladujoče mnenje pa je, da je BBC ravnal zaletavo, škotski sodniki pa pod vplivom zamere, da London želi vplivati na dogajanja na Skotskem. Posledica tega je, da so uredniki političnih in informativnih oddaj preplašeni, da bodo politiki, ko jim kaj ne bo všeč, navalili na sodišča.

Generalni direktor televizijske družbe Channel 4 Michael Grade je besen na BBC in pravi: »Vsi bomo morali zdaj celo večnost preživljati na sodišcih. Spremljanje volitev bo prava mora, sodniki bodo preverjali in kritizirali naše programe in vsaka stranka, ki bo iskala prednost, za kar je seveda ne krivim, bo to skušala doseči s pomočjo sodišč. Slabo se nam piše.«

Zmagali so politični cenzorji

Da strah pred precedensom škotske sodne prakse ni pretiran, že dokazuje groznja desničarskega Svobodnega društva (Freedom Association), ki grozi, da bo prek sodišča zahtevalo prepoved napovedanega stiriurnega prenosa izredne laburistične konference 29. aprila, ki ga bo predvajal BBC.

Komentatorji se strinjajo, da so politični cenzorji zmagali v tej prvi bitki o preskušanju moči z BBC. Resen poraz za svobodo izražanja pa bi bil, če bi

zmagali tudi v drugi bitki.

Do minulega tedna je namreč veljala splošna in verjetno tudi pravilna predpostavka, da se je mogoče zanesti, da bo BBC sam skrbel za »red« v svoji hiši. Prav tako je veljala splošna in verjetno napačna predpostavka, da sodišče nima možnosti preverjati njegove vloge in dela.

BBC ima v novem postopku verjetno več možnosti, da brez časovnih pritiskov prepriča sodišče in v naslednjem boju zmaga. Če ne, pa to lahko pomeni, da je BBC

sodišču prepustil pravico odločanja o nepristranosti. In če tako sodišča prevzamejo vlogo preverjanja posmeznih programov, lahko, kot svari Financial Times, postane nemogoče celo poročanje z uravnoteženo informativno analizo. Ob svarilu dnevnika tudi zaključuje: »BBC ni popoln. Toda oglejte si politike.«

Alja Kosak

(Panoramin intervju s premierom Majorjem je BBC predvajal na Skotskem 6. aprila zvečer, takoj ko so zaprli volišca.)

Predsednik pritožbenega sodišča in najvišjega civilnega sodišča na Skotskem, sodnik lord Hume je poudaril, da ga argumenti BBC o aktualnosti programa niso prepričali in dodal: »Ta zadeva postavlja v ospredje pomembno pravno stališče, ki ga na tej stopnji ni mogoče dokončno rešiti. Postopka tudi ni mogoče pravočasno dokončati, da bi program lahko predvajali se pred volitvami.«

uredniško politiko in na zahtevo opozicijskih političnih strank 3. aprila na Skotskem prepovedalo predvajanje 40-minutnega televizijskega intervjuja s premierom Johno Majorjem v okviru tedenske informativne oddaje BBC Panorama. Tako so 3. aprila zvečer lahko gledali pogovor s premierom le v Angliji in Walesu, ne pa na Skotskem in tudi na Severnem Irskem ne, ker bi bilo od tam mogoče videti sporno oddajo se v nekaterih škotskih krajih.

Opozicija je pred sodiščem v Edinburgu namreč učinkovito zagovarjala zahtevo za prepoved predvajanja spornega programa na Skotskem pred volitvami z utemeljitvijo, da gre za pogovor z voditeljem konservativne stranke tri dni pred volitvami in ker Panorama v svojem programu ni dala iste možnosti tudi voditeljem drugih političnih strank, je taksna uredniška politika pri-

kom dovolilo »cenzuriranje« intervjuja s predstavnikom nasprotne stranke. Zato je direktor BBC Tony Hall poudaril: »Zdaj so politiki prvič dobili dovoljenje, da z intervencijo sodišča lahko prepričajo intervju z nasprotnikom.«

Pri tem pa gre seveda za načelno vprašanje, kdo odloča o vsebini in času predvajanja političnih programov, uredniki ali politiki s pomočjo sodišč?

Strokovnjak za medijska vprašanja odvetnik Geoffrey Robertson meni, da bi bilo treba BBC kritizirati po predvajanju programa, ne pa v demokratični družbi s sodiščem prepričati pravico svobode govora. Robertson tudi poudarja, da bi se moral BBC zdaj obrniti na evropsko sodišče za človekove pravice, kajti odločitev škotskega sodišča je v nasprotju z 10. členom evropske konvencije o človekovih pravicah, ki zagotavlja svobodo izražanja. Robertson je

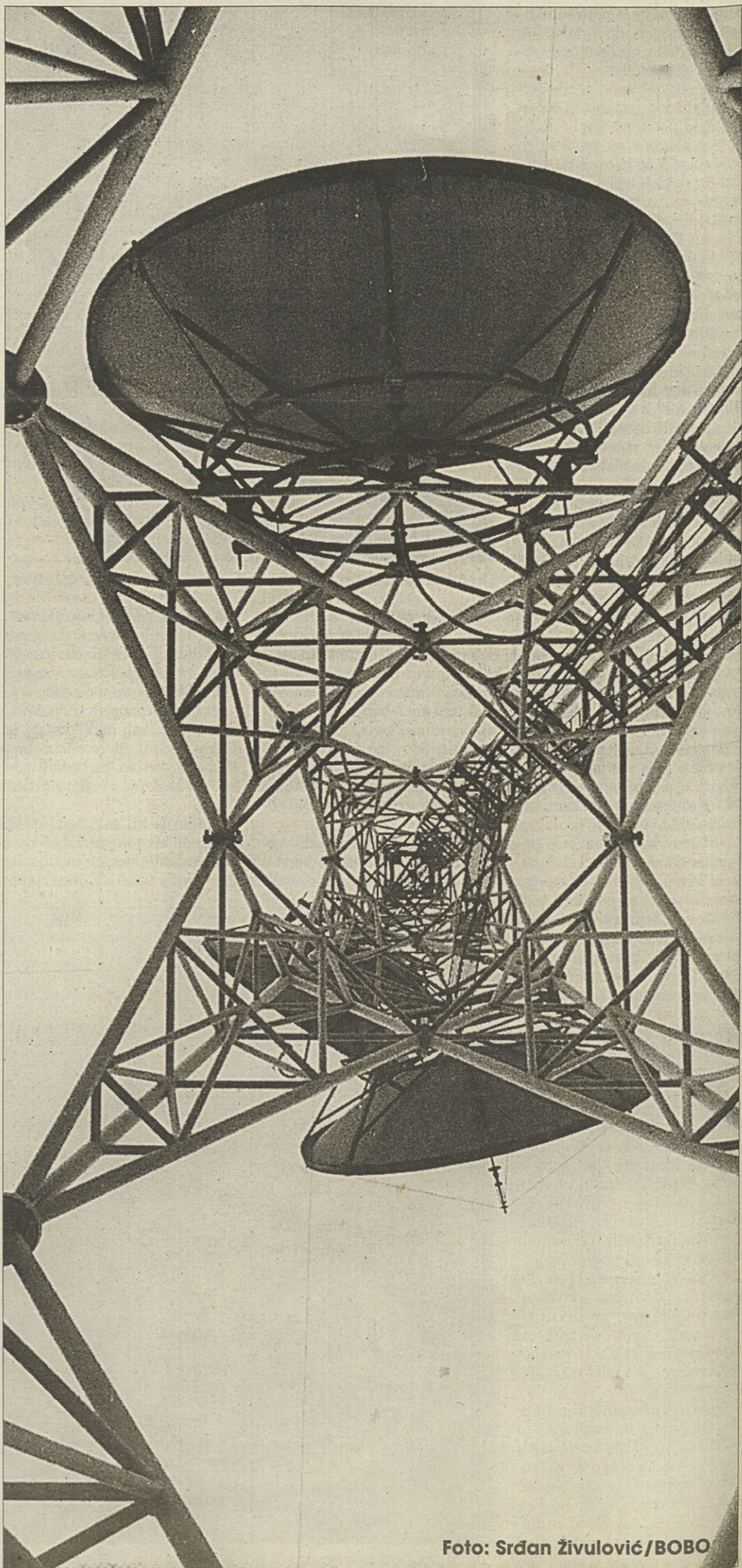

Foto: Srđan Živulović/BOBO

Nihče ne popušča

Karadžić hoče zavzeti ozemlja do Neretve, bosanska vojska pa postaja vse močnejša

VOJNA V BOSNI

Boje na Vlasici nad Travnikom in na Majevici nad Tuzlo se številnim zdijo potrditev domnev, da se je začela dolgo napovedovana spomladanska ofenziva bosanske vojske. Pa je to res? O pomladanski ofenzivi se govori že od jeseni, govornice so postale še glasnejše ob podpisu štirimesečnega premirja, vsi pa so prepričani, da bo ofenzivo začela bosanska vojska.

Previdnost nam pravi, da ti-
sto, kar »lebdí v zraku«, veliko-
krat »obvisi v zraku«, kar pome-
ni, da je treba napovedi o veliki
vojni »na vse ali nič« jemati s
šcepcom soli. Tudi lani se je go-
vorilo o veliki spomladanski
ofenzivi vladnih sil, namesto nje
pa se je začel napad Karadžiće-
vih Srbov na Goražde. Najverje-
tneje bo letosnja pomlad »nekje
vmes« - na nekaterih bosanskih
bojiščih bodo potekali hudi spo-
padi, velika, odločilna bitka na
vse ali nič pa je skoraj popolno-
ma nemogoča.

Proti »blitz kriegu« govorijo
številni dejavniki; razmerje moči,
vojaski in politični cilji sprtih
strani ter načini za doseganje teh
ciljev, ne smemo pa pozabiti tudi
trenutne geografske razporeditve
sil in terena na bosansko-herce-
govskih bojiščih. Tako bosanska
kot srbska vojska sta organizirani
v šestih korpusih, vendar število
vojakov ni enako. Ocenjuje se, da
naj bi bilo v vrstah vladnih sil od
150 do 200 tisoč borcev, Kara-
džić pa naj bi imel približno 110
tisoč moz. Srbski številki je treba
obcasno pristeti tudi spremenljí-
vo število kninskih Srbov ali pa
enote iz tako imenovane ZRJ, ki
včasih predstavljajo celo glavni-
no srbskih napadov. Podatki o
količini orožja na obeh straneh
so manj dostopni. Jasno je, da
imajo Srbi več težkega orožja,
tankov, oklepnikov, raketnih si-

stemov - toda tudi če bi bile ste-
vilke znane, ne bi bile dolgo na-
tancne.

Tudi bosanska vojska je vse bolj oborožena

Orožje namreč v vojni pogo-
sto menja lastnika in ni večno
ter nepokvarljivo. Lahko trdimo,
da bosanska vojska v tem pogle-
du postopno zmanjšuje zaosta-
nek za Srbi. Nekoliko, vendar v
manjši meri, k temu prispeva ob-
casno uspešno izmikanje embar-
gu, predvsem pa se opremljenost
vladnih sil izboljšuje s pomočjo
vojnega plena, trgovanja in las-
tne proizvodnje. V Bosni je bila
za časa Jugoslavije skoncentrira-
na več kot polovica vojske in-
dustrije, polovica teh obratov pa
je zdaj na ozemlju pod nadzo-
rom Sarajeva. Koliko in kaj te to-
varne prozvajajo, ni natančno
znano, toda gotovo ne morejo za-
dostiti vsem vojskim potrebam.
Sele večje ali daljše vojske akci-
je bi lahko delno pokazale, kak-
šni so resnični potenciali bosan-
skih vladnih sil.

Bosanskim Srbom primanjkuje vojakov

Srbski generali imajo druga-
čne »preglavice« - presežek orožja
oziroma primanjkljaj ljudi, ki
znajo to orožje uporabljati.
Vzrok temu so vojne izgube po
treh letih bojev, padec morale v
Srbiji in drugih predelih, kjer

»mobilizirajo prostovoljce«, ter
dejstvo, da na ozemlju pod nad-
zorom bosanske vlade živi pri-
bližno 200 tisoč Srbov, nekateri
od teh pa se borijo tudi v vrstah
bosanske vojske. Obenem je po
informacijah sarajevskega Sr-
bskega državlanskega sveta z
ozemlja tako imenovane Repu-
blike Srbske v Srbijo ali tretje dr-
zave pobegnili nekaj sto tisoč
ljudi. Zgovorni so tudi podatki
demografskega inštituta sarajev-
ske univerze. Pred vojno je bila
povprečna starost Srbov v BiH
38 let, Hrvatov 28 let in Bošnjakov
26 let. Hrvatski general Mar-
tin Spegelj celo trdi, da je bila
pred vojno povprečna starost sr-
bskih vojaških obveznikov v Bo-
sni 48 let. Če vse podatke prime-
rjamo in ocenimo, lahko ugotoví-
mo, da nobena od strani nima
moči za bliskovito akcijo, ki bi,
tako ali drugače, končala vojno.

Najverjetnejše je torej postop-
no nadaljevanje spopadov, »po
tockah«, vendar so metode in
pristopi različni. Srbski generali
imajo raje boj na daljavo ali pa
taktiko osamljenega cilja. Za po-
skus osvojitve cilja uporabijo
močne enote, nekajkrat večje od
enot branilca. Primeri te taktike
so (bili) boji v okolici Srebrenice,
Goražda, Bihaća, na Igmanu...
Bosanskim generalom bolj ustre-
za boj mož na moza, česar ne po-
gojuje samo pomanjkanje težke-
ga orožja, ampak tudi njihov po-
gled na vojno. Napadi na slabše
utrjene cilje in zavzetje manjših
delov bojišča so izhodišče za na-
daljevanje akcij. Take akcije so
bile uspešne pri zadrževanju sr-
bske ofenzive na Igmanu, Bjela-
šnici in Treskavici. Podobne na-
pade je bosanska vojska izvajala
na Prenju in med Olovim, Vare-

som in Srednjim. Čez ta osvobo-
jena ozemlja je lahko pet od se-
stih korpusov bosanske vojske
ustvarilo medsebojno povezavo,
kar je bil prvi pogoj za reorgani-
ziranje oboroženih sil in obliko-
vanje divizij. Korpusi so bili do
lanskega poletja brigadne enote,
ni pa znano, če so tudi Srbi reor-
ganizirali svoje enote.

Odločal bo izid bojev za Srebrenico, Goražde in Žepo

Razpored in premiki enot na
obeh straneh pa so »zabeljeni« s
političnimi izjavami. Povedano
v nekaj besedah: Karadžić hoče
na ozemlju današnje Bosne neo-
dvisno srbsko državo, ki naj bi

severu, Drino in Majevico na
vzhodu ter Srebrenico in Roma-
nijo na jugu. Četrty, mostarski
korpus je usmerjen proti vzho-
dni Hercegovini, prvi, sarajevski
korpus pa je vezni člen med obe-
ma formacijama. Vsekakor na-
meravajo nekoč v taki navezi
nadzorovati mejo med Bosno in
Hercegovino ter Srbijo in Črno
goro. Zdaj je ta meja, z izjemo
Goražda, Srebrenice, Zepe in ne-
katerih vasi ob Drini, pod sr-
bskim nadzorom. Cilj Karadžiće-
ve vojske pa je seveda zasedba
teh treh enklav, kar pomeni, da
bodo prav na tem območju prej
ali slej potekali srditi spopadi. V
teh bojih, ki se jim ne bo mogoče
izogniti, se bo odločalo o vpraša-

tretjim, zeniskim korpusom. Se-
dmi korpus deluje proti Kupresu
na jugozahodu in Vlasici na za-
hodu ter je povezan s tretjim kor-
pusom, ki deluje med severnim
delom Vlasica, Dobojem na seve-
ru in Ozrenom na vzhodu. Pale
in Knin si želita miru na biha-
škem območju, vendar bo to go-
tovo izzvalo še hujše spopade na
zahodnem delu Bosanske kraji-
ne. Zavzetje Vlasice planote bi
bosanski vojski omogočilo delo-
vanje v smereh proti Jajcu, Do-
njemu Vakufu in Kotor Varosi.
Posavski koridor verjetno ne bo
med pomembnejšimi cilji napa-
dov, ker Sarajeva ne ogroža. Bolj
verjetni so boji okoli Ozrena, kjer
ima zdaj nadzor srbska vojska,
kar onemogoča povezavo med
zeniskim in tuzelskim korpu-
som. Spopadov za komunikaci-
jske poti v Bosni se ni konec, pa
tudi strateskih točk, ki mikajo
obe strani, je še veliko. Tudi če
se bo vojna res nadaljevala podo-
bno, kot predvidevamo, to še ne
pomeni, da ne bo več hitrih na-
padov na krajih, kjer nasprotnik
to najmanj pričakuje.

Hrvati so uganka

Tezje pa je napovedati vlogo
Hrvaškega obrambnega zbora.
Nekateri hrvaški generali trdijo,
da se bodo Hrvati borili samo
za ozemlja, ki jih zanimajo, dru-
gi pa zagotavljajo, da bodo bra-
nili celotno ozemlje bosansko-
hercegovske federacije. Se naj-
bolj drži napoved, da bodo po-
cakali, kakšen bo izid bosansko-
srbske vojne. Če bodo zmagali
Srbi, bo HVO postal del hrvaške
vojske, če pa bo zmagala vojska
BiH, se bodo najverjetneje pri-
družili njej.

Nijaz Hamza
(Telefoto: AP)

Pred vojno je bila povprečna starost Srbov v BiH 38 let, Hrvatov 28 let in Bošnjakov 26 let. Hrvatski general Martin Spegelj celo trdi, da je bila pred vojno povprečna starost srbskih vojaških obveznikov v Bosni 48 let. Če vse podatke primerjamo in ocenimo, lahko ugotovimo, da nobena od strani nima moči za bliskovito akcijo, ki bi, tako ali drugače, končala vojno.

bila čim večja in čim lažje bran-
ljiva, cilj sarajevske vlade pa je
vsa Bosna. Skozi to prizmo mo-
ramo gledati tudi številne miro-
vne konference in mirovne nac-
rte - cilji sprtih strani se izklju-
čeje, zato tudi dolgoročno ni veli-
kih možnosti za dogovor. Tudi
povprečno obveščen opazovalec
bo ugotovil, da trije korpusi bo-
sanske vojske izvajajo operacije
na vzhodnem, severovzhodnem
in jugovzhodnem obrobju dr-
zave. Drugi, tuzelski korpus, deluje
med posavskim koridorjem na

nju blokade Sarajeva in vpraša-
nju celotne Bosne.

Spopadi za komunikacije se še niso iztekli

Karadžićev nedoseženi cilj je
zasedba vzhodne Hercegovine,
vse do Neretve, verjetno pa tudi
izhod na morje pri Neumu. Zara-
di trgovanja z ozemlji bo tudi
tam še precej vroče. Se najjasnej-
ši so cilji petega, bihaskega kor-
pusa: obstanek na področju, ki ga
brani, in poznejša združitev s se-
dmim, travniškim korpusom ter

LJUDJE, ODNOSI, LETA

Če si (za) ljubljen, naj te to oplemeniti

Definicij ljubezni je toliko kot ljudi na svetu

Kaj je že tista stvar, ki se ji pravi ljubezen? Zdaj je pravi čas ne le za to, da si postavimo to vprašanje, se bolje je, če to praktično preizkusimo. O ljubezni je bilo že marsikaj napisanega in se bo, vsak pa tako ali tako, kljub nestevilnim definicijam, sam zase ve najbolje, kako je, ko ga kot strela z jasnega oplazi Amorjeva puščica. Tistemu, ki se mu to (se) ne dogaja, pa bolj težko razloži; povemo mu lahko le, da je to nekaj lepega in enkratnega. Za razmislek pa nekaj »definicij« znanih osebnosti.

V življenju ni nič slajšega kot mladostno sanjarjenje o ljubezni.

Thomas Moore

» » » » »

Ljubezen je najslajši opijati.

Stevie Smith

» » » » »

Vse, kar potrebuješ, je - ljubezen.

The Beatles

» » » » »

Vse, kar potrebujem, je zrak in ljubezen do tebe.

The Hollies

» » » » »

Le majhni dečki in stari moški

se ljubezni posmehujejo.

Louis Auchinloss

» » » » »

Ne pozabimo, da je najmočnejša sila na svetu - ljubezen.

Nelson Rockefeller

» » » » »

Ljubezen ne pomeni, da samo gledata drug v drugega, pač pa, da skupaj gledata v prihodnost.

Antoine de Saint Exupery

» » » » »

Nihče ne umre zaradi premalo seksa; lahko pa zaradi pomanjkanja ljubezni.

Margaret Atwood

Nekateri morajo biti kar naprej zaljubljeni - zaradi tega se nekateri nikoli ne poročijo.

Oscar Wilde

» » » » »

Nočem živeti - najprej hočem ljubiti, živeti pa mimogrede.

Zelda Fitzgerald

» » » » »

Ljubezen je neustavljiva želja, da bi bil neustavljivo željen.

Robert Frost

» » » » »

Za ljubezen potrebuješ nekoga, zato ga tudi iščeš.

Shelagh Delaney

» » » » »

V revmatizem in resnično ljubezen ne verjamemo, dokler nas prvič ne doletita.

Maria Ebner Von Eschenbach

» » » » »

... vedeti moraš, kako noro sem zaljubljen vate; zakaj se lahko zaradi ljubezni za tebe hkrati smejem in jočem.

Rabelais

Stopim v prazno sobo in srce nenadoma znori; najbrž je angel, ki se igra z njim.

The Eurythmic

» » » » »

Ljubezen je sama sebi ljubezenski napoj in poglavitna sestavina za dober seks.

Mort Katz

» » » » »

Zaljubljena ženska se nikoli ne postara.

Zsa Zsa Gabor

» » » » »

Dajmo, zaljubimo se znova.

Cole Porter

» » » » »

Samo ena noč ljubezni, ki bi zajela vse svet, bi lahko rešila vse.

Roland Giguere

» » » » »

Ce si ljubljen, naj te to oplemeniti.

Ovid

(KaN)

Amor ne gleda, kam meri

ENERGIJSKO TELO

Moč zdravih rok

Veste, kaj so nadiji - eterični duplikati živcev?

Že dolgo vemo, da se v nas samih skrivajo moči čudovitih ozdravitev, ki se jih moramo le naučiti pravilno zaznati in učinkovito uporabiti. Knjiga Barbare Ann Brennan Moč zdravih rok nosi podnaslov Vodič za zdravljenje s pomočjo človekovega energetskega polja, ki vsebuje kopico novih dognanj, kako razkrivati presenetljive sposobnosti našega energetskega telesa. In prav v njem vznikne kal vsake bolezni.

vgradila dolga leta (več kot dve desetletji) svojih bogatih terapevtskih izkušenj. Moč zdravih rok predstavlja nov, kompleksnejši pogled na človekovo zdravje, medsebojne odnose in bolezen. Je koristen priročnik za sedanje in bodoče zdravitelje, prinaša pa tudi obilico konkretnih uporabnih podatkov za vsakega posameznika, ki si želi ohraniti in obnoviti svoje zdravstveno ravnanje po najbolj naravni poti. Skozi goste vrstice vzemirjivega branja podrobno spoznavamo življenje na »planetu energije«, človekovo avro, zaznavno orodje zdravl-

Morda le se nekaj let, pa se bodo tudi otroci v solah učili o cakrah - energetskih centrih v telesu, o nadijih - eteričnih duplikatih živcev..., in ne le o kosteh in mišicah fizičnega telesa. Med tovrstnimi knjigami je Moč zdravih rok (ki se v izvirniku imenuje Roke luci) v svetu zelo cenjena in dobro prodajana. Avtorica je vanjo

ca, načine duhovnega zdravljenja in samozdravljenja, itd.

Knjigo sta izdala društvo Gnosis in Quatro d. o. o. Napisana je z ljubeznijo do življenja in odkrivanja novih, pozitivnih smeri in hkrati posvečena ljubezni, mogočni sili, ki je »bistvo vesolja« in njegovo vezno tkivo, cement, ki združuje svetove. **Marjetka Jersek**

UČENJE TUJIH JEZIKOV / VRSTA MOŽNOSTI V ZDA

Ayusa za srednješolce in odrasle

Izpopolnjevanje v angleškem jeziku v tujini je že dolgo znano in je zlasti mlade od nekdaj privlačilo. Preko ameriške neprofitne organizacije Ayusa, ki deluje že 15 let, tudi iz Slovenije kot stipendisti odhajajo v ZDA srednješolci. Pol leta ali leto dni živijo pri ameriških družinah in obiskujejo njihove redne šole. Letos jih bo v Ameriko odšlo šest, pravi Irena Rozman, ki za Ayusa »pokriva« Slovenijo s Trstom in Gorico, in sicer dva iz Ljubljane ter po eden iz Brezice, Idrije, Prevalj in Mislinje. Pri prijavi nikakor ni edino in odločilno merilo ocena iz jezika, pomembneje je, koliko znanja dejansko kažejo v pogovorih, pa je tudi, kako na to gledajo stari, ki so velikokrat bolj zadržani kot otroci. Vsi, ki so bili v treh letih do sedaj na ta način v Ameriki, imajo najlepše spomine, prijateljstvo z njihovimi »drugimi« stari in prijatelji pa ostane za vse življenje. Takih volonterskih družin je v ZDA približno deset tisoč. Ne odhajajo pa samo stipendisti, pač pa je možno izbrati tudi redno solanje, ki pa se plača v gotovini. »Nase dijake, med katerimi je več deklet kot fantov, imajo zelo radi in so cenjeni,« pravi Irena Rozman.

Poleg rednega solanja so možni tudi poletni štiritedenski tečaji v Philadelphii, San Franciscu, Floridi in Bostonu. Mislije so skupine po 15 dijakov oziroma 14 dijakov in profesor, vendar za zdaj z 20 sol, kolikor jim je bilo poslano vabilo, ni pravega odziva. V poletnem času so na voljo še tečaji v sodelovanju s Community Collegeom v Seattlu, ki ima podružnico v Kobeju za intenzivne tečaje japonsčine, in štiri ali osem tedenski zelo intenzivni programi angleščine za odrasle.

Popolnoma nova pa je možnost pripravnosti v ZDA, in to za vsa področja: od biznisa do trgovine, turizma, hotelirstva, menedžmenta, medicine, učiteljevanja... Ta oblika, ki traja od enega do treh mesecev, je starostno omejena od 18 do 26 let in zahteva končano srednjo solo in zaposlitev. Trije meseci stanejo 2900 dolarjev, vstet pa je tudi prevoz z letalom in zavarovanje. Višja stopnja, ki traja trikrat po tri mesece, pa je namenjena menedžerjem v enem od najpomembnejših središč, Seattlu. Vse informacije so na voljo na telefonu: 061/579-690. **(KaN)**

Skalerasov kupon zaščitnikov otrok kadilcev

Vpisujemo se v veliko družino zaščitnikov otrok kadilcev.

Od danes dalje ne kadimo več v prisotnosti otrok, predvsem pa ne v lastnem stanovanju.

Priimek

Ime očeta podpis

Ime matere podpis

Ime otroka podpis

..... podpis

..... podpis

Ostali družinski člani:

..... podpis

..... podpis

Naslov in telefonska številka:

Sekcija zaščitnikov otrok kadilcev
Humanističnega društva ER iz Ljubljane.

Republika je član
Skalerasovega kluba zaščitnikov otrok kadilcev.

Kupon pošljite na naslov:
HUMANISTIČNO DRUŠTVO ER
p.p. 78, 61101 Ljubljana

Postajamo očetje edinega
naroda na svetu, kjer nihče
ne kadi v prisotnosti otrok.

Delta - revija za ženske študije

Zapolnjena velikanska vrzel
na področju feministične teorije

Delta - revija za ženske študije in feministično teorijo (izdaja Društvo za kulturološke raziskave), katere prva in hkrati dvojna številka je pred kratkim zagledala luč sveta, zapolnjuje velikansko vrzel na tem področju, če izvezemo nekaj redkih izjem kot so Radio Student, oddelek za sociologijo na Filozofski fakulteti, Vesela znanost v KUD France Prešeren itd. Tovrstna teoretska produkcija je namreč preplavila »zdaj že domala vse tradicionalne akademske znanstvene diskurze«.

Se več, podobno kot so včasih govorili o obstoju posebne »proletarske« znanosti in kulture v nasprotju z »buržoazno«, se je pojavila iluzija o posebni, ženski znanosti in posebnih, feminističnih disciplinah ter »postala prava otroška bolezen zenskih študij danasnega časa«. Klec je seveda v tem, da sleherni govor o posebnih ženskih atributih (čustva, telesnost, izkustvenost,

neposrednost) reproducira stereotipe o ženskah in ženskosti, ki jih hoče odpraviti. Zdi se, da je se najbolj plodna naslonitev na psihoanalizo (S. Freuda in Melanie Klein), ki na primer reflektira žensko željo in njeno nemara neposredno udeleženo in »aktivno« vlogo v dolgoletni zgodovini zatiranja.

V reviji kaže izpostaviti uvodni razdelek z naslovom Materinstvo in reprezentacija, ki vsebuje tekste Julie Kristeve Stabat mater, Predodjipsko obdobje v luči teorije M. Klein: mati kot objekt avtorice Ksenije Bregar Golobič in urednice Eve D. Bahovec Predavanje za uvod: femini- zem in materinstvo. Avtorice

uspešno krmarijo med Scilo tradicionalnih diskurzov (materinstvo kot poslanstvo ali celo božji dar) in Karibdo militantnega androginičnega feminizma (utajitev ali zavračanje materinstva). Omeniti kaže se Vesno V. Godina z Drugostjo ženskega pogleda ali zakaj nisem feministka in prispevek Mateje Gajdar Heglova dialektika, mesto užitka in ženske.

Gregor Raspor

Z bolečino se je težko sprijazniti

Ponovno zatekanje k naravnim sredstvom

Bolečine najbrž nihče ne mara; če bi le mogli, bi jo za veekomaj odslovili iz svojega življenja. Cloveštvo si že tisočletja prizadeva odpraviti ta vir najhujšega trpljenja. Buda je bil v tem zelo jasen: osnovni smisel cloveškega življenja je v ukinjanju trpljenja oziroma duševne in telesne bolečine.

Kljub blagodejnemu učinku na počutje, pa noben kemični analgetik ni neskojdljiv, se zlasti če ga jemljemo prepogosto; kemične snovi, ki se sprostijo iz tablete ali injekcije, se bolj ali manj enakomerno razporedijo po vseh celicah telesa, do koder prispe kri, ne le na prizadeto mesto, ki boli (razen lokalnih anestetikov, ki se ne razširijo tako obširno po telesu). Zaužite kemične snovi v telesnih celicah (zlasti v jetrih) povzročajo številne nadloge, in se, če jih jemljemo prepogosto, tam tudi nalagajo in kopčijo ter škodljivo vplivajo na proces presnove oziroma »masijo« naravne kanale, po katerih se pretakajo pomembne vitalne snovi. Aspirin, po katerem tako radi segamo, recimo razžira zobno sklenino, zato ga moramo popiti raztopljene z veliko količino vode, skoduje pa tudi želodčni flori; če ga jemljemo na prazen želodec, lahko povzroči celo razjedo želodčne stene (tako imenovani čir oziroma ulkus). Kako torej ne bi škodoval tudi ostalim organom, če je tako agresiven že za »trde« zobe in želodec, katerega kislina je tako močna, da bi prežrla kovino? Po analgetikih, vključno z aspirinom, naj bi torej segali le tedaj, kadar ne pomaga nobena druga, bolj zdrava oziroma manj škodljiva metoda.

Nekoč, ko se ni bilo umetnih kemičnih analgetikov, so ljudje v boju proti bolečini uporabljali snovi, ki so jih odkrili v naravi. Izdelovali so pripravke iz zelišč, ki vsebujejo naravne analgetike,

ponekod, (v dezelah Vzhoda) pa so se posluževali tudi mehaničnih tehnik, kot sta na primer akupresura in akupunktura. Pri akupresuri se s prstom pritiska na določene točke na površini kože, s čimer se vpliva na pomembne energetske kanale (tako imenovane meridiane), ki tečejo v podkožju; pritisk na te točke naj bi omejil pretok živčnih impulzov, s čimer naj bi se zmanjšala tudi bolečina; močnejši pritisk pa naj bi poleg tega sprožil se tvorjenje naravnih opijatov (endormorfinov), ki jih v izjemnih stanjih tvori organizem sam. Opijati naj bi zablokirali pretok živčnih impulzov oziroma dvignili prag za dožemanje bolečine v thalamusu ter s tem povzročili zmanjšanje občutka bolečine. Naravni opijati naj ne bi imeli škodljivih stranskih učinkov.

V spoznanju, da umetni analgetiki škodujejo, se sodobni clovek v boju proti bolečini spet zateka k naravnim sredstvom kot so na primer izvlečki iz zelišč, ki jih vse bolj uvaja tudi sodobna farmacevtska industrija. Ampak močnejšim bolečinam tovrstni naravni pripravki niso kos, sibožne bolečine pa odpravijo le za nekaj časa, nakar se najpogosteje spet pojavijo. Podobno je z akupresuro, ki jo lahko posameznik uporablja sam. Dkor je že poskusil to tehniko, ve, da prav tako deluje le kratek čas, pač do trenutka, ko se pretok živčnih impulzov znova vzpostavi oziroma dokler ne popusti jo naravni opijati - medtem ko

močnejšim bolečinam akupresura prav tako ni kos. Povrh pa naravna sredstva in tehnike ne odpravljajo tudi vzroka bolečine; poškodba tkiva, ki draži živčne končice, obstaja se naprej.

Za akupunkturo (ki se dandanes ne izvaja le z iglami, ampak tudi s specialnimi električnimi aparati) sicer zatrjujejo, da bolečino odpravi docela (na Kitajskem opravljajo najzahtevnejše operacije brez umetne narkoze, zgolj s pomočjo akupunkture), vendar pa nam akupunkturna tehnika ni vselej pri roki, saj jo obvladajo le za to usposobljeni strokovnjaki, ki pa jih je pri nas še zelo malo.

Zdaj je na razpolago nova protibolečinska tehnika, s katero lahko bolečine odpravimo sami in za vselej - če vanjo vložimo vsaj malo napa. Nova protibolečinska tehnika namreč zahteva zavestno naprežanje mišic, ki niso prizadete z bolečino; na tak način se dražljajska energija, ki povzroča bolečino, trajno porazdeli na druge mišice, s čimer se zmanjša dotok energije na obbolelo področje. Bojan Rauter Kosic

ŽIVLJENJE BREZ BOLEČIN

priručnik za samostojno odpravljanje bolečin

Bralcem Republike, ki jih zanima nova protibolečinska tehnika, posljem knjizico Življenje brez bolečin po povzetju. Cena knjizice je 1200 tolarjev in pti stroški. Bralcem Republike nudim 20% popust.

Narocila posljite na naslov: Bojan Rauter Kosic, Reboljeva 15, 61113 Ljubljana ali po telefonu: 061/347-127.

LJUDJE, ODNOSI, LETA

Ogorki

Philip Morris in RJ Reynolds sta oba patentirala tako imenovano električno cigareto, švedski proizvajalec zdravil Pharmacia pa začela raziskave razvoja cigarete, ki bi jo lahko lansirali kot netobačni izdelek.

(Wall Street Journal)

Britanske zdravstvene oblasti so se v boju proti kajenju povezale tudi z modnimi kreatorji. Akcijo pod geslom Kajenje nima v modi kaj iskati so podprli stiri. Oblikovalka Helen Storey opaza, kako zelo so mladi podložni modnim vplivom, manekenka Dam Tuff pa se zavzema za vstopnice z opozorilom o škodljivosti kajenja. Stirinajsletna otroška manekenka Kira Langer, katere oče je pri 34 letih umrl zaradi pljučnega raka, pravi, da se nima namena pridružiti kolegicam, ki kadijo. Obtozuje pa slavno Kate Moss, ki kadi, zaradi cesar mnoga dekleta mislijo, da ji tako uspeva obdržati vitko postavo in lep videz.

(The Observer)

V Veliki Britaniji so predlani požari v avtomobilih zahtevali 72 življenj. Skoraj 430 požarov so povzročili kadičci, ki jim je med vožnjo padla iz rok goreča vžgalica ali prižgana cigareta.

(The Times)

Puberteta prinaša vedenjske težave

Vedenjske motnje pri mladostnikih so pogost pojav in kot pravijo strokovnjaki, so izraz mladostnikovega konflikta z okoljem. Puberteta je obdobje, ko je mladostnik poln energije in v njem kar kipijo želje po potrjevanju in uveljavljanju, in vse to pripomore tudi k negativnemu načinu samopotrjevanja. Pri mnogih prihaja do objestnosti, izostajanja iz sole, od doma, do razdalnosti in še marsičesa. V dobi odrasčanja tudi mladi iščejo svoje vzornike in tudi tu je kamen spotike med starši in otroki. Otrok kar naenkrat postane problematičen in starši ne vedo, kaj bi. Nekateri celo poskusajo prikriti vedenjske težave v upanju, da se bo vse samo uredilo, ne pomislijo pa, da bi lahko stopili v Svetovalni center za otroke in mladostnike, kjer bi jim lahko pomagali preko težav. Kako? O tem beseda s spec. klinične psihologije Marto Besenicar.

Kaksno pomoč lahko nudite strokovnjaki mladostnikom in staršem v primeru vedenjskih težav?

Pomoč vedenjsko težavnim oziroma problematičnim otrokom je individualna in skupinska. Običajno se dopolnjujeta. Rezultate oziroma izboljšanje mladostnikovih odzivnosti dosega mo predvsem, če individualno delo z otrokom dopolnjujemo s skupinskim delom. Individualni psihološki pristop nam omogoča predvsem dobro diagnostiko, prepoznavanje znakov slabše obvladanega in nezrelega vedenja ter njihovo vzročno povezanost. Skupinske psihoterapevtske

oblike so se uveljavile v zadnjih desetih letih kot ena najbolj učinkovitih metod pomoči. V adolescenci postane mladostniku pomemben vzor skupina vrstnikov. Ta pravzaprav po pomembnosti socialnega učenja nasledi, zamenja družino. To pomeni, da se najstnik vzoruje po svojih vrstnikih, predvsem tudi po starejših od sebe in raznih idoli in področja sporta, glasbe, filma... Skupinsko učenje mu omogoča hitrejšo dožemanje socialnih norm in na sploh bolj učinkovito učenje boljsega obvladovanja svoje psihofizične odvisnosti in ustreznega zadovoljevanja svojih potreb in motivov. V skupinski dinamiki doživlja mladostnik zrcaljenje svo-

jih dobrih in slabih čustvenih, osebnostnih lastnosti in vedenjskih vzorcev. Predvsem zaradi izredne motivacije pri ugledu, sprejetju med vrstniki in po dobri vlogi med vrstniki se začne spreminjati. Operativno izgleda skupinsko psihoterapevtsko delo tako, da se skupina sestaja redno tedensko, po dogovoru in postopoma ob strokovni pomoči terapevta usvajajo zastavljene cilje v socialnem učenju.

Kljub določenim zakonitostim pa morate pri vsakem primeru vedenjskih motenj posebej obravnavati problematičnost. Kako bi lahko ocenili učinkovitost svetovalnih centrov pri odpravljanju vedenjske motenosti?

Rezultati našega truda in dela so relativni. Upoštevati moramo, da spreminjamo mladega cloveka oziroma njegove določene osebnostne, čustvene vedenjske lastnosti in sibožne, ki so v njem pod vplivom neugodnih biološko dednih dejavnikov nastajale leta. Poudariti pa moram, da se ob najboljših delovnih pogojih s takim mladostnikom ukvarjamo največ do uro in pol tedensko tudi ob najbolj rednem obiskovanju skupine. Ta otrok pa v povprečju preživi dnevno tudi do 20 ur v pogojih neugodnega družinskega in solskega okolja. Zato

je pomoč vedno in istocasno socioterapevtsko naravnana. To pomeni, da v obravnavo vključimo starše, sodelujemo s solsko svetovalno službo in z učitelji.

Vrsto let že delate v svetovalnem centru in za vami so bogate izkušnje. Delo z mladimi, ki so v stiskah, gotovo ne gre kar tako mimo vas.

Mislím, da smo vsi, ki delamo na tem področju, zadovoljni že, če smo vsaj omilili otrokovo konfliktno situacijo oziroma čustveno stisko, saj vemo, da takšen mladostnik trpi

predvsem sam in nato sele njegovo okolje. Predvsem pa velja kot zlato pravilo to, da se bo naš mladostnik v čustveni in vedenjski stiski spreminjal, če se bomo spreminjali tudi mi odrasli, starši, učitelji. Osnovni pogoj ustrezne pomoči je naše strpnost, spoštljivo in pedagoško korektno delo in to, da svoje poslanstvo - starševstvo oziroma svoje pedagoško delo opravljamo z veliko mero ljubezni in spopostovanja do mladega cloveka.

Silvija Mozetic

Tobačni zakon

V ulični akciji Gibanje za sprejem ljudem prijaznega tobačnega zakona, ki je pod okriljem Instituta za varovanje zdravja potekala 23. marca v vseh večjih krajih po Sloveniji, je bilo zbranih 17.827 podpisov. Zbirali so jih tudi po vseh osnovnih in srednjih solah, zdravstvenih ustanovah, društvih in drugod. Odmev je 7322 podpisov odraslih in 3270 otrok. S skupnimi močmi je torej zbranih kar 25.749 podpisov. (KaN)

ZA NOVO

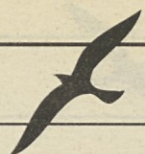

OTROCI JO POTREBUJEMO!

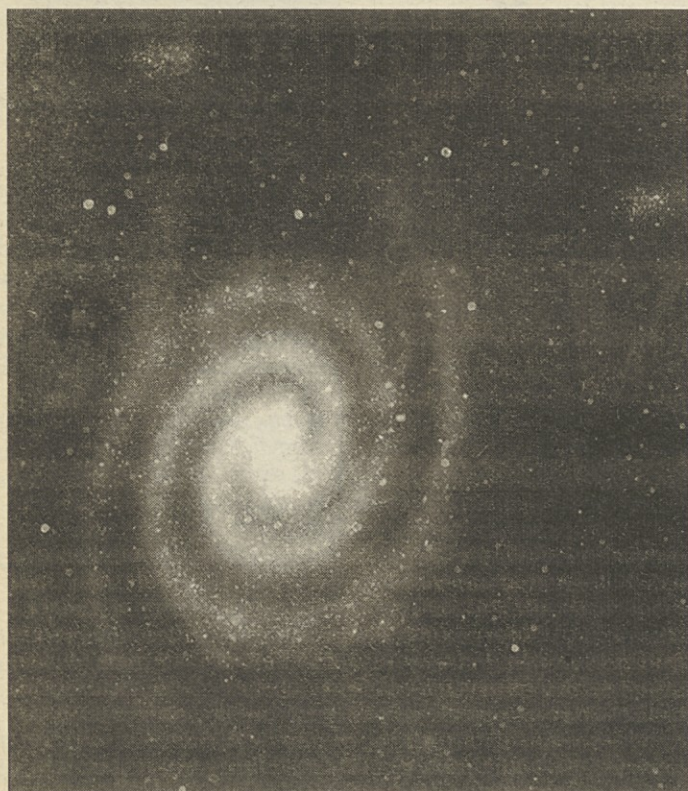
PRISPEVAJTE PO SVOJIH MOČEH!
Žiro račun: 50101-654-41037.

Hvala.

Objave o prispevkih preberite v reviji Otrok in družina.

KRATKOČASJE ZA KRATKOHLAČNIKE

Takšna je videti naša galaksija - Rimska cesta, če bi jo lahko pogledali od zgoraj in od daleč.

Stara zvezdna karta

KORENINE ZNANJA Skrivnosti nočnega neba

Neskončno veliko vesolje
je polno planetov, zvezd in galaksij

Vesolje je tako sirno, da ga ne moremo izmeriti v kilometrih. Zato uporabljamo posebno mero - svetlobno leto. To je razdalja, ki jo svetloba prepotuje v enem letu, kar je 9460 milijard kilometrov. V vesolju se prav vse premika! S polno hitrostjo se gibljemo po vesoljskem prostoru; Zemlja se vrti, Sonce se vrti, planeti, naša galaksija, druge galaksije ...

V gozdu zvezd

Zvezde so v stalnem medsebojnem položaju, pa čeprav jih mi na nebu ne vidimo vedno na istem mestu. Ponoči in v različnih letnih časih se navidezno premikajo po nebu, zato ker se Zemlja vrti okrog svoje osi in okrog Sonca. Kako lahko najdemo določene zvezde? Predavnimi časi so ljudje med posameznimi zvezdami potegnili namisljene črte in s tem ustvarili like, ozvezdja. Severnica je edina zvezda, za katero se nam zdi, da se nad nami ne premika. Leži namreč v smeri Zemljine rotacijske osi. Vedno označuje sever. Zdi se, kakor da se vse zvezde vrtijo okoli nje. Severnica je tisoče let vodila popotnike. Ponoči so pomorski prav po njej in po nekaterih ozvezdjih, kot je Veliki medved, ugotavljali svoj položaj.

Luna, naša sosed

Luna je nebesno telo, ki osvetljuje noči. Vrti se okrog Zemlje in ji sledi na njeni poti okrog Sonca. Luna je naš satelit. Medtem ko enkrat obkroži Zemljo, se tudi sama zavrti okrog svoje osi, tako da nam kaže vedno isti obraz. Vendar ima Luna, če jo gledamo z Zemlje, vsako noč drugačno obliko. To so njene mene. Zakaj se spreminja? Če bi svetila sama, bi jo vedno videli kot svetlečo kroglo. A Luna le odbija svetlobo Sonca in se vrti okrog Zemlje, zato je vsako noč drugače osvetljena.

Sonce, naša zvezda

Sonce se je rodilo v meglici, ogromnem oblaku prahu in plina. Kakor vse zvezde je tudi Sonce velikanska, zelo vroča plinasta krogla, ki nenehno spreminja vodik v helij in sveti sama. Sonce oddaja ogromno energije. Preživelo je že polovico življenja, s svojimi zalogami pa bo lahko svetilo še pet milijard let.

Ali obstajajo Marsovci?

Tako kot Zemlja imajo tudi Mars, Venera in Merkur trdno

ET je vesoljček, ki si ga je izmislil filmski režiser Steven Spielberg

Vidna stran Lune

Na Luni je težko živeti. Tako dnevi kot noči trajajo dva tedna. Ponoči je več kot sto stopinj Celzija, ponoči pa vlada hud mráz.

skorjo. Mars imenujemo tudi Rdeči planet. To pa zato, ker njegovo kamnito površje vsebuje železo, ki je sčasoma zarjavelo in postalo rdeče barve. Ljudje so dolgo verjeli, da na Marsu prebivajo ziva bitja. Celo dvomljivci so na tistem mislili, da so na njem vsaj rastline. Leta 1976 so na Mars izstrelili vesoljski ladji Viking, ki sta raziskali njegovo površje, a nista odkrili sledov življenja.

Zelo daleč od Sonca so planeti Jupiter, Saturn, Uran in Neptun. So ogromne lahke in pisane kroglice! Trdne skorje, kot jo imajo Zemlja in trije drugi planeti, nimajo, saj so večinoma plinaste kroglice. Obdajajo jih prstani iz prahu in z ledom po-

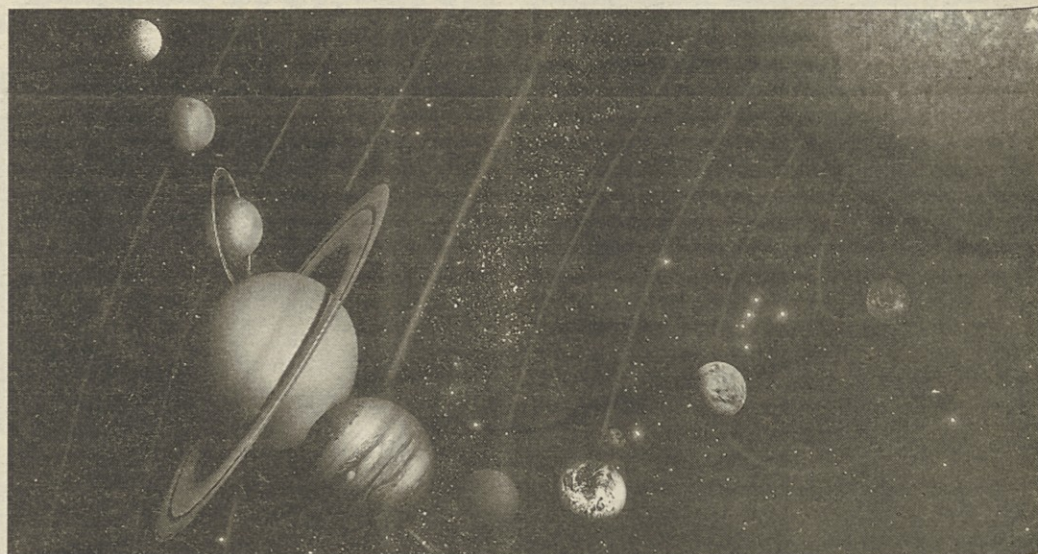
kritega kamenja, ki se vrtijo okrog njih.

Skrivnost naše galaksije

Ponoči se prek neba vije svetel pas. To je naša galaksija - Rimska cesta, kot jo vidimo od znotraj. Galaksija je sestav milijard zvezd. Sončni sistem je v enem od rokavov, ki so zelo oddaljeni od središča galaksije in so blizu njenega roba.

Obstajajo milijarde planetov v milijardah galaksij, torej milijarde možnosti, da je življenje tudi drugje, ne le na Zemlji.

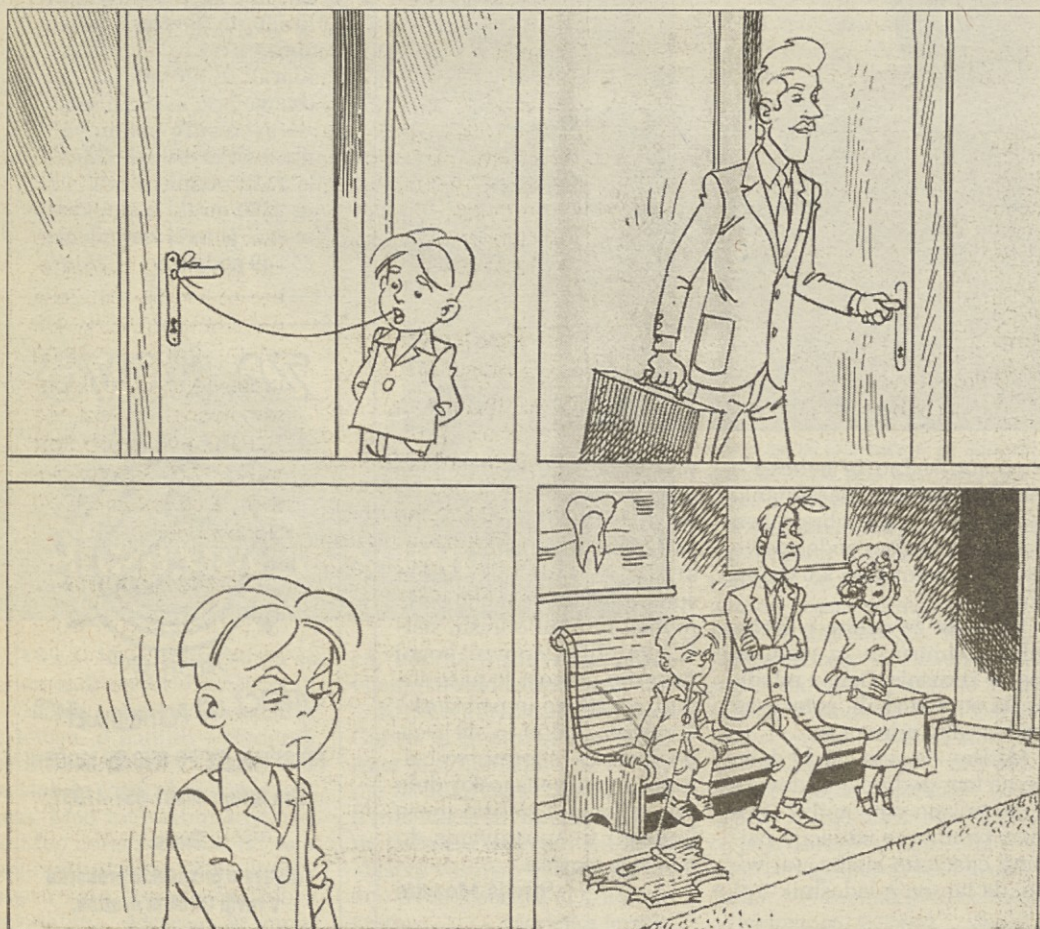
Iz knjige: Nebo nad nami, ki jo je v zbirki Korenine znanja izdala Založba Mladinska knjiga.

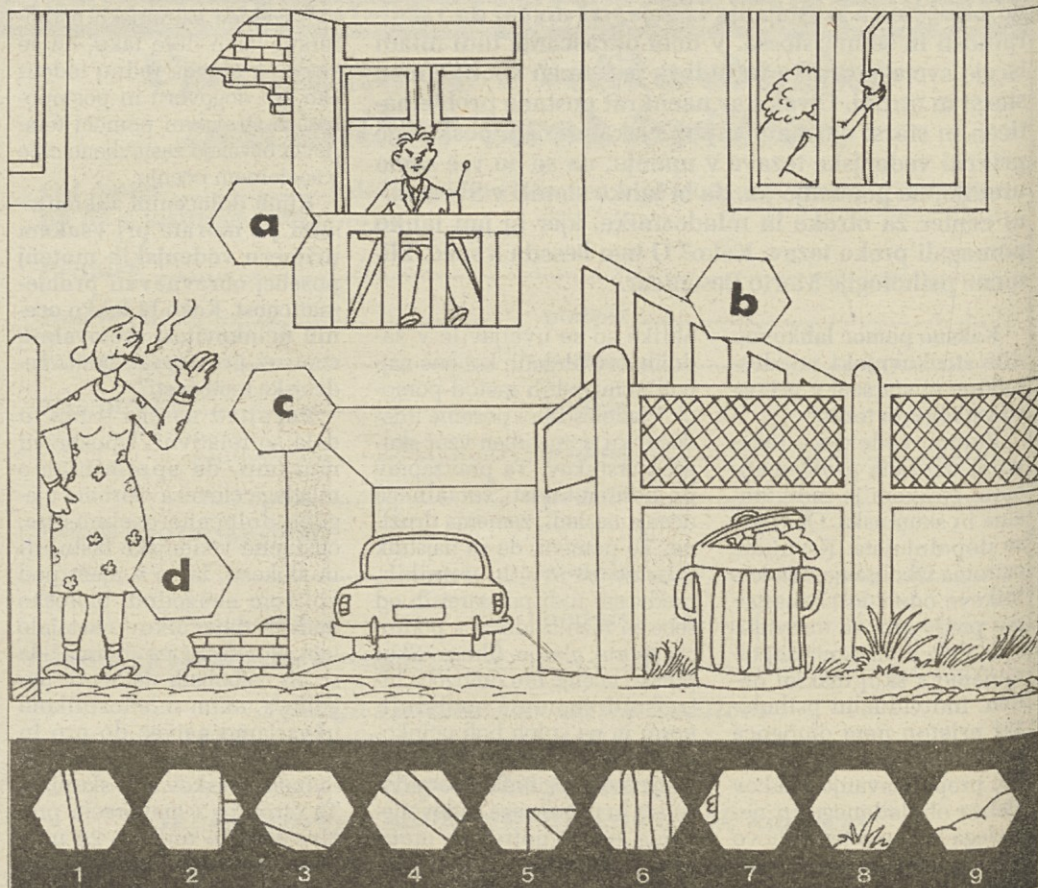
Planeti našega Osončja (od Sonca proti levi): Merkur, Venera, Zemlja (z Luno), Mars, Jupiter, Saturn, Uran, Neptun in Pluton.

PETER

A. Božič

LUKNJE V SLIKI

Ugotovi, katera polja je risar izrezal iz zgornje slike.

RAI 1

6.00	Aktualno: Euronews
6.45	Dok.: Kvarkov svet - Divje veverice-Dan pred dvemi milijoni let
7.30	Otroski variete Aspetta la banda!, risanke, 8.00 L'albero azzurro, 8.30 La banda dello Zecchino, vmes risanke
9.40	Nabozna oddaja
9.55	Masa in papezev blagoslov ob oljnci nedelji
12.35	Zelena linija v živo iz narave (vodi D. Fasciolo)
13.30	Dnevnik
14.00	Variete: Domenica in (vodita Mara Venier, Stefano Masciarelli), vmes (16.50, 17.50) sportni oddaji Cambio di campo in Solo per i finali
18.00	Dnevnik
18.10	Sport: 90. minuta
18.40	Variete: Domenica in
19.50	Vreme, dnevnik in sport
20.40	Film: Tenera canaglia (kom., ZDA '91, i. J. Belushi, K. Linch)
22.30	Sportna nedelja (vodi G. De Laurentiis)
23.25	Dnevnik
0.05	Dnevnik in vreme
0.15	Aktualno: TGR Sredozemlje
0.45	Film: Cronaca di un amore (dram., It. '50, r. M. Antonioni)

RAI 2

6.55	Variete: In famiglia, vmes (7.00, 7.30, 8.00, 8.30, 9.00, 9.30, 10.00) dnevnik TG2
10.05	Disneyeve risanke
10.40	Kviz: Che fine ha fatto Carmen Sandiego?
11.30	Nan.: Blossom
12.00	Variete: In famiglia
13.00	Dnevnik, oddaja o motorjih in vreme
13.40	Variete: Italiaride
14.25	Film: Tai - Pan (dram., ZDA '86, i. B. Brown)
16.35	Domenica Disney
17.25	Film: Compagni d'avventura (pust., ZDA '62, i. W. Pidgeon, E. Genest)
19.00	Nogomet A lige
19.35	Vreme in dnevnik
20.00	Sport: Domenica sprint
21.00	TV film: Amico mio - Piccolo Cesare (i. M. Dapporto, K. Bohm)
22.40	Aktualno: TG 2 dosje
23.30	Dnevnik in vreme
23.50	Protestantizem
0.20	Videosapere: La voluttà del canto, 1.05 Ciak - 100 let kinematografije
1.15	Nan.: Komisar Kress
2.15	Sanremo Compilation

RAI 3

6.45	Variete: Fuori orario
9.45	Simfonije F.J. Haydna
10.30	Film: Il bandolero stanco (kom., It. '52)
12.00	Film: La notte dell'ignara (dram., ZDA '64, i. R. Burton, D. Kerr)
14.00	Deželni dnevnik
14.15	Popoldanski dnevnik
14.25	Aktualno: Diritto di replica
15.20	Sport: Quelli che aspettano, 15.55 Quelli che il calcio...
17.50	Sport: atletika - Vivicità, 18.10 kolesarstvo Paris-Roubaix (SP)
18.45	Sport: Domenica gol
18.50	Vreme, dnevnik, deželne vesti, sport
20.05	Variete: BlobCartoon
20.30	Film: La più grande storia mai raccontata (zgod., '65, i. M. von Sydow)
22.30	Dnevnik in vreme
22.45	Deželne vesti
24.00	Pregled tiska in vreme
0.35	Film v originalu

RETE 4

8.15	Film: La certosa di Parma (dram., Fr. '47)
9.30	Teleprodaja: Affare fatto
10.00	Nedeljski koncert
11.00	TV film: Il veneziano - Vita e amori di Giacomo Casanova (pust., 4. del), vmes (11.30) dnevnik
12.00	Aktualno: Medicine a confronto
13.30	Dnevnik
14.00	Variete: Una tranquilla settimana bianca
14.50	Otroski variete, risanke
16.00	Film: La miglior difesa... è la fuga (kom., ZDA '84)
18.00	Film: Totò contro i quattro (kom., It. '63), vmes (19.00) dnevnik
20.30	TV film: Il ritorno di Ironside (krim., ZDA, i. R. Burr, C. Gorman)
22.30	Film: Harry ti presento Sally (kom., '89, i. B. Crystal), 23.45 dnevnik

CANALE 5

6.30	Na prvi strani
9.00	Nabozna oddaja
9.45	Dok.: 5 celin, 10.30 La copagnia dei viaggiatori
11.55	Risanke: Simpsonovi
12.25	Glasba: Superclassifica Show (vodi G. Scotti)
13.00	Dnevnik
13.30	Variete: Buona domenica (vodijo G. Scotti, G. Carlucci, C. Pistarino)
18.15	Nan.: Nonno Felice (i. G. Bramieri)
18.45	Variete: Buona domenica
20.00	Dnevnik TG 5 in vreme
20.30	Variete: Stranamore (vodi A. Castagna)
22.40	Aktualno: Target, 23.10 Nonsolomoda, 23.40 A tutto volume (vodita D. Bignardi, D. Riondino)
0.10	Dnevnik
0.25	Kulturni tednik: L'angelo (vodi Claudia Kroll)
0.55	Sgarbi settimanali

ITALIA 1

6.30	Otroski variete
10.30	Nan.: Superboy, 11.30 MacGyver
12.25	Odprti studio
12.30	Sport: Grand Prix, 13.30 Vodice nogometnega prvenstva
14.00	Odprti studio
14.30	Film: Per fortuna c'è un ladro in famiglia (kom., ZDA '83, i. M. Mason)
16.30	Nan.: Paradise
17.30	Formula 1 Start
18.00	Avtomobilizem F1
20.00	Odprti studio, vreme
20.30	Film: Fantozzi alla riscossa (kom., It. '90)
22.30	Sportna odd.: Pressing (vodi R. Vianello)
23.45	Sport: Mai dire gol - Pilole
24.00	Italia 1 sport
1.10	Film: I familiari delle vittime non saranno avvertiti (dram., It. '72)

TELE 4

19.15	21.45 Dogodki in odmevi
20.30	Nan.: Mike Hammer
21.55	Telequattro sport
22.45	Film: Deserto rosso

MONTECARLO

14.00	18.45, 20.45, 22.30 TG
12.15	Verde Fazzuoli
14.10	Kolesarstvo: Paris-Roubaix (za SP)
19.15	Neurejeni potopis
20.50	Sport: Golgoal
23.00	Nogomet (pokal VB)

RAI 3

slovenski program

(poskusna oddaja)

20.30 Dober dan, Koroska

SLOVENIJA 1

08.40	Ziv zav, pon.
09.30	Žepni nož, pon. 7. zadnjega dela nizozemske nad.
09.50	Vrtljak, pon. 26/28 dela mehiske nadaljevanke
10.10	Ocividec: Dinozaver, pon. angl. dokum. serije
10.40	Za TV kamero, pon.
10.55	Musica, amor Janeza Boleta
11.30	Obzorja duha
12.00	Biblija, 13. oddaja, pon.
12.30	Ljudje in zemlja
13.00	Porocila
13.05	Westbeach, pon. 1/10 dela angl. nadaljevanke
14.30	Noro srce, ameriski film
16.00	V objemu gora, 5/13 kanadske nanizanke
	Umetnost zaradi umetnosti
17.00	TV dnevnik 1
17.10	Po domače
18.50	Hugo, igrlica
19.05	Risanka
19.17	Loto
19.30	TV dnevnik 2, vreme, sport
19.50	Zrcalo tedna
20.15	Presodite
21.20	National Geographic, 4/16 del ameriske dokumentarne serije
	Zebra: Vzroci v travi
22.15	TV dnevnik 3, vreme
22.25	Sport
22.35	Sova: Pajkova mreža, 2., zadnji del nemske nadaljevanke

SLOVENIJA 2

10.00	Portret Sylvie Guillem, angleska baletna oddaja
10.50	Koncert simfonikov RTV Slovenija
11.40	Sova, pon.: Jalna, 5/16 del francosko - kanadske nadaljevanke
12.30	Krizkraz
15.45	Vesanje: Oxford - Cambridge, pos. iz Londona
16.15	Postojna: DP v kosarki (M): Postojna - BWC Maribor, prenos
17.50	Buenos Aires: Formula 1 za veliko nagrado Argentine
20.15	Razgledi slovenskih vrhov: Boc
20.45	Strah, slovenski film
22.35	Biblija, 14. oddaja
23.05	Sportni pregled

KANAL A

08.05	Mož z železno masko
09.00	Kalicopko
10.00	Videoigralnica
10.30	Male zivali
11.30	Dance Session, pon.
12.10	Epikurejske zgodbe
12.25	Zametne vrtnice, cestitke
13.15	Spot tedna, VS
16.55	Spot tedna
17.00	Eurythmics, pon.
18.00	Dannijeve zvezde, v živo
19.30	Ziveti danes, pon.
20.00	Vreme
20.05	Beverly Hills 90210 III
20.55	Kino, kino, kino
21.45	Zlata nota, glasba
22.15	Klasična video glava
23.05	Mož, ki se mu vedno mu-di, pon. filma

Koper

16.00	Euronews
16.20	Po meri cloveka, ponovitev
17.00	»Achtung Baby«, oddaja o kulturi
18.00	Slovenski program
19.00	Vsedanes
19.30	»Canale 27« - tedenski TV spored
19.50	Ezopove basni, risanke
20.00	Euronews
20.25	Zrebanja lota
20.30	Velikonocni koncert »Stradivari« v Portorozu, komorni orkester »Interpreti Veneziani« s solistom Tomazem Lorenzom
22.15	Vsedanes

ORF Avstrija 1

06.05	Dogodivscine na Karibskem morju, S. O. S.
08.30	Hisa v Jeruzalemu
08.35	Jezeek Krtacka
09.05	Zajcek Peter in prijatelji
09.55	Misek Feivel in prijatelji
10.20	Duck Tales
10.45	Bugs Bunny
11.20	Dinozavri
11.45	Cinderella Pinguin, pon.
12.30	Blossom, pon.
12.40	Junak dneva Peter Voss, nemska kriminalka, 1959
14.25	Cesarski manevri, avstrijski ljubezenski film, 1954
16.05	Stiri pesti za alelujo, italijanski vestern, 1971
18.00	Polna hisa
18.25	Sreck
19.00	Avstrija danes
19.30	Cas v sliki, kultura
19.45	Vreme
19.54	Pogledi od strani
20.15	Skoda je za očeta, 5/13 del avstrijske serije
	Tajni akti
21.15	Zmesnjava
21.45	TV vrhunci
22.05	K stvari
23.20	Cas v sliki
23.25	Vizije
23.30	Ameriski film, 4/10 del serije
	Kadece se pistole - Samotni junaki vesterna
00.25	Plocevinasta zvezda, ameriska kriminalka, 1957
	Igrajo: Henry Fonda, Anthony Perkins in drugi
	Rezija: Anthony Mann
01.55	Smrtono tveganje, pon. ameriskega trilerja, 1988
03.35	Laguna gori, pon. ameriske kriminalke
05.20	Mr. Moto stavi, ameriska kriminalka, 1938

ORF Avstrija 2

09.05	Gideon in Samson, it. zgodovinski spektakel, 1964
11.00	Pogovor z novinarji
12.00	Porocila iz parlamenta
12.30	Orientacija
13.00	Cas v sliki
13.30	Dober dan, Koroska
14.00	Pogledi od strani
14.35	Itaye in figovceva tolpa
15.05	Pogledi od strani
15.35	Po rdece - belo - crnih sledeh
17.55	Lipova ulica
16.50	Kristjan v casu
16.55	Cas v sliki
17.00	Slika Avstrije
17.30	Formula 1 za VN Argentine
19.54	Sport
20.15	James Bond: Dan smrti, anglesko - ameriski akcijski film, 1986
22.25	Cas v sliki
22.35	Perry Mason: Umor v studiu, am. krim., 1986
00.10	Novo zivljenje, ameriski film, 1988
01.45	Videonoc

RADIO

Slovenija 1

5.00, 6.00, 8.00, 9.05, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 17.00, 23.00 Porocila; 19.00 Dnevnik; 6.50 uhovna misel; 7.00 Jutrzanja kronika; 8.05 Igra za otroke; 9.05 Sledi časa; 10.05 Vsaka vas ima svoj glas; 11.05 Poslušalci čestitajo; 12.05 Na današnji dan; 13.10 Obvestila in osmrtnice; 13.25 Za naše kmetovalce; 14.15 Poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Pod lipo domačo; 17.05 Gost; 18.00 Reportaža; 18.30 Zborovska glasba; 19.45 Lahko noč, otroci; 20.00 V nedeljo zvečer; 22.40 Za prijeten konec dneva; 23.05 Literarni nokturno.

Slovenija 2

5.00, 6.00, 7.30, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 14.30, 16.30, 17.30 Porocila; 19.00 Dnevnik; 7.00 Jutrzanja kronika; 8.40 Kulturne prireditve; 9.45 Stergo ergo; 10.00 Uganka; 10.40 Gost; 11.35 Obvestila; 13.00 Sport, vmes glasba; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.35 Popevki; 19.30 Top albumov; 21.00 Drugi val, vmes Zrcalo dneva, vreme, promet, prenos RS.

Slovenija 3

8.00, 10.00, 11.00, 13.00, 14.00, 18.00 Porocila; 8.05 Na poljani jutro; 8.30 Preludij; 9.00 Maša; 10.05 Orkestr: in solisti; 13.05 Zborovska glasba; 14.05 Humoreska; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.05 S prijatelji glasbe; 18.05 Spomini, pisma, potopisi; 19.30 Cerkevna glasba; 20.00 Sedmi dan; 20.15 Nove operne plošče; 22.30 Nove prevodne strani; 22.30 Velika koncertna maša; 23.55 Lirčni utrinek.

Radio Koper

(slovenski program)

(SV 549 kHz, UKV 88,6 - 98,1 - 100,3 - 100,6 - 104,3 - 107,6 MHz)
8.30, 10.30, 17.30 Porocila; 12.30, 19.30 Dnevnik; 8.00 Otvoritev, napoved, koledar; 8.20 OKC obveščajo; 9.00 Za zdravje; 9.15 Od zrna do klasa; 9.30 Po domače; 10.10, 10.50, 11.10 Primorski kraji in ljudje; 11.30 Glasba po željah; 12.30 Primorski dnevnik; 13.30 Abitanti so v Istri; 14.00 Du je?; 14.30 Nedelja na športnih igriščih; 19.00 Dnevnik-prenos RS; 19.30-23.15 Večerni pr. Modrega Vala Radia Koper.

Radio Koper

(italijanski program)

8.30, 10.30, 13.30, 17.30 Porocila; 7.15, 12.30, 19.30 Dnevnik; 8.00 Radijska igra; 9.00 Saltimbanchi; 9.30 Kulturna porocila; 9.45 Knjižne novosti; 10.00 Film tedna, gledališče; 11.00 Narečna oddaja Su e zo per le contrade; 11.30 Aktualnosti; 12.00 Glasba po željah; 14.30 Športna nedelja; 17.32 Lestvica LP; 18.00 London Calling (1x mesečno Alpe Adria Magazine); 20.00 Prenos RMI.

R. Glas Ljubljane

6.15, 11.15, 12.15, 15.15,

17.15 Porocila; 7.00 Callmero in otroci; 9.30 Kam danes; 10.00 Horoskop; 12.00 Duhovna misel; 13.00 Reportaža; 14.00 Glasbena lestvica; 15.00 Vodeni program; 16.45 Vreme; 17.15 Hollywood oddaja o filmu; 19.00 American Top 40; 22.30 Jazz galerija; 1.00 Sat.

Radio Kranj

5.30 Dobro jutro; 7.40 Pregled tiska; 10.00 Mojstri kuhanja; 11.00 Po domače na kranjskem radiu; 12.00 Mali oglasi; 12.30 Osmrtnice, zahvale; 12.40 Kmetijska oddaja; 13.00 Dobrodošli med praznovanci; 14.00 Gorenjska danes; 15.30 Dogodki in odmevi; 17.20 Hitro, daleč, visoko; 18.20 Kino kviz; 19.30 Večerni pr. - Lestvica RK.

Radio Maribor

9.00, 10.00, 13.00 Porocila; 19.00 Dnevnik; 9.05 Iz roda v rod; 9.30 Vstopite, prosim; 10.05 Marjanca; 11.00 Kmetijska oddaja; 11.25 Osmrtnice, obvestila; 11.35 Meh za smeh; 12.00 Mariborski feljton; 13.05 Zeleli ste; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Zeleli ste; 18.00 Šport in glasba; 20.00 Nedeljski klepet; 23.15 Nočni pr.

Radio Študent

11.00 Poklopredpotop; 12.00 Nisam ja odavde; 15.30 Kako je nacizem opravil z ekspresionizmom; 17.00 Kršitev pravic žensk pri zaposlovanju; 18.00 Koncertne napovedi; 19.00 TB; Danzig - 4; 20.00 Ciklus - De Sade v tekstih, 6. del; 21.00 Oldies-Goldies Chart; 23.00 Koncert: Klezmer Conservatory Band.

Radio Trst A

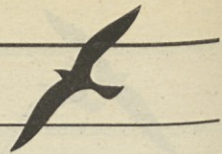
8.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 14.00 Porocila; 8.20 Koledar; 8.30 Kmetijski tednik; 9.00 Maša iz cerkve v Rojanu; 9.45 Pregled tiska; 10.00 Mladinski oder; Tretji dvojček (Z. Petan, r. A. Rustja); 10.45 Veselo po domače; 11.00 Čakole na placu; 11.10 Orkestri; 11.30 Nabozna glasba; 11.45 Vera in naš čas; 12.00 Primorski obzorik; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Mala scena; 22. leto ob zori - Zelena Umbria (L. Turk, 9.); 14.40 Potpuri; 15.00 Krajevne stvarnosti: pesem mladih, Prvi del rlike ZCPZ 2.4.95, nato Soft music; 17.00 Šport in glasba; 18.30 Potpuri; 19.20 Napovednik.

Radio Opčine

11.30, 15.30, 17.30 Porocila; 10.00 Izmenično Jutrzanje val - Nedeljska matineja.

Radio Koroška

6.30-7.00 Dobro jutro na Koroškem - Duhovna misel (Solske sestre); 18.10-18.30 Dogodki in odmevi.

Garden Center

VRTNE SEDEŽNE GARNITURE
za posebno
«pomladansko izdajo '95»

neverjetne cene

PRODAJNI Center

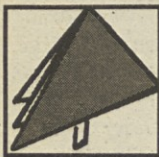
Ulica Flavia di Stramare 133/A
(1 km pred mejnim prehodom Rabuiez)
Tel. 231985 - MILJE

AGRARIA MOCILNIK

• KMETIJSKI STROJI
• NADOMESTNI DELI

TRST - Ul. Udine, 18 - Tel. 418878

VRTNARSTVO IN NASADI
R. BUDIN

Medeja (Gorica) - Tel. 0481/67247
v Trstu telefon: 040/361226

- vrtnarska dela
- lastni nasadi drevesnic in sadnega drevja

SEMENARNA
Nevio Stokovac

CVETLIČARNA
Olga Stokovac

semena - cvetje - cvetlični okras
Trst - Ul. Maovaz 46 (naselje sv. Sergio) Tel. (040) 280596

Arte Giardino

SPECIALIZIRANI ZA UREJANJE VAŠEGA SVOBODNEGA PROSTORA

- Plastične, bambusove in lesene mize in stoli;
- gugalniki, viseče mreznice (amaca), senčniki;
- vrtna oprema;
- 20.000 kvm razstavne površine.

REANA DEL ROIALE

drž. cesta Videm - Tricesimo
(pri restavraciji Diana) Tel. 0432-851684

Odprto danes, 9. aprila

OKRASNI VRT V APRILU

Konec je mirovanja, spet smo sredi dela. Okenske rastline in posodovke postavimo na toplejše in svetlo mesto. Če je treba, jih skrajšamo na tri do pet oči in presadimo v za bojkce. Postopoma jih tudi bolj zalivamo. Če imamo toplo gredo, jih postavimo vanjo. Tam se bodo najprej razkosatile in pripravile na cvetenje. Če se niste nakalili gomoljnih begonij, storite to čim prej. Vsadimo jih v humozen substrat in jih postavimo na toplo. Poskrbimo tudi za daljše in kane, ki naj odzenejo vsajene v soto na toplem, da bodo nato na prostem prej zacvetele.

Presajanje sobnih rastlin je že končano, vendar bo treba gotovo tudi kasneje presaditi kakšno mlado bujno rastlino v večjo posodo. Spet jih bolj zalivamo in po potrebi tudi dognujemo. Ne dognujemo pa sveže presajenih.

Največ skrbi potrebujejo mlade, iz semena vzklile sadice enoletnic, ki jih

prepikiramo. Takoj ko jim zrastejo prvi listi. Večje sadike postopoma utrdimo - privadimo na svež zrak in zunanje temperature. Na toplem sejemo gazanije, verbene, okrasni tobak, zajčke, cinije, nebine, enoletne rudbekije, nepostarnik, črnooko suzono, portulak in suhe rože.

Poskrbimo tudi za lepo podobo okolice našega doma. Predvsem jo očistimo razne navlake, obrežemo živo mejo, odstranimo polomljene in suhe veje drevja in grmovja, pregrabimo vrtno trato in grede, jih previdno prerahljamo in očistimo starih stebel in listja.

Za obrezovanje vrtnic in drugega grmovja je že zelo pozno, saj je vse ozelenelo; po potrebi pa se kaj popravimo. Zdaj je pravi čas, da se kaj zasadimo na vrtu. Sadimo lahko vse sadike iz kontejnerjev, sadike brez koreninske grude pa le do brstenja. Se vedno lahko preuredimo ali na novo uredimo nasade trajnic, preveč zarasle,

v cvetenju opešane trajnice vzamemo iz zemlje in jih razdelimo, nato pa posadimo na drugo mesto v dobro prerahljano prst, ki smo ji dodali komposta ali drugih organskih gnojil. Ne delimo in presajamo po spomladi svetločih trajnic, potonik in srčkov, razen če so posajene v plastičnih lončkih. Uspešno lahko presejemo tudi zimzelene rastline in celo cvetoče rododendre ali azaleje s koreninsko grudo (najbolje v bali ali loncu) ter popenjavke, kot so srobotti iz plastičnih lončkov ali kontejnerjev. Tudi trato bo treba že pokositi, če je niste prvič že v marcu. Trato pognojimo z mineralnimi gnojili za trato, zelo dobro učinkuje specialno počasno topno gnojilo, s katerim gnojimo le enkrat na leto. Če vsebuje se herbicide, ki zatirajo plevele v njej, je potrebna previdnost, da ne uničite z njim se cvetic v trati ali v obrobku. Zato tega gnojila ne trosimo ob rožah. K.G. (a.b.)

CVETOČE STENE

Cvetlična korita so že nekaj casa zasajena s cvetlicami. Prvo cvetje se že odpira in nas razveseljuje. Ostalo pa je še nekaj sadik, ki jih je treba se posaditi. Gotovo imate se tudi dovolj sadik enoletnic, s katerimi ste že napolnili izpraznjene gredice na vrtu.

Omislite si nekaj novega. Pri tem ne mislim posenjanja krasenja z neokusnimi miniaturnimi kozolci, samoklinicami, koši, ki marsikje »krase« vrtove, pač pa nekaj, kar ne bo kicasto in bo pozivljalo pust dvorišča, terase, kotičke ob steni ali pa kar prazne stene.

Zasadite si na primer cvetočo steno. Morda s cvetjem, obešenim na steno ali na policah, na njej zakrijete pogled na pusto dvorišče, zid, sosednjega hiso? Če je obrnjena k soncu, postavite tja cvetice, ki imajo rade sončno lego: perlagonije, petunije, spreminjavke, lesnate marjete,

od enoletnic pa tagetes, vedno cvetoče begonije (B. semperflorens), sanvitalijo in še številne druge. Prav lepo in najceneje zakrijete take stene z enoletnimi popenjavkami: dišečim graham, okrasnim slakom, črnooko suzono, turskim fizolom, ki bodo tudi lepo cvetele, res pa le do prve slane. Na senčni legi, sadike gomoljne begonije, vodenke, fuksije in podobno. Lahko si tudi pritrđite deske posevno na steno, da dobite med njimi niše, kot nekaka korita, v katere zadate najrazličnejše svetlice. Na steno lahko pritrđite dve ali tri vrste cvetličnih korit, ki jo sčasoma prekrivajo. Svetoca stena lahko stoji tudi samostojno. Zanj napravimo trdno ogrodje, najbolje kovinsko, ga obdamo z nerjavečo žično mrežo in z notranje strani se z vlišom, nato pa napolnimo z mešanico dobre sote in dobre kompostne prsti. V zareze med

mrežo potikamo manjše sadike tako gosto, da se kmalu strnejo in prekrivajo podlago. Stena je lahko le enostranska, lahko pa tudi obojestranska. Vanjo vložimo tudi plastične cevi z luknjicami, da jo laze zalijemo. Lepo in mikavno, posebno za tistega, ki ima malo več casa za oskrbo take cvetlične stene. Z njo se hitro zakrijete pred pogledi s ceste ali sosedi, za njo pa bo prijetno sedišče na prostem. K.G. (a.b.)

Vse kar lahko potrebuješ...

✓ OKRASNO DREVJE, GRMOVJE, SADNO DREVJE

✓ NARAVNI PROIZVODI ZA NEGO RASTLIN

✓ ORODJE ZA VRTNARSTVO

✓ UREJANJE VRTOV IN TERAS

✓ NAMESTITEV AVTOMATSKIH NAMAKALNIH NAPRAV **TORO**

... in naše izkušnje na razpolago tvojemu hobby-u

GARDEN CENTER

Obalna cesta 6/1
Trst - Tel. 224177
(nasproti centra za fiziko)

AGRARIA S. GIOVANNI

TRST - Ul. S. Cilino 42 Tel. (040) 51044
semena - artikli za obdelavo vrto

Zastopnik

GOLDONI

BENASSI
HONDA

Sektor
za
kmetijstvo

EDOARDO FURLANI

UL. MILANO 25 - TEL. 632200
TRST

LANZA

OPREMA

□ SENČNIKI - KLOPI - STOLI - MIZE

□ BAZENI IN OPREMA

□ BARBECUE IN VELIKA IZBIRA
ARTIKLOV ZA ZELENE POVRŠINE

Državna cesta 202 - križišče pri Proseku
Tel. (040) 225498 - TRST

florgiulia

TVOJ VRT

NASE DELO

TVOJ HOBBY

NASA SKRBNOST

GARDEN

- PROIZVODNJA IN PRODAJA OKRASNEGA CVETJA ZA VRT IN STANOVANJE
- PROJEKTIRANJE IN REALIZACIJA VRTOV VZDRŽEVANJE, OBREZOVANJE, SANACIJE, DENDRO-KIRURŠKI POSEGI
- MATERIALI IN OPREMA ZA LJUBITELJE CVETLICARSTVA IN BONSAI
- NAMAKALNE NAPRAVE ZA VRTOVE

STARANZANO - Pokrajinska cesta Tržič - S. Canzian - Tel. (0481) 481715
FAX (0481) 484015

OGLASE
ZBRAL
IN
UREDIL
PUBLIEST Srl

Ul. dei Montecchi 6
34137 TRST
TEL. 040 - 7606529
FAX 040 - 768697

POSVET / PREDSTAVNIKI KMEČKE ZVEZE NA SREČANJU V BENETKAH

Tudi slovenski kmetje se zavzemajo za »lepšo Italijo«

Geslo posveta je bilo »Kmetijstvo - veliko podjetje za lepšo Italijo«

Pretekli torek je bilo na pobudo in v organizaciji Konfederacije kmetov Italije (CIA) meddeželno srečanje o kmetijstvu pod geslom »Kmetijstvo - veliko podjetje za lepšo Italijo«. Bilo je prvo srečanje v seriji treh predvidenih na isto tematično, ki bodo obravnavala kmetijska vprašanja po geografskih regijah. Srečanje v Benetkah je zajelo dežele Veneto, Furlanijo-Juljsko krajino, Lombardijo, Piemont, Ligurijo, Emilijo-Romagno in avtonomni pokrajini Bocen in Trento. Ostali srečanja bosta namenjeni srednji oziroma južni Italiji.

Srečanja v Benetkah se je udeležilo kakih 200 predstavnikov kmetijske stvarnosti iz omenjenih dežel. Iz naše dežele jih je bilo 16, med njimi tudi trije predstavniki Kmečke zveze iz Trsta (podpredsednik Silvano Ferluga, vodja strok. službe dr. Mario Gregoric in tajnik Edi Bukavec).

Uvodno poročilo je imel podpredsednik zveze CIA Massimo Bellotti. Prikazal je stanovski in politični položaj kmetijstva v državi in poudaril nekatere osnovne zahteve, ki jih CIA postavlja kot nujne za razvoj kmetijstva. Zagovarjal je trditev, da je Italija v Evropi prva kmetijska sila, kar je dokazoval s konkretnimi podatki. Tako ima Italija npr. 13 odstotkov vse evropske agrarne površine, proizvajajo pa 21 odstotkov vseh kmetijskih proizvodov v Evropi.

Glavne točke, ki jih postavlja CIA, so odprava proizvodnih kvot na vseh sektorjih kmetijstva in

prehod na tržni sistem, potenciranje kmetijskih podjetij brez določanja števila tistih kmetij, ki naj se ohranijo, ker se s takim opredeljevanjem favorizira kmetijstvo na bolj bogatih območjih na škodo revnejših. Postavljena je bila zahteva, da je treba urediti spor med ministrom in deželami glede na to, da se kljub ustreznemu referendumu prenos raznih pristojnosti ministrstva na dežele se ne uresničuje. Vlada mora nujno izdelati tudi večletni finančni načrt za kmetijstvo.

V razpravo so posegli tudi predstavniki Kmečke zveze, ki so po uvodnem pozdravu udeležencem pojasnili stališča, ki so izšla iz nedavnega občnega zbora organizacije.

Poudarili so predvsem, da živi slovenski kmečki človek, in z njim vsa slovenska narodna skupnost v Italiji, v občutku ogroženosti zaradi ukrepov, ki so jih v Italiji sprejeli potem, ko so prisle na oblast desničarske sile in kar je prišlo do izraza v napadih na bančne, kulturne in druge slovenske ustanove. Če hočemo ustvariti kmetijstvo, ki naj predstavlja »veliko podjetje za lepšo Italijo« - so poudarili - smo prepričani, da je treba ustvariti pogoje, da bo Italija ostala demokratična država z demokratično družbo, ki bo znala pravico skrbeti tudi za družbeno, gospodarsko in politično zaščito slovenske manjšine, ker je to stvar vseh demokratičnih sil v državi in v Evropi. (jk)

Določili so zneske materinske doklade

Tudi kmečke zavarovanke imajo ob rojstvu otroka na osnovi zakona stev. 456/87 pravico do materinskega nakazila, ki ga skrbstveni zavod INPS zagotavlja redno vpisanim neposrednim obdelovalkam. Sredstva črpajo iz posebnega sklada, v katerega je vsaka aktivna enota (tudi moški) dolžna prispevati 18.000 lir letnega zneska. Materinsko nakazilo je priznано za obdobje petih mesecev: dva meseca pred porodom in tri mesece po rojstvu otroka.

V eni izmed svojih zadnjih okrožnic je zavod INPS objavil višino nakazila za leto 1995, ki sovpada z najnižjo dnevno plačo kmečkih odvisnih delavk. Kmetice-matere bodo letos prejele 50.540 lir dnevnega materinskega nakazila. Za uveljavitev te podpore morajo vložiti na INPS zadevno prošnjo in ji priložiti potrdilo o vpisu v SCAU, o plačilu zadnjega obroka socialnih dejavov in specialistično potrdilo Krajevne zdravstvene enote, ki navaja domnevni datum poroda. Po rojstvu otroka pa je seveda merodajen rojstni list. (B)

Danes na Proseku občni zbor pokrajinskega združenja rejcev v likvidacijskem postopku

Od ponedeljka, 3. aprila se je sedež ukinjenega trzaskeskega pokrajinskega združenja rejcev s Trga Belvedere preselil na sedež nekdanjega deželnege centra ERSA, kjer deluje zdaj kot območni urad Dezelnege združenja rejcev s sedežem v Vidmu. Poleg dezelnege združenja sta po ukinitvi starih pokrajinskih združenj, do česar je prišlo zaradi potrebe po racionalizaciji poslovanja, ostala zdaj samo še dva pokrajinska sedeža, in sicer v Gradiscu ob Soci in v Pordenonu. ERSA je lahko dala svoje prostore v centru na Proseku tudi zato, ker je bil - prav tako zaradi racionalizacije - ukinjen tudi njen območni center na Proseku. V prostorih proseškega

centra so tako dobili pod ugodnimi pogoji svoje prostore poleg območnega urada združenja rejcev za trzasko pokrajino, tudi Cvetlicarska zadruga na Proseku, združenje čebelarjev, univerza in drugi.

Trzasko pokrajinsko združenje rejcev je zdaj v likvidacijskem postopku, ki ga po sklepu zadnjega občnega zbora združenja izvaja njegov predsednik Dario Zidaric. V tem svojstvu je za danes, 9. aprila ob 10. uri sklical v centru ERSA na Proseku redni letni občni zbor združenja. Na dnevnem redu bo obratun za leto 1994 s poročilom likvidatorja, poročilom nadzornega odbora z odgovarjajočimi sklepi ter razno.

Rednemu občnemu zboru bo neposredno sledil občni zbor članov Dezelnege združenja rejcev v delni obliki samo za člane iz trzaskeske pokrajine. Sklical ga je deželni predsednik združenja Renato Gortani. Dnevni red bo obsegal poročilo upravnega odbora, predložitev poslovnega obračuna za leto 1994, predložitev proračuna za leto 1995, prispevkov ter na koncu imenovanje delegatov za skupni deželni občni zbor, ki je napovedan za 29. aprila. Po 9. členu statuta združenja ima vsak član na občnem zboru en sam glas, vendar lahko vsak s pooblastilom zastopa največ pet drugih članov.

ČLOVÉK IN ZEMLJA

VETERINARSTVO

Še vedno težave z umetnim osemenjevanjem

Zadeva z umetnim osemenjevanjem krav še vedno ni povsem urejena. Zivinozdravnika dr. Egon Malalan in dr. David Kocjancic sta sicer ponovno prevzela opravljanje te službe na Trzaskem, vendar pod določenimi pogoji, ki pa se do danes niso izpolnili. Zato je Kmečka zveza dala pobudo, ki so jo osvojile tudi druge kmetijske kategorije v odboru Trgovinske zbornice, za poseg pri predsedniku Trgovinske zbornice s prošnjo za prispevek za stroške, ki jih imata zivinozdravnika pri vsakem posegu.

V pismu, ki ga je Kmečka zveza s soglasjem ostalih stanovskih organizacij naslovila na predsednika Trgovinske zbornice, je rečeno, da so trzaski zivinoorejci resno zaskrbljeni za nadaljevanje te službe glede na to, da je težko dobiti veterinarja za to delo zaradi preskromnega povračila stroškov za opravljeno umetno osemenitev in sprico dejstva, da je na Trzaskem omejeno število krav za umetno osemenjevanje v primerjavi z drugimi realnostmi v deželi in v državi, da so naše kmetije majhne v povprečju z eno kravo in da se zato strošek za pot do zasebnih hlevov in za osemenitev ne more deliti na več posegov, temveč se nanasa na en sam poseg, kar seveda bistveno zmanjšuje operaterjev dohodek.

Veterinarji - pravi v pismu Kmečka zveza - so pripravljeni zagotoviti opravljanje umetnega osemenjevanja proti odškodnini 100 tisoč lir za vsak poseg, upoštevajoč prej navedena dejstva. Ta cena pa je nevzdržna za vsako zivinoorejko kmetijo in še toliko bolj za tako male kmetije, kot so naše na Trzaskem. Zato Kmečka zveza v svojem pismu meni, da bi bilo za zagotovitev te službe primerno prispevati k strošku za vsak poseg 50 tisoč lir, medtem ko bi ostalih 50 tisoč seveda plačal zivinoorejec. Glede na to, da se v trzaski pokrajini opravi letno povprečno 300 umetnih osemenitev, bi skupni izdatek znašal 15 milijonov lir. Na koncu pisma je se rečeno, da predlagatelji računajo, da bo Trgovinska zbornica, ki je vedno kazala razumevanje za zivinoorejki sektor ne glede na njegovo konsistenco, nasla pozitivno rešitev. (-en)

SADJARSTVO / NEKAJ NASVETOV ZA PRAVILNO RAVNANJE V SADOVNJAKU

Izreden pomen pravičnega opravevanja

Znano je, da semena in sadeži nastanejo iz razvoja določenih delov cveta, marsikdo pa ne ve, kako je ta proces zapleten in kako važno vlogo imajo pri tem čebele.

Da se cvet oplodi, mora na vrh pestiča pasti cvetni prah. Temu pravimo opravevanje. Iz cvetnega prahu se razvije mikroskopsko majhen poganjek, pelodov mesicek, ki prodre v notranjost pestiča in oplodi jajčno celico. Iz tega se razvije nov zarodek oz. seme.

V mnogih rastlinah so prasniki in pestič na istem cvetu. Tak cvet se imenuje dvospolni ali enodomni. Nekatere sadne vrste pa imajo ločene ženske in moške cvetove, ki so lahko na isti rastlini (oreh, leska) ali celo na različnih drevesih (aktinidija).

Sadna drevesa delimo dalje v samoplodne in nesamoplodne. Pri prvih se jajce oplodi s pelodom istega cveta oz. sorte. V to skupino sodita breskev in marelica, delno tudi oreh in sliva. Tipična sa-

moplodna vrsta je tudi vinska trta. Njeni cvetovi imajo majhne venčne liste, ki so med seboj povezani in nekako tvorijo zaprt prostor. Samooploditev je tako neizogibna. Med nesamoplodne vrste pa sodita npr. jabolana in hruška, ki se oprasita le s pomočjo različnih sort. V to skupino sodi tudi večina sort oljk, kot npr. italijanske sorte leccino, maurino, pendolino itd. Istrska belica pa je samoplodna sorta.

Da se izognemo slabi proizvodnji nesamoplodnih sort, zasadiamo v sadovnjak kako sorto, ki je kompatibilna z našo in ki je znana po veliki proizvodnji cvetnega prahu. Pri nasadu italijanskih sort oljk je taka npr. pendolino. Pri hruški je dobra oprasevalka viljamovka, pri slivi pa stanley. Glede jablane gre navesti, da je sorta stark dobra oprasevalka za sorto golden in obratno. Sorte oprasevalke moramo primerno porazdeliti v sadovnjak, upoštevajoč smer vetra. Lahko kako sorto tudi precepimo. Lahko tudi

narezemo nekaj vej dobre oprasevalke v času cvetenja in jih porazdelimo v sadovnjak. Nekatere samoplodne sorte bogatejšo obrodijo, če imajo v bližini različne sorte.

Brez opravevanja ni niti oplojevanja

Opravevanje je torej pri oplojevanju sadnih dreves bistvenega pomena. To se v naravi lahko zgodi na dva načina: s pomočjo vetra ali s pomočjo žuželk.

Rastline, ki se oprasijo s pomočjo vetra, imenujemo vetrocvetne rastline. Imajo zelo majhne cvetove, venčni listi so malo izraziti in brez posebnega vonja. Proizvajajo veliko cvetnega prahu, ki je zelo droben in lahek. Te rastline so npr. oljka, oreh in leska.

Zužkocvetne rastline pa so tiste, ki za oprasitev nujno potrebujejo žuželke. Da jih rastline čimbolj privlačijo, so cvetovi zelo opazni in relativno veliki, večkrat lepo dišijo in vsebujejo sladko tekočino ali nektar. Cvetni prah je

večji in je lepljiv. V to skupino sodijo jabolana, hruška, breskev, češnja in ostali kosčičari.

Najpomembnejšo vlogo imajo pri tem čebele. Poleg nektarja nabirajo po cvetovih cvetni prah, ki ga prenašajo v posebnih »koskih« na svojih taceh. Cvetni prah je beljakovinska osnova za razvoj čebelje zalege v panju in vir beljakovin pri pridelavi matičnega mlečka. Med čelbeljim letom se cvetni prah raznaša na druge cvetove in jih tako oprasuje. Zelo pomembno je dejstvo, da čebele ne zapustijo neke vrste, dokler ne obiščejo vseh cvetov. Čebele imamo za zelo delavne žuželke. Ob vsakem letu čebela obišče približno 70 cvetov. Če pomislimo, da v enem panju živi tisoč čebel, zlahka razumemo, kako važna je vloga čebele pri opravevanju sadnih dreves.

Kaj lahko storimo

Zelo priporočljivo je, da postavimo panj v cvetoči sadovnjak. Večkrat se za to do-

govorimo s kakim čebelarjem. Panj postavimo na sončen in nevetroven prostor takrat, ko cvetenje doseže 20 do 30 odstotkov. Cas, ki poteka od morebitnega zadnjega skropljenja do namestitve panja, mora biti čim daljši, da ne bi skropljenje škodilo žuželkam. Seveda strokovnjaki tudi strogo odsvetujejo skropljenje med cvetenjem. Panj pustimo v sadovnjaku, dokler venčni listi ne odpadejo. Zelo važna je namestitev čebel posebno pri aktinidiji, saj cvetovi tega sadeža niso dovolj privlačni za žuželke.

Poleg čebel so dobri oprasevalci tudi čmrlji (bombus). Naj omenimo se skupine žuželk eucera, osmia, xilocopa in andrena, ki skupaj s čebelami in čmrlji sodijo v rod hymenoptera.

Dobro opravevanje sadnih dreves je pogoj za bogato proizvodnjo. Če bomo upoštevali teh nekaj navodil in razumeli veliko vlogo, ki imajo pri tem žuželke, bomo zlahka dosegli zaželjeni cilj.

dr. Magda Sturman

Med cvetenjem ne uporabljamo škropil

Deželni odbornik za kmetijstvo Zoppolato je izdal odlok, objavljen v deželnem uradnem listu z dne 21.2. t.l., s katerim v času cvetenja tako lesnih kot travniških kultur, prepoveduje uporabo fitofarmaceutskih sredstev proti zajedalcem in drugim škodljivcem. Uporaba teh sredstev je dovoljena le v primeru nujnosti, če to ugotovijo opazovalnice za rastlinske bolezni v Gorici, Pordenonu, Trstu in Vidmu.

Uporaba fitofarmaceutskih sredstev v času cvetenja ogroža čebele in druge rilčkarje, ki opravljajo neobhodno potrebno oplojevanje. Za kršilce so predvidene stroge kazni. Nadzorstvo izvajajo pokrajinska nadzorništva za kmetijstvo.

Vodoravno: zvezdoslovka, Milan Kundera, edinost, otor, Dino, Aheron, EK, selen, SB, jin, Darko, kos, karavela, Atlanta, Tokaj, alokacija, AR, sprožilo, Le Bon, galeon, arijanka, ameba, as, Po-dravina, AN, Mars, jok, otočanka, Antares, Adi, ZE, Albanka, RI, volt, Nanking, Damask, Indore, Einar, IT, Per, Kajn, Enez, tragik, Inari, Aleš, reklo, Oljača, ol, liter, Velibor, um, Liza, Markos, intra-da, delegat, Asa, MH, ZA, far, Erato, Boris Kalin, rig, kas, Watson, vas, ČA, ave, IL, Dajan, šal, Osp, ime, upanje, RJ, Slavko Tihec, etika, tartan, park, arak.s

GLEDALIŠČA
SLOVENIJA

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM, tel.: 061/ 222-815

PODOBE TRENUTKOV

Tradicionalna prireditev na kateri se s svojimi gledališkimi deli predstavljajo srednjeolci ljubljanske regije.

V ponedeljek, 10. aprila, ob 19. uri: po motivih S. Gruma - UPORNIK, KD (Gimnazija Bežigrad). Ob 20. uri: H. Pinter - BIRTHDAY PARTY, SD (Gimnazija Ledina). V torek, 11. aprila, ob 19. uri: N. Celakovska - GO-SPOD K, KD (Gimnazija Vič). Ob 20. uri: R. Demarcy - LES VOYAGEURS ET LES OMBRES, SD (Gimnazija Poljane). V sredo, 14. aprila, ob 19. uri: J. Sterija Popović - JARA MESCANKA, KD (Dijaski dom Tabor). Ob 20. uri: W. J. Matjaz - DELOSTIK, SD (Srednja sola tiska in papirja).

V sredo, 12. aprila, ob 20. uri:
Gostovanje sarajevskega gledališča
Teater Amfiteater v egzilu - PROJEKT 3

Triptih, ki združuje tri različna gledališka besedila:
CISTE ROKE Kače Celanove,
KORAKE Samuela Becketta in
KASPARJA Petra Handkeja

SNG DRAMA, tel.: 061/ 221-511

V ponedeljek, 10. aprila, ob 19.30: T. Stoppard - AR-KADIJA. Razprodano! Predstava bo se v torek, 11. aprila, ob isti uri, za abonma dijaski 8 večerni in izven.

MALA DRAMA, tel.: 061/ 221-511

V torek, 11. aprila, ob 20. uri: F. Boyer - ALI BOG LA-JA? za izven.

MGL, tel.: 061/ 210-852

V ponedeljek, 10. aprila, ob 19.30: F. G. Lorca - YERMA, za abonma mladinski 1. V torek, 11. aprila, ob 19.30: T. Bernhard - PRED UPOKOJITVIJO, za abonma mladinski 4.

MALA SCENA MGL, tel.: 061/ 210-852

Predstava bo se v ponedeljek, 10. aprila, ob 22. uri, za izven.

Danes, 9. aprila, ob 20. uri:
L. Wilson - ZAŽGI!
premiera

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

Kulturni dom

Jutri, 10. t. m., ob 10. uri predstava J. Jurčiča-A. Inkreta »Deseti brat«. Ponovitev v torek, 11. t. m., ob 10. uri.

Gledališce Rossetti

Danes, 9. t.m., ob 16.00 (red prva nedelja) »Edipo« z Glaucom Maurijem in Robertom Sturno. Režija Glauco Mauri. V abonmaju: odrezek st. 10G (rumen).

V teku sta predprodaja vstopnic in rezervacije za predstave »Diciasette e quattro« (predstava 6V), »La frontiera« (predstava 4V) in »Otello« (predstava 10A) ter za muzi-

»Dolci vizi al foro« (izven abonmaja) v izvedbi gledališke skupine Compagnia della Rancia, ki bo na sporedu 11. in 12. aprila.

Urniki blagajne gledališča: 8.30-14.30 in 16.00-19.00 ob delavnikih (tel. 54331) in pri blagajni v Pasazi Protti (tel. 630063): 8.30-12.30 in 16.00-19.00.

KOROŠKA

GLOBASNICA

Farna dvorana- Danes, 9. t.m., ob 14.30 - Zaključek 23. globaskega kulturnega tedna. Premiera igre »Cevljar baron«. Sledi podelitev castnega članstva zaslužnim članom SKD Globasnica.

RADIŠE

Kulturni dom: danes, 9.t.m., ob 19.30 - Peter Turrini »Ta bori dan« - premiera. Igra domaca gled. skupina.

RAZNE PRIREDITVE
SLOVENIJA

LJUBLJANA

DRUSTVO SLOVENSkih PISATELJEV, Tomsiceva 12

V torek, 11. aprila, ob 20. uri: literarni večer IFIGENIJE ZAGORICNIK-SIMONOVIC in BORISA A. NOVAKA.

CANKARJEV DOM, tel.: 061/ 222-815

V ponedeljek, 10. aprila, ob 19. uri: okrogla mi-za na temo PROBLEMATIKA RAZVOJA PRE-BIVALSTVA SLOVENIJE. Sodelovali bodo: Vojka Sircelj, Nelka Vertot, Drago Cepar, Tomaž Banovec, Janez Malacič in Tone Kramberger (Sejna E3).

V torek, 11. aprila, ob 19. uri: pogovor KAJ JE DRŽAVA DOLŽNA VERSKI KULTURI IN UMETNOSTI. Nosilec pogovora bo MATIJA OGRIN, glavni in odgovorni urednik Tretjega dne (Sejna E3).

KLUB CD

V torek, 11. aprila, ob 19. uri: ETNOVECER - predavanje Slovenskega etnološkega društva o trznica pri nas in v svetu. Predavala bosta NE-NA ZIDOV in MATJAZ ZBONTAR.

SNG OPERA, tel.: 061/ 331-950

V ponedeljek, 10. aprila, ob 15. uri: J. Strauss ml. - NETOPIR. Razprodano!

V sredo, 12. aprila, ob 19. uri: G. Donizetti - LJUBE-ZENSKI NAPOJ, za red sreda.

SENTJAKOBSKO GLEDALISCE, tel.: 061/ 312-860

V sredo, 12. aprila, ob 19.30: D. Jovanović - ŽIVLJE-NJE POĐEZELJSKIH PLEJOJEV, za abonma premi-erski in izven. premiera. Predstava bo se v četrtek, 13. aprila, ob 17. uri, za abonma red U in izven.

LGL, tel.: 061/ 314-962
VELIKI ODER

V soboto, 15. aprila, ob 11. uri: M. Loboda - PEPEL-KA, za izven.

KULTURNICA, Zidovska steza 1

V četrtek, 13. aprila, ob 17. uri: B. Bojeto - GREMO K BABICI, za izven.

CRNUSKA DVORANA, Dunajska 367

Danes, 9. aprila, ob 11. uri: lutkovna predstava M. Jausnik - MEDENI MESEC.

CELJE

SLG, tel.: 063/ 25-332

V torek, 11. aprila, ob 16.30: W. Shakespeare - BENE-SKI TRGOVEC, predpremiera za abonma Sr. trgovska sola Celje. Predstava bo se v sredo, 12. aprila, ob 11. uri, za abonma Sr. frizerska, tekstilna, strojna sola I Celje in ob 17. uri, predpremiera za abonma 3. solski.

KOPER

GLEDALIŠCE KOPER, Verdijeva 3

V četrtek, 13. aprila, ob 20. uri: V. Moderndorfer - TRANSVESTITSKA SVATBA.

KRANJ

PGK, tel.: 064/ 222-681

V četrtek, 13. aprila, ob 19.30: J. Mortimer-B. Cooke - KADAR MACKE NI DOMA, za izven.

MARIBOR

SNG DRAMA, tel.: 062/ 221-206

Danes, 9. aprila, v Minoritih ob 20. uri: M. Vezovi-sek - JERMANOVO SEME, za abonente in izven.

SNG OPERA, tel.: 062/ 221-206

Danes, 9. aprila, stara dvorana ob 18. uri: S. Osterc - KROG S KREDO, za red opera in izven. Predstava bo se v torek, 11. aprila, ob 19.30, za red torek in izven.

V ponedeljek, 10. aprila, ob 19.30: G. Donizetti - LU-CIA DI LAMMERMOOR, za red studentski in izven.

Gledališce Cristallo - La Contrada

Jutri, 10. in v torek, 11. t. m., ob 10. uri mla-dinska igra »Gianni detto Burrasca«. Od 22. do 30. aprila gostovanje gledališke skupine Plexus T. iz Rima z delom Cliva Ex-tona »Twist«. Režija Ennio Coltorti. Nastopa Marco Columbro in Lauretta Masiero.

TRŽIČ

Obcinsko gledališce

V torek, 11. in v sredo, 12. aprila, ob 20.30 bo na sporedu komedija Eduarda De Filippa »Il contratto« v priredbi Luce De Filippo. Režija Bruno Garofalo.

»Ecco mormorar l'onde«: v torek, 11. t. m., ob 20.30 koncert Hesperion XX - Les voix humaines. Nastopa sopranistka Montserrat Figueras.

ŽELEZNA KAPLA

Farna dvorana: Danes, 9.t.m., ob 19.30 - Z. Petan »Poslednja vojna njegovega ve-ličanstva«, groteskna komedija.

ŠENTJAKOB V ROŽU

Regionalni center katoliške prosvete: da-nes, 9 t.m., ob 20.00 - Predavanje z diapo-zitivni J. Bucha »Bolgarija - križev pot slo-vanskega naroda«.

KUD FRANCE PRESEREN,

tel.: 061/ 332-288

V sredo, 12. aprila, ob 20. uri: MAJDA CERNIC - ISTENIC in ŠABINA Z. ZNIDARSIC - Zenske so lahko (samo) številke.

GRAD TIVOLI, Po turnom 3

V torek, 11. aprila, ob 19. uri: gost večera ALES JAN (režiser). Pogovor na temo: Slovenska ra-dijska kultura, Kultura Evrope 1995 bo vodila publicistka Rapa Suklje.

NARODNA GALERIJA, Puharjeva 9

V sredo, 12. aprila, ob 18. uri: predavanje ZLA-TICE HRIBAR - Moj oče Ivan Hribar.

CEKINOV GRAD, Celovska 23

V Muzeju novejšje zgodovine je do 20. aprila na ogled razstava BOB MARLEY: Pesmi svobode. V sklopu razstave bo v sredo, 12. aprila, ob 20. uri avdiiovizualno predavanje IGORJA FABJA-NA Jamajka - dezela Boba Marleya.

LGL, tel.: 061/ 314-962

VELIKI ODER

V četrtek, 13. aprila, ob 20. uri: VECER POEZIJE LILY NOVI, premiera, za izven.

GLASBA
SLOVENIJA

LJUBLJANA

KLUB CD, tel.: 061/ 176 72 28

Danes, 9. aprila, ob 21. uri: koncert skupine MATO GROSSO - BRAZIL. V sredo, 12. aprila, ob 21. uri: FISH, HEADS & RICE (ZDA).

CANKARJEV DOM, tel.: 061/ 222-815

V ponedeljek, 10. aprila, ob 19.30: OR-GELSKI KONCERT.

Nastopata:

THOMAS DANIEL SCHLEE, orgle

(na sliki) in IVAN URBAN, bas

Program: Couperin, Monteverdi, Franck, Liszt,

Schlee, Dvorak, Langlais.

SLOVENSKA FILHARMONIJA,

tel.: 061/ 226-544

Danes, 9. aprila, ob 11. uri: nedeljska mati-neja: »posvečeno J. Haydn« KOMORNI OR-KESTER SLOVENICUM. V torek, 11. aprila, ob 19.30: koncert IRENE PAHOR (viola da gamba) in IRENE KOLAR (cembalo).

NOVA GORICA

KD NOVA GORICA

V ponedeljek, 10. aprila, ob 20.30: koncert SLOVENSKEGA KOMORNEGA ZBORA

PORTOROŽ

AVDITORIJ, tel.: 066/ 746-610

V ponedeljek, 10. aprila, ob 19. uri: koncert ko-mornega orkestra SALZBURGER RESIDENZ-SOLISTEN.

RAZSTAVE
SLOVENIJA

LJUBLJANA

MODERNA GALERIJA, Cankarjeva 15
Ambientalna postavitev MARKA A. KO-VACICA z naslovom Laterna magica je na ogled do 7. maja.

MESTNA GALERIJA, Mestni trg 5
Razstava slik in instalacij TOMASA HO-KEJA in ARMINA GUERINA je na ogled do 23. aprila.

GALERIJA COMMERCE,

Einspielerjeva 6

Razstava slik JOZE PETERNELJ MAUSER in keramičnih skulptur EDE ZIBRAT je na ogled do 21. aprila.

GALERIJA ILIRIJA, Trzaska 40

Razstava slik ALENKE GERLOVIC je na ogled do 20. aprila.

GALERIJA KRKA, Dunajska 65

Pregleda razstava slikarskih in kiparskih stvaritev slovenskih zdravnikov in zobozdravnikov je na ogled do 22. maja.

JAKOPIČEVA GALERIJA, Slovenska 9

Razstava SODOBNA HRVASKA KERAMI-KA je na ogled do 20. aprila.

VODNIKOVA DOMACIJA,

Vodnikova 65

Razstava RUDIJA SIMCICA je na ogled do 2. maja.

BREŽICE

POSAVSKI MUZEJ BREŽICE

Razstava Poetika ego transformacij VOJKA POGACARJA je na ogled do 2. maja.

CELJE

GALERIJA SODOBNE

UMETNOSTI CELJE

Razstava MAKSIMA SEDEJA 1909-1974 RETROSPEKTIVA je na ogled do 28. aprila.

DOMŽALE

LIKOVNO RAZSTAVISCE DOMŽALE

Razstava NATASE RIBIC-STEFANEC je na ogled do 19. aprila.

GRAD KROMBERG

Razstava VINARSKE PODOBE - kletarstvo od sredine 19. do začetka 20. stoletja.

JESENICE

KOSOVA GRASCINA, Titova 64

Razstava grafik HAMIDA TAHIRJA je na ogled do 6. maja.

KAMNIK

RAZSTAVISCE VERONIKA, Japljeva 2

Razstava del LOJZETA KALINSKA je na ogled do 23. aprila.

PIRAN

MESTNA GALERIJA PIRAN,

Tatinijev trg 3

Retrospektivna razstava RIKA DEBE-NJAKA je na ogled do 28. maja.

Rik Debenjak, CIGANKA, 1936

SEŽANA

GALERIJA K LIPICA

Razstava FRANCA SLANE.

ŠKOFJA LOKA

LOSKI MUZEJ - GALERIJA,

Grajska pot 13

Razstava slik KLARE JENKO in BARBARE DEMSAR.

TRŽIČ

PAVILJON NOB

Razstava FERDA MAYERJA je na ogled do 5. maja.

VIPAVA

DUKA, Gradiska 9

Razstava del JOZETA TISNIKARJA.

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

Palaca Costanzi: do 17.4. je na ogled razstava »Slovenska kultura v Trstu«. Urnik: od 10.00 do 12.30 in od 16.00 do 19.30.

Muzej judovske skupnosti »Carlo in Vera Wagner« (Ul. Monte 5): do 17.4. »Sveta dezela v antični topografiji«. Urnik: torek, sredo 16-20, četrtek, petek 10-13, ob nedeljah pa dopoldne in popoldne.

Galerija Rettori Tribbio: razstavlja slikar Ottavio Bomben.

Art Light Hall: na ogled je razstava skulptur Gior-gia Schumann.

Galerija Cartesius: do 20. t. m. razstavlja slikar in kipar Ugo Carrà.

Galerija Torbandena: na ogled je razstava slikarja Eda Murtica.

Sedež letoviscarske ustanove (Ul. S. Nicolò 20 - 3. nad): do 14. t. m. je na ogled razstava Ferruccia Berninija »Chartae«.

Gledališce Miela

V sredo, 12. t.m., ob 18.00 - odprte razstave foto-grafske maxi povečav »Jeruzalem iz višine«. Raz-stava bo na ogled do 20. t.m. s sledečim urnikom: od 11.00 do 13.00 in od 17.00-19.00.

GORICA

Galerija Kulturnega doma: do 20. t.m., je na ogled razstava kiparke Matejke Bellè.

Galerija Katoliške knjigarne: na ogled je raz-stava Janeza Kovacića.

Galerija Kina Vittoria: do 12. t. m. je na ogled razstava »1896-1918: Kinematograf v Gorici«.

KOROŠKA

CELOVEC

Dezelna galerija: do 30.4. razstavlja Marie Lassnig.

SMIHEL NAD PLIBERKOM

Tovarna Knecht: na ogled je razstava Hel-muta Blazeja.

BELJAK

Galerija Freihausgasse: razstava del Marjeti-ce Potrc, riba Marca Pogačnika in skulptur Egona Ubina.

GLOBASNICA

Posojilnica: do 9.4. razstavlja Ivan Klarič.

V Dolenjskem

muzeju

v Novem mestu

je na ogled

razstava

PEČATNIKI

NOVEGA MESTA

GLASBA

FJK

TRST

Glasbena matica - Koncert-na abonmajska sezona 1994/95

Stolnica sv. Justa: V petek, 21. t. m., ob 20.30 zadnji, 8. abonmajske koncert: Nastopil bo Giancarlo Parodi (org-le). Na programu Viozzi, Zardini, Mascagni in Sofia-nopulo.

Gledališce Verdi - Dvorana

Tripcovich
Operna in baletna sezona 1994-95

Danes, 9. t. m., ob 16. uri (red D) ponovitev predstava za C.W. Gluckove »Orfeo ed Euridice«. Dirigent Peter Maag.

Ponovitev v torek, 11. t.m., ob 20. uri (red B); v sredo, 12. t.m., ob 20. uri (red C); v petek, 14. t.m., ob 20. uri (red L).

Prodaja vstopnic in rezerva-cije pri blagajni dvorane Tripcovich (urnik: 9-12/16-19 - zaprto ob ponedeljkih)

Gledališce Rossetti

Trzasko koncertno drustvo:

Jutri, 10. t. m., ob 20.30 kon-cert Les Musiciens du Lou-vre.

Avditorij Muzeja Revoltella

Nedeljski koncerti: Danes, 9.t.m., ob 11.00 - Koncert komornega orkestra gleda-lišča Verdi. Dirigent Igor Tercon.

V sredo, 12. t. m., ob 18. uri »Srečanje z...« baritonom Paolom Rumetzem.

Pivovarna Forst

V četrtek, 13. t.m., ob 21.00 bo na sporedu drugo polfi-nalno srečanje tržaskih pok-rajinskih avtorjev .

GORICA

Komorna dvorana SCGV (Drevored XX sept. 85)

Jutri, 10. t. m., ob 20.30 »Tam gor je moja vas«, ljud-ske pesmi beneskih dolin.

NOGOMET / V DERBIJU MEDDEŽELNE LIGE

Pro Gorizia iztrgala točko Triestini že po izteku tekme

Tržačani so ob koncu očitno zaspali in dovolili Goričanom, da so v 93. minuti izenačili izid - Treviso se je z zmago približal na eno samo točko

Pro Gorizia - Triestina
2:2 (1:1)

PRO GORIZIA: Ottocento (v 1. Michelutti), Costantini, Trinco (v 13. Caltafamo), Grillo, Trinca, Di Benedetto, Buttinelli, Tragoni (v 79. Izzo), Giulieni, Vascotto, Rossi.

TRIESTINA: Barbato (v 1. Azzalini), Birtig, Incitti, Zanvettor, Zocchi, Tiberio (v 71. Brescini), Polmonari, Pavanel, Marzi, Intartaglia (v 25. Iacono), Marsich.

SODNIK: Dondarini iz Bologne.

GLEDALCEV: 2.700

STRELCI: v 15. in 84. Marzi, v 43. Vascotto, v 93. Rossi.

Dve naivni napaki tržaskе obrambe sta botrovali rezultatu včerajšnje tekme med Pro Gorizijo in Triestino, ki sta si pred polnimi tribunami stadiona na Rojcah razdelili izkupiček. Neodločen izid seveda bolj odgovarja domaćinom, medtem ko bi izgubljena točka lahko imela za Tržačane nepredvidljive posledice v končnem obračunu s Trevisom, ki je po včerajšnji zmagi zmanjšal zaostanek na lestvici na eno samo točko.

Deželni derbi se je pričel v znamenju premoci Triestine, ki je takoj prevzela pobudo in v 15. minuti prešla v vodstvo. Zogo je na robu kazenskega prostora prestregel Pavanel ter streljal proti vratom, Michelutti je sicer zogo odbil, vendar le do Marzija, ki je z neposredne blazine zadell v črno. Razpoloženi tržaski napadalec je minuto kasneje izpeljal odlično samostojno akcijo po desni strani ter z ugodnega položaja resno zaposlil domačega vratarja. Goricani so presli iz conske na obrambo mož moža ter tako vsaj delno zajezili nevarne prodore gostov. Igra se je tako ustalila na sredi-

ni igrišča brez omembe vrednih akcij. V končnici polcasa pa je v tržaski obrambi nekaj zaskripalo in v 42. minuti se je Giulieni znesel popolnoma sam pred Azzaliniem, ki pa je strel čudežno odbil v kot. Po kotu se je do zoge dokopal Vascotto, nemoteno prodrl v kazenski prostor in z diagonalnim strelom izenačil.

V nadaljevanju je Triestina zopet zagospodarila na igrišču ter stisnila nasprotnika v njegov kazenski prostor. Kapetan Marsich si je ustvaril dve lepi priložnosti, bil pa je nečuten. Igra je postala tudi nekoliko bolj trda, odlični sodnik pa je z rumenimi kartoni kaj kmalu vzpostavil red med igralci. Tržaski trener Pezzato je v sredini polcasa ojačil napad z Bresciniem, ki je kaj kmalu postal trn v peti goriske obrambe. Prav Brescini je v 84. min. nezadržno prodrl po desni strani ter z natančnim predložkom v sredino omogočil Marziju, da se je vdrugič vpisal med strelce. »Tekme je konec« so nekoliko razočarano komentirali navijači goriske ekipe in začeli zapuščati stadion. Ko je kazalec ure že krepko presel regularni čas, je privrženec Triestine, ki so s prepevanjem ter vihranjem zastav že proslavljali zmago svoje ekipe, doletela prava hladna prha. Kolektivno spanje celotne tržaskе obrambe je omogočilo Rossiju, da se je neoviran znesel v kazenskem prostoru ter povsem nenevaren predložek z desne strani kronal z nepričakovanim zadetkom.

Igralci Pro Gorizije so ob trikratnem sodniškem zvizgu z objemanjem dali soka svojemu veselju, medtem ko so Tržačani z rokami v laseh potrti zapuščali igrišče.

(W.B.)

OSTALI IZIDI: Schio - Miranese 0:1, Bassano - Pievigina 0:0, Caerano - Rovereto 1:0, Treviso - Montebelluna 3:1, Arco - Luparense 1:0, Sanvite - Bolzano 0:3, Legnano - Donada 1:0, Arzignano - Seveglia 2:2.

VRSTNI RED: Triestina 48, Treviso 47, Bolzano 37, Legnano 36, Caerano in Miranese 34, Arzignano 33, Luparense 30, Seveglia in Bassano 28, Sanvite 27, Pro Gorizia 26, Montebelluna, Arco in Pievigina 25, Donada 22, Schio 19, Rovereto 16.

PRIHODNJE KOLO: Seveglia - Schio, Triestina - Bassano, Pievigina - Caerano, Miranese - pro Gorizia, Rovereto - Treviso, Montebelluna - Arco, Luparense - Sanvite, Bolzano - Legnano, Donada - Arzignano.

Na sliki (Foto Studio Reportage): posnetek z včerajšnje derbija v Gorici.

ODBOJKA / FINALE KONČNICE SLOVENSKEGA PRVENSTVA

Salonit drugič zapored slovenski prvak

Kanalci so za osvojitve naslova proti Vigrosu Pomurje potrebovali le dve tekmi

Vigros Pomurje - Salonit 1:3 (15:11, 10:15, 5:15, 2:15)

VIGROS POMURJE: Vuković, Kempa, Fujs, Topovšek, Novak, Marič, D. Poredos, Kerec, Prša, Bacvič.

SALONIT: Urnaut, Munih, M. Jerončič, Berlot, Sirk, G. Jerončič, Šimuncič, Miklavc, Sladnjev, Vidic.

Potem ko so odbojkarji Salonita prvo finalno tekmo letošnjega prvenstva proti Vigrosu Pomurju v Novi Gorici dobili s 3:0, so nekateri Pomurci po tihem pričakovali, da se bo povratna tekma tako kot v razigravanju morebiti spet končala z zmago gostiteljev in da bodo Kanalci naslov prvaka raje proslavili po tretji tekmi doma.

Toda na igrišču ni prišlo do nobenega presenečenja, saj so Kanalci tako močno mostvo, da so se Pomurci morali zadovoljiti s častnim porazom. Gostitelji so igrali odlično le v prvem nizu, ki so ga tudi dobili, in le delno v drugem, ko so vodili s 7:4 in 9:6, a so ga na koncu izgubili. V zadnjih dveh nizih je bilo na igrišču samo eno mostvo in kakšnih sto navijačev iz Nove Gorice je lahko uživalo v igri svojih ljubljencev. Po drugi strani so odbojkarji Vigros Pomurja igrali pod pričakovanji in razočarali večino svojih navijačev, ki so na koncu vseeno toplo pozdravili novega (starega) državnega prvaka, odbojkarje Salonita iz Kanala.

Dragutin Šuker, trener Salonita

je po tekmi dejal: »Zasluzeno smo osvojili državno prvenstvo in to smo pokazali tudi gledalcem v Murski Soboti, ki znajo ceniti dobro odbojko. Pokazali smo, da smo ekipa za visoke desezke.«

Mijo Vuković, trener in kapetan Vigros Pomurje: »Moram priznati, da je zmagala boljša ekipa. V prvih nizih smo poskušali vse, da bi morebiti presenetili izkusene Kanalce, kar nam ni uspelo. Pokazalo se je namreč, da ekipi se vedno manjkajo izkušnje za zahtevnejše tekme. Škoda, daso se nekateri moji igralci v zadnjih dveh nizih tako hitro predali. Ne preostane mi nič drugega, kot da čestitam kolegu Šukerju in njegovim igralcem, ki so bile se lani moji soigralci.« (O.B.)

DOMAČI ŠPORT

Danes

Nedelja, 9. aprila 1995

ODBOJKA

1. ZENSKA DIVIZIJA
11.00 na Opcinah: Sloga - Prevenire
2. ZENSKA DIVIZIJA
11.00 v Repnu: Sloga B - Sant'Andrea
NARASCAJNICE
9.30 v Repnu: Sloga A - Ricreatori

NOGOMET

NARASCAJNIKI
10.30 v Trzinu: Aris San Polo - Mladost; 10.30 v Bazovici: Zarja Adriaimpex - Junior Aurisina
NAJMLAJSI
10.00 v Trstu: San Sergio - Bor Farco
ZACETNIKI
10.30 v Sovodnjah: Sovodnje - Natisone

KOSARKA

C2 LIGA
17.30 v Gorici, Arte - Dom Agorest
DECKI
11.00 v Brisckih, dom Ervatti: Jadran Farco - Dom Unitecno; 11.00 v Ronkah: Acli - Bor Ediauto; 11.45 v Trstu, Istrska ulica: Don Bosco A - Sokol

Obvestila

SK BRDINA
sporoča, da vpisuje za smučanje v Franciji do 10. aprila na sedežu kluba, Proseška ul. 131 na Opcinah vsak ponedeljek od 19. do 21. ure ali na tel. st. 224205 (Neno).

ROKOMET / ROKOMETAIŠICE KRASA TRIMAC SO PRVENSTVO C LIGE KONČALE NA 4. MESTU

Trener Žiberna: »Za boljše rezultate bi bilo treba marsikaj spremeniti«

Tekmovalni naporji so mimo tudi za Krasove rokometasice (na sliki), ki so prvenstvo C lige zaključile na 4. mestu.

Kaj o minuli sezoni meni trener Jani Žiberna?

»S končno uvrstitvijo sem glede na glede na dane okoliščine zadovoljen, vendar bi lahko bili rezultati tudi boljši. Mislim, da bi z večjo zavzetostjo na treningih in borbenostjo na nekaterih tekmah lahko imeli na koncu šest točk več, kar bi pomenilo, da bi bržkone zasedli drugo mesto. Tudi prisotnost na treningih (68-odstotna) bi morala biti boljša.«

Kako pa v naslednji sezoni?

»S tem v zvezi si se nismo postavili kakega točnega cilja, ker ne ve-

mo, če bomo tudi v prihodnjem prvenstvu igrali v C ligi. Govori se namreč, da bo rokometna zveza ustvarila enotno prvenstvo B lige. V tem primeru bo treba jemati v postev daljša gostovanja in torej večje finančne stroške. Igralke bodo prav tako morale prispevati svoj delež, to se pravi podrejanje osebnih želja in kakega zabavnega večera kolektivu in večjemu številu treningov. Za zahtevnejše prvenstvo bi vsekakor bili potrebni tudi dve novi res solidni novi igralci. Nemajhen problem je tudi pomanjkanje zaledja: v ta namen nameravamo poleti prirediti rokometno solo, ne samo za kritje trenutnih potreb, temveč tudi za kontinuiteto rokometu pri Krasu.«

Za rokomet v Trstu ni pretiranega zanimanja, kljub temu, da imamo močno ekipo (Principe), ki bi lahko bila odlično reklamno sredstvo. Kako to?

»Točne razloge je

težko ugotoviti, verjetno je Principe precej izolirana enota. Drugod po Italiji se je recimo nivo rokometu v zadnjih 6-7 letih močno dvignil. Vsekakor mislim, da ima rokomet premalo prosto-

ra v medijih, v zamejstvu pa zanj ni večje pozornosti na solah, kjer ima, kolikor poznam položaj, levi delež odbojka. Pod trenutnimi pogoji bodočnost vsekakor ne more biti rožnata.« (dk)

FORMULA 1 / DANES VELIKA NAGRADA ARGENTINE V BUENOS AIRESU

David Coulthard najhitrejši Ob njem v prvi vrsti še D. Hill

24-letni Škot bo prvič štartal iz najugodnejšega položaja - Schumacher se je v zadnji minuti treninga z devetega prebil na tretje mesto

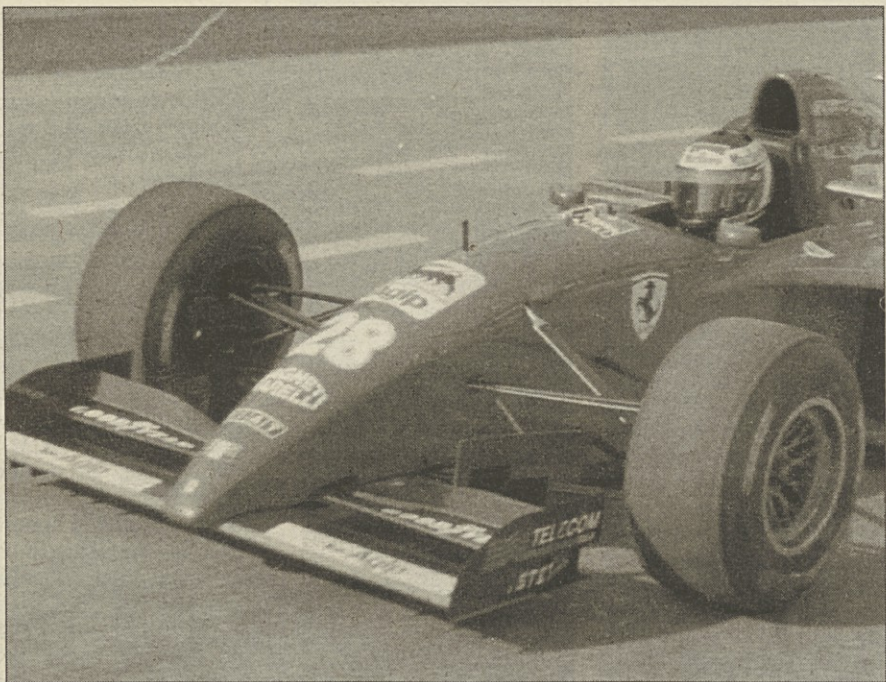
BUENOS AIRES - Zadnji trening dirkačev formule 1 za veliko nagrado Argentine je bil zelo napet. Potem ko se zaradi močnega naliva 52 minut na 4.2 km dolgi progi ni zgodilo skoraj nič, se je v zadnjih osmih minutah vrstni red posteno premešal. Damon Hill je tedaj z williams-renaultom s prvega mesta spodrinil svojega mostvenega kolega Davida Coultharda.

Devetdeset sekund pred koncem treninga si je 24-letni Coulthard s časom 1:53.241 prvič v karieri zagotovil najboljši startni položaj. Škot je tako Hilla potisnil na drugo mesto. Tudi svetovni prvak Michael Schumacher se je v zadnji minuti minuti z devetega mesta prebil na tretje. Nemec je z benettonom prehitel se Eddieja Irvina in je bil po treningu ze bolj optimističen kot v pétek: »Deveto mesto bi pomenilo ze velik zaostanek, se zlasti na tej progi, kjer se lahko prehitava samo na enem mestu.« Mika Häkkinen je z mclaren-mercededom pristal na petem mestu, kar je vodja Mercedesovega moštva Norbert Haug ocenil kot nadaljnjo izboljšavo v primerjavi z obetavnim začetkom sezone v Braziliji. Danes naj bi po vremenskih napovedih končno posijalo sonce.

Na dopoldanskem prostem treningu je Schumacher dokazal, da je na suhem zelo hiter. Svetovni prvak je s časom 1:31.376 prehitel Hilla in Coultharda. Kljub temu je vsak lahko videl, kako se je Nemec mučil, da je dirkalnik obdržal na stezi, enkrat pa se je tudi zavrtel.

Startni vrstni red - 1. vr-

sta: 1. Coulthard (VB, williams-renault) 1:53.241 (135.396 km/h), 2. Hill (VB, williams-renault) 1:54.057; 2. vrsta: 3. Schumacher (Nem, benetton-renault) 1:54.272, 4. Irvine (VB, jordan-peugeot) 1:54.381; 3. vrsta: 5. Häkkinen (Fin, mclaren-mercedes) 1:54.529, 6. Alesi (Fra, ferrari) 1:54.637; 4. vrsta: 7. Salo (Fin, tyrrell-yamaha) 1:54.757, 8. Berger (Avt, ferrari) 1:55.276; 5. vrsta: 9. Frentzen (Nem, sauber-ford) 1:55.583, 10. Barrichello (Bra, jordan-peugeot) 1:56.114; 6. vrsta: 11. Herbert (VB, benetton-renault) 1:57.068, 12. Morbidelli (Ita, arrows-hart) 1:57.092; 7. vrsta: 13. Badoer (Ita, minardi-ford) 1:57.167, 14. Verstappen (Niz, simtek-ford) 1:57.231; itd.(J. M.)

Gerhard Berger (Ferrari) bo danes štartal iz četrte vrste (Telefoto AP)

NOGOMET / DANES V ITALIJANSKI A LIGI

Osrednji srečanja v Turinu in Parmi

Mestni derbi Juventus - Torino, v Parmi pa bo gostoval Milan - Vroče tudi v Neaplju

TURIN - Po »vročem« in dokaj uspešnem tednu za italijanske ekipe v treh evropskih klubskih pokalih bo danes 26. kolo v italijanski nogometni A ligi.

V središču pozornosti tega kola bo gotovo mestni derbi v Turinu, kjer bo vodilni Juventus igral proti Torinu. Moštvo trenerja Lippija, ki ima kar 9 točk več kot drugouvrščena Parma, bi se verjetno zadovoljilo tudi s točko, toda mestni derbi ima poseben čar in premagati mestne tekmece je vselej »spodbudno«. Se posebnost motivirani pa so nogometasi Torina, ki se borijo za mesto v pokalu Uefa.

Drugi derbi tega kola bo v Parmi, kjer bo domače moštvo, ki je med tednom v pokalu UEFA poskrbelo za pravi podvig, igralo

proti Milanu, ki je prav tako, čeprav srečno, slavil v pokalu prvakov v Parizu.

Obe ekipi bosta nastopili v precej okrnjenih psotavah. Pri Parmi bodo gotovo odsotni Brolin, ki pa je ze zacel s treningi, Sensini in Apolloni. Pri Milanu ne bo izključenega Bobana, poskodovani pa so se: Di Canio, Stroppa, Eranio, Albertini in Maldini. Tudi Simone se ni povsem nared. Sicer pa Milan gotovo nima težav s številom igralcev. Capello bo odsotne zamenjal z Donadonijem, Lentinijem in Massarom.

Poleg teh dveh srečanj bo gotovo zanimiv tudi obracun v Neaplju, kjer bo moštvo trenerja Boškova igralo proti Romi. Če trener Napolija Boškov nima težav s

postavo, jih ima trener Rome Mazzone na pretek. Statuto in Carboni sta namreč izključena, Fonseca pa je poskodovan. Napoli ima torej spet možnost, da vknjiži novi točki in se se bolj pomakne na varnejša mesta na lestvici.

V Milanu je danes Inter favorit proti Genoi, ki pa se na vse kriplje bori za obstanek v ligi. Enako velja tudi za Cremonese, ki bo gostoval v Genovi, kjer ga caka Sampdoria, ki zadnje case preživlja hudo krizo in si bo torej skušala cimprej opomoči.

DANASNI SPORED (16.00): Bari - Fiorentina, Brescia - Padova, Cagliari - Foggia (20.30), Inter - Genoa, Juventus - Torino, Lazio - Reggiana, Napoli - Roma, Parma - Milan, Sampdoria - Cremonese.

NOVICE

Najboljši se boji dirke Pariz-Roubaix

PARIZ - Kolesarji bodo danes imeli tretjo letosnjo preizkušnjo za svetovni pokal. Na sporedu bo kraljica klasičnih dirk, dirka Pariz-Roubaix. Ta 266.5 kilometra dolga dirka je najtežja klasična dirka, ki vzbuja strah in spoštovanje pri vseh tekmovalcih. Zaradi zahtevnosti in nevarnosti na progi se je najboljši tekmovalci izogibajo. Letos so se nastopu zaradi bojazni, da ne bi padli in se poskodovali, odrekli skoraj vsi od prvih desetih na svetovni kolesarski lestvici. Tako ne bo Svicarjev Tonyja Romingerja, Alexa Zülleja in Pascala Richarda, Italijana Maurizia Fondriesta, Spanca Miguela Induraina, Rusa Jevgenija Berzina in najuspešnejšega kolesarja v letošnji sezoni Francoza Laurenta Jalaberta. Nekaj casa je kazalo, da ne bo nastopil tudi zmagovalac druge dirke za svetovni pokal, dirke po Flandriji, Johan Museeuw, ki se je v sredo poskodoval na dirki Gand-Wevelgem. Skupaj se z nekaterimi kolesarji se je zaletel v avtomobil, poskodba pa očitno ni bila huda, tako da bo Belgijec vendarle nastopil. Manj sreče je imel odlični Italijan Franco Ballerini, ki je v isti nesreči dobil hujšo poskodbo in ga v Parizu ne bo. Največji favorit za zmago je lanski zmagovalac te dirke, Moldavec z ruskim potnim listom Andrej Cmil, ki mu odgovarjajo dirke, ki vevinoma potekajo po tlakovanih cestiscih.

Cruyff ostaja na kmilu Barcelone

BARCELONA (dpa) - Johan Cruyff bo tudi v prihodnji sezoni trener španske Barcelone. Nizozemec je po sestanku z vodstvom moštva novinarjem sam sporocil svojo odločitev in tako prekinil uganjanja o svojem nadaljnjem delu. Po pristanku Cruyffa bosta klub poleti zanesljivo zapustila Bolgar Stojckov in Romun Hagi. Vpraskljivo pa je tudi nadaljnje igranje vratarja Lopeteguija in igralcev Kornejeva, Beguiristaina, Eusebia in Eschaicha. Zanesljiva okrepitev je zaenkrat le Portugalec Luis Figo, ki trenutno nastopa za lizbonski Sporting. Cruyff se zanima tudi za bosanskega igralca Kodra, vendar je njegova cena - gre za okoli 8 milijonov mark - za vodstvo Barcelone previsoka.

Rominger v vodstvu, Jalabert peti

PARIZ (STA/AFP) - Svicar Tony Rominger ima tudi na najnovejši kolesarski jakostni lestvici lepo prednost pred Spancem Miguelom Indurainom in Italijanom Claudiom Chiappuccijem. Na lestvici, ki jo objavlja Mednarodna kolesarska zveza, je izmed vodilnih najbolj napredoval Francoz Laurent Jalabert, ki se je z 8. prebil na 5. mesto.

Lestvica: 1. Rominger (Svi) 2123 točk, 2. Indurain (Spa) 1836, 3. Chiappucci (Ita) 1660, 4. Berzin (Rus) 1374, 5. Jalabert (Fra) 1291, 6. Fondriest (Ita) 1286, 7. Museeuw (Bel) 1181, 8. Richard (Svi) 1120, 9. Zülle (Svi) 989, 10. Cmil (Rus) 934, 11. Bortolami (Ita) 927, 12. Jekimov (Rus) 880, 13. Casagrande (Ita) 874, 14. Sörensen (Dan) 861, 15. Abdulaparov (Uzb) 835, 16. De las Cuevas (Fra) 831, 17. Bugno (Ita) 770, 18. Furlan (Ita) 725, 19. Virenque (Fra) 707, 20. Sciandri (Ita) 704, 21. Nissen (Bel) 698, 22. Ugrumov (Rus) 691, 23. Della Santa (Ita) 675, 24. Ludwig (Nem) 675, 25. Pantani (Ita) 625.

ODBOJKA / POLFINALE KONČNICE V ITALIJI

Daytona in Sisley na pragu finala

Daytona Las Modena - Alpitour Tracuno 3:1 (8:15, 15:2, 15:6, 15:6)

DAYTONA: Babini, Olikhver (3+12), Vullo (3+4), Bracci (9+20), Van De Goor (6+14), Cantagalli (9+21), Cuminetti (9+21), Franceschelli, Laraia, Paccagnella, Tagliatti, Dall' Olio.

ALPITOUR: Ganev (12+13), Petrelli (0+1), Stelmach (4+17), De Giorgi (1+4), Papi (2+15), Galli (4+11), Lucchetta (2+11), Mantoan (0+0), Bertini, Milone, Oglino, Mastrangelo.

Sodnika: Di Giuseppe in Troia iz Salerno.

Trajanje setov: 29, 23, 34 in 25 minut; zgrešeni servisi: Daytona 35, Alpitour 18; gledalcev: 2.208.

Daytona Las po dveh polfinalnih srečanjih končnice za naslov italijanskega odbojarskega prvaka vodi že z 2:0 in za uvrstitev v finale potrebuje samo še eno zmago, ki jo bo skušala doseči že na tretjem srečanju v sredo v Cuneu. Alpitour je bil včeraj »v igri« samo prvi set, ki ga je tudi zanesljivo dobil. Lucchetta in soigralci so zaigrali zelo dobro v obrambi, v napadu pa so brez težav prebijali blok Dayton. Toda v drugem setu se je slika na igrišču po-

polnoma spremenila. Daytona Las je zaigrala mnogo bolje in za goste iz Cuneu ni bilo več pomoči. Ekipa iz Modena je bila boljša v vseh elementih, Marco Bracci in Luca Cantagalli pa sta bila v napadu neustavljiva. Alpitour je slabo sprejemal, zato je imel podajac De Giorgi veliko težav pri organizaciji napada. Samo Ljubo Ganev je s svojimi »topovskimi« servisi uspel nekajkrat spraviti domačine v težave. Statistični podatki (60% uspešnost napadu, 62% v sprejemu, šest asov in 20 blokov) dovolj zgovorno pričajo o dobri igri Dayton.

Srečanje v Modeni pa je bilo zanimivo še po nečem. Sodnika Di Giuseppe in Troia sta imela namreč posebna aparata, s katerima so jima med tekmo merili srčni utrip. Gre za akcijo zdravstvene komisije Italijanske odbojarske zveze, ki pripravlja studijo o zdravstvenem stanju italijanskih odbojarskih sodnikov.

Včeraj zvečer sta se v Ravenni pomerila tudi Edilcuoghi in Sisley iz Trevisa. Ekipa iz Trevisa je slavila s 3:1 (4:15, 15:4, 15:6, 15:12 in tako v zmagah vodi z 2:0. Tretja tekma bo v sredo v Trevisu, kjer je Sisley izrazit favorit.

KOŠARKA / PRVENSTVO NBA

Bullsi vedno bližji petemu mestu

CHICAGO - Z zmago proti Clevelandu so Bullsi opravili velik korak na poti do petega mesta Vzhodne skupine, saj imajo sedaj dve zmagi prednosti prav pred Clevelandom. Presenetljivih izidov ne manjka, saj je Orlando zgubil v Detroitu, Houston pa v Portlandu. »Big match« dneva se je zaključil z uspehom Lakersov nad Jazzi. San Antonio je v Sacramentu zmagal že trinajstic zapored, kljub temu da že deset tekem igra brez Dennisa Rodmana. Tako so Spursi prehiteli vse ostale in drziyo tudi rekord v ligi. Houston se šest tekem igra brez obolelih Olajuwona in Maxwella, brez njiju pa so Rocketsi slavili le dvakrat.

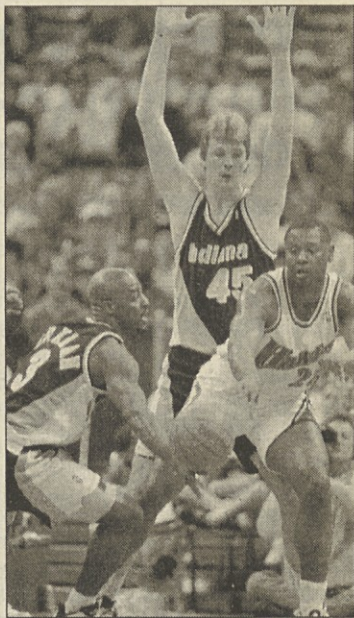
IZIDI - četrtak: Washington - Phoenix

123:127 (Webber 29; Barkley 25, Person 22), Denver - Seattle 100:106 (Rauf 29; Schrempf 27), Golden State - Houston 102:110 (Legler 24; Drexler 40), Sacramento - San Antonio 94:96 (Richmond 24; D.Robinson 29); petek: Chicago - Cleveland 97:88 (Jordan 28, Pippen 25, Kukoc 19; Phillips 22), Lakers - Utah 113:90 (Ceballos 26, Van Exel 23; K.Malone 17), Portland - Houston 127:109 (Strickland 27, C.Robinson 25; Cassel 31, Drexler 24), Detroit - Orlando 104:94 (Houston 25, G.Hill 21; O'Neal 31 - 5:16 pm), Boston - Philadelphia 91:81 (D.Wilkins 31, Douglas 19, Radja 16 skokov; Barros 27), Washington - Charlotte 93:98 (Webber 23; Mourning 25,

L.Johnson 22), Atlanta - Indiana 102:90 (S.Smith 26; R.Miller 15), Dallas - Minnesota 111:94 (Mashburn 31; Laettner 22), Milwaukee - New Jersey 107:92 (G.Robinson 25; Gilliam 26).

Vzhod: Orlando* 54-19, New York* 48-25, Indiana* 48-26, Charlotte* 44-28, Chicago* 40-33, Cleveland* 39-34, Atlanta 36-37, Boston 30-43, Miami 29-45, Milwaukee 28-45, New Jersey 27-46, Detroit 26-46, Philadelphia 20-53, Washington 18-55.

Zahod: San Antonio* 54-18, Utah* 53-21,

Center Atlante Lang (28) v boju z branilcema Indiane (Telefoto AP)

Seattle* 52-21, Phoenix* 52-22, Lakers* 46-27, Houston 43-30, Portland 38-34, Denver 35-38, Sacramento 35-38, Dallas 32-39, Golden State 23-50, Minnesota 20-53, Clippers 15-59. (*že zagotovljen nastop v končnici prvenstva) (VJ)

KOŠARKA / SINOČI V C1 LIGI

Jadran TKB spet uspešen

Dobil je mestni derbi z Don Boscom

Jadran TKB - Don Bosco
88:83 (44:39)

JADRAN: Arena 26 (11:2 met za 2, - met za 3, 4:8 pm), Oberdan 22 (6:8, 2:3, 4:6), Pregarc 13 (5:9, 1:1, 0:1), Vitez 9 (3:4, 0:2, 3:4), Samec n.v., Rauber 10 (2:4, 2:3, -), Hmeljak 3 (1:2, 0:1, 1:2), Gobbo n.v., Klabjan n.v., trener Vatovec.

Met za 2: 30/46, met za 3: 5/10, pm 13/25. SON: 23. PON: Vitez (31). 3T: Oberdan 2, Rauber 2, Pregarc 1.

DON BOSCO: Guzic 12 (5:9, -, 2:3), Olivo 2 (0:1, -, 2:3), Visciano n.v., M. Vlaci 12 (2:12, 2:5, 2:2), Giovannelli 6 (2:2, 0:8, 2:4), Fortunati 12 (4:9, 1:4, 1:1), Bisca 16 (5:8, 1:1, 4:4), Ragaglia 8 (2:7, -, 4:4), F. Vlacci 11 (3:5, 1:2, 2:4), Krizman 4 (2:2, -, -), trener Perin.

Met za 2: 25/55, met za 3: 5/20, skupno 30/75, pm 18:28. SON: 25. 3T: M. Vlacci 2, Fortunati 1, Bisca 1, F. Vlacci 1.

SODNIKA: Casarin in Pozzi iz Mester.

Ker sta bili poziciji obeh sinočnih tekmecev ob koncu regularnega dela že definirani (jadrancji so matematično prvi, Don Bosco pa najverjetneje tretji), je bilo pričakovati, da bo derbi precej »prijateljski«. Pa ni bilo tako: obe momsti sta se odločno in pošteno vrgli v boj že od samega začetka in tudi minuto in pol pred koncem, ko je vse kazalo, da bo naša ekipa brez težav zmagala (vodila je z 10 točkami prednosti), so gostje prav do zadnjih sekund ogrozili jadransko zmago. Tri sekunde pred koncem srečanja so namreč jadrancji vodili le s tremi točkami prednosti, gostje pa so imeli v posesti zogo. Giovannelli se je odločil za

met za tri točke, zgrešil je. Arena je ulovil odbito zogo, prisluzil si je dva prosta meta, ki ju je tudi uspešno izvedel in jadrancji so tako osvojili v 27 kolih že svojo 26. zmago.

Tekma pa se ni začela najbolje za naše košarkarje, ki so po 5 minutah zaostajali za 4 točke (7:11), nato so z delnim izidom 8:0 prevezli vodstvo in ga obdržali do konca polčasa. V tem delu sta se v jadranskih vrstah zlasti odlikovala Arena (kar 17 točk v prvem polčasu) in Oberdan (14). Tudi v nadaljevanju je bila tekma zelo izenačena do 25. min., ko je Jadran z delnim izidom 21:9 zanesljivo povedel. Gostje pa se niso dali in tekma se je tako odločila prav v zadnjih potezah. (VJ)

C. Arena je dal 26 točk

N. TENIS

V A ligi Kras končal z nastopi

Obstanek
dosežen

Kras Adria Caravan - Castellana 3:6

Zadnja tekma v prvenstvu ženske A-1 namiznoteniške lige, ki sta jo sinoči odigrala Kras Adria Caravan in gostje iz Castelfogreda je bila za krasovke gola formalnost ker so si Sercejeve varovanke že zagotovile obstanek v najvišji ligi z nedavno zmago nad Fiammo Messina in remijem z Angero in Verono.

O tekmi bomo podrobneje se poročali. (J.J.)

ZENSKA B LIGA
Cassa Rurale Villazzo - Kras Corium 3:5

KOŠARKA / SPOROČILO DRUŠTVA

Virginio Bernardi tudi v naslednji sezoni trener tržaškega Illycaffèja

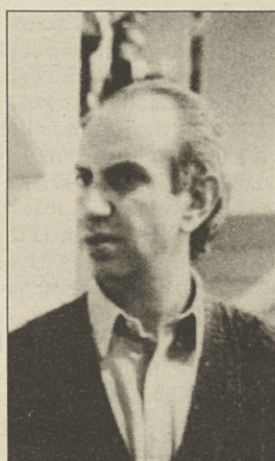
V prihodnjih tednih več društvenih novosti
Včeraj v »play-offu« zmagala Birexa iz Verone

TRST - Vodstvo tržaškega košarkarskega prvoligaša Illycaffè je sporočilo, da je tudi za naslednjo sezono za trenerja potrdilo Virginia Bernardija (na sliki).

Sporočili so tudi, da ni v teku noben dogovor s tvrdko Principe, ki naj bi bil sponsor ekipe za prihodjo sezono. Obenem pa je v komunikaciji zapisano, da se je začela prodaja delnic novim članom in da je to le prvi korak za siršo akcijo, ki bo v teku prihodnji teden.

Imenovali bodo namreč novi izvršni odbor, uvedli bodo spremembe v statut društva, reorganizirali bodo vso strukturo kluba in določili smernice za bodočo sezono.

Na včerajšnji tretji tekmi osmine finala končnice A1 lige je Birex v Veroni premagal Madigan iz Pistoie z 80:76

(45:35) in se uvrstil v četrtfinale, v katerega bo igral proti Filodori iz Bologne. Pri gostiteljih je bil najboljši strellec Edwards (21 točk), pri gostih pa Howard (24).

A2 liga: danes
v Vidmu deželni
derbi za Brescialat

V Vidmu bo danes v košarkarski A2 ligi deželni derbi med goriskim Brescialatom, ki igra domače tekme v Vidmu, in Libertasom Udine. Favoriti za zmago so seveda goriski košarkarji, ki so si

z zmago v prejšnjem kolu v Benetkah na široko odprli vrata za končnico prvenstva. Videmski košarkarji so že obsojeni na izpad v nižjo ligo, kljub temu pa fantje trenerja Melille napovedujejo danes oster boj, da bi se tako z zmago v deželnem derbiju oddolžili navijcem za letošnjo neuspešno sezono.

ROKOMET

V C ligi Kras Trimac izgubil

Kras Trimac - Musile 15:22 (8:9)

Rokometasem Krasa Trimac ni uspel podvig in proti vodilnemu Musileju so včeraj doživeli prepričljiv poraz. Ob slabši igri, ki ji je najbrž botroval tudi strah pred močnim nasprotnikom, je svoje prispevalo tudi zelo slabo sojenje. O srečanju bomo podrobneje poročali v naši jutrisnji številki.

KOŠARKA / VČERAJ V D LIGI

Sokol zaslužen premagal Cicibono

Sokol Warm - Cicibona Mingot 85:80 (40:41)

SOKOL: Gruđen n.v., B. Pertot 12 (2:3 met za 2, 1:2 met za 3, 5:6 pm), Stanissa 2 (1:1, 0:1, -), Paulina 9 (4:6, 0:3, 1:2), M. Sosić 5 (-, 1:6, 2:2), M. Pertot 18 (8:9, -, 2:2), D. Gerli n.v., Civardi 17 (6:6, 1:2, 2:2), D. Starc 16 (5:7, 1:3, 3:6), Skerlavaj 6 (1:2, -, 4:7), trener Tercon.

Met za 2: 27/34, met za 3: 4/17, skupno 31/51, pm 19:27. SON: 24. 3T: B. Pertot 1, M. Sosić 1, Civardi 1, D. Starc 1.

CICIBONA: Persi 28 (6:7 met za 2, 2:4 met za 3, 10:11 pm), Giacomini 4 (2:3, -, -), Jogan 13 (4:5, 1:3, 2:4), Battilana, Iztok Bajc 8 (3:4, -, 2:6), Tomsic 11 (1:4, 1:5, 6:6), Furlan 1 (0:2, -, 1:2), Krizmančič 4 (2:7, -, -), Ivan Bajc 11 (4:8, 1:2, -), trener Kovacic.

Met za 2: 22/40, met za 3: 5/14, skupno 27/54, pm 21:29. SON: 25. PON: Giacomini, Persi in Jogan (vsi 40), 3T: Persi 2, Jogan 1, Tomsic 1, Ivan Bajc 1.

SODNIKA: Degli Onesti (Corno di Rosazzo) in D' Angelo (Videm).

Včerajšnji slovenski derbi v Nabrezini je zaslužen dobiti Sokolovo mostvo in se tako cicibonasem oddolžilo za poraz v prvem delu v Dolini.

Gostitelji so si manjšo prednost priigrali okoli 30. min. (59:54), nakar je Cicibona 5 minut pred

Cicibonaš V. Jogan (v vodenju) je dal 13 točk (F. KROMA)

koncem celo povedla s točko (66:65). Gostje so nato izgubili dve zogi, domača ekipa pa je z Borutom Pertotom in Damirjem Starcem dosegla dve zaporedni trojki, povedla za 7 točk (75:68), cicibonasem pa v naslednjih minutah, kljub veliki prizadevnosti, ni uspelo domaćinom ogroziti zaslužene zmag.

Sicer pa so v prvem polčasu bolje igrali cicibonasi, ki so v 9. min. povedli s 23:14. Nato se je razigral Igor Civardi, ki je v 13 minutah dosegel kar 14 točk. Pri gostih pa je tedaj odlično igral Stefan Persi.

Sokolova zmaga je zaslužena, saj je nabrezinska ekipa imela odličan odstotek pri metu, poleg tega pa je bila tudi v premoci pri skoku pod kosema, kjer sta gospodarila

Martin Pertot in Igor Civardi. V zadnjem delu sta se razigrala se Damir Starc in Borut Pertot in za gostujočo ekipo, ki je nastopila v nekoliko okrnjeni postavi, ni bilo resitve.

Visok poraz jadrancovcev na zaostali tekmi s Poggijem

Poggi - Jadran Farco 119:35 (58:12)

JADRAN: Spacapan 9 (5:6), Hrovatin, L' Abbate, Sibelja, Lakovic 12 (0:4), Kocjancic 10 (0:2), Gregori 2, Zagar 2, trener Vremec.

Proti zelo močnemu Poggiju in povrh z zelo okrnjeno postavo so jadrancovci po pričakovanju in visoko izgubili. Po se kar spodbudni prvi četrtini (12:26) so naši košarkarji

povsem izgubili glavo v drugi četrtini, ko niso dali niti enega kosa, gostitelji pa kar 32. Ze tedaj je bilo jasno, da je tega srečanja konec. V tretji in zadnji četrtini so jadrancovci igrali nekoliko bolje, visok poraz pa je bil tu.

MINIBASKET
TURNIR ZINI

Polet - RCT Cobolli 37:34 (20:14)

POLET: Paulin 10, Sta-

rec, Gustin, Rebecchi, L. Milic 4, Daneu 6, Gregori, Schillani 4, Malalan 3 (1:2), Zuzek, D. Milic 2, Cibi, Ferfolja, vadiitelj Vremec.

Razen v prvi četrtini, ko so bili poletovci boljši, je bilo srečanje v preostalih treh četrtinah izredno izenačeno, kot kažejo izidi (6:8, 10:10, 7:10).

Za zmago in predvsem veliko pozitivnost je treba pohvaliti ve poletovce.

PLAVANJE / DEŽELNO PRVENSTVO

Matteo Feruglio osvojil prvo kolajno za Bor na deželnih prvenstvih

Tudi ostali zelo dobri - Tekme še danes

Deželno dvoransko prvenstvo v plavanju za začetnike A in B v Trzinu se je za mlado Borovo vrsto začelo izredno spodbudno, saj je Matteo Feruglio s 3. mestom na 100 m delfin (cas 1:14.8) osvojil prvo medaljo na deželnih prvenstvih v zgodovini Bora. Blizu medalji je bil tudi Milos Kalc na 200m prosto, kjer je s časom 2:21.5 osvojil 4. mesto in pri tem popravil svoj osebni rekord za 11, društveni rekord pa za 6 sekund.

Milos je izvrstno formo potrdil tudi v stafeti 4 X 100 prosto (Perosa, Kalc, Zupan in Feruglio), kjer je bil zelo hiter, stafeta pa je osvojila solidno 8. mesto. V finalu je včeraj nastopil še Luka Peric, ki je na 50 m delfin osvojil 5. mesto. Solidno so nastopili tudi začetniki B v stafeti 4 x 50 prosto v sestavi Ciacchi, Pettiroso, Coletta in Peric.

Deželno prvenstvo se nadaljuje še danes, glede na discipline pa lahko pričakujemo nove razveseljive novice. Matteo Feruglio in Milos Kalc bosta nastopila na 100 in 200 prsno ter na 100 m prosto.

Na obeh razdaljah v prsnem slogu bo nastopil tudi Daniel Pettiroso, pri začetnikih B pa se bo Biserka Cesar potegovala za čim boljše uvrstitev na 100 m hrbtno, medtem ko bo Luka Peric nastopil na 100 m delfin in 100m hrbtno.

Tesen poraz Kontovela

V gosteh pri Cusu so
košarkarji Kontovela
sinoči tesno izgubili s
65:68 (32:31)

ODBOJKA / MOŠKA C2 LIGA

Soča Sobema tudi matematično v C1 ligi

V derbiju se je favoritom Olympia dobro upirala

Olympia CdR - Soča Sobema 1:3 (12:15, 12:15, 15:11, 11:15)

OLYMPIA CDR: A. Terpin 3+5, J. Terpin 0+1, Dornik 7+8, Graunar 2+4, Sfiligoy 11+17, Ferfolja 3+15, Battisti 0+1, Vogric 0+0.

SOCA SOBEMA: Klede 9+10, Petejan 11+11, Tomsic 1+0, Muscau 1+6, Lutman 6+8, Feri 5+18, Mucic 0+0, Brani 1+2, Pahor, I. in S. Cotic.

Servis (točke/napake): Olympia 1/13, Soča 6/10.

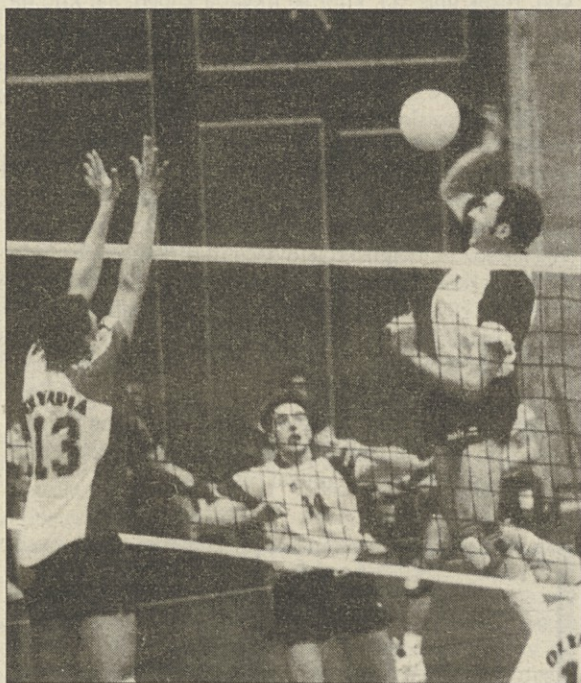
Prav v derbiju z Olympio je Soča dosegla napredovanje, ki seveda že dalj časa ni bilo v dvomu, tega pa je bilo le še tudi matematično »overoviti«. Zaradi pomembnosti tekme so bile tudi tribune skoraj polne, navijaci obeh strani pa so bili kar glasni.

Na začetku sta pri Olympii presenetljivo sedela na klopi Janez Terpin in Graunar, oba sicer standardna igralca, ki pa sta nato presedela tudi večji del tekme. Zato se je v vrstah domačih tem bolj izkazal Ferfolja, ki je res odigral življensko tekmo. Pričakovanja so seveda bila na strani Sočanov, ki pa so se predramili šele pri vodstvu nasprotnikov 10:6. Z delnim izidom 9:2 so Feri in tovariši obrnili potek seta sebi v korist. V drugem setu je Soča nadaljevala zelo zbrano in v hipu povedla s 14:6. Šele tedaj je Olympia tako po svoji zaslugi kot predvsem zaradi nekaterih nepazljivosti Soče uspela nadoknaditi del zaostanka, toda niz je bil le prevelik zalogaj. V tretjem setu se je slika spremenila: sprejem Soče je začel

pesati, igra je bila počasnejša in predvidljiva, tako da je Olympia povedla z 8:1, 11:4 in 14:5, poskusi Sočanov, da bi si tekmo zagotovili že po treh setih pa so se izjalovili.

Zadnji set je bil gotovo najlepší. Ekipi sta bili stalno izenačeni, nobena ni imela več kot točko prednosti. Pri vodstvu 12:11 je Soča pritisnila na plin, dosegla točko, ostali dve pa so ji podarili sami domačini, ki so žogo dvakrat udarili v »out« oziroma v mrežo.

C1 ligo so Sočani bučno proslavili z vihranjem klubske zastave. Bolj kislo so se seveda držali v taboru Olympie, kjer bo treba za obstanek se stisniti zobe. (Andrej Maver)

Tako kot v prvem derbiju je Soča slavila tudi tokrat

ODBOJKA / ŽENSKA C1 LIGA

Katja Fabrizi še enkrat med najboljšimi (Foto Kroma)

Koimpex - Fontane 3:2 (15:9, 9:15, 7:15, 15:10, 16:14)

KOIMPEX: Brumat 0+0, Ciocchi 4+1, Fabrizi 9+10, Gregori 5+11, Milic 0+0, Pertot 8+9, Pittioni 6+6, Sosic 4+2, Skerk 4+8, Vidali 2+3.

Servis (točke/napake): Koimpex 13/18, Fontane 8/11.

Koimpex je sinoci osvojil prestižno zmago, saj je pred domaco publiko po trdi in pravi maratonski bitki premagal ekipo Fontane iz Trevisa, to je ekipo, ki spada med renomirane tekmece v ligi. Prva pozitivna nota izhaja že iz dejstva, da je trener Sain lahko po celih dveh mesecih krpanja in borbe proti zli usodi, ponovno lahko računal na celoten izbor igralcev, ki je tekmi sami že dajalo nekaj svetle luči. Nasprotnik pa je predstavljal v bistvu pravo uganko, saj so bile Fontane dober del prvenstva med favoriti za napredovanje, potem so zasle v hudo krizo, izgubile nekaj ključnih tekem, na Opcinah pa so se predstavile v ponovnem vzponu, saj so prejšnji teden osvojile težki točki na račun bo-

Koimpex končno v popolni postavi: padle Fontane

rovk. Tekma sama je imela dokaj nepredvidljiv razplet, saj so naše igralke zaigrale blesteče v prvem nizu, ko so z ostrim forsiranim servisom in hitro in duhovito igro na mreži spravile na kolena zmedenega nasprotnika. Povsem drugačna je bila slika v drugem in tretjem nizu, ko so naše igralke izgubile začetno briljantnost, zaigrale zmedeno in brez pravega karakterja. Vse je že z gledalo, da bo tekma v bistvu lahek plen igralcev iz Trevisa, ko smo bili priča ponovnemu preobratu. Slogasice so stisnile zobe in že je bil tu ugoden izid.

Odločilni peti niz je bil izredno dramatičen. Pri stanju 7:3 v korist Fontan je bilo je skoraj vse izgubljeno, ko so naše igralke trdno odločene, da se ne predajo, silovito reagirale, nasprotnika dohitele in se potem z ramo ob rami, točko za točko borile do konca in kronale napore, sicer s tesnim rezultatom na razliko, ki pa je še toliko slajši. Zmagal je kolektiv, vendar bi radi kljub temu podčrtali nadvse odločno igro Katje Fabrizi in nastop režiserke Sosiceve, ki je kljub zdravstvenim težavam znala iztisniti iz sebe predvsem v odločilnih trenutkih vso rutino izkušene igralke.

Bor Mercantile brez večjih težav ugnal Tarcento

Borovke so sinoci brez večjih težav s 3:1 (17:16, 4:15, 15:11, 15:11) ugnale Tarcento

ODBOJKA / MOŠKA B2 LIGA

Riviera premočna za Imso K. banko

Goričani niso znali izkoristiti priložnosti, ki so se jim ponudile - Gostje zelo solidni

Imsa - Riviera del Brenta 1:3 (15:9, 10:15, 7:15, 14:16)

IMSA: Feri 5+16, Stabile 6+15, Carlo Popolini 2+8, Cola 6+6, Princi 5+2, Marchesini 0+1, Korsic 0+0, Florenin 0+0, Luca Popolini, Cernic, Buzzinelli, Paolletti.

Trajanje setov: 18', 25', 21', 23'

Imsa: 20 napak, 6 asov, 13 zgrešenih servisov, 6 blokov

Riviera del Brenta: 22 napak, 12 zgrešenih servisov, 3 asi, 13 blokov

V zelo pomembnem srečanju je Imsa Kmečka banka potegnila krajši konec z Riviero, ki je v Gorico prišla z jasnim namenom, da zmaga in v tem tudi uspela. Toda tudi Goričani so imeli podobne nacрте in trener Stera je že med tednom zelo natančno pripravil svoje igralce na sinočno tekmo, s tem da je imel na razpolago tudi Ferija. Po eksplozivnem začetku valovcev so gostje pokazali, kaj zmorej v obrambi in iz zaostanka 4:1 so z osmimi zaporednimi točkami presli v vodstvo 9:4. Seta pa se ni bilo konec. Princi je namreč z odlično serijo servisov postavil v velike težave gostujoče sprejemalce, napad Riviere

pa je zato pogosto gresil. Plavordeci so to izkoristili in zaključili set. Na začetku drugega niza je trener Riviere zamenjal podajalca. Toda rezervni podajalci ni takoj spremenil poteka tekme. Ko so plavordeci že vodili 9:2 in je z gledalo, da so gostje že popustili, pa so se domači fantje dekoncentrirali. Riviera je izkoristila priložnost in s trinajstimi zaporednimi točkami zaključila set v svojo korist. Tretji set je na veliko žalost domačih navijačev potekal zelo podobno drugemu. Edina razlika je bila v tem, da so se tokrat plavordeci ustavili že pri vodstvu 6:2 in so do konca seta uspeli doseči še eno točko. Treba pa je reči, da je v tem setu Riviera pokazala zelo solidno igro, saj sta bodisi sprejem kot napad delovala zelo dobro, poleg tega pa so gostje v celem setu naredili le dve napaki. V četrtem setu sta sesterki zaigrali zelo izenačeno. Pri stanju 4:4 je Cola najprej z asom in potem z drugimi treni servisi v skoku valovce popeljal v vodstvo za nekaj točk, toda domačini tega niso znali izkoristiti, saj niso uspeli dobiti seta, čeprav so že vodili 14:10. (A & D)

V moški C1 ligi slogaši brez težav slavili

Koimpex - Fossò Casal 3:0 (15:11, 15:6, 15:8)

V moški C1 ligi je Koimpex brez težav premagal goste iz Fossòja, ki so imeli pred sinočnim srečanjem enako število točk kot slogaši.

Openci so zaigrali zelo dobro, skoraj niso gresili, logična posledica tega pa je bila izredno zanesljiva in gladka zmaga. O tekmi bomo podrobneje poročali jutri.

V odbojškarski C2 ligi se je veselila le K. banka

V ostalih srečanjih v C2 ligi so se tokrat veselila le dekleta Kmečke banke, ki so gladko premagala trzasko Alturo.

MOSKA C2 LIGA
Prata - Bor Fortrade 3:1 (15:7, 7:15, 15:4, 16:14)

ZENSKA C2 LIGA

Breg - Caffè Ruffo 0:3 (9:15, 6:15, 5:15), Kmečka banka - Termogas Altura 3:0 (15:8, 15:4, 15:7, Otica Tomasini - Sokol Indules 3:0 (15:10, 15:8, 15:5)

NOGOMET / TROFEJA POKRAJIN

Danes na Opcinah srečanje med Trstom in Gorico

Pri obeh tudi igralci naših ekip

Skoraj vsi nogometaši amaterskih ekip se bodo lahko danes podali na kratek izlet, saj so danes tekmovali prekinjena, ker so na sporedu tekme amaterskih reprezentanc. Iz igralcevelitne, promocijske in prve amaterske lige so sestavili deželno amatersko reprezentanco. Ob tem pa so izbrali še ostale reprezentance, ki jih sestavljajo igralci iz druge in tretje amaterske lige. Prva ekipa se bo cel teden mudila v Moliseju, kjer bo na sporedu »Pokal Dezel - Pokal Artemio Franchi.« Ekipa iz Furlanije Julijske Krajne je bila vključena v skupino A skupaj z ekipami iz Ligurije, Lombardije, Piemonta/Doline Aoste, Trentina in Veneta. V tej reprezentanci ni nobenega igralca iz slovenskih ekip.

Izbrani igralci iz druge in tretje amaterske lige pa bodo igrali tekme za 3. pokal CRUP. Trzaska in goriska ekipa bosta igrala v isti skupini skupaj z ekipo iz Tolmeča in Cervignana. Danes bo na Opcinah na terenu Olympie ob 16.00 uri na sporedu srečanje Trst - Gorica. V sredo, 12. t. m., bodo igrali Trzascani v Vidmu, Goričani pa v Se, petru ob Soci. Zadnje tekme bodo v soboto, 15. t. m. Trzaska ekipa se bo mudila v Tolmeču, goriska pa v Porpettu. Finalno srečanje bo 25. aprila. Med igralci, ki so bili poklicani so tudi nekateri, ki igrajo v slovenskih ekipah. Tako so bili v trzasko reprezentanco izbrani Mauri, Svab in Laurica (Breg) ter Botteri, Bolcato in Meli (Dolina). Za gorisko ekipo pa bo igral Ales Ferfolja (Mladost).

Amaterska prvenstva se bodo ponovno pričela v nedeljo 23. aprila, ko bo na sporedu v vseh ligah, razen v tretji, 26. kolo. (E.B.)

ODBOJKA / ŽENSKA IN MOŠKA D LIGA

Olympia Čerimpex na pragu C2 lige

Važna zmaga nad Martexom - Espegovci izgubili

ZENSKA D LIGA
Martex - Olympia Čerimpex 2:3 (15:3, 13:15, 12:15, 15:7, 10:15)

OLYMPIA: C. Corsi 0+0, Bullfoni 2+2, Princi 6+7, H. Corsi 15+8, Zotti 11+15, V. Cernic 3+4, Sosol 4+3.

Servis (točke/napake): Olympia 9/13

V izredno živčni tekmi je Olympia Čerimpex brez Mirjam Cernic, ki je bila tudi tokrat odsotna zaradi delovnih obveznosti, v Sacileju dosegla 21. zaporedno zmago in se s tem prav od sinočnjega nasprotnika, ki je tretji, odlepila za 8 točk, kar z drugimi besedami pomeni, da je napredovanje v C2 ligo za Olympio pred vrati.

Trener ekipe Miranda Kristancic sicer s sinočnim nastopom ni bila zadovoljna. To velja še posebej za prvi in četrti set, ko Goričankam res ni slo nič od rok. Za razplet tekme je bil najbrž odločilen drugi set, ki ga je Olympia dobila po hudem boju na razliko.

V odločilnem petem setu pa je Olympia ves čas vodila. Domačinke so jih sicer ujele pri 8:8, toda z zelo zanesljivo igro brez napak so Goričanke suvereno dobile tie break in s tem izredno važni točki, s katerima so se naprej krepko na prvem mestu, z zmago pa so naredile tudi velikansko uslugo paluzzi, ki se z

martexom bori za drugo stopničko, ki se vodi v C2 ligo.

MOSKA D LIGA
Espego - Rozzol 1:3 (3:15, 9:15, 17:16, 14:16)

ESPEGO: Brisco 7+7, Devetak 1+1, Makuc 4+7, Manià 0+8, Soban, Lutman 1+1, Ursic 9+15. Pintar 1+3, Sfiligoy 7+17, Lukes.

Proti izkusenim gostom iz Trsta so mladi espegovci izgubili, čeprav so imeli možnost da izsilijo vsaj igranje petega seta. Toda glede na prikazano igro je zmaga gostov zaslužena. Srečanje se je za Espego začelo katastrofalno, saj je prvi set po hitrem postopku pripadel Rozzolu. V drugem setu ni bilo dosti boljše, pa čeprav so espegovci povedli s 6:3. Toda nato so popustili in nasprotnik je brez težav dobil tudi drugi set. Pravi boj se je nato začel v tretjem setu, v katerem so v prvem delu vodili domačini (5:0, 7:5, 9:7), nato pa so pobudo prevzeli gostje in povedli celo s 14:10. Espego je nato zaostanek nadoknadil in po hudem boju set tudi dobil. Najboljši je bil četrti niz, v katerem je bilo stanje stalno izenačeno, espegovci, ki so zaigrali res dobro, pa so z dvema napakama na koncu napravili možnost, da bi se vse odločilo v petem setu.

VOJO LUKIČ

Papež Janez Pavel II. (4)

Nekaj časa sta se pogovarjala na stiri oči, tako da vsebina tega pogovora ni znana. Po pričevanju kardinala Uga Polettija, ki je bil takrat papežev vikar za rimsko škofijo, je Agca papeža vprašal: »Kako to, da niste mrtvi? Vem, da sem meril natančno. Vem, da je bila krogla smrtonosna. Kako to, da niste mrtvi? Kaj je to Fatima?« Te besede so zadele natanko tja, kamor so bile namenjene.

»Ena roka je namerila, druga pa je krogli spremenila pot,« je izjavil Wojtyła kmalu po atentatu in tako naznanil, da ga je bog obvaroval zato, ker mu je namenil posebno nalogo. Datum atentata je sovpadel z datumom, ko se je - deset tednov po petrograjski februarjski revoluciji - v odročnem portugalskem kraju Fatimi, kot Cerkev uradno verjame, trem pastirjem prikazala Marija in jim sporočila tri skrivnosti. To se je zgodilo 13. maja 1917: Prvo sporočilo je govorilo o tem, da bosta dva od treh pastirjev umrla hitro, tretja (Lucija, ki ima zdaj 85 let) pa bo kot priča živela dlje. Druga prerokba se je glasila: »Če boste prisluhnili mojim besedam, se bo Rusija spreobrnila in dobila mir; sicer bo svoje zmote razširila po svetu, izvala vojne in preganjala Cerkev. Dobri bodo doživeli mučenstvo, sveti oče bo moral veliko pretrpeti, nekateri narodi pa bodo zbrisani s sveta.« Na zalepljeno ovojnico, v kateri je tretje Marijino sporočilo iz Fatime, je Janez XXIII. napisal: »Papež je seznanjen z dokumentom. Mnenja o vsebini ni izrekel.«

V teh dneh je bilo v Vatikanu moč slišati takšno razlago druge skrivnosti iz Fatime: sveti oče je veliko pretrpel ob atentatu, do katerega je prislo prav na dan, ko se je Marija prikazala v Fatimi, toda z njegovo in predvsem z Marijino pomočjo se je Rusija spreobrnila in njen greh - komunizem, ki je apriorni greh, ker je ateističen - je doživel hiter zlom. Ali to pomeni, da je Janez Pavel II. papež s posebno nalogo? Ali je njegova karizma poseben znak nebes? V zvezi s tem v Vatikanu kroži še ena legenda.

Pripoveduje, da je Wojtyła leta 1947, ko je bil se student teologije v Rimu, obiskoval takratnega znamenitega kapucina očeta Pia, ki je krvavel na istih mestih kot križani Kristus, podobno kot legenda govori o svetem Francisku Asiskem. Menda mu je oče Pio po izpovedi rekel: »Postal boš papež, a soočil se boš s smrtno nevarnostjo.« Nobenega javnega potrdila ni, da se je to res zgodilo, vsem pa je znano, da je papež Janez Pavel II. zelo navezan na spomin na očeta Pia, da je večkrat obiskal njegov grob, en mesec pred omenjenim romanjem v Fatimo pa so skovali tudi njegovo spominsko medaljo, kakršne papež vselej poklanja svojim obiskovalcem.

Tudi ko je prišlo do drugega atentata nanj, je papež Janez Pavel II. usel smrti. Do tega je prišlo prav v Fatimi na obletnico Agcinega atentata nanj. Drugič je skušal papeža z nožem ubiti Juan Fernandez, duhovnik ločine odpadniškega nadškofa in protikoncilskega fundamentalista Marcela Lefbrea. Tudi tokrat je papež svojo resitev pripisal posredovanju Matere Božje.

Globoko prepričan je, da mu je Marija resila življenje tudi takrat, ko se je odločil za duhovniški poklic. Med nemško okupacijo, ko je Karol Wojtyła med studijem delal, da ga Nemci ne bi deportirali, ga je nekoč povozil nemški tovornjak in ga napol mrtvega odvrget v jarek. Iz jarka ga je potegnili neka gospa, ki je poklicala prvo pomoč. Nikoli je niso našli in Wojtyła je pozneje sam izjavil, da je prepričan, da je bila to Marija, ki je tudi leta 1981 preusmerila kroglo, ki mu jo je namenil Agca.

Teh nekaj bližnjih srečanj s smrtjo - ta mu je v otroštvu vzela mater, pred tem sestro, nato pa brata, zdravnika in najboljšega prijatelja, kot pripovedujejo nekateri pa tudi dekle, ki jo je ljubil, na koncu pa se očeta, ki je skrbel zanj - so močno vplivala na papežev pogled na življenje in njegovo čaščenje Matere Božje, zlasti na njenih svetih krajih v Censtohovi in Fatimi.

(Se nadaljuje)

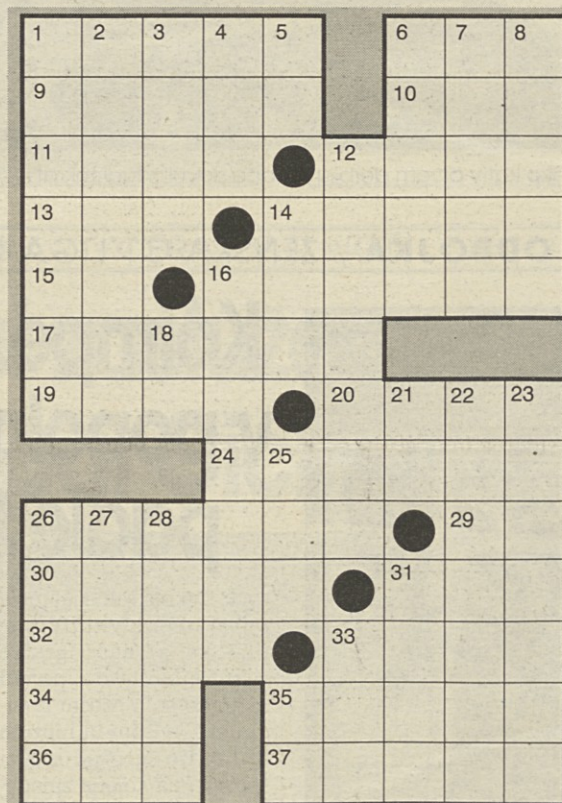
KRIŽANKA

Vodoravno:

1. gora nad Bačo pri Podbrdu, znano smučarsko središče 6. dvojica, 9. mesto v ameriški zvezni državi Ohio, 10. jaz (latinsko), 11. slovenski dramatik (Ivan, Marija Tudor), 12. pozeta njiva, 13. perje pri repi, 14. na raznju ali v masti hitro opečen kos mesa, 15. antično pomorsko mesto v Kilikiji v Mali Aziji, 16. semenska tekočina, 17. češki pesnik (Vitezslav), 19. mozoljavost, 20. ime španskega srednjeveškega pesnika Ruiz, 24. zenska, ki tke, 26. delavec na ladji, 29. začetnici ameriškega filmskega igralca Gereja, 30. zvezda 1. velikosti v ozvezdju Orla, 31. zorana zemlja, 32. mocen, rezek glas, 33. kdor se ukvarja z jogo, 34. klic na pomoč, 35. slovenski grafik (Božidar), 36. pritok Volge v Rusiji, 37. zacrtana smer ceste.

Navpično:

1. skupek mineralov, 2. ornament, 3. bližnji sorodnik, 4. orožje s tetivo, 5. kemijski znak za aktinon, 6. ime angleškega filmskega igralca O'Tooleja, 7. nemško ime za Zagreb, 8. vrsta hruške, ronica, 12. kdor napravlja steljo, 14. belgijsko letovišče in dirkališče formule 1, 16. za krščanstvo posebej zaslužen pokojnik, priprošnjik, 18. kemijski znak za cink, 21. kratica za ulico, 22. antično ime Agrigenta na Siciliji, 23. hitenje, 25. rimski naravoslovec (Tit), 26. ime nekdanjega slovenskega politika Snuderla, 27. človek pred puberteto, 28. ime nekdanje ruske smučarske tekačice Smetanine, 31. zgornja okončina, 33. vrtnec, 35. začetnici ameriškega filmskega igralca Travolta.

RG, Altir, ral, krik, jogi, SOS, Jakac, Oka, trasa.
Vodoravno: Kobia, par, Akron, ego, Mrak, strn, nat, RSTIEV

Horoskop

zapisal
B. R. K.

OVEN 21. 3. - 20. 4.: Nikar se ne bojte podvomiti o nečem, kar se je že stokrat pokazalo v drugačni luči od željene. Resnica, ki zaboli, se vtisne globoko v spomin in nikdar ne zbledi.

BIK 21. 4. - 20. 5.: Uspehi preteklega tedna vam bodo stopili v glavo, zato se boste obnašali kot nekdo, ki ima pred sabo samo še prijetna presenečenja. Prijetna bodo res; za koga, pa je še vprašanje.

DVOJČKA 21. 5. - 21. 6.: Med vikendom boste obnovili svoje zaloge energije, zato boste lahko tekoče nadaljevali z začetim projektom: brez iht, zapletov in odvetnih konfliktov s seboj.

RAK 22. 6. - 22. 7.: Obrzdale se boste prav v trenutku, ko bi sicer vzrojili in pokazali ves svoj bes. Učinek mirnega reševanja problemov je res manj sladek, vendar toliko bolj gladek.

LEV 23. 7. - 23. 8.: Nekdo vam bo vsiljivo ponujal nekaj, česar sploh ne potrebujete. Sprva se mu boste spretno izmikali, ko se vam bo končno zasmilil, pa boste vzeli več, kot si je obetal.

DEVICA 24. 8. - 22. 9.: Vsoskozi se boste trudili, da bi dajali dober vtis. Ampak bolj kot se boste trudili, bolj boste brcali mimo. Ostanite raje pristni, pa boste poželi več kot z vsemi igrami.

TEHTNICA 23. 9. - 22. 10.: Potamali boste o težavah in si zazeleli vsaj sočustvovanja, če ze ne pomoci. Prejeli boste nekaj, kar bo več vredno od obojega - toplino razumevajoče ljubezni.

SKORPIJON 23. 10. - 22. 11.: Nevidni nagajivec vam bo neusmiljeno paral živce in vam sesal življenjsko energijo. Ne trajte časa z iskanjem, kajti nagajivec tokrat prihaja od znotraj.

STRELEC 23. 11. - 21. 12.: Ze po kratkem pregledu svoje duševne kleti boste spoznali, da se bo treba znova spustiti v temo in narediti red, sicer bodo temelji stohneli, potem pa bo joj.

KOZOROG 22. 12. - 20. 1.: Prežemal vas bo občutek navzočnosti nečesa veličastnega in hkrati vznemirljivega. Ko v dušo prodre pomladno dehtenje, srce premaga ljubezni drhtenje.

VODNAR 21. 1. - 19. 2.: Čeprav boste zatesnili vrata svojega srca, bo v ljubezenskem gnezdecu spet preprih. Najbrž zato, ker bo partner zlel iz njega odpihniti neželenega gosta.

RIBI 20. 2. - 20. 3.: Zgodilo se vam bo veliko malenkostnih, vendar pomembnih dogodkov. Malenkosti bodo zaradi vašega prezira, pomembni zaradi svojega učinka na vašo prihodnost.

ODLOMEK IZ KNJIGE, KI JE IZŠLA PRI ZALOŽBI DZS

Michael
Crichton

Razkritje (12)

»Vem, kaj želite dokazati. Toda, Tom, to je zelo občutljiva zadeva. Ne zelim se mešati v vse skupaj.«

»Bi se lahko samo pogovorila? Samo nekaj minut?«

»Tom.« Cohenov glas je bil brezizrazen. »Zdaj sem poročen. Zena je noseča. O Meredith Johnson nimam česa povedati. Prav ničesar.«

»Toda...«

Zveze je bilo konec.

Ko je odlozil slusalko, je vstopila Cindy. Predenj je postavila skodelico kave. »Je vse v redu?«

»Ni,« je rekel. »Vse je narobe.« Celo samemu sebi se je bal priznati, da mu ni preostala nobena poteza več. Tri moske je povprašal o zadevi in nihče ni hotel pomagati pri dokazovanju, da je v njenem obnašanju stalni vzorec. Podvomil je, da bi se ostali s spiska obnašali kaj drugače. Spomnil se je, da mu je pred dvema dnevmi zena rekla, da nima nobene možnosti. Po vsem temle se je to izkazalo za resnično. Z njim je konec. »Kje je Fernandezova?«

»Na sestanku z Blackburnom.«

»Kaj?«

Cindy je pokimala. »V mali sejni sobi. Ze kakih petnajst minut sta tam.«

»Ojej.«

Vstal je izza mize in se odpravil po hodniku. Skozi stekleno steno je videl Fernandezovo in Blackburna, ki sta sedela za konferenčno mizo. Fernandezova si je s spostljivo sklonjeno glavo nekaj zapisovala v beležnico. Blackburn je gladil zavihke suknjica, gledal je v strop in govoril. Zdelo se je, da ji narakuje.

Nato ga je Blackburn zagledal in mu je pomahal, naj pride bliže. Sanders je vstopil. »Tom,« je z nasmehom rekel Blackburn. »Pravkar sem hotel k tebi. Dobre novice: mislim, da nam je končno uspelo razrešiti ta položaj. Reci hočem, res razrešiti, enkrat za vselej.«

»Uh,« je rekel Sanders. Niti besedice mu ni verjel. Obrnil se je k Fernandezovi.

Pocasi se je ozrla od beleznice.

Bila je videti osupla. »Vse tako kaže.«

Blackburn je vstal in pogledal Sandersa. »Ne morem ti povedati, kako sem zadovoljen, Tom. Vse popoldne sem obdeloval Boba. In končno se je sprijaznil z dejstvi. Povsem jasno je, da je podjetje v težavah. In tebi smo dolžni zahvalo, da si nam to tako jasno predložil. Tako ne gre naprej. Bob se zaveda, da mora to urediti. In bo tudi uredil.«

Sanders je samo strmel. Komaj je mogel verjeti, da prav slisi. Toda Fernandezova se mu je smehljala in kimala.

Blackburn si je pogladil kravato. »Toda, kot je nekoč rekel Frank Lloyd Wright, 'Boh je v podrobnostih'. Kot veš, Tom, imamo neko težavo, rekel bi politično težavo, ki jo je potrebno razrešiti takoj, povezana pa je z združitvijo. Nujno te prosim, da pomagas pri jutrišnjem sestanku z Mardenom, generalnim pri Conleyu. Ko bo to mimo... Tom, zelo napacno smo te

razumeli. Podjetje ni bilo posteno do tebe. In priznamo - imamo obveznost, da to popravimo, kot le moremo.«

Se vedno ni mogel verjeti. Ostro je rekel: »O cem pa govoris?«

Blackburnov glas je bil pomirjevalen. »Poslušaj, Tom, položaj je tak, da je vse odvisno od tvoje odločitve. Louise sem predstavil okvire za morebitni sporazum in pogoje, na katere bi mogli pristati. Pogovori se z njo o tem in se bomo pomenili. Seveda bomo podpisali kakršno koli interno potrdilo, ki ga boš zahteval. V zameno te prosimo samo to, da se jutri udeležis sestanka in nam pomagas pri združitvi. Je to dovolj postena ponudba?«

Blackburn je izprozil roko.

Sanders je strmel vanj.

»Iz vsega srca. Tom, zal mi je za vse, kar se je zgodilo.«

sanders mu je stisnil roko.

»Hvala ti, Tom,« je rekel Blackburn. »Hvala za potrpežljivost in hvala za zvestobo nasemu

Michael
Crichton

podjetju. Zdaj pa sedi in se pogovori z Louise in nam sporoči, kakšna je tvoja odločitev.«

Blackburn je odšel iz sobe in tiho zaprl vrata za seboj.

Pogledal je Fernandezovo. »Kaj prekleto je zdaj to?«

Fernandezova je globoko vzdihnila. »Temu se reče kapitulacija. Popolna kapitulacija. DigiCom je moral popustiti.«

(Se nadaljuje)

Papež Janez Pavel II. (5)

Navsezadnje so vplivala tudi na misel, ki so jo nekateri papeževi sodelavci sporočili pisatelju Juanu Ariasu, čes da se papež pri maši »na poseben način istoveti z misterijem Kristusove bolečine«. Prav na ta misterij je večkrat opomnil tudi papež Janez Pavel II. ob svojih cedalje pogostejših zdravljenjih v bolnišnici.

»Leteci papež«, kot ga je v svoji knjigi imenoval Andrej Novak, se zdi se bolj nenavaden, če ga primerjamo z njegovimi predhodniki od sredine prejšnjega do sredine tega stoletja. Papeži so navadno malo potovali, čeprav so obiskovali vsaj kraje v svoji državi, toda Pij IX. je po italijanski zasledbi Rima in izgonu iz papežev palače Kvirinala sam sebi dal status »vaticanskega suznja«. Svoje bivanje v vaticanski Apostolski palaci je pojmoval kot začasno izgnanstvo in upal, da se bo vrnil na Kvirinal - v zvezi s tem je nekoč omenil celo »so- de blagoslovljene vode«, s katerimi bi bilo treba znova posvetiti oskrunjeno palačo. Papež Pij IX., ki se je vedel kot ogorčen suženj, nikoli več ni zapustil Vatikana, svojega »hisnega pripora«. Tudi po njegovi smrti so takšni odnosi se dolgo prevladovali, tako da tudi poznejša lateranska pogodba med Vatikanom in Italijo, po kateri je bila leta 1929 ustanovljena država Vatikan in je pomenila temelj normalizacije odnosov med Svetim sedežem in Italijo - ni bistveno spremenila navad, sprico katerih je tudi redni papežev vsakoletni odhod v Castel Gandolfo predstavljala nekaj posebnega. Kadarkoli se je Janez XXIII. podal v Loreto ali Assisi, kamor je iz Rima mogoče priti v nekaj urah voznje, so se casniki o tem razpisali kot o veliki senzaciji. Njegov naslednik Pavel VI. je med papeška prevozna sredstva vključil tudi letalo. Janez Pavel II. je januarja odšel ze na svoje 63. mednarodno potovanje v Azijo in v Avstralijo.

Zakaj se o papežu Janezu Pavlu II. v javnosti toliko govori? Od kod njegova karizmatičnost? Odgovore na ti vprašanji iscejo komunikologi z vsega sveta. Ti so hitro opazili, kako izjemni smisel za komuniciranje z javno-

stjo ima papež Wojtyla, zlasti med pridigami na romanjih, ki jih v živo spremlja tudi milijon vernikov.

Ce je v tem stoletju strahotnih vojskih spopadov sploh kaj zanesljivo, zagotovo drži, da je stevilo državljanov, ki bi jih lahko spostovali, zane-marljivo majhno, kar imenujejo tudi kriza liderstva. Avtoritarni sistemi niso rodili razsvetljenih absolutistov, pač pa krvi žejne anahronistične diktatorje. Skozi sita in reseta zahodnih volilnih postopkov se lažje izmuznejo prilagodljive kot nacelne osebnosti. Medtem ko je v civilnih državah le tu in tam srečati voditelja, ki je nadpovprečen, zasluži sleherni papež v tem stoletju epiteton - veliki. O papežu Janezu Pavlu II. svetovni tisk veliko poroča. O njem so posneli tudi nekaj filmov. V biografskem filmu o papežu, ki so ga pred kratkim prikazali tudi na HTV, je tudi prizor, zaradi katerega bi marsikateri »intelektualec« lahko zardel od sramu. V konklavo za izvolitev novega papeža vstopi karkovski nadškof Wojtyla in položi na mizo knjige, s katerimi si bo krajsal čas v odmorih med zasedanji. Na vrhu je Marxova Kritika politične ekonomije. Poljski kardinal, varšavski nadškof Wyszynski, v sali okara mlajšega kolega, čes da prebira heretično literaturo, a kmalu nato resno pripomni, da ima Wojtyla velik smisel za drugačna stališča.

Kaksen nauk sledi iz te misli?! Zelo preprosto: zaposleni duhovnik s cerkvenega vrha kaže več intelektualne radovednosti in najde več casa kot stvilni »intelektualci«, ki niso doktorirali na tujih univerzah in se niso naučili stvilnih tujih jezikov, kot je to storil Karol Wojtyla. Velja tudi pripomniti, da ta vojsčak Cerkve ne kaže nobenega sovraštva do sovražne ideologije, v nasprotju s stvilnimi obetavnimi »intelektualci«, kakršne pri nas lahko srečamo na vsakem koraku.

Toda prvi clovek Cerkve nima povsem odvezanih rok. V prelomnih obdobjih je cerkveni krvni obtok zaznamovan z aritmijo, dolžnost tistega, ki je na celu, pa je, da ne sme povsem zavreči nobene frakcije.

(Se nadaljuje)

VARSTVO OKOLJA

Povpraševanje po papirju ogroža finske gozdove

Boj ekologov proti goloseku je že obrodil prve sadove

Besede golosek vodilni v finski lesni industriji ne marajo. Hans-Peter Blauberg, vodja gozdarjev v velikem finskiem koncernu, težko brzda svojo jezo, ce ga povprašajo po mnenju glede očitkov okoljevarstvenikov. »Pojem golosek je prav tak neumen klise kot pojem monokultura,« se razburja Blauberg, potomec baltiskih Nemcev.

Kljub temu cedalje glasněji očitki večjih evropskih držav, da finska industrija ropa gozdno bogastvo severa, delno le zalezejo. »Pri gozdnem gospodarstvu se zdaj trudimo upoštevati ekološke zapovedi, kot je na primer ohranitev raznolikosti vrst,« pravi Blauberg. Izraziti se zna tudi preprosteje: »Sadimo cedalje več brez.«

Nenehen upad listavcev, ki so v boju z industrijo v podrejenem položaju, je po treh desetletjih mehaniziranega gozdarstva eno stvilnih alarmantnih dejstev. Zaradi izsusevanja močvirij, uporabe strojev za krčenje gozda ter stvilnih cest za tovornjake, ki odvzajajo debela, se količina lesa na dvajsetih milijonih hektarjev finskega gozda sicer ni zmanjšala, vendar pa je to rastlinam in živalim povzročilo veliko skode.

»Vseposod je videti ogromno dreves, nikjer pa ni več gozda.« Tako sodelavec sklada za varstvo okolja World Wide Fund for Nature (WWF) Harri Karjalainen opisuje posledice razvoja »gospodarskega gozda«. Kljub temu pa opaza

spremembe: »Industrija je cedalje bliže spoznanju, da prekomerne sečnje ne more več argumentirati z rastjo mladih dreves.« K temu je pripomogel tudi precej močan pritisk doma in v tujini. To, da se majhne skupine finskih okoljevarstvenikov same odpravljajo v gozdove, kjer skušajo preprečiti posek večjih gozdnih površin, zanje ni največja ovira. Drugo največjo finsko industrijsko panogo so veliko bolj prizadeli ekološki certifikati, ki jih tuji odjemalci zahtevajo pri nakupu lesa, celuloze ali papirja.

»Najprej je bila najpomembnejša klavzula o ekološki neoporečnosti, zdaj pa odjemalci najbolj poudarjajo golosek,« je zaključil Hans-Peter Blauberg, ki pa tudi strankam noče nasprotovati: »Pravzaprav se vsi strinjamo, da se hudic skriva v podrobnostih.«

Tudi Juhani Pehkonen, ki živi v svojem gozdu v bližini Ouluja in v

svoji novi brunarici s ponosom razstavlja drobnarije, s katerimi varčuje z energijo, podpira boj ekologov proti goloseku: »Brez takšnih gesel svojega stališča ne bi spremenili.«

Ko bo Pehkonen, eden od tristo tisoč lastnikov gozda na Finskem, v prihodnje na svojem posestvu določil majhno površino za posek, bo poskrbel za to, da bo gozd ob potoku, kjer gnezdi divji petelin, ostal nedotaknjen.

Finsko gozdarsko združenje taksne zgodbe najraje pripoveduje novinarjem iz Nemčije ali Velike Britanije, ki sta največja kupca finskega lesa. Gostje pa so deležni tudi ostrih ocen o skritih razlogih za ekološko zanimanje srednjeevropskih držav za »borealne gozdove«, gozdni predel severne poloble od Aljasko čez Kanado, severno Evropo in Sibirijo do severne Kitajske.

Gozdar Jääskeläinen iz

Ouluja opozarja na popolno gospodarsko odvisnost Laponske od izrabe gozdov. Huduje se nad dejstvom, da mogočne stranke v daljni Srednji Evropi brez zadržkov zahtevajo cedalje večje količine papirja za knjige, casnike in računalniški papir, hkrati pa si hočejo na račun dobaviteljev oprati svojo vest.

Ze v sedanjih razmerah lahko Finci kot največji svetovni izvoznik papirja želje strank zadovoljijo le z uvozom iz Rusije. »Pod kakšnimi pogoji tam sekajo gozdove, ne ve nihče,« skrbi strokovnjaka pri WWF Karjalainen.

Gozdar Jääskeläinen se zaradi primanjkljaja surovin ne more sprijazniti z zahtevami finskih ekologov, da bi morali za varstveno območje razglasiti več kot le dose- danjih deset odstotkov gozdov: »Industrija ne pozabljuje odstotkov, ampak kubične metre.«

Thomas Borchert, dpa

LABIRINT znanja

Ime in priimek: _____

Telefon in naslov: _____

Glasbena želja: _____

Prijavnico pošljite na naslov:
RGL, Kopitarjeva 6, Ljubljana, za LABIRINT ZNANJA

Kviz »Labirint znanja« je na sporedu vsak torek od 20. do 21.30 na valovih Radia Glas Ljubljane (100.2 in 99.5 MHz), v njem pa lahko sodelujete le s prijavnico, ki jo objavljamo na tej strani.

Izpolnite prijavnico, jo izrežite in nalepite na dopisnico ter pošljite na naslov RGL, Kopitarjeva 6, Ljubljana. Ce boste izzrebani, se bo v torek zvečer pri vas oglasil telefon in nezni glasek bo rekel: »Halo, tukaj Labirint znanja...«. In potem boste odgovarjali na lahka in težka vprašanja, ki jih zastavlja Alenka Sivka in Tomaz Srsen. Pravilni odgovori prinasajo ceden kupček denarja...

ODLOMEK IZ KNJIGE, KI JE IZŠLA PRI ZALOŽBI DZS

Michael Crichton

Razkritje (13)

Sanders je gledal za Blackburnom, ki je odhajal po hodniku. Navdajali so ga zmedeni občutki. Nenadoma so mu rekli, da je vsega konec, konec brez spopada. Brez zrtev.

Ko je gledal Blackburna, se je nenadoma spomnil na krvave madeže v umivalniku v kopalnici svojega prejšnjega stanovanja. In tokrat je vedel, od kod so se vzeli. Delček zgodbe je priplaval na površje spomina.

Blackburn se je ločeval in tisti čas je stanoval pri njem. Bil je prav na robu in je preveč pil. Nekega dne se je med britjem tako urezal, da je bil umivlanik ves krvav. Pozneje, ko je Meredith videla kri na umivalniku in po brisakah, je rekla: »Je kdo od vaju fukal punco z menstruacijo?« Vedno je bila tako neotesana. Rada je presenecala ljudi, jih spravljala v zadrego. Potem pa je nekega sobotnega popoldneva, ko je Phil gledal televizijo, hodila po stanovanju v belih nogavicah z nogavičnim pasom ter v nedrčku. »Cemu to počneš?« jo je spraseval Sanders.

»Rada bi ga malo razvedrila,« je

odgovorila Meredith. Vrgla se ej na posteljo. »Zakaj pa ti mene malo ne razvedris?« je rekla. Razkrecila je noge in ...

»Tom? Me poslušate?« je govorila Fernandezova. »Hej, Tom, ste se tu?«

»Seveda,« je rekel.

Toda se vedno je gledal Blackburna, razmišljal o Blackburnu. Potem se je spomnil se nečesa, kar se je dobival s Susan in nekoč sta odšla na večerjo s Philom. Susan ješla v toaletne prostore. »Čudovita je,« je rekel Blackburn. »Tako lepa in tako čudovita.«

»Ampak?«

»Ampak...« Blackburn je skomignil. »Odvetnica je.«

»In kaj potem?«

»Odvetniku ne moreš nikoli zaupati,« je rekel Blackburn ter se pobito in premeteno zasmejal.

Odvetniku ne moreš nikoli zaupati.

Zdaj pa stoji v DigiComovi stekleni konferenčni sobi in zre za Black-

burnom, ki zavija okrog vogala. Obrnil se je k Fernandezovi.

»... resnično ni druge izbire,« je rekla. »Položaj je postal že nevzdržen. Dejstvo je, da je Johnsonova v slabi koži. In posnetek je nevaren - oni ne želijo, da bi ga predvajali in bojijo se, da bi nekako prišel na dan. Tezave imajo s prejšnjimi dejanji spolnega nasilja Johnsonove. To je že zagrešila in to dobro vedo. Cetudi ni nihče od ljudi, s katerimi ste se pogovarjali, pripravljen odpreti ust, pa je možno, da bo kdo vendarle kdaj spregovoril. In tega se zavedajo. Poleg tega pa je novinarki informacije dajal sef pravne službe podjetja.«

»Kaj?« je rekel Sanders.

Pokimala je. »Connie Walsh je zgodbo povedal Blackburn. Prekršil je vsa pravila, ki veljajo za uslužbenca podjetja. Zaradi njega so v veliki zadregi. Vse to jim je očitno prevelik zalogaj. Uniči jim lahko podjetje. Po treznem premisleku so prisli do sklepa, da se morajo pogoditi z nama.«

»Da,« je rekel Sanders. »Toda nič od tega ne temelji na zdravem razumu, saj veste to.«

»Obnašate se, kot da ne bi mogli verjeti,« je rekla Fernandezova. »Verjemite, začutili so, da se je vsega nagrmadilo preveč. Zadeva je postala preveč vroča.«

»Kaj torej ponujajo?«

Fernandezova je pogledala v beleznico. »Tukaj je popoln spisek. Johnnnnnnnnnsonovo bodo odpustili. Ce zelite, vam bo pripadlo njeno mesto. Ali pa vam bodo dali drug položaj. Ali vas pustili tam, kjer ste zdaj. Izplacali vam bodo sto tisoč za sitnosti in trpljenje in poravnali moj honorar. Ali pa se boste pomenili o pogojih prenehanja vsega dela tu, ce boste tkao hoteli. V tem primeru so vam pripravljani dati vse delnice, ki bi vam pripadale ko in ce se bo podjetje spremenilo v javno ustanovo. Ce ostanete v podjetju ali ce ga zapustite.«

»Jezus Kristus.«

Pokimala je. »Popolna kapitulacija.«

»Pa ste prepričani, da je Blackburn mislil resno?«

Nikoli ne zaupaj pravniku.

»Da,« je pokimala. »Ce pogledava, je to prva racionalna poteza, kar so jih v celem dnevu napravili. Tom, to so naravnost morlai narediti. Prevec so izpostavljeni in stave so previsoke.«

»Kaj pa ta sestanek?«

(Se nadaljuje)

VREMENSKA SLIKA

Nad zahodno in delom srednje Evrope je območje visokega zračnega pritiska. Z močnimi severnimi vetrovi priteka k nam hladen in razmeroma suh zrak.

Podatke pripravlja in posreduje Hidrometeorološki zavod.

DOLŽINA DNEVA

Sonce bo vzšlo ob 6.28 in zšlo ob 19.40. Dan bo dolg 13 ur in 12 minut. Luna bo vzšla ob 12.09 in zšla ob 02.19.

SNEŽNE RAZMERE

	cm	Cerkno	40
Rogla	od 100 do 120	Ribniško Pohorje	120
Kope	do 50	Podkoren	40
Krvavec	do 130	Soriska Planina	80
Vogel	270	Zelenica	180
Mariborsko Pohorje	do 40	Logarska dolina	15 do 60
Kanin	50 do 250		
Velika planina	30 do 70		

BIOPROGNOZA

Popoldne se bo obtežilni vpliv vremena okreplil. Vremensko občutljivi ljudje se bodo slabše počutili, nerazpoloženi in utrujeni bodo. Slabše bodo spali.

ONESNAŽENOST

Konc. SO₂ v mg/m³ 8.4. med 6 in 7 uro
Lj. Bežigrad.....20
Maribor.....25
Trbovlje.....9
Velenje.....5
Celje.....13
Hrastnik.....13

PLIMOVANJE

Danes: ob 1.37 najnižje 0 cm, ob 5.38 najvišje 6 cm, ob 12.32 najnižje -24 cm, ob 19.43 najvišje 25 cm.
Jutri: ob 1.56 najnižje -11 cm, ob 7.10 najvišje 13 cm, ob 13.22 najnižje -30 cm, ob 20.04 najvišje 33 cm.

Na omenjenih smučiščih, razen v Logarski dolini, naprave obratujejo. Tekaske proge so urejene na Soriski Planini, Rogli, Ribniškem in Mariborskem Pohorju, v Logarski dolini, na Kopah in Krvavcu, kjer je urejeno tudi sankališče. Smučarski avtobusi vozijo do smučišča Vogel, Rogla in Mariborsko Pohorje.

DANES

Slovenija: Prevladovalo bo sončno in vetrovno vreme. Najnižje jutranje temperature bodo od 0 do 5, najvišje dnevne pa od 6 do 11 °C. Sosednje pokrajine: Sončno, vetrovno in hladno bo, le severno od Alp bo oblačno s sneženjem.

JUTRI

V Sloveniji: V ponedeljek bo sprva se sončno, čez dan se bo zmerno pooblačilo. Veter bo oslabil. Obiti: V torek bo oblačno, občasno bo ponekod rahlo deževalo.

SVET / SLIKA PRI SLIKI... ZGODBA PRI ZGODBI... PA SE RES JE

Kavarna lepotic

Ella McPherson, Naomi Campbell in Claudia Schiffer ob odprtju njihovega Fashion Cafe v New Yorku (AP)

Carski rez brez narkoze

LONDON - Pet bolnicark jo je držalo, zdravnik pa je brez narkoze opravil carski rez. Devetindvajsetletna Vivian Kerney zdaj zahteva odškodnino za bolečine in travmo, ki jo je utrpela. Rodila je dvojčka, vendar z njima zaradi psiholoških posledic ne more vzpostaviti materinskega odnosa. Za otroka trenutno skrbi njena mati. Dogodek se je pripetil pred 12 leti, vendar se je Vivian odločila, da bo tožila zdravstvene oblasti, potem ko je nedavno v časopisu brala o podobnem primeru. »Ne ljubim svojih otrok, nočem ju, bojim se, da bi spet zanosila,« pravi zenska, ki ji je sodišče dovolilo, da zahteva odškodnino od bolnišnice.

Obritoglavci vse glasnejši v Ameriki in Evropi

WASHINGTON - Ze imena glasbenih skupin povedo zelo veliko: Aryan, Centurion, Berserks (Besneži), Aggravated assault (Oboroženi napad). Besedila pesmi so večinoma polna nasilja in največkrat usmerjena proti črncem in Židom. Pod okriljem diskografske hiše Resistance je glasba sovražstva prodrla med obritoglavce vse Amerike, naglo pa se je začela širiti tudi v Italiji in Franciji.

Gibanje si je za diskoografski sedež izbralo Detroit, rojstno mesto slavnega Motown sounda, glasbi Diane Ross pa odgovarja z viharim heavy metalom. V pesmi z navidez pomirjujočim naslovom Grandfather's tale (Dedkova pripoved) sblist skupine Centurion na primer sprasuje starega očeta, »kako se je zgodilo, / kako si pregnal vse Zide, / kako si pogljal vse zamorce, / povej od začetka do konca«.

Diskoografsko hišo Resistance sta januarja 1994 ustanovila 24-letni George Burdi in 26-letni Mark Wilson. Diskografska hiša objavlja trimesечно revijo, ki zeli biti manifest obritoglavcev in vseh ameriških rasističnih skupin. Ustanovitelj Burdi s psevdonimom George Eric Hawthorne igra s skupino RaHoWa (Racial Holy War oziroma Rasna sveta

vojna) in trdi, da je cilj diskoografske družbe uokviriti kulturo obritoglavcev. V ta namen bodo nakladno revije Resistance v Italiji zvišali z 12 na 65 tisoč izvodov, kulturo skinheadov pa si prizadevajo širiti tudi prek Interneta. »Doseči moramo naše ljudi, zlasti mladino, in jih prepričati, da imamo edi-

ni rešitev, ki bi utegnili prepričati uresničenje moreče hipoteze večrasne družbe,« je izjavil »filozof« Burdi, ki je imel tudi nekaj težav z roko pravice leta 1993 zaradi pretepa med neonacisti in protirasističnimi aktivisti.

Burdi meni, da bi morali belci in črnci živeti ločeno, češ da »ni mogo-

če zahtevati, da bi rod suznjev zivel z rodom gospodarjev, ne da bi prišlo do težav«.

Zal je prodaja Resistance records poskočila, potem ko sta prejšnji mesec dva neonacistična mladoletnika Bryan in David Freeman ubila starše v zvezni državi Pennsylvaniji. Fanta so

ujeli na farmi Franka in Augusta Hesseja, s katerima sta se spoznala na koncertu, ki ga je priredila Burdijeva diskografska hiša. Obritoglavci, ki jih je po nekaterih ocenah kar stiri milijone, so v ZDA od leta 1988 zakrivali kar 35 umorov in na stotine nasilnih kaznivih dejanj.

Japonska pomlad

V tokijskem ljudskem vrtu se je razcvetela češnja, Tokijčani pa se sprehajajo pod aprilskim soncem. (Telefoto AP)